

โมเดลเชิงสาเหตุของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6
ในกรุงเทพมหานคร

นางสาวปรารภณา พลอภิชาติ

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A CAUSAL MODEL OF CAREER INDECISION OF TWELFTH GRADE STUDENTS
IN BANGKOK

Miss Prathana Phonapichat

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Research

Department of Educational Research and Psychology

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

โมเดลเชิงสาเหตุของความตั้งใจในการเลือกประกอบ

อาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาวปรารธนา พลอภิชาติ

สาขาวิชา

วิจัยการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

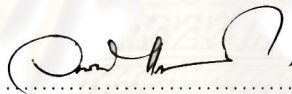
รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ์ แกมเกตุ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวิวัฒน์ ปิตยานนท์)

ศูนย์วิทยุโทรพัสดุ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปรารภณา พลอภิชาติ : โมเดลเชิงสาเหตุของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ
ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร. (A CAUSAL MODEL OF
CAREER INDECISION OF TWELFTH GRADE STUDENTS IN BANGKOK)

อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ, 216 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 4 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาระดับความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยจำแนกตามภูมิภาค 3) เพื่อสร้างโมเดลเชิงสาเหตุของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 และ 4) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 กับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 900 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์โมเดลลิซเรล

ผลการวิจัยที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีระดับความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพอยู่ในระดับสูง
2) ค่าเฉลี่ยของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามภูมิภาคได้แก่ ตัวแปรสังกัดของโรงเรียน แผนการเรียน ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมอาชีพของบิดา และรายได้ของบิดามารดา

3) โมเดลเชิงสาเหตุของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพประกอบด้วยตัวแปรที่ส่งผลต่อความลังเลใจ 5 ตัวแปร คือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง ความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ อิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ การไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ และความไม่เพียงพอของข้อมูล

4) โมเดลเชิงสาเหตุของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค-สแควร์เท่ากับ 30.326 องศาอิสระเท่ากับ 31 มีค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ 0.501 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนเท่ากับ 0.996 และค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้วเท่ากับ 0.982 ตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพได้ร้อยละ 95.1

5) ความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพได้รับอิทธิพลทางตรงจากปัจจัยด้านการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ และความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากปัจจัยด้านอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ โดยส่งผ่านปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ภาควิชา.....วิจัยและจิตวิทยาการศึกษา.....ลายมือชื่ออนิสตินิต ปรารภณา พลอภิชาติ
สาขาวิชา.....วิจัยการศึกษา.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
ปีการศึกษา.....2553

5183351427: MAJOR EDUCATIONAL RESEARCH

KEYWORDS: CAREER INDECISION / CAUSAL MODEL / LISREL MODEL

PRATHANA PHONAPICHAT: A CAUSAL MODEL OF CAREER INDECISION
OF TWELFTH GRADE STUDENTS IN BANGKOK. THESIS ADVISOR :
ASSOC. PROF. SIRIDEJ SUJIVA, Ph.D., 216 pp.

The purposes of this research were: 1) to study the level of career indecision of the twelfth grade students 2) to compare the level of career indecision of the twelfth grade students using background separating 3) to create the causal model of career indecision of the twelfth grade students 4) to examine the goodness of fit of the casual model of career indecision to the empirical data. The research participants were 900 twelfth grade students in Bangkok. The questionnaires of this survey were used for collecting the research data. The analytical methods of this research consisted of descriptive statistical analysis, One-Way ANOVA, Pearson correlation analysis and LISREL model analysis.

The research findings were as follows:

- 1) The Career indecision of the twelfth grade students were high.
- 2) The average of the career indecision that was categorized by under, major, GPAX, father's career and parent's salary had been significantly differenced.
- 3) The LISREL model of career indecision consisted of 6 groups of variables that had effected on the career indecision. There were self-efficacy factor, anxiety factor, environment factor, devaluation factor and insufficient information factor.
- 4) The causal model of career indecision of high school students was fit to the empirical data having Chi-square = 30.326 with df = 31, p-value = 0.501, GFI = 0.996 and AGFI = 0.982 The variables in the model explained 95.1% of variance of career indecision.
- 5) The career indecision had been directly affected by devaluation factor and self-efficacy factor significantly and it had been indirectly affected by environment factor which significantly transferred self-efficacy factor.

Department : Education Research and Psychology

Field of Study : Education Research

Academic Year : 2010

Student's Signature : Prathana

Advisor's Signature : Siridej Sujiva

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างดี ด้วยความกรุณาและเมตตาอย่างสูงยิ่งจากท่าน รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านวิธี วิทยาการวิจัย และประสบการณ์ด้านต่าง ๆ แก่ผู้วิจัยอย่างเต็มที่ และเสียสละเวลาให้คำแนะนำ ปรึกษาช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ แก่ผู้วิจัย รวมทั้งให้กำลังใจ ดูแลเอาใจใส่และติดตามการทำ วิทยานิพนธ์ให้กับผู้วิจัยด้วยความปรารถนาดี คอยตักเตือน ให้อภัยและให้โอกาสในการเรียนรู้แก่ ศิษย์เสมอมาทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่กราบ ขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.วรวรรณ แกมเกตุ ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่ามาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และกรุณาให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ที่มีคุณค่า และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาวิจัยและ จิตวิทยาการศึกษาทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ที่เป็นประโยชน์ในทางวิชาการแก่ผู้วิจัย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้ให้ทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้อยู่และ โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครทุกโรงเรียนที่กรุณาให้ข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆ ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา สาขาวิจัย การศึกษาที่น่ารัก คอยเป็นกำลังใจ ให้ความช่วยเหลือต่างๆ และแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้วิจัยตลอด ระยะเวลาของการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณณัฐภรณ์ นรพงษ์ คุณอุษณีย์ สว่างนาก และคุณธานี เครืออยู่ นอกจากนี้ขอขอบคุณ คุณชวณภ อิมแสงจันทร์ ที่เสียสละเวลา อันมีค่าคอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัยตลอดมา และขอขอบคุณอีกหลายท่านที่ไม่ได้ เอ่ยนามที่มีส่วนช่วยให้งานวิจัยนี้ประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี

ท้ายที่สุด ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อสยาม และคุณแม่จันทร์จิรา พลอภิชาติ และพี่ชาย ทั้งสอง รวมทั้งสมาชิกทุกคนในครอบครัว 'พลอภิชาติ' ที่เป็นกำลังสำคัญอย่างมากในการ สนับสนุน ช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ ให้ความเข้าใจ และเป็นกำลังใจอย่างดีที่สุดกับผู้วิจัยเสมอมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ตอนที่ 1 ความหมายของความลังเลใจในการเลือกอาชีพ.....	7
ตอนที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ.....	8
ตอนที่ 3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ.....	35
ตอนที่ 4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความลังเลใจในการประกอบอาชีพ..	37
ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ด้วยโมเดลลิสเรล.....	59
ตอนที่ 6 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	64
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	65
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	65
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	67
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	68
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	69
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	92

	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	93
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	95
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้เกี่ยวกับความ ลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ใน กรุงเทพมหานคร.....	98
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความลังเลใจในการเลือก ประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครโดย จำแนกตามภูมิภาค.....	106
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการศึกษา โมเดลเชิงสาเหตุของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร.....	114
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของความลังเลใจ ในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ใน กรุงเทพมหานครกับข้อมูลเชิงประจักษ์.....	118
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	125
สรุปผลการวิจัย.....	126
อภิปรายผลการวิจัย.....	131
ข้อเสนอแนะในนำผลการวิจัยไปใช้.....	135
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	136
รายการอ้างอิง.....	138
ภาคผนวก.....	142
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย.....	143
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	145
ภาคผนวก ค แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	149
ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัด จำนวน 5 โมเดล ด้วยโปรแกรม LISREL.....	162

ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครด้วยโปรแกรม LISREL.....	193
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	216

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 งานตามขั้นพัฒนาการด้านอาชีพ.....	17
2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกอาชีพ.....	33
2.3 องค์ประกอบที่วัดความตั้งใจในการเลือกอาชีพ.....	42
2.4 การสังเคราะห์ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพ.....	58
3.1 จำนวนโรงเรียน และจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.).....	65
3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษาของโรงเรียน.....	67
3.3 ตารางโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร.....	71
3.4 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC ของแบบสอบถามที่วัดปัจจัยด้านความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ.....	73
3.5 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC ของแบบสอบถามที่วัดปัจจัยด้านอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ.....	74
3.6 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC ของแบบสอบถามที่วัดปัจจัยด้านความไม่เพียงพอของข้อมูล.....	75
3.7 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC ของแบบสอบถามที่วัดปัจจัยด้านการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ.....	76
3.8 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC ของแบบสอบถามที่วัดปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ..	76
3.9 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC ของแบบสอบถามที่วัดความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพ.....	77
3.10 ข้อคำถามของแบบสอบถามความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพที่ได้รับปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ.....	78

ตารางที่	หน้า
3.11 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามจำแนกตามตัวแปร.....	81
3.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่าง ตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ.....	83
3.13 ผลการวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดองค์ประกอบการรับรู้ ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ.....	83
3.14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่าง ตัวแปรความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ.....	85
3.15 ผลการวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดองค์ประกอบความวิตก กังวลในการเลือกอาชีพ.....	85
3.16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่าง ตัวแปรอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ.....	87
3.17 ผลการวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดองค์ประกอบอิทธิพล ภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ.....	87
3.18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่าง ตัวแปรความไม่เพียงพอของข้อมูล.....	89
3.19 ผลการวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดองค์ประกอบความไม่ เพียงพอของข้อมูล.....	89
3.20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่าง ตัวแปรการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ.....	91
3.21 ผลการวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดองค์ประกอบการไม่เห็น คุณค่าของอาชีพ.....	91
3.22 จำนวนกลุ่มตัวอย่างและอัตราการตอบกลับของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.....	92
4.1 ค่าสถิติเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	99
4.2 ค่าสถิติเบื้องต้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ (n = 900 คน).....	105
4.3 ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้เกี่ยวกับความลังเลใจในการเลือกประกอบ อาชีพ (n = 900 คน).....	106

ตารางที่		หน้า
4.4	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (mean) ความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร.....	107
4.5	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ระหว่างความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครกับภูมิภาคอื่น.....	111
4.6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรสังเกตได้ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (n=900).....	115
4.7	ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร.....	120

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	สมมติฐานการจำแนกแหล่งที่ทำให้เกิดความลำบากใจในการเลือกอาชีพ....	38
2.2	การจำแนกแหล่งที่ทำให้เกิดความลำบากใจในการเลือกอาชีพที่มีการปรับปรุง.....	40
2.3	กรอบแนวคิดในการวิจัยของ Nota และคณะ.....	44
2.4	โมเดลใหญ่ในโปรแกรมลิสรเรล.....	60
2.5	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	64
3.1	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดองค์ประกอบการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ.....	83
3.2	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดองค์ประกอบความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ.....	85
3.3	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดองค์ประกอบอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ.....	87
3.4	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดองค์ประกอบความไม่เพียงพอของข้อมูล.....	89
3.5	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดองค์ประกอบการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ.....	91
4.1	โมเดลเชิงสาเหตุของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร.....	119

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเลือกอาชีพเป็นสิ่งสำคัญสำหรับมนุษย์ทุกคน เนื่องจากการเลือกอาชีพนั้นจะทำให้เกิดปัจจัยสี่ในการดำรงชีวิต ทำให้เห็นคุณค่าและภูมิใจในศักดิ์ศรีของตนเอง จึงได้มีผู้ศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกอาชีพอย่างหลากหลาย ได้แก่ ทฤษฎีการวิเคราะห์ตนเองและอาชีพ (Trait and Factor Theory) มีแนวคิดที่ว่าบุคคลสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพโดยใช้หลักการวิเคราะห์ตนเองและการวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน ทฤษฎีของ Ginzberg และคณะ (Ginzberg and associate's Theory) สรุปการเลือกอาชีพของบุคคลไว้ดังนี้ การเลือกอาชีพจะเป็นไปตามระยะพัฒนาการของชีวิต โดยมีตัวแปรทางด้านอารมณ์เข้ามาเกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ (Ginzberg, 1951) ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Roe (Roe's theory) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับบรรยากาศทางอารมณ์เข้ามาเกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ (Roe, 1953) ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Blau ให้ความสำคัญในเรื่องตัวแปรจากสิ่งแวดล้อมที่มาสัมพันธ์กับลักษณะส่วนตัวของการเลือกอาชีพ (Blau, 1956) ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของ Super (Super's Theory) กล่าวว่า บุคคลมักจะเลือกอาชีพที่ทำให้อัตมโนทัศน์ (self-concept) ของตนเองแสดงออกมามากที่สุด แนวความคิดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพจะเกี่ยวข้องกับพัฒนาการระยะต่างๆ ของชีวิต (Super, 1954) ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Tiedeman และ O'Hara (Tiedeman and O'Hara's Theory) เน้นในเรื่องการตระหนักในตนเองจำเป็นต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ (Tiedeman and O'Hara, 1963) ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Holland (Holland's Theory) เชื่อว่า การเลือกอาชีพจะสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะทางบุคลิกภาพของบุคคล และเกี่ยวข้องกับประสบการณ์การทำงาน (Holland, 1966) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Krumboltz (Krumboltz, Mitchell, and Gelatt, 1975) เน้นในเรื่องการเรียนรู้ว่ามีผลต่อการเลือกอาชีพ และทฤษฎีความต้องการของ Hoppock (Hoppock's Composite Theory) ได้เน้นถึงความต้องการของแต่ละบุคคลที่มีต่อการเลือกอาชีพ ซึ่งสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงเมื่อจะตัดสินใจเลือกอาชีพ ได้แก่ การรู้จักตนเองว่า มีเป้าหมายในชีวิตคืออะไร ตนเองต้องการอะไรเมื่อเลือกประกอบอาชีพนั้น ตนเองมีความสามารถที่จะเลือกประกอบอาชีพนั้นได้หรือไม่ และข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพนั้นๆ ที่ตนเองสนใจ (Hoppock, 1967)

การเลือกอาชีพนั้น ถ้าเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับตนเองจะทำให้มีความสุขในการประกอบอาชีพ แต่ถ้าเลือกอาชีพไม่เหมาะสมกับตนเองก็อาจเกิดปัญหาตามมา ซึ่งปัจจุบันนี้พบว่า ปัญหาการที่นิสิตนักศึกษาลาออกจากมหาวิทยาลัยกลางคันแล้วมาแอดมิชชั่นซ้ำใหม่ หรือนักเรียนที่มีสิทธิสอบสัมภาษณ์เพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา มีการสละสิทธิการสอบสัมภาษณ์จำนวนมาก ทำให้คณะหรือสาขาวิชาของสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ไม่สามารถรับผู้เข้าศึกษาได้ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ จึงเป็นการตัดโอกาสของผู้ที่มีความต้องการเข้าศึกษาต่อในคณะหรือสาขาวิชานั้น ๆ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ล้วนสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของนักเรียน หรืออาจกล่าวได้ว่านักเรียนเกิดความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ (career indecision) โดยความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพเป็นปัญหาที่อยู่ในระหว่างกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ (Germeiji and Boeck, 2003 ; Osipow, 1999) และความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพจะแทรกอยู่ในระหว่างกระบวนการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ โดยจะแทรกอยู่ในขั้นตอนก่อนการตัดสินใจ และอยู่ในระหว่างขั้นตอนการตัดสินใจ (Osipow, Gati, and Krausz, 1996) ซึ่งความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพอาจเกิดจากปัจจัยที่แตกต่างกันออกไป จึงมีผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพไว้มากมาย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความลังเลใจในการประกอบอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยต่างประเทศที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ ได้แก่ Ducote (1984) Sepiech (1987) Fuqua, Newman, and Seaworth (1988) Gati, Krausz, and Osipow (1996) Whiston (1996) Kelly and Lee (2002) Gaffner and Hazler (2002) Germeiji and De Boeck (2002) Germeiji and De Boeck (2003) Germeijs, Verchueren, and Soenens (2006) Argyropoulou et al. (2007) Nota et al. (2007) Saka and Gati (2007) Corkin et al. (2008) และ Talib and Aun (2009)

สำหรับการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพในประเทศไทยนั้นเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ งานวิจัยส่วนใหญ่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ ได้แก่ วารุณี อัสธีร์วัฒน์ (2511) สุณี ธนสารสมบัติ (2511) ธิดารัตน์ บุญนุช (2511) ฉลวย กิรติรักษกุล (2511) พรรณราย นิมขุนทด (2512) จุฑาภรณ์ วรสุมนต์ (2514) อรอนงค์ แจ่มผล (2524) สมถวิล ปีต้ายัง (2537) อมรรัตน์ เหล่าบุญมา (2550) จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ เนื่องจากความลังเลใจในการประกอบอาชีพเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาโมเดลเชิงสาเหตุของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 เนื่องจากความลังเลใจในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพนั้น ส่งผลถึงการตัดสินใจเลือกเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียน ทำให้นักเรียนไม่มีความแน่ใจในการเลือกเรียนต่อในคณะที่ตนเองต้องการได้ ซึ่งจากการศึกษาในประเด็นนี้จะทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยข้อค้นพบที่ได้จะเป็นแนวทางให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสามารถแก้ปัญหาและหาวิธีการป้องกันที่เหมาะสมกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 อีกทั้งยังเป็นข้อมูลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนสามารถช่วยเหลือหรือแนะแนวให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้ตรงกับความต้องการและความสามารถของตนเองมากที่สุด

คำถามของการวิจัย

1. ความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับใด
2. ระดับความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครแตกต่างกันตามภูมิภาคหรือไม่
3. โมเดลเชิงสาเหตุของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครมีลักษณะอย่างไร
4. โมเดลเชิงสาเหตุของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามภูมิภาคของนักเรียนในด้านสังกัดของโรงเรียน แผนการเรียน ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา และรายได้ของบิดาและมารดา (ต่อเดือน)

3. เพื่อสร้างโมเดลเชิงสาเหตุของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร

4. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยในครั้งนี้ ขอบเขตของตัวแปรที่ผู้วิจัยศึกษา ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากทฤษฎีเอกสาร และงานวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรที่ส่งผลต่อความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพที่สามารถจัดกลุ่มเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ ความไม่เพียงพอของข้อมูล การไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ ความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ และอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ โดยปัจจัยทั้ง 5 ปัจจัย มีความสอดคล้องกับทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล (Trait and Factor Theory) ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของ Super (Super's Theory of Vocational Development) ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของ Ginzberg (Ginzberg's Theory of Vocational Development) ทฤษฎีของ Tiedman และ O'Hara (Tiedman and O'Hara's Theory of Career Development) ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Holland (Holland's Theory of Vocational Choice) ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Roe (Roe's Theory of Vocational Choice) ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Blau ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Krumboltz, Mitchell และ Gelatt วารุณี อัสนีวัฒน์ (2511) สุณี ธนสารสมบัติ (2511) ธิดารัตน์ บุญนุช (2511) ฉลวย กীরติรักษกุล (2511) พรรณราย นิมขุนทด (2512) จุฑาภรณ์ วรสุมันต์ (2514) อรอนงค์ แจ่มผล (2524) สมถวิล ปีต้ายัง (2537) อมรรัตน์ เหล่าบุญมา (2550) Ducote (1984) Sepiech (1987) Fuqua, Newman, and Seaworth (1988) Gati, Krausz, and Osipow (1996) Whiston (1996) Kelly and Lee (2002) Gaffner and Hazler (2002) Germeiji and De Boeck (2002) Germeiji and De Boeck (2003) Germeijs, Verchueren, and Soenens (2006) Argyropoulou et al. (2007) Nota et al. (2007) Saka and Gati (2007) Corkin et al. (2008) และ Talib and Aun (2009)

2. ประชากร คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยเลือกประชากรกลุ่มนี้เนื่องจากนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กำลังอยู่ในระหว่างการเลือกอาชีพ ซึ่งการเลือกอาชีพนั้นมีผลต่อการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา อีกทั้งลักษณะทางกายภาพของกรุงเทพมหานครอาจทำให้นักเรียนเกิดความ

ล็งเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งกรุงเทพมหานครเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางสาขาอาชีพ

3. ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปรแฝงและตัวแปรที่สังเกตได้ ดังนี้

3.1 ตัวแปรแฝง 6 ตัวแปร ได้แก่

3.1.1 ความไม่เพียงพอของข้อมูล ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ ดังนี้ 1) การเข้าถึงแหล่งข้อมูล 2) ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของอาชีพ และ 3) การเชื่อมโยงระหว่างลักษณะของอาชีพกับจุดมุ่งหมายของการเลือกอาชีพ

3.1.2 การไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ ดังนี้ 1) ความไม่ชัดเจนของจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพ 2) ความขัดแย้งระหว่างจุดมุ่งหมายกับทางเลือกอาชีพ และ 3) การมีทางเลือกอาชีพสำรอง

3.1.3 ความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ดังนี้ 1) การตอบสนองทางความคิด 2) การแสดงออกทางจิตใจ 3) การแสดงออกทางสรีระ และ 4) การแสดงออกทางพฤติกรรม

3.1.4 การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ ดังนี้ 1) การรับรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 2) การรับรู้ความถนัดในวิชาเรียน

3.1.5 อิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ ดังนี้ 1) อิทธิพลจากครอบครัว 2) อิทธิพลจากเพื่อน และ 3) อิทธิพลจากครู

3.1.6 ความล็งเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ คือ ความล็งเลใจในการเลือกอาชีพ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ความล็งเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ หมายถึง ระดับความรู้สึกของนักเรียนแต่ละบุคคลที่ไม่สามารถตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่งได้ตามความเหมาะสมสำหรับตนเอง หรือนักเรียนผู้นั้นอยู่ในช่วงที่กำลังตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกอาชีพนั้น โดยนักเรียนผู้นั้นมีอิสระในการตัดสินใจ

โมเดลเชิงสาเหตุของความล็งเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หมายถึง โมเดลลิสเรลที่แสดงรูปแบบและลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เป็นสาเหตุ คือ ปัจจัยด้านความไม่เพียงพอของข้อมูล ได้แก่ การเข้าถึงแหล่งข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของอาชีพ และการเชื่อมโยงระหว่างลักษณะของอาชีพกับจุดมุ่งหมายของการ

เลือกอาชีพ ปัจจัยด้านการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ ได้แก่ ความไม่ชัดเจนของจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพ ความขัดแย้งระหว่างจุดมุ่งหมายกับทางเลือกอาชีพ และการมีทางเลือกอาชีพสำรอง ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ ได้แก่ การรับรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการรับรู้ความถนัดในวิชาเรียน ปัจจัยด้านความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ ได้แก่ การตอบสนองทางความคิด การแสดงออกทางจิตใจ การแสดงออกทางสรีระ และการแสดงออกทางพฤติกรรม และปัจจัยด้านอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ ได้แก่ อิทธิพลจากครอบครัว อิทธิพลจากเพื่อน อิทธิพลจากครู กับตัวแปรที่เป็นผล คือ ความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2553 ในกรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยที่ได้จะทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทำให้สามารถนำปัจจัยเหล่านี้ไปปรับปรุงและพัฒนาเป็นแนวทางในการแนะแนวเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับนักเรียน
2. ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาได้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อเป็นแนวทางให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้เหมาะสมกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียน
3. ความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 นี้ ผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการวิจัยเพื่อนำไปสู่การสร้างโมเดลเชิงสาเหตุซึ่งสามารถใช้เป็นต้นแบบในการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุในบริบทของทางการศึกษาวิจัยเรื่องอื่นๆ ด้วย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความลังเลใจในการประกอบอาชีพ ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอเป็น 6 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ความหมายของความลังเลใจในการเลือกอาชีพ
- ตอนที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ
- ตอนที่ 3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ
- ตอนที่ 4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความลังเลใจในการประกอบอาชีพ
- ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ด้วยโมเดลลิสเรล
- ตอนที่ 6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตอนที่ 1 ความหมายของความลังเลใจในการเลือกอาชีพ (career indecision)

ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความหมายความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ พบว่า มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพที่มีความคล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ดังนี้

Crites (1969 cited in Emmanuelle, 2009) กล่าวว่า ความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ คือ การที่บุคคลไม่สามารถเลือกอาชีพได้หรือมีความไม่แน่ใจเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของตนเองในสถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจเลือกอาชีพ

Holland and Holland E. (1977) กล่าวว่า ความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของนักเรียนที่ตัดสินใจหรือไม่ตัดสินใจเลือกอาชีพ

Sepieh (1987) กล่าวว่า ความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ หมายถึง การที่นักเรียนไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้หรือไม่แน่ใจที่จะเลือกอาชีพในอนาคต

Gati, Krausz, and Osipow (1996) กล่าวว่า ความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพเป็นความลำบากใจในการตัดสินใจเลือกอาชีพที่อยู่ในช่วงก่อนการตัดสินใจและอยู่ในระหว่างกระบวนการตัดสินใจ

Guay et al. (2003) กล่าวว่า ความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ คือ การที่บุคคลแต่ละคนไม่สามารถตัดสินใจเกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองเลือกเอาไว้ได้

Germeijs and De Boeck (2003) กล่าวว่า ความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนในการที่จะทำให้แต่ละบุคคลมีความลำบากใจในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

Swanson and D' Achiardi (2005 cited in Talib and Aun, 2009) กล่าวว่า ความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพเป็นสิ่งที่ทำให้แต่ละบุคคลตัดสินใจเลือกอาชีพได้ช้า และทำให้ไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้

Pecjak and Kosir (2007) กล่าวว่า ความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ หมายถึง การที่แต่ละบุคคลไม่สามารถตัดสินใจเกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองเลือก ซึ่งอาจทำให้เกิดความลำบากใจในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

Talib and Aun (2009) กล่าวว่า ความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเฉพาะกับนักเรียนในแต่ละคนซึ่งทำให้นักเรียนไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้ และความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพยังทำให้นักเรียนอยู่ในระหว่างการตัดสินใจหรือไม่ตัดสินใจเลือกอาชีพ

จากความหมายของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์ความหมายของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพได้ดังนี้ ความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ หมายถึง การที่นักเรียนแต่ละบุคคลไม่สามารถตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่งได้ตามความเหมาะสมสำหรับตนเองได้ หรืออยู่ในช่วงที่กำลังตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกอาชีพนั้น

ตอนที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ ประกอบด้วย (2.1) ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Holland (Holland' Theory) (2.2) ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของ Super (Super's Theory) (2.3) ทฤษฎีของ Ginzgberg และคณะ (Ginzgberg and associate's Theory) (2.4) ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Tiedeman และ O'Hara (Tiedeman and O'Hara's Theory) (2.5) ทฤษฎีการวิเคราะห์ตนเองและอาชีพ (Trait and Factor Theory) (2.6) ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Roe (Roe's theory) (2.7) ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Blau (2.8) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Krumbolz

(Krumboltz, Mitchell, and Gelatt, 1975) 2.9) ทฤษฎีความต้องการของ Hoppock (Hoppock's Composite Theory) และ 2.10) การเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์ (Holland's Theory of Vocational Choice)

Holland (Holland, 1966 อ้างถึงใน วัชรวิทย์ ทรัพย์มี, 2521; สำเนาวิ ขจรศิลป์, 2534; นวลศิริ เปาโรหิตย์, 2546) ได้สร้างทฤษฎีการเลือกอาชีพขึ้นโดยมีความคิดพื้นฐาน 4 ประการ ดังนี้

1. บุคลิกภาพของบุคคลทั่วไปแบ่งได้เป็น 6 ลักษณะตามความสนใจอาชีพประเภทต่างๆ ต่อไปนี้ คือ งานช่างฝีมือและกลางแจ้ง งานวิทยาศาสตร์และเทคนิค งานบริการการศึกษาและสังคม งานสำนักงานและเสมียน งานจัดการและค้าขาย งานศิลปะดนตรีและวรรณกรรม บุคลิกภาพแต่ละลักษณะเป็นผลจากการปะทะสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมต่างๆ กับแรงผลักดันส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วยภูมิหลังของตระกูล บิดามารดา ระดับชั้นทางสังคม และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ประสบการณ์เหล่านี้จะก่อให้เกิดความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ และความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบนี้จะกลายเป็นความสนใจ และจากความสนใจจะนำไปสู่ความสามารถเฉพาะ ทำหน้าที่สุดความสนใจและความสามารถเฉพาะจะกำหนดให้บุคคลคิด รับรู้ และแสดงเอกลักษณ์ของตน

2. สิ่งแวดล้อมของบุคคลก็แบ่งได้เป็น 6 ประเภท ตามความสนใจอาชีพประเภทต่างๆ ข้างต้นเช่นเดียวกัน สิ่งแวดล้อมเหล่านี้ถูกครอบงำโดยบุคลิกภาพ และเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงปัญหาและความกดดันบางประการ โดยสาเหตุที่บุคลิกภาพแตกต่างกันจะทำให้ความสนใจและความถนัดแตกต่างกัน บุคคลจึงมีแนวโน้มจะหันเข้าหาบุคคลหรือสิ่งต่างๆ ที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพของตน ดังนั้น บุคคลในกลุ่มเดียวกันจึงมักจะมีลักษณะคล้ายกัน

3. บุคคลจะค้นหาสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้ได้ฝึกทักษะและใช้ความสามารถ อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้แสดงทัศนคติ ค่านิยม และบทบาท

4. พฤติกรรมของบุคคลถูกกำหนดโดยบุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุนี้ เมื่อทราบบุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อมก็จะทำให้ทราบถึงผลที่จะติดตามมา ซึ่งได้แก่การเลือกอาชีพ การเปลี่ยนแปลงงาน ความสำเร็จในอาชีพ ความสามารถเฉพาะ พฤติกรรมทางการศึกษาและสังคม

ดังนั้น จึงกล่าวโดยสรุปว่าทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์มีแนวคิดพื้นฐาน ดังนี้ 1) การเลือกอาชีพเป็นการแสดงออกซึ่งบุคลิกภาพ 2) แบบสำรวจความสนใจ คือ แบบสำรวจบุคลิกภาพ

Holland กล่าวถึง การเลือกอาชีพ ไว้ว่า การเลือกอาชีพ คือ การกระทำที่สะท้อนให้เห็นถึง แรงจูงใจ ความรู้ บุคลิกภาพ และความสามารถของบุคคล อาชีพเป็นวิถีชีวิต ส่วนสิ่งแวดล้อมเป็น สิ่งที่ชี้ให้เห็นงานและทักษะทางอาชีพ

การกำหนดลักษณะของบุคลิกภาพ

Holland ได้จำแนกลักษณะของบุคลิกภาพตามความสนใจในอาชีพต่างๆ 6 ประเภท โดยมีเป้าหมาย คือ ชี้แนะประสบการณ์ที่นำไปสู่ลักษณะเฉพาะของบุคคล อธิบายให้ทราบว่า ประสบการณ์นำไปสู่ลักษณะเฉพาะได้อย่างไร ลักษณะเฉพาะนำไปสู่พฤติกรรมได้อย่างไร และ แยกแยะความเหมาะสมระหว่างบุคลิกภาพของแต่ละลักษณะกับเหตุการณ์ทั้งเก่าและใหม่ โดยมี รายละเอียดดังนี้

1. บุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทงานช่างฝีมือและกลางแจ้ง (realistic)

พันธุกรรมและประสบการณ์ทำให้บุคคลกลุ่มนี้ชอบประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งของ เครื่องมือ จักรกล และสัตว์เลี้ยง แต่ไม่ชอบกิจกรรมด้านการศึกษาและการแพทย์ ดังนั้น บุคคลกลุ่มนี้จึงมีความสามารถทางด้านการช่าง เครื่องยนต์ การเกษตร ไฟฟ้า และเทคนิค แต่ด้วย ความสามารถทางด้านสังคมและการศึกษา สรูปแล้ว บุคคลกลุ่มนี้จะมีพฤติกรรมดังนี้

1.1 ชอบอาชีพประเภทงานช่างฝีมือและกลางแจ้ง แต่ไม่ชอบอาชีพประเภทงานบริการ การศึกษาและสังคม

1.2 ใช้ความสามารถที่เขามีแก้ปัญหาเกี่ยวกับงานและเรื่องอื่นๆ

1.3 รับรู้ตนเองในฐานะผู้มีความสามารถทางด้านเครื่องยนต์และกีฬา แต่ขาด ความสามารถทางด้านการเข้าสังคม

1.4 นิยามสิ่งที่เป็นรูปธรรมและนิยามลักษณะภายนอกของบุคคล เช่น เงิน อำนาจ สถานภาพ

จากความสนใจ ความสามารถ และค่านิยมต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น บุคคลกลุ่มนี้จึงมี ลักษณะดังต่อไปนี้ คือ ชี้อาย หัวอ่อน เปิดเผย จริงจัง แข็งแรง วัตถุประสงค์ มีความเป็นธรรมชาติ เรียบๆ พากเพียร เสมอต้นเสมอปลาย เก็บตัว มั่นคง มัธยัสถ์ ไม่คิดลึก และไม่หมกมุ่น

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ ช่างไฟฟ้า ช่างประปา ช่างวิทยุ ช่างทำปลอก คนขับรถ ชูคดี เป็นต้น

2. บุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทงานวิทยาศาสตร์และเทคนิค (investigative)

พันธุกรรมและประสบการณ์ทำให้บุคคลกลุ่มนี้ชอบประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสังเกตสัญลักษณ์ การจัดระบบ การทดลองด้านกายภาพ ชีวภาพ และปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรม เพื่อจะได้เข้าใจและควบคุมปรากฏการณ์นั้นๆ แต่ไม่ชอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการชักชวน การเข้าสังคม และการเลียนแบบ ดังนั้นบุคคลกลุ่มนี้จึงมีความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์และการคำนวณ แต่ด้อยความสามารถทางการโฆษณาชักชวน ซึ่งมีพฤติกรรมดังนี้

2.1 ชอบอาชีพประเภทงานวิทยาศาสตร์และเทคนิค และไม่ชอบอาชีพประเภทงานจัดการและค้าขาย

2.2 ใช้ความสามารถที่เขา มีแก้ปัญหาเกี่ยวกับการทำงานและเรื่องอื่นๆ

2.3 รับรู้ตนเองในฐานะนักวิชาการ เชื่อมั่นในความคิดของตนเอง มีความสามารถทางการคำนวณและวิทยาศาสตร์ แต่ขาดความสามารถทางการเป็นผู้นำ

2.4 มีค่านิยมทางด้านวิทยาศาสตร์

จากความสนใจ ความสามารถ การรับรู้ตนเอง และค่านิยมต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น บุคคลกลุ่มนี้จึงมีลักษณะต่อไปนี้ คือ ชอบวิเคราะห์ มีความรอบคอบ เป็นนักวิจารณ์ ใฝ่รู้ รักอิสระ ฉลาด ชอบเก็บตัว มีหลักการ อุดมคติ เดี่ยวขาด มีเหตุผล และเป็นคนที่ไว้ตัว

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ นักอุตุนิยมวิทยา นักชีววิทยา นักเคมี นักฟิสิกส์ นักเขียนบทความทางวิชาการ เป็นต้น

3. บุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภทงานบริการการศึกษาและสังคม (social)

พันธุกรรมและประสบการณ์ทำให้บุคคลกลุ่มนี้ชอบประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการให้ความรู้ การฝึกหัด การพัฒนา การอนุรักษ์ และการสั่งสอน แต่ไม่ชอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ เครื่องมือ เครื่องยนต์

ดังนั้น บุคคลกลุ่มนี้จึงมีความสามารถทางด้านมนุษยสัมพันธ์ เช่น งานประชาสัมพันธ์ งานบริการวิชาการ แต่ด้อยความสามารถด้านการช่างและเทคนิค โดยมีพฤติกรรมดังนี้

3.1 ชอบอาชีพประเภทงานบริการการศึกษาและสังคม แต่ไม่ชอบอาชีพประเภทงานช่างฝีมือและกลองแจ๊ส

3.2 ใช้ความสามารถที่เขา มีแก้ปัญหาเกี่ยวกับการทำงานและเรื่องอื่นๆ

3.3 รับรู้ตัวเองในฐานะคนที่ชอบช่วยเหลือผู้อื่น เข้าใจผู้อื่น มีความสามารถทางการสอน แต่ขาดความสามารถทางด้านเครื่องยนต์และวิทยาศาสตร์

3.4 มีค่านิยมเกี่ยวกับปัญหาและกิจกรรมด้านสังคมและการกีฬา

จากความสนใจ ความสามารถ การรับรู้ตนเอง และค่านิยมต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น บุคคลกลุ่มนี้มีลักษณะต่อไปนี้เป็นคือ มีอำนาจ ให้ความร่วมมือ มีความเป็นผู้หญิง มีไมตรีจิต กว้างขวาง ชอบบำเพ็ญประโยชน์ มีอุดมคติ มีความคิดที่ลึกซึ้ง เมตตากรุณา จุใจคนเก่ง มีความรับผิดชอบ ชอบเข้าสังคม รู้จักกาลเทศะ และมีความเข้าใจเพื่อนมนุษย์

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ ครู นักจิตวิทยา จิตแพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ ที่ปรึกษา ปัญหาส่วนตัว เป็นต้น

4. บุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทงานสำนักงานและเสมียน (conventional)

พันธุกรรมและประสบการณ์ทำให้บุคคลกลุ่มนี้ชอบกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม โดยเป็นการจัดระบบหรือระเบียบ เช่น เก็บรายงาน จัดข้อมูล คัดลอกข้อมูล จัดหมวดหมู่รายงาน และข้อมูลเกี่ยวกับตัวเลข แต่ไม่ชอบกิจกรรมที่เป็นนามธรรม มีอิสระ ต้องค้นคว้า ไม่เป็นระบบแบบแผน ดังนั้น บุคคลกลุ่มนี้จึงมีความสามารถทางด้านงานบรรณสาร การคำนวณ งานธุรกิจ แต่ด้อยความสามารถทางด้านศิลปะ ซึ่งมีพฤติกรรมดังนี้

4.1 ชอบอาชีพประเภทงานสำนักงานและเสมียน แต่ไม่ชอบอาชีพประเภทงานศิลปะ ดนตรี และวรรณกรรม

4.2 ใช้ความสามารถที่เขามีแก้ปัญหาเกี่ยวกับการทำงานและเรื่องอื่นๆ

4.3 รับรู้ตนเองในฐานะผู้ชอบเลียนแบบ ชอบจัดระเบียบ มีความสามารถทางด้านงานสารบรรณและตัวเลข แต่ขาดความสามารถทางด้านศิลปะ

4.4 นิยมผู้ประสบความสำเร็จด้านงานธุรกิจและเศรษฐกิจ

จากความสนใจ ความสามารถ การรับรู้ตนเอง และค่านิยมต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น บุคคลกลุ่มนี้จึงมีลักษณะต่อไปนี้เป็นคือ ชอบเลียนแบบ มีความยุติธรรม วางท่า มีสมรรถภาพ ไม่ยืดหยุ่น มีหิริโอตตปปะ อ่อนน้อม เรียบร้อย พากเพียร คล่องแคล่ว เจ้าระเบียบ เยือกเย็น และไม่มีจินตนาการ

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ นักบัญชี ผู้ดูแลสินค้าในสต็อก ผู้ควบคุมเครื่องคอมพิวเตอร์ เสมียนจ่ายเงิน พนักงานจดคำให้การในศาล เป็นต้น

5. บุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทงานจัดการและค้าขาย (enterprising)

พันธุกรรมและประสบการณ์ทำให้บุคคลกลุ่มนี้ชอบประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน หรือผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ แต่ไม่ชอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสังเกต เป็นสัญลักษณ์ หรือเป็นระเบียบแบบแผน ดังนั้น บุคคลกลุ่มนี้จึงมีความสามารถทางด้านงานการเป็นผู้นำ

การประชาสัมพันธ์ การชักชวน แต่ด้วยความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ สรุปลแล้ว ซึ่งมีพฤติกรรม ดังนี้

5.1 ชอบอาชีพประเภทงานจัดการและค้าขาย แต่ไม่ชอบอาชีพประเภทงานวิทยาศาสตร์ และเทคนิค

5.2 ใช้ความสามารถที่มีแก้ปัญหาเกี่ยวกับการงานและเรื่องอื่นๆ

5.3 รับรู้ตนเองในฐานะผู้กว้างขวาง มีความเชื่อมั่นในตนเอง เข้าสังคมเก่ง มีความสามารถทางด้านการเป็นผู้นำ การพูด แต่ด้วยความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์

5.4 นิยมผู้มีความสามารถทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจ

จากความสนใจ ความสามารถ การรับรู้ตนเอง และค่านิยมต่างๆ ดังที่กล่าวมาข้างต้น บุคคลกลุ่มนี้มีลักษณะดังนี้ คือ ชอบเสียงภัย ทะเยอทะยาน กล้าได้แย่ง นำเชื่อถือ กระทบกระเปาะ เปิดเผย ใจร้อน มองโลกในแง่ดี สนุกสนาน เชื่อมั่นในตนเอง เข้าสังคมง่าย ช่างพูด

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ นักธุรกิจ พ่อค้า แอร์โฮสเตส นายหน้า นักจัดรายการ โทรทัศน์ เป็นต้น

6. บุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทงานศิลปะ ดนตรี และวรรณกรรม (artistic)

พันธุกรรมและประสบการณ์ทำให้บุคคลกลุ่มนี้ชอบประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับนามธรรม เป็นอิสระ ไม่เป็นระเบียบแบบแผน แต่ไม่ชอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับรูปธรรม หรือสิ่งที่เป็นระเบียบแบบแผน ดังนั้น บุคคลกลุ่มนี้จึงมีความสามารถทางด้านศิลปะ ภาษา ดนตรี การละคร การเขียน แต่ด้วยความสามารถด้านธุรกิจ งานบรรณสาร สรุปลแล้ว ซึ่งมีพฤติกรรมดังนี้

6.1 ชอบอาชีพประเภทงานศิลปะ ดนตรี และวรรณกรรม แต่ไม่ชอบอาชีพประเภทงานสำนักงานและเสมียน

6.2 ใช้ความสามารถที่มีแก้ปัญหาเกี่ยวกับการงานและเรื่องอื่นๆ

6.3 รับรู้ตนเองในฐานะคนที่ชอบแสดงออก มีความคิดริเริ่ม มีพรสวรรค์ มีความเป็นผู้หญิง ไม่ชอบเลียนแบบ รักอิสระ มีความสามารถทางด้านศิลปะและดนตรี การแสดง การเขียน และการพูด

6.3 นิยมผู้มีความสามารถทางการศึกษา

จากความสนใจ ความสามารถ การรับรู้ตนเอง และค่านิยมต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น บุคคลกลุ่มนี้จึงมีลักษณะต่อไปนี้คือ จุกจิก ไม่มีระเบียบ เจ้าอารมณ์ มีความเป็นหญิง มีอุดมคติ เพ้อฝัน ไม่จริงจัง ใจร้อน รักอิสระ ช่างคิด ไม่ชอบเลียนแบบ มีความคิดริเริ่ม

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ นักดนตรี นักประพันธ์ นักโฆษณา นักร้อง ผู้ค้าศิลปะวัตถุ เป็นต้น

2.2 ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของซูเปอร์ (Super's Theory of Vocational Development)

Super (Super, 1954 อ้างถึงใน วัชรวิ ทรัพย์มี, 2521; สำเนาวิ ขจรศิลป์, 2534; นวลศิริ เปาโรหิตย์, 2546) ได้พัฒนาทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพโดยมีหลักการดังนี้

1. พัฒนาการด้านอาชีพเป็นกระบวนการต่อเนื่องและเปลี่ยนแปลงได้เนื่องจากความสนใจในอาชีพ ความสามารถของบุคคล สภาพการณ์ในการดำรงชีวิตและทำงาน ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง มีการเปลี่ยนแปลงไปตามเวลาและสถานการณ์ ดังนั้น การเลือกและการปรับตัวในอาชีพจึงเป็นกระบวนการต่อเนื่อง
2. คุณสมบัติของแต่ละบุคคลย่อมเหมาะสมกับอาชีพได้หลายอาชีพ เช่น ผู้ที่ชอบช่วยเหลือผู้อื่น อาจประกอบอาชีพพยาบาล นักสังคมสงเคราะห์ หรือแพทย์ เป็นต้น
3. บุคคลมีความแตกต่างกันในด้านความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และบุคลิกภาพ
4. ลักษณะของแบบฉบับอาชีพ (Career Pattern) เช่น ระดับของอาชีพ (อาชีพระดับวิชาชีพ อาชีพทักษะหรือกึ่งทักษะ) ความมั่นคงในการประกอบอาชีพ (เปลี่ยนงานบ่อยหรือไม่) ขึ้นอยู่กับสถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ความสามารถทางสติปัญญา บุคลิกลักษณะ และโอกาสที่แต่ละบุคคลได้รับ ตลอดจนการปรับตัวในอาชีพ
5. การส่งเสริมให้มีพัฒนาการทางอาชีพที่ดีนั้น สามารถทำได้โดยส่งเสริมให้ได้พัฒนาความสามารถอย่างเต็มที่ และทำให้ทราบถึงสภาพข้อเท็จจริงต่างๆ เกี่ยวกับลักษณะของตนเอง และสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้มีความเข้าใจในตนเองอย่างถ่องแท้
6. กระบวนการพัฒนาการด้านอาชีพมีความเกี่ยวข้องกับการพิจารณาตนเอง โดยเป็นการที่บุคคลมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และได้ประเมินการกระทำของตนเองว่ามีสิ่งใดเด่นหรือด้อย
7. การที่จะประสบความสำเร็จในการทำงานและในชีวิตขึ้นอยู่กับการทำงานตรงกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ และค่านิยมของตนเอง
8. การพิจารณาตนเองได้เกิดขึ้นในช่วงก่อนวัยรุ่น และชัดเจนขึ้นในช่วงวัยรุ่น ซึ่งเกี่ยวข้องกับการพิจารณาอาชีพของแต่ละบุคคล
9. องค์ประกอบเกี่ยวกับความเป็นจริง ทั้งลักษณะต่างๆ ของตนเองและสังคมย่อมมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพมากขึ้นเมื่อมีอายุมากขึ้น

10. การเลือกอาชีพและระดับของอาชีพมีความสัมพันธ์กับสติปัญญา สถานะเศรษฐกิจ สังคมของครอบครัว ความต้องการ ค่านิยม ความสนใจ ทักษะเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ระดับการศึกษา และความต้องการของตลาดแรงงาน

11. การประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพเป็นการเพิ่มความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเองในทางที่ดี

12. การประกอบอาชีพเป็นการกำหนดวิถีชีวิต

Super ได้อธิบายกระบวนการพัฒนาการในการเลือกอาชีพ ดังนี้

1. ช่วงเวลาของการพัฒนาความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง การพัฒนาความสามารถ และความสนใจ (Growth Stage) ซึ่งพัฒนาการดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการพัฒนาความคิดในเรื่องอาชีพ ระยะเวลาอยู่ในช่วง 14 ปีแรกของชีวิต ซึ่งแบ่งย่อยได้เป็น 4 ระยะ คือ

1. ระยะที่ยังไม่มีความสนใจในเรื่องอาชีพ (Prevocational Substage) ระยะนี้มีอายุอยู่ในช่วง 3 ปีแรกของชีวิต

2. ระยะที่คิดถึงเรื่องอาชีพ แต่เป็นลักษณะความเพ้อฝัน (Fantasy Substage) ระยะนี้มีอายุระหว่าง 4 – 10 ปี

3. ระยะที่พิจารณาความสนใจของตนเองในอาชีพต่างๆ (Interest Substage) ระยะนี้มีอายุระหว่าง 11 – 12 ปี

4. ระยะที่พิจารณาความสามารถในการประกอบอาชีพต่างๆ (Capacity Substage) ระยะนี้มีอายุระหว่าง 13 – 14 ปี

2. ช่วงเวลาของการสำรวจตนเอง สำรวจอาชีพ เริ่มมีประสบการณ์จากการทำงาน และการทำกิจกรรมต่างๆ (Exploration Stage) เป็นช่วงที่บุคคลตระหนักว่าอาชีพเป็นสิ่งสำคัญในชีวิต ช่วงนี้มีอายุระหว่าง 15 - 24 ปี ซึ่งแบ่งย่อยได้เป็น 3 ระยะ คือ

1. ระยะที่เริ่มพิจารณาเลือกอาชีพ โดยยังไม่ได้มีการตัดสินใจที่แน่นอน (Tentative Substage) ซึ่งพิจารณาจากความต้องการ ความสนใจ ค่านิยม ความสามารถ และโอกาสในการได้งานทำ ระยะนี้มีอายุระหว่าง 15 - 17 ปี

2. ระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของพัฒนาการด้านอาชีพ (Transition Substage) ระยะนี้บุคคลจะพิจารณาเลือกอาชีพจากสภาพความเป็นจริงมากขึ้น เช่น พิจารณาจากลักษณะของตนเอง ลักษณะงาน ตลอดจนโอกาสที่จะได้งานทำ ช่วงนี้เป็นช่วงที่บุคคลจะได้มีประสบการณ์ในการฝึกอาชีพหรืออยู่ในระหว่างการศึกษาศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ ระยะนี้มีอายุระหว่าง 18 – 21 ปี

3. ระยะทดลองปฏิบัติงาน (Trial Substage) เป็นการประเมินความถนัด ความสามารถ และความเหมาะสมด้านต่างๆ

3. ระยะที่เริ่มประกอบอาชีพที่ถาวร (Establishment Stage) โดยในช่วงต้นของระยะนี้อาจมีการทดลองงานหรือเปลี่ยนงานได้ ถ้างานนั้นไม่เหมาะสมหรือไม่เป็นที่พอใจ ส่วนใหญ่ถ้าเป็นงานระดับวิชาชีพอาจไม่มีการทดลองงานหรือเปลี่ยนงาน ช่วงนี้มีอายุระหว่าง 25 - 44 ปี ซึ่งแบ่งย่อยได้เป็น 2 ระยะ คือ

1. ระยะการลงมือประกอบอาชีพที่ได้เลือกแล้ว แต่อาจมีการเปลี่ยนงานถ้างานนั้นไม่เหมาะสมหรือไม่เป็นที่พอใจ (Trial Substage) โดยสำหรับบางคนอาจไม่มีขั้นตอนนี้ กล่าวคือ การประกอบอาชีพที่ถาวรทำให้ไม่มีการเปลี่ยนงาน ระยะนี้มีอายุระหว่าง 25 - 30 ปี

2. ระยะที่บุคคลลงมือประกอบอาชีพอย่างถาวร (Stabilization Substage) ระยะนี้มีอายุระหว่าง 31 - 44 ปี

4. ระยะที่มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ (Maintenance Stage) ในระยะนี้จะมีการดำเนินการประกอบอาชีพที่เลือกแล้ว และสร้างความก้าวหน้าและความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ช่วงนี้มีอายุระหว่าง 45 - 65 ปี

5. ระยะที่ประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพจะลดลงเนื่องจากความชรา (Decline Stage) ช่วงนี้มีอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป โดยแบ่งได้เป็น 2 ระยะ คือ

1. ระยะที่เริ่มลดประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ (Deceleration) ระยะนี้มีอายุระหว่าง 65 - 70 ปี

2. ระยะที่เลิกประกอบอาชีพโดยสิ้นเชิง (Retirement) ระยะนี้เป็นการใช้ชีวิตในบั้นปลายด้วยการพักผ่อน โดยไม่ประกอบอาชีพใดๆ ทั้งสิ้น โดยมีอายุตั้งแต่ 71 ปีขึ้นไป

Super ได้นำหลัก งานตามขั้นพัฒนาการ (Developmental Tasks) ของ R.J.Harvighurst มาอธิบายกระบวนการพัฒนาด้านอาชีพของบุคคล

งานตามขั้นพัฒนาการ หมายถึง พัฒนาการด้านต่างๆ ของบุคคลซึ่งเกิดขึ้นแต่ละช่วงในชีวิตของบุคคล ถ้าพัฒนาการดำเนินไปอย่างราบรื่นจะทำให้บุคคลนั้นเกิดความสุข ความมั่นใจ และกำลังใจที่ปรับตัวในขั้นต่อไป แต่ถ้าพัฒนาการขั้นนั้นเกิดอุปสรรคทำให้ไม่สามารถดำเนินไปได้ด้วยดีจะทำให้บุคคลนั้นเป็นทุกข์แล้วเกิดปัญหา และพัฒนาการขั้นต่อไปจะดำเนินไปได้ด้วยความลำบาก พัฒนาการเหล่านี้เป็นสิ่งที่แต่ละบุคคลจะต้องกระทำให้สำเร็จในแต่ละช่วงของชีวิต พัฒนาการบางอย่างจะเกี่ยวกับด้านร่างกาย เช่น การพัฒนาทักษะด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย

พัฒนาการบางด้านเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต เช่น การเตรียมตัวในการเลือกและประกอบอาชีพที่
 สุจริตเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคม

Super ได้อธิบายงานตามขั้นพัฒนาการด้านอาชีพ (Vocational Developmental Tasks)
 ของบุคคลในวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ ดังนี้

งานตามขั้นพัฒนาการด้านอาชีพของวัยรุ่น ได้แก่ การพัฒนาความสามารถและ
 สติปัญญา การพัฒนาการสร้างนิสัยในการทำงานที่ดี มีความรับผิดชอบในการทำงาน รู้จักการ
 ร่วมมือ การเลือกหลักสูตร เลือกวิชาเรียน เลือกกิจกรรมให้เหมาะสมกับความถนัด ความสามารถ
 ความสนใจ ตลอดจนการเลือกอาชีพ และการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง การพึ่งตนเอง

งานตามขั้นพัฒนาการด้านอาชีพของหนุ่มสาว ได้แก่ การเลือกศึกษาต่อและประกอบ
 อาชีพ การเลือกหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา (ถ้าบุคคลนั้นศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา) การเลือก
 อาชีพที่เหมาะสม การพัฒนาทักษะในการทำงานหรือการประกอบอาชีพ ดังปรากฏในตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 งานตามขั้นพัฒนาการด้านอาชีพ

วัย	ช่วงอายุ (ปี)	งานตามขั้นพัฒนาการด้านอาชีพ
วัยรุ่น ตอนต้น	14 - 18	การก่อตัวของความสนใจในอาชีพ (Crystallizing a Vocational Preference)
วัยรุ่นตอนกลาง	18 - 21	การพัฒนาความสนใจในอาชีพที่เฉพาะเจาะจง (Specifying a Vocational Preference)
วัยรุ่นตอนปลาย	21 - 25	การพัฒนาความสนใจในอาชีพอย่างมั่นคงขึ้น (Implementing a Vocational Preference)
วัยผู้ใหญ่ ตอนต้น	25 - 30	การประกอบอาชีพอย่างถาวร (Stabilizing a Vocational Preference)
วัยผู้ใหญ่ ตอนกลาง	30 - 50	การสร้างความก้าวหน้าและควมมีเกียรติในอาชีพที่ตนเองประกอบ (Consolidation Status and Advancing in a Vocational Preference)

2.3 ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของ Ginzberg (Ginzberg's Theory of Vocational Development)

Ginzberg (Ginzberg, 1951 อ้างถึงใน วัชรวิ ทรัพย์มี, 2521; สำเนาวิ ขจรศิลป์, 2534; นวลศิริ เปาโรหิตย์, 2546) ได้พัฒนาทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพขึ้นเป็นทฤษฎีแรกโดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างในระดับอายุต่างๆ กัน โดยทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาจนถึงอุดมศึกษาเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ

Ginzberg สรุปหลักของกระบวนการเลือกอาชีพดังนี้

1. กระบวนการเลือกอาชีพเป็นกระบวนการพัฒนาที่ต่อเนื่อง ซึ่งเวลานานกว่า 10 ปี
2. กระบวนการเลือกอาชีพเป็นขั้นตอนที่ไม่ย้อนกลับ คือ เมื่อพัฒนาแล้วจะไม่ย้อนกลับไปมีลักษณะเช่นขั้นต้นอีก
3. กระบวนการเลือกอาชีพเป็นกระบวนการที่ผสมผสานความต้องการของบุคคลที่จะเลือกอาชีพให้สนองความต้องการ ความสนใจและเหมาะสมกับความสามารถของเขาให้มากที่สุดกับการตระหนักถึงโอกาสที่จะได้ประกอบอาชีพนั้นๆ จริง และข้อจำกัดต่างๆ เช่น ตำแหน่งงานมีน้อย ไม่มีทุนเรียนเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ สถาบันการศึกษาที่จะฝึกอาชีพรับนักศึกษาได้จำนวนจำกัด
4. การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการขั้นตอนเชื่อมโยงในแต่ละวัย ไม่ใช่เป็นการตัดสินใจเพียงครั้งเดียว แต่เป็นการตัดสินใจที่เป็นกระบวนการต่อเนื่องในช่วงเวลาหลายปี
5. พัฒนาการด้านอาชีพได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบต่อไปนี้ คือ
 1. องค์ประกอบเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง เช่น ความสามารถ ความถนัดของบุคคล และโอกาสในสังคม
 2. องค์ประกอบด้านการศึกษา ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่จะทำให้สามารถเลือกอาชีพได้ในขอบเขตกว้างขวางมากน้อยเพียงใด คือ ถ้าได้รับการศึกษามาก ช่องทางเลือกประกอบอาชีพจะมีมาก ช่องทางเลือกประกอบอาชีพจะมีมาก
 3. องค์ประกอบด้านอารมณ์ คือ ในการเลือกอาชีพบางที่อาจมีองค์ประกอบด้านอารมณ์มาเกี่ยวข้องด้วย เช่น อยากรับเป็นนักแสดง เพราะมีอารมณ์ฝันว่าจะได้แต่งตัวสวย มีคนนิยมชื่นชอบ
 4. องค์ประกอบเกี่ยวกับค่านิยมของบุคคล

Ginzberg (1951) แบ่งการเลือกอาชีพออกเป็น 3 ระยะ คือ

1. ระยะเวลาเพื่อฝัน (Period of Fantasy Choice) ระยะนี้เป็นระยะที่เด็กมีอายุประมาณ 6 ถึง 10 เด็กคิดฝันเองว่าโตขึ้นจะประกอบอาชีพใด โดยได้รับอิทธิพลจากภาพยนตร์ โทรทัศน์ หนังสือที่อ่าน เป็นต้นว่า คิดเพื่อฝันจะเป็นแพทย์ พยาบาล นายอำเภอ ตำรวจ ทหาร พนักงานดับเพลิง โดยยังไม่ได้คำนึงถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพความเป็นไปได้ และความสามารถของตน

2. ระยะเวลาพิจารณาเลือกอาชีพโดยยังไม่ได้ตกลงใจแน่นอน (Period of Tentative Choice) ระยะนี้เป็นระยะที่เด็กมีอายุประมาณ 11-15 ปี เด็กจะพิจารณาเลือกอาชีพจากลักษณะของตนเอง บางทีจากลักษณะของอาชีพ เช่น บางทีพิจารณาจากความสามารถ ความถนัด ค่านิยม ความสนใจของตน โดยไม่ได้พิจารณาองค์ประกอบหรือสภาพการณ์อื่นๆให้ทั่วถึง เช่น มีความถนัดวาดภาพจึงคิดจะเลือกอาชีพจิตรกร โดยไม่ได้คำนึงถึงความต้องการของตลาดแรงงานเกี่ยวกับอาชีพนี้ หรือมีค่านิยมว่าจะช่วยเหลือผู้อื่นฉะนั้นจึงคิดอยากเป็นพยาบาล โดยไม่ได้พิจารณาสุขภาพของตนเอง หรืออาจพิจารณาแต่เฉพาะคุณสมบัติของอาชีพ เช่น อยากเป็นแพทย์เพราะเป็นอาชีพที่มีเกียรติ รายได้ดีแต่ไม่ได้พิจารณาความสามารถ ความถนัดของตน

3. ระยะเวลาตามสภาพความเป็นจริง (Period of Realistic Choice) ระยะนี้เป็นระยะที่บุคคลมีอายุประมาณ 17 ถึง 20 ปี เป็นระยะที่บุคคลพิจารณาตนเองและอาชีพประกอบกัน เพื่อใช้ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และจะพิจารณาตามสภาพความเป็นจริง ไม่ใช่การเพื่อฝัน ระยะนี้ยังแบ่งย่อยออกเป็น 3 ระยะ คือ

3.1 ระยะเวลาสำรวจอาชีพ (Exploration) เป็นระยะที่บุคคลจะสำรวจอาชีพว่าอาชีพใดจะเหมาะกับเขา เช่น ลองเลือกเรียนวิชาต่างๆ หรือหาประสบการณ์ในการทำงาน

3.2 ระยะเวลาการรวมตัวของความคิดที่จะเลือกอาชีพ (Crystallization) ระยะนี้เป็นขั้นที่บุคคลพร้อมที่จะเลือกอาชีพ เนื่องจากได้ฝึกความคิดในเรื่องนี้ไว้พอสมควร

3.3 ระยะเวลาตัดสินใจเลือกอาชีพที่เฉพาะเจาะจง (Specification) จะเป็นการตัดสินใจเลือกอาชีพที่เฉพาะเจาะจง ไม่ใช่ตกลงใจกว้างๆว่าจะประกอบอาชีพด้านใดเท่านั้น เช่น ไม่ใช่บ่งแต่เพียงว่าจะประกอบอาชีพสาขาวิทยาศาสตร์ แต่ระบุว่าจะเลือกอาชีพเทคนิคการแพทย์

Ginzberg กล่าวว่า พัฒนาการด้านอาชีพตั้งแต่ระยะเพื่อฝัน จนถึงระยะพิจารณาตามสภาพจริงใช้เวลานานเป็นสิบถึงสิบห้าปี และพัฒนาการด้านอาชีพตามทฤษฎีนี้ ใช้อธิบายได้กับพัฒนาการด้านอาชีพของคนทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็คนใดหรืออบุคคลที่มีสถานะเศรษฐกิจสังคมระดับใด เพียงแต่มีรายละเอียดที่อาจแตกต่างกัน เช่น ในเรื่องระดับอายุในพัฒนาการขั้นต่าง ๆ

Ginzberg ได้ให้แง่คิดว่า นักแนะแนวควรตระหนักว่าการเลือกอาชีพมีกระบวนการเป็นขั้นตอน ดังนั้นจึงไม่ควรกระตุ้นให้เด็กเลือกอาชีพเร็วเกินไป และควรช่วยให้เด็กเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับตนเองที่สุดโดยพิจารณาสิ่งต่างๆ อย่างถี่ถ้วน

2.4 ทฤษฎีของ Tiedman และ O'Hara (Tiedman and O'Hara's Theory of Career Development)

ทฤษฎีของ Tiedman และ O'Hara (Tiedman and O'Hara, 1963 อ้างถึงใน วัชรินทร์พรมย์, 2521 ; สำเนาวิ ขจรศิลป์, 2534 ; นวลศิริ เปาโรหิตย์, 2546) เป็นทฤษฎีที่ได้รับอิทธิพลมาจากทฤษฎีของ Super และ Ginzberg โดยได้แบ่งขั้นตอนต่างๆ เช่นเดียวกับ 2 ทฤษฎีแรก เพียงแต่ Tiedman ได้เพิ่มเติมให้มีความละเอียดชัดเจน และเน้นเรื่องของการตัดสินใจว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับพัฒนาการด้านอาชีพ ทำให้บางครั้งทฤษฎีของเขามีชื่อเรียกว่า **A Decision Making and Adjustment Theory of Vocational Development**

Tiedman และ O'Hara มองเรื่องของพัฒนาการอาชีพว่าเป็นกระบวนการที่บุคคลใช้การทำงานเป็นวิธีการแสดงออกทางบุคลิกภาพ และเป็นการปรับตัวทางสังคม การแสดงออกทางบุคลิกภาพนี้ หมายถึง การที่บุคคลแต่ละคนได้แสดงออกซึ่งความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง เป็นการทำให้ตนเองแตกต่างไปจากผู้อื่น ส่วนการปรับตัวทางสังคมเป็นการที่บุคคลพยายามปรับตนเองให้เข้ากับผู้อื่นเพื่อจะได้เป็นที่ยอมรับในสังคม

Tiedman ได้เน้นถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและอาชีพที่เห็นได้ชัดเจนจากการที่บุคคลต้องผ่านกระบวนการตัดสินใจ และได้เน้นเรื่องของการตัดสินใจว่าเป็นหัวใจของพัฒนาการทางอาชีพ การตัดสินใจไม่ว่าจะเป็นในด้านของการเรียน การทำงาน หรือกิจกรรมประจำวัน ล้วนมีส่วนเสริมสร้างที่จะทำให้เป็นรูปแบบของพัฒนาอาชีพของบุคคลนั้น โดยแบ่งขั้นตอนการตัดสินใจออกเป็น 2 ระยะ คือ

1. ระยะคาดการณ์ล่วงหน้า (Period of Anticipation) แบ่งเป็น 4 ขั้น คือ

1.1 ขั้นการสำรวจ (Exploration) เกิดเมื่อบุคคลพิจารณามองเห็นทางเลือกหลายทางจึงเริ่มสำรวจทางเลือกเหล่านั้น

1.2 ขั้นเห็นรูปแบบทางเลือกเด่นชัดขึ้น (Crystallization) บุคคลเริ่มมองเห็นว่าทางเลือกใดที่เป็นไปได้ และตัดทางเลือกที่เป็นไปไม่ได้ทิ้งไป

1.3 ขั้นการเลือก (Choice) เลือกอาชีพที่ชอบมากกว่าอาชีพอื่น และจัดอันดับอาชีพที่ต้องการ

1.4 ขั้นเจาะจงตัวเลือก (Specification) เมื่อเลือกอาชีพที่สนใจแล้ว ก็จะไปหาข้อมูลรายละเอียดของอาชีพนั้นๆ เช่น ลักษณะงาน การฝึกอบรม การหาแหล่งงาน เป็นต้น

2. ระยะเวลาดำเนินงานตามแผนและการปรับตัว มี 3 ขั้น คือ

2.1 ขั้นอุปมา (Induction Stage) บุคคลก้าวเข้าสู่งานอาชีพที่ได้วางเป้าหมายเลือกไว้ และอาจต้องปรับตัวโดยปฏิบัติตามกลุ่มอาชีพที่เขาปฏิบัติกัน

2.2 ขั้นหัวเลี้ยวหัวต่อ (Transition) เป็นขั้นที่บุคคลพยายามปรับหรือผสมผสานเป้าหมายของกลุ่มเข้ากับเป้าหมายของตนเอง อาจเป็นการประนีประนอมหรือคล้อยตาม เพื่อกลายเป็นสมาชิกของกลุ่มไปในที่สุด

2.3 ขั้นการอนุรักษ์ (Maintenance) เป็นขั้นที่บุคคลหาความสมดุล มั่นคงในงาน เกิดความพึงพอใจว่างานนั้นเหมาะกับเขา

ในกรณีที่บุคคลไม่สามารถผสมผสานเป้าหมายของกลุ่มเข้ากับเป้าหมายส่วนตัวหรืออาจไม่พอใจกับการเลือกอาชีพของตนเอง เขาอาจแสวงหาอาชีพใหม่ และเริ่มกระบวนการคิดตัดสินใจใหม่อีกครั้ง แต่การตัดสินใจครั้งที่สองก็อาจนำข้อมูลที่ได้เคยวิเคราะห์แล้วในครั้งแรกมาใช้ให้เป็นประโยชน์ได้เช่นกัน

Tiedman และ O'Hara เชื่อว่ากระบวนการพัฒนาในแต่ละขั้นเป็นสิ่งที่ย้อนกลับใหม่ เช่น บุคคลซึ่งที่อยู่ในที่เป็นขั้นเจาะจงตัวเลือก (Specification) อาจย้อนกลับไปอยู่ในขั้นการเลือกใหม่ (Choice) ก็ได้ เท่าๆ กับที่จะไปอยู่ในขั้นอุปมา (Induction) ได้เช่นกัน ทั้งนี้เพราะเขาเชื่อว่าในเรื่องของการตัดสินใจนั้น คนเราสามารถเปลี่ยนแปลงได้เสมอ สิ่งเดิมที่เคยตัดสินใจไปแล้วอาจนำมาพิจารณาใหม่ ถ้ามีตัวแปรใหม่เกิดขึ้น แต่โดยทั่วไปแล้วบุคคลมักจะดำเนินตามขั้นตอนตั้งแต่เริ่มตัดสินใจไม่ถูก ไปจนกระทั่งถึงตัดสินใจได้ และดำเนินการตามแผนที่วางไว้ในที่สุด

จากทฤษฎีของ Tiedman และ O'Hara ทำให้มองเห็นว่าพัฒนาการทางอาชีพนั้นเป็นกระบวนการตัดสินใจที่สลับซับซ้อน ซึ่งเกิดขึ้นในช่วงเวลายาวนานตลอดชีวิต และการตัดสินใจแต่ละครั้งจะส่งผลต่อเนื่องไปถึงการตัดสินใจด้านอื่นตามมามากมาย ในบางครั้งการตัดสินใจอาจไม่ได้เกิดตามขั้นตอนที่ละเอียดเรื่อง ซึ่งในชีวิตจริง บ่อยครั้งพบว่ามียุทธศาสตร์ที่จำเป็นต้องเลือกตัดสินใจในเวลาเดียวกัน ซึ่งอาจทำให้ยากสำหรับบุคคลหลายคนที่จะต้องเลือกตัดสินใจในตัวเลือกที่ดีที่สุดสำหรับตนเอง เพราะการเลือกแต่ละครั้ง ผลที่ตามมาจะมีอิทธิพลต่ออนาคตของตนเองเสมอ

2.5 ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล (Trait and Factor Theory)

ทฤษฎีนี้มีหลักการว่าด้วยการใช้วิจารณ์ญาณตัดสินใจเลือกอาชีพโดยอาศัยการวิเคราะห์ตนเองและการวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน โดยมีหลักการเลือกอาชีพ (Trait and Factor Theory) อ้างถึงใน วัชรีย์ ทรัพย์มี, 2521 และสำเนาวิ ขจรศิลป์, 2534) ดังนี้

1. **การวิเคราะห์ตนเอง** โดยจะวิเคราะห์องค์ประกอบและคุณสมบัติต่างๆ ของตนเอง เช่น ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด บุคลิกภาพ ฐานะเศรษฐกิจ และสภาพการณ์ต่างๆ ในครอบครัว

2. **การวิเคราะห์อาชีพ** จะเป็นการแสวงหาความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับอาชีพ เช่น ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของอาชีพ ความต้องการของตลาดแรงงานที่เกี่ยวกับอาชีพต่างๆ เวลา และทุนทรัพย์ที่ใช้ในการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ รายได้ ความมั่นคง และโอกาสความก้าวหน้าในอาชีพต่างๆ

3. **การใช้วิจารณ์ญาณในการตัดสินใจเลือกอาชีพ** โดยอาศัยหลักการวิเคราะห์ตนเอง และวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน

ทฤษฎีนี้ได้มีการศึกษาลักษณะและองค์ประกอบของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ ในด้านต่างๆ ได้แก่

ความถนัดและสติปัญญา มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ ความสำเร็จ และความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ

ค่านิยม มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ เช่น คนที่มีความเมตตา ชอบช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ อาจเลือก

บุคคลแวดล้อม ได้แก่ พ่อแม่ ญาติ ครู นักแนะแนว เพื่อน ล้วนมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ เช่น บุคคลที่อยากเป็นครู เพราะนิยมชมชอบครูของตนเอง

ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ โดยบุคคลที่มีผลการเรียนดีในวิชาใด มักจะเลือกอาชีพในแนวนั้น

ครอบครัว มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ โดยลูกบางคนจะเลือกอาชีพตามอาชีพของพ่อแม่ และสถานะเศรษฐกิจสังคมของครอบครัวจะมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ

บุคลิกภาพและการปรับตัว มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ โดยบุคคลที่มีบุคลิกลักษณะแตกต่างกันมีแนวโน้มที่จะเลือกอาชีพแตกต่างกันตามความเหมาะสมกับบุคลิกภาพของตนเอง

ถิ่นที่อยู่และค่านิยมในชุมชน มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคลมีแนวคิดว่าการเลือกอาชีพได้รับอิทธิพลมาจากองค์ประกอบที่หลากหลายด้าน โดยแต่ละบุคคลอาจได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งเล็กน้อยแตกต่างกัน หรืออาจได้รับอิทธิพลจากหลายองค์ประกอบ

2.6 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Roe (Roe's Theory of Vocational Choice)

Anne Roe ได้พัฒนาทฤษฎีนี้โดยแนวความคิด (Roe , 1953 อ้างถึงใน วัชรีย์ ทรัพย์มี, 2521 ; สำเนาวิ ขจรศิลป์, 2534 ; นวลศิริ เปาโรหิตย์, 2546) ดังนี้

1. บุคคลจะเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับบุคลิกภาพ และสนองความต้องการของตน
2. ประสบการณ์ในวัยเด็กที่ได้จากการอบรมเลี้ยงดูมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ

ทฤษฎีนี้ได้รับอิทธิพลจากทฤษฎีการจูงใจโดยมีแนวคิดที่ว่า ความต้องการของบุคคลจะทำให้เกิดแรงผลักดันในการกระทำต่างๆ ทฤษฎีมีความเชื่อว่าคนเลือกอาชีพเพื่อสนองความต้องการต่างๆ ของตน เช่น ความต้องการเป็นที่ยอมรับนับถือ ความต้องการตำแหน่ง ความมั่นคง ความต้องการทางเศรษฐกิจ ตลอดจนความต้องการอิสรภาพ Roe เชื่อว่าการที่ความต้องการชั้นต่างๆ ของเด็กจะได้รับการตอบสนองหรือไม่ขึ้นกับความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา หรือผู้ปกครองกับเด็ก ซึ่งจะก่อให้เกิดเป็นบุคลิกภาพ และบุคลิกภาพนี้จะมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุคคล โดยบุคคลจะเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับบุคลิกภาพและสนองความต้องการของตน

Roe ได้แบ่งแบบฉบับการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่มีต่อเด็ก ซึ่งมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของเด็กดังต่อไปนี้

1. การอบรมเลี้ยงดูเด็กโดยใช้อารมณ์ (Emotional Concentration on the Child) แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 การอบรมเลี้ยงดูอย่างปกป้องคุ้มครองมากเกินไป ซึ่งจะมีบรรยากาศของการปกป้องคุ้มครองระแวดระวังเด็กทุกฝีก้าว ไม่ค่อยยอมให้เด็กทำสิ่งต่างๆ (Overprotecting Climat) การเลี้ยงดูแบบนี้ แม้จะสนองความต้องการด้านร่างกายและความปลอดภัยแก่เด็ก แต่จะเป็นการส่งเสริมให้เด็กพึ่งผู้ใหญ่มาก และมักจะทำให้เด็กกลายเป็นคนที่ทำสิ่งต่างๆ ตามแบบฉบับที่มีอยู่ ไม่ค่อยได้แสดงคามริเริ่ม

1.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด เรียกร้องจากเด็กมาก ครอบครัวยุทธประเภทนี้จะมีบรรยากาศที่เน้นเรื่องการคาดหวังความสำเร็จจากเด็กมาก คาดหวังให้เด็กกระทำสิ่งต่างๆ อย่างสมบูรณ์แบบ (Overdemanding Climate) เด็กเหล่านี้จะได้รับความรักก็ต่อเมื่อทำตามผู้ใหญ่

ต้องการและคาดหวัง ซึ่งอาจทำให้เด็กเกิดความเครียดสูง และอาจหาทางออกด้วยการก้าวร้าวหรือเก็บตัว

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบละเลยไม่สนใจหรือไม่ยอมรับเด็ก (Avoidance of the Child) แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบละเลยเด็ก ซึ่งในครอบครัวแบบนี้บิดามารดา หรือผู้ปกครองจะละเลยเด็ก ไม่ค่อยเอาใจใส่หรือรับผิดชอบต่อเด็กไม่ค่อยตอบสนองของความต้องการด้านต่างๆของเด็ก (Neglecting Climate) ซึ่งอาจทำให้เด็กเกิดความน้อยใจ มองโลกในแง่ร้าย

2.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบไม่ยอมรับเด็ก เนื่องจากมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเด็กเป็นต้นว่าคิดว่าเด็กเป็นคนไม่ดี มีความประพฤติที่ไม่พึงปรารถนา ซึ่งเด็กมักได้รับการดูว่าและลงโทษ หรือผู้ปกครองละเลยทอดทิ้งไม่สนใจเด็ก (Rejecting Climate) เด็กประเภทนี้มักไม่ได้รับการตอบสนองของความต้องการด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งอาจทำให้เด็กเกิดความน้อยใจ มองโลกในแง่ร้าย ก้าวร้าวหรือเก็บตัว

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบยอมรับและให้ความรักความอบอุ่นแก่เด็ก แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

3.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบไม่เข้มงวดต่อเด็ก มีการยอมรับเด็กให้ความรักและความใกล้ชิดต่อเด็กพอประมาณ ตั้งกฎเกณฑ์ ควบคุมพฤติกรรมของเด็กเพียงเล็กน้อย เด็กประเภทนี้มักจะชอบสังคมกับบุคคลต่างๆ

3.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักต่อเด็ก ครอบครัวประเภทจะมีบรรยากาศที่เต็มไปด้วยความรัก ความอบอุ่น (Loving Climate) เด็กจะได้รับการตอบสนองของความต้องการทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ พ่อแม่ผู้ปกครองจะใช้เหตุผลกับเด็กในการอบรมสั่งสอน จะใกล้ชิดสนิทสนมกับเด็ก พ่อแม่ที่จะเป็นที่ปรึกษาแก่เด็กในทุกเรื่อง สนับสนุนส่งเสริมให้เด็กมีความเป็นตัวของตัวเอง การอบรมเลี้ยงดูแบบนี้จะทำให้เด็กเป็นบุคคลที่มีสุขภาพดี รื่นเริงแจ่มใส และชอบสังคม

นอกจากนี้ Roe ยังแบ่งอาชีพออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ดังนี้

1. อาชีพที่ติดต่อกับผู้อื่น เช่น อาชีพบริการ อาชีพธุรกิจ อาชีพที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมระเบียบประเพณี อาชีพด้านศิลปะและการบันเทิง

2. อาชีพที่ทำงานเกี่ยวข้องกับวัตถุ เช่น อาชีพด้านเทคนิค การเกษตร วิทยาศาสตร์

Roe อธิบายว่า ประสบการณ์ที่บุคคลได้รับในวัยเด็กจากการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาหรือผู้ปกครองจะมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ เป็นต้นว่า บุคคลที่มาจากครอบครัวที่มีบรรยากาศแห่งความรัก ความอบอุ่น จะเป็นคนที่ชอบสังคมกับบุคคลต่างๆ มีทัศนคติที่ดีต่อการสังคม เมื่อ

เลือกอาชีพมักจะเลือกอาชีพที่ติดต่อกับบุคคล เช่น อาชีพเกี่ยวกับการให้บริการ ได้แก่ นักสังคมสงเคราะห์ นักแนะแนว แพทย์ พยาบาล ตำรวจ หรืออาชีพธุรกิจ ส่วนบุคคลที่มาจากครอบครัวที่ขาดความอบอุ่น เช่น พ่อแม่และเลยไม่สนใจหรือเรียกร้องต่อเด็กมากเกินไปจะทำให้บุคคลนั้นเป็นบุคคลที่ไม่ชอบสังสรรค์กับบุคคลอื่น ฉะนั้นมักจะเลือกอาชีพที่ไม่ต้องติดต่อกับบุคคล แต่เป็นการทำงานกับวัตถุมากกว่า เช่น อาชีพด้านเทคนิค กสิกรรม และวิทยาศาสตร์

2.7 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของบลอว์ (Blau)

Blau (Blau, 1956 อ้างถึงใน นวลศิริ เปาโรหิตย์, 2546) เชื่อว่า สาเหตุของการเลือกอาชีพมาจากผลของสถานการณ์ สิ่งแวดล้อม และจากตัวบุคคล โดยตัวแปรจากสิ่งแวดล้อม หมายถึง ตำแหน่งงานที่ว่างในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ ขนาดของกลุ่มอาชีพ (บางกลุ่มอาชีพมีผู้ประกอบการมาก ในขณะที่บางอาชีพเกิดความขาดแคลน) จำนวนคนเข้าออกงานอาชีพ ความรู้ความชำนาญที่จำเป็นต้องมีในแต่ละงานอาชีพ คุณลักษณะพิเศษ ได้แก่ ลักษณะทางบุคลิกภาพที่จำเป็น เช่น รูปร่าง หน้าตา เพศหรือสถานภาพทางสังคมบางประการ รวมทั้งโอกาสที่จะได้รับจากงานนั้น เช่น บางอาชีพเปิดโอกาสให้ได้มีการเดินทางเป็นประจำหรือโอกาสก้าวหน้า การได้รับความรู้เพิ่มเติม เงินเดือน สวัสดิการที่ดึงดูดแตกต่างกันออกไป ข้อมูลเหล่านี้จัดเป็นข้อมูลตัวแปรจากสิ่งแวดล้อมที่มีผลเป็นอย่างไรต่อการเข้าสู่อาชีพของบุคคล นอกจากตัวแปรภายนอก ยังมีตัวแปรภายในที่มาจากตัวบุคคลที่มีผลต่อการเลือกอาชีพ ได้แก่ ระดับความรู้ความสามารถ การศึกษาความต้องการ ความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง ค่านิยม และความสนใจ เป็นต้น

ตัวแปรภายนอกและภายในจะผสมผสานกันเป็นข้อมูลช่วยในการตัดสินใจในการเข้าสู่อาชีพ ดังนั้น ในการตัดสินใจเข้าสู่อาชีพเป็นเรื่องที่เกิดจากประสบการณ์หลายอย่างของบุคคล ไม่ใช่เป็นเรื่องของข้อมูลใดข้อมูลหนึ่ง โดย Blau ยังกล่าวว่า การตัดสินใจทางอาชีพไม่ใช่เกิดขึ้นและสิ้นสุดลงในวันใดวันหนึ่ง หรือจุดใดจุดหนึ่งเพียงครั้งเดียวของชีวิต หากแต่เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งแล้วครั้งเล่าตลอดชั่วชีวิตการทำงานของบุคคล เพราะคนเราจะมีการรับรู้ข้อมูลใหม่ๆ อยู่เสมอ รวมทั้งสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ในบางเวลาอาชีพบางอาชีพอาจเป็นที่ต้องการมาก แต่เมื่อช่วงเวลานั้นได้ผ่านไปอาจเกิดความอึดอัดซึ่งทำให้เกิดการจำกัดในการเข้าสู่อาชีพนั้นได้ ถึงแม้ว่า การเปลี่ยนอาชีพจะเกิดกับบุคคลได้ตลอดชีวิต แต่ Blau ได้ย้ำถึงข้อจำกัดในการเลือกอาชีพไว้ว่า การเลือกอาชีพในช่วงต้นของชีวิตอาจมีผลจำกัดต่อการเข้าสู่อาชีพในวัยต่อมาได้ เช่น การเลือกเรียนสายศิลป์ในช่วงมัธยมปลาย อาจทำให้ไม่สามารถเข้าสู่อาชีพประเภทวิศวกรรมได้เมื่ออยู่มหาวิทยาลัย

Blau สรุปว่า การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการเลือกและถูกเลือก กล่าวคือ ครั้งแรกบุคคลเลือกอาชีพที่สนใจเข้าทำ แต่ครั้งต่อมา บุคคลจะถูกเลือกจากหน่วยงานโดยผ่านกระบวนการสรรหา และคัดเลือกรายบุคคล ซึ่งโดยส่วนใหญ่ การเลือกและการถูกเลือกจะกระทำโดยบุคคลสองกลุ่มที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกันเลย ได้แก่ ในครั้งแรกครูแนะแนว พ่อแม่ หรือตนเองจะช่วยเลือกอาชีพ ในครั้งที่สองตัวบุคคลกลับถูกฝ่ายบุคคลในองค์กรเป็นผู้คัดเลือก

2.8 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Krumboltz, Mitchell และ Gelatt

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Krumboltz, Mitchell และ Gelatt (Krumboltz, Mitchell and Gelatt, 1957 อ้างถึงใน นวลศิริ เปาโรหิตย์, 2546) เน้นถึงความสำคัญของเหตุการณ์ในชีวิตมนุษย์ที่มีผลกระทบต่อทางเลือกอาชีพ ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่ากระบวนการเลือกอาชีพประกอบด้วยตัวแปร 4 ชนิด ได้แก่

1. พันธุกรรมและความสามารถพิเศษ

พันธุกรรมและความสามารถพิเศษที่มี หมายถึง คุณลักษณะทางพันธุกรรมที่ได้รับจากบิดามารดา เช่น สติปัญญาความฉลาด เป็นต้น พันธุกรรมจะเป็นตัวกำหนดโอกาสการเรียนรู้ แม้ว่า Krumboltz ไม่ได้ให้รายละเอียดในเรื่องของพันธุกรรมว่ามีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้อย่างไร แต่เป็นที่เข้าใจว่าพันธุกรรมมีอิทธิพลต่อกระบวนการเลือกอาชีพของบุคคล

2. เจือไนทางสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับชีวิต

เจือไนทางสิ่งแวดล้อม และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับชีวิตจัดเป็นสิ่งที่บุคคลไม่สามารถทำอะไรได้ และมีอิทธิพลกับชีวิตและการเลือกอาชีพอย่างแน่นอน เช่น นักเรียนที่อยากเข้าเรียนแพทย์ แต่ขาดการสนับสนุนทางการเงิน หรือขาดโอกาสทางการศึกษา รวมทั้งการเกิดอุบัติเหตุบางประการในชีวิต อาจทำให้ไม่สามารถทำตามความฝันได้ หรือในขณะที่เรียนอยู่ปรากฏว่า บิดามารดาเกิดเสียชีวิตลงทำให้ไม่มีใครสนับสนุนส่งเสริม ทำให้ต้องออกมาทำงานเลี้ยงตนเองและไม่สามารถเรียนต่อได้ เป็นต้น จะเห็นได้ว่ามีเหตุการณ์มากมายที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับชีวิตเขา โดยเป็นเหตุการณ์ที่ไม่สามารถควบคุมได้ แต่ผลของเหตุการณ์นั้นมีอิทธิพลต่อแผนการเข้าสู่อาชีพ และถ้าเป็นในระดับชาติก็เช่นกัน เหตุการณ์สิ่งแวดล้อมทางการเมืองอาจจะส่งผลได้ไม่แพ้เรื่องส่วนตัว เช่น เด็กยากจนในชนบทที่ขาดการสนับสนุนทางการเงิน อาจได้รับอานิสงส์ของนโยบายรัฐบาลที่ทำให้เขาสามารถขอกู้ยืมเงินทุนการศึกษา ทำให้เขาเรียนในระดับสูงได้ ซึ่งในอดีตไม่มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษา เป็นต้น

3. ประสบการณ์การเรียนรู้

ประสบการณ์การเรียนรู้มีทั้งการเรียนรู้ทางตรง และทางอ้อมหรือการเรียนรู้โดยผ่านการเชื่อมโยง ประสบการณ์เรียนรู้โดยผ่านมาถึงบุคคล (instrumental learning experiences) เป็นการเรียนรู้ที่บุคคลอาจจะเรียนโดยการสังเกตปฏิกิริยาจากผู้อื่นหรือเป็นการสังเกตจากผลที่เกิดขึ้น ได้รับการเสริมแรงทั้งทางบวกและทางลบ โดยที่ผู้สังเกตอาจไม่ได้ผ่านประสบการณ์ตรง แต่ก็จัดเป็นการเรียนรู้และมีผลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพได้ เช่น เราสังเกตเห็นเพื่อนที่เรียนวิชาทางวิทยาศาสตร์ แต่ต้องเคร่งเครียดกับการเรียนมาก เราอาจสรุปได้ว่า วิชาทางวิทยาศาสตร์ยาก และคงไม่อยากจะเรียนหรือเข้าสู่อาชีพที่ต้องใช้การคำนวณหรือต้องจบทางสายวิทยาศาสตร์

การเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการเชื่อมโยง (associative learning experiences) เป็นปฏิกิริยาตอบโต้ทั้งทางบวกและทางลบต่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่บุคคลเคยรู้สึกเป็นกลางๆ ในช่วงแรก โดยอาจเป็นความรู้สึกที่มีต่อคนหรืออาชีพใดอาชีพหนึ่งที่ได้เห็นจากการเชื่อมโยงในทางบวกหรือทางลบที่เกิดขึ้นเป็นประจำทำให้เริ่มรู้สึกบวกหรือลบตามการเชื่อมโยงนั้น เช่น หากเราอ่านหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับเรื่องการเมืองเป็นประจำ และหนังสือพิมพ์ให้ข้อมูลข่าวสารที่ทำให้รู้สึกว่าการเมืองมักเข้ามาเพื่อหาผลประโยชน์ทางธุรกิจให้แก่ตนเองมากกว่าทำงานเสียสละเพื่อชาติบ้านเมือง เราอาจมีการเรียนรู้โดยการเชื่อมโยงว่า นักการเมืองมักเป็นผู้ไม่สุจริต และเมื่อเห็นอ่าน หรือรับรู้จากสื่อต่างๆ บ่อยขึ้น ในที่สุดเจตคติของเราก็จะไม่ดีกับอาชีพนักการเมือง ทั้งที่เราเองไม่เคยรู้จักนักการเมืองเป็นการส่วนตัว แต่สามารถมีความรู้สึกเกี่ยวกับอาชีพนี้ได้โดยผ่านการเรียนรู้แบบการเชื่อมโยง

4. ความสามารถหรือทักษะที่จะใช้ในการประกอบอาชีพ

ทักษะจำเป็นใช้ในการทำงาน หมายถึง การที่มีทักษะบางประการที่พัฒนาให้เกิดแก่ตนเอง เช่น ทักษะการแก้ปัญหาอุปนิสัยในการทำงานที่ดี ความพร้อมทางด้านจิตใจ การตอบสนองทางอารมณ์และเหตุผล ทักษะที่กล่าวมานี้เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องใช้ในการทำงานรวมทั้งยังช่วยแก้ปัญหาที่อาจเกิดจากการทำงาน

อย่างไรก็ตาม ทักษะเหล่านี้มักต้องมีการพัฒนาปรับปรุงให้เข้ากันได้กับสถานการณ์ปัจจุบัน อยู่เสมอ เช่น สมพรเป็นนักเรียนที่มีความฉลาดพอสมควร ในช่วงมัธยมนั้นเขาอาจไม่ต้องท่องหนังสือมากก็สามารถทำคะแนนได้ดี แต่เมื่อก้าวเข้าสู่การศึกษาระดับอุดมศึกษาอาจพบว่าอุปนิสัยในการไม่ท่องหนังสือมากก็สอผ่านนั้น ไม่เป็นความจริงอีกต่อไป ซึ่งอาจต้องปรับวิธีการเรียนบางประการเพื่อให้ได้คะแนนดี หรือในกรณีที่อุปถวรรณมักเป็นคนที่ไม่เปิดเผยนัก เพื่อนถามอะไรก็มักจะปิดบัง ไม่ให้ความกระจ่างในการเรียนแก่ผู้อื่น เธออาจเรียนได้อย่างประสบความสำเร็จ แต่เมื่อออกไปทำงาน วิธีการทำงานที่ไม่ให้ความกระจ่างแก่ผู้อื่นอาจเป็นการปิดกั้น

การเป็นหัวหน้างานของเธอก็ได้ เพราะหัวหน้างานจำเป็นต้องให้ข้อมูลและสอนงานลูกน้อง เธออาจจะต้องเรียนรู้หรือปรับทักษะในการทำงานกับผู้อื่นให้ได้มากขึ้นถ้าเธออยากเป็นผู้บริหารเป็นต้น

Krumboltz และคณะ เน้นว่าประสบการณ์การเรียนรู้ของบุคคลในช่วงในท่วงช่วงของพัฒนาการจะมีอิทธิพลนำไปสู่การเลือกของอาชีพ ถึงแม้ว่า Krumboltz จะเน้นในเรื่องของการเรียนรู้มากแต่ Krumboltz เห็นว่าพันธุกรรมเป็นตัวกำหนดความสามารถในการเรียนรู้ของมนุษย์รวมทั้งการเลือกอาชีพของบุคคลด้วย นอกจากนี้ Krumboltz เห็นว่าการเลือกอาชีพเป็นกระบวนการที่เกิดต่อเนื่องไปทั้งชีวิต และบุคคลควรได้รับการสอนให้มีทักษะในการตัดสินใจที่ดีและเหมาะสมในช่วงเวลาที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมโดยผ่านการให้คำปรึกษาทางอาชีพหรือชั่วโมงแนะแนว โดย Krumboltz เน้นเป็นพิเศษในเรื่องการฝึกทักษะการตัดสินใจ ซึ่งจะต้องสามารถนำตัวแปรที่มีผลต่อการเลือกอาชีพเข้ามาพิจารณาอย่างละเอียด

จากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Krumboltz และคณะ สามารถสรุปได้ดังนี้ การตัดสินใจเลือกอาชีพเป็นทักษะของการเรียนรู้ คนที่พูดว่าเลือกอาชีพได้แล้วจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือเพราะอาจเลือกอาชีพจากความเข้าใจผิดพลาดบางประการ ความสำเร็จในการเลือกอาชีพจะได้รับการประเมินจากทักษะการตัดสินใจที่ดีของบุคคล และคนเราไม่ได้เกิดมาเพื่อมีความเหมาะสมในอาชีพเดียว (บุคคลอาจเหมาะสมกับอาชีพได้มากกว่าหนึ่งอาชีพ)

2.9 ทฤษฎีความต้องการของฮอปพ็อค (Hoppock's Composite Theory)

ทฤษฎีความต้องการของ R. Hoppock (Hoppock, 1967 อ้างถึงใน นวลศิริ เปาโรหิตย์, 2532) สามารถสรุปได้ดังนี้

1. คนเราเลือกอาชีพเพื่อสนองความต้องการ

ความต้องการที่หลากหลายของมนุษย์เป็นตัวกำหนดให้เลือกอาชีพที่สนองความต้องการของตนเอง โดยความต้องการเหล่านี้มีทั้งความต้องการทางร่างกาย และจิตใจ ทางร่างกาย ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม เป็นต้น ความต้องการทางจิตใจ ได้แก่ ชื่อเสียง การยอมรับ ความรัก การนับถือจากผู้อื่น แต่บุคคลแต่ละคนมีต้องการต่างชนิดและต่างระดับกัน บางคนต้องการวัตถุ เช่น เงิน ทอง ทรัพย์สิน ในขณะที่บางคนเน้นความสงบทางจิตใจ บางคนชอบอยู่กับผู้อื่น ต้องการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นสูง ทำให้แสวงหากิจกรรมอาชีพที่จะช่วยให้ได้ใกล้ชิดกับผู้อื่น เช่น อาชีพประชาสัมพันธ์ เป็นต้น หรือบางคนชอบอยู่คนเดียว มักจะเลือกอาชีพที่ไม่ต้องยุ่งเกี่ยวกับผู้อื่นมากนัก เช่น อาชีพนักประพันธ์ นักคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

2. อาชีพที่เลือกมักจะเป็นอาชีพที่สามารถตอบสนองความต้องการสูงสุดได้

มนุษย์น้อยคนนักที่จะมีความต้องการเพียงอย่างเดียว ส่วนใหญ่แล้วคนเรามีความต้องการที่หลากหลายในชีวิตของตนเอง และการเลือกอาชีพมักได้รับอิทธิพลจากความต้องการที่เกิดขึ้นตามสัดส่วนที่มากน้อยแตกต่างกัน เช่น บุคคลที่มีความต้องการความมั่นคงในชีวิตสูง มักเลือกอาชีพที่มีความมั่นคง และมีความเสี่ยงน้อย เช่น อาชีพรับราชการ เนื่องจากไม่ต้องกังวลการถูกไล่ออก สามารถทำงานไปได้เรื่อยๆ หรือผู้ที่ชอบความเสี่ยงสูง อาจสนใจอาชีพเกี่ยวกับการทำธุรกิจ

3. ความต้องการที่เกิดขึ้นอาจชัดเจนแน่นอนในบุคคลบางคน หรือสำหรับบางคน ยังอาจคลุมเครือ ไม่ว่าจะป็นกรณีใดก็ตามความต้องการเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพทั้งสิ้น

การที่จะรู้ถึงความต้องการของตนเองในระดับใดนั้นขึ้นอยู่กับ ความเข้าใจตนเอง ถ้าเข้าใจตนเองมากก็จะสามารถรู้ถึงแรงจูงใจที่ดึงดูดที่ทำให้ชอบ หรือไม่ชอบอาชีพเหล่านั้น ถ้ามีความเข้าใจตนเองน้อยอาจไม่เข้าใจว่าทำไมเขาจึงชอบหรือไม่ชอบอาชีพนั้น ดังนั้น สาเหตุการเลือกอาชีพจึงไม่กระจ่างเสมอไป บุคคลอาจจะรู้สึกถึงความต้องการของตนเอง เช่น รู้ว่าต้องการประกอบอาชีพพยาบาล เพราะชอบช่วยเหลือผู้อื่น มีความต้องการรับใช้ผู้อื่น หรือบางคนอาจไม่ทราบสาเหตุจึงชอบประกอบอาชีพนายความ แต่รู้เพียงแค่ว่าเป็นอาชีพที่ดึงดูดมากกว่าอาชีพอื่น

4. พัฒนาการทางอาชีพเริ่มจากจุดที่เริ่มตระหนักว่า มีอาชีพบางชนิดที่จะทำให้ได้รับความพึงใจ และสามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้

Hoppock มีความเชื่อก่อนการเลือกอาชีพจริงๆ ว่าทุกคนมีความรู้สึกเกี่ยวกับความต้องการในอาชีพใดอาชีพหนึ่งมานานแล้ว และทัศนคติต่ออาชีพบางชนิดนี้จะมีผลต่อทิศทางการเลือกอาชีพในภายหลัง จากประสบการณ์เบื้องต้นของชีวิต เราสามารถเรียนรู้ว่ามีการกระทำบางอย่างที่ทำแล้วมีความสุข หรือบางอย่างทำแล้วมีความสุข ทำให้เริ่มแสวงหากิจกรรมที่ทำแล้วมีความสุขมากขึ้นเรื่อยๆ และในขณะเดียวกันจะพยายามหลีกเลี่ยงกิจกรรมที่ทำแล้วเกิดความทุกข์ เมื่อเติบโตขึ้นก็ทำให้เรียนรู้ว่ามีอาชีพบางประเภทสามารถให้ประสบการณ์ที่ทำแล้วมีความสุขใจมากกว่าอาชีพบางประเภท ทำให้เราเริ่มแสวงหาอาชีพนั้นในช่วงที่เริ่มตระหนักและแสวงหาอาชีพบางอาชีพ ซึ่งเป็นจุดที่ Hoppock เชื่อว่าทางเลือกอาชีพได้เกิดขึ้นแล้ว ย่อมแสดงว่าความเชื่อของ Hoppock ในเรื่องอาชีพมีส่วนเน้นถึงแนวโน้มพัฒนาการเช่นกัน

5. สิ่งที่เป็นเครื่องแสดงว่า มีพัฒนาการทางการเลือกอาชีพมากขึ้นหรือไม่ขึ้นอยู่กับความเข้าใจว่าการเลือกอาชีพได้สนองความต้องการของตนเองเพียงใด

การที่มีความแน่ใจว่าเราเลือกอาชีพนี้เพราะมีความต้องการอย่างนี้ อย่างนั้น เป็นการแสดงว่ามีพัฒนาการทางอาชีพที่สูงขึ้น การที่จะสามารถรู้ถึงความต้องการที่แน่ชัดของตนเองได้ โดยต้องรู้จักทั้งตนเอง อาชีพที่สนใจ และสามารถในการวิเคราะห์ของตนเอง การเลือกอาชีพที่ได้ผลจะต้องเลือกอาชีพอย่างรอบคอบ ไตร่ตรองโดยทราบความต้องการของตนเอง และธรรมชาติของอาชีพที่สนใจ และนำข้อมูลทั้งสองแหล่งนี้มาประกอบการพิจารณาเพื่อหาสิ่งที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด

6. การเข้าใจตนเองจะทำให้เราทราบถึงสิ่งที่ต้องการ และทราบว่ามีอะไรที่สามารถไปแลกเปลี่ยนกับสิ่งที่ต้องการนั้น

Hoppock เน้นถึงความสำคัญของการรู้จักตนเอง เนื่องจากมีความเชื่อว่า การเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองจะทำให้บุคคลได้เข้าใจถึงความต้องการ จุดประสงค์ เป้าหมายของชีวิต จุดเด่น จุดด้อย และความสามารถของตนเอง ทำให้ทราบว่าตนเองเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมกับอาชีพใด เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างถูกต้องมากขึ้น

7. ความรู้เกี่ยวกับอาชีพมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่าอาชีพที่เลือกนั้นสามารถตอบสนองความต้องการของตนเองหรือไม่ เราจะได้อะไรจากการประกอบอาชีพนั้น และต้องให้อะไรแก่อาชีพนั้น

ในการตัดสินใจเข้าสู่อาชีพที่เลือก ถ้าไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพนั้น จะทำให้เลือกอาชีพอย่างคนตาบอด แต่ถ้ามีข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่สนใจ ข้อมูลนั้นจะช่วยประกอบการพิจารณา ทำให้การตัดสินใจตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงมากขึ้น

8. ความพึงพอใจในอาชีพเกิดจากการได้ประกอบอาชีพที่ตรงกับความต้องการของตนเอง

ถ้าสิ่งที่ตนเองมีใกล้เคียงกับสิ่งที่ตนเองต้องการเพียงใด ความพึงพอใจในอาชีพของตนเองจะสูงขึ้นเท่านั้น อาชีพใดที่สนองความต้องการของตนเองได้ทั้งระดับความต้องการทางร่างกายและจิตใจ อาชีพนั้นย่อมทำให้เกิดความพึงพอใจมากขึ้นเป็นลำดับ ถ้าบุคคลที่เบื่อบ่อยต่ออาชีพ ย่อมหมายถึงอาชีพที่ทำไม่ได้สนองความต้องการของตนเอง ดังนั้น ความสุขหรือความพึงพอใจต่ออาชีพ หมายถึง อัตราส่วนของสิ่งที่ตนเองได้จากอาชีพกับสิ่งที่ตนเองคาดหวังจะได้จากการประกอบอาชีพ ถ้าอัตราส่วนของสิ่งที่ตนเองได้รับกับที่ตนเองคิดว่าจะได้รับนั้นสมดุลกันก็จะทำให้ยังมีความพึงพอใจในอาชีพที่ทำ ทำให้ไม่ต้องค้นหาอาชีพใหม่ เมื่อก้าวถึงสิ่งที่ตนเองได้รับการทำงานนั้นมิได้หมายถึงเงินเดือนเสมอไป อาจเป็นด้านอื่นๆ เช่น บรรยากาศ สวัสดิการ เพื่อนร่วมงาน เป็นต้น

9. ความพึงพอใจจากการทำงานซึ่งมีได้หมายถึงสิ่งที่ได้รับในปัจจุบันเท่านั้น โดยอาจเป็นสิ่งที่คาดหวังว่าอาชีพนี้จะมือนาคตที่สดใส ซึ่งหมายถึงการเป็นบันไดไปสู่ตำแหน่งหรืออาชีพใหม่ในอนาคตที่ดีกว่าก็เป็นได้

บุคคลอาจมีความพึงพอใจในอาชีพที่ตนเองทำ เพราะอาชีพนี้จะทำให้ตนเองก้าวหน้าเร็ว มือนาคตที่ดีกว่าอาชีพอื่นก็ได้ กล่าวคือ บุคคลอาจยอมเริ่มต้นจากงานปัจจุบันที่ไม่น่าเป็นที่สนใจนัก แต่คิดว่ามีความหวังที่จะเลื่อนสู่ตำแหน่งที่ใหญ่ได้เร็วขึ้นก็เป็นได้ สำหรับบางคน ความพอใจในอาชีพอาจเกิดจากการที่งานนั้นได้ตอบสนองความต้องการที่เป็นปัจจัยขั้นพื้นฐานของตนเองได้ก่อน แม้งานจะดูไม่มีอนาคต แต่บุคคลอาจพอใจทำ เพราะได้เงินดีในปัจจุบัน

10. เมื่อเลือกอาชีพแล้วสามารถเปลี่ยนแปลงได้เสมอ ถ้ารู้สึกว่าการเปลี่ยนอาชีพจะทำให้ได้รับการตอบสนองที่ดีกว่าอาชีพเดิม

มนุษย์เป็นสัตว์โลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา สิ่งที่เคยเป็นความต้องการของตนเองครั้งหนึ่ง อาจเปลี่ยนแปลงไปตามเหตุปัจจัยต่างๆ ดังนั้น เมื่อความต้องการเปลี่ยนไป อาชีพซึ่งครั้งหนึ่งเคยสนองความต้องการของตนเอง ย่อมจะต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วย คนเราจึงอาจต้องหาอาชีพใหม่เพื่อสนองความต้องการใหม่ที่เกิดขึ้นด้วย

2.10 การเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ

การเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ (สถาบันส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้) พบว่ามีปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ ได้แก่ 1) ความถนัดส่วนตัว 2) ความสนใจหรือความชอบในอาชีพนั้นๆ 3) การเลือกอาชีพตามความคาดหวังของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง 4) การเลือกอาชีพตามเพื่อน 5) โอกาสที่จะเข้าทำงาน 6) ปัญหาในด้านสุขภาพ 7) สถิติปัญญาหรือความสามารถ การเรียนวิชาชีพชั้นสูง 8) ทุนทรัพย์ในการเตรียมตัวเพื่อการประกอบอาชีพนั้นๆ 9) ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับอาชีพ และ 10) อิทธิพลจากสื่อมวลชน

การพิจารณาตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพหรือเลือกคณะ/สาขาวิชา

การพิจารณาตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพหรือเลือกคณะ/สาขาวิชาสามารถแยกได้เป็น 2 ประเภท (บทเรียนออนไลน์ เรื่อง การตัดสินใจเลือกทางศึกษาต่อและอาชีพ โดยครูวารินทร์ วากะมะ งานแนะแนวโรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์ ตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี) คือ

1. ปัจจัยภายในตนเอง

1.1 อุปนิสัยและบุคลิกภาพ คือ ลักษณะและคุณสมบัติทั้งร่างกายและจิตใจ ได้แก่ รูปร่างหน้าตา กิริยา การแสดงออก อารมณ์ น้ำเสียง การพูดจา ไหวพริบ ความเชื่อมั่น รวมทั้งรู้จักทักษะความสามารถพิเศษ ความถนัดที่แท้จริง ทักษะ และค่านิยมของตนเองด้วย การค้นพบตนเองใน

ด้านนี้มีวิธีการมากมาย วิธีง่ายที่ไม่เสียเวลามาก ได้แก่ การทำแบบทดสอบต่างๆ ซึ่งจะมีแบบทดสอบความสนใจ ความถนัด ค่านิยม บุคลิกภาพ ฯลฯ

1.2 สถิติปัญญา หมายถึง ความสามารถในการคิดค้น หาเหตุผล วิเคราะห์ สังเคราะห์ สื่อความหมาย หรือแสดงออกให้ผู้อื่นเห็นเข้าใจได้อย่างทะลุปรุโปร่ง ซึ่งอาจดูได้จากผลการเรียนที่ผ่านมาโดยไม่เข้าข้างตนเองจนเกินไป

1.3 สุขภาพอนามัยและลักษณะของร่างกาย ได้แก่ ความแข็งแรง อ่อนแอ โรคประจำตัว ความสูง น้ำหนัก ความผิดปกติของสายตา หรือความพิการในอวัยวะบางส่วนในร่างกาย ฯลฯ บางสาขาการเรียนได้มีการกำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติเฉพาะของผู้ที่จะเข้าศึกษาไว้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาอุปสรรคในการเรียนและในการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต ถึงแม้จะมีความพร้อมในด้านอื่น

1.4 เป้าหมายในชีวิต นักเรียนไม่มีใครจะใส่ใจที่จะวางเป้าหมายให้กับชีวิตตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการเลือกสาขาวิชาเรียน การเลือกอาชีพ ส่วนใหญ่จะเรียนตามที่โรงเรียนกำหนด เรียนตามเพื่อน ตามความนิยมของสังคม สิ่งเหล่านี้ทำให้เราไม่ทราบว่าจะทำอย่างไรกับอนาคตตนเอง การวางแผนชีวิตเป็นสิ่งสำคัญ เราควรรู้ว่าตนเองต้องการทำอะไรกับชีวิตตนเอง จะไปที่ไหนและไปอย่างไร ทั้งนี้การวางแผนชีวิตต้องอยู่บนรากฐานของความเป็นจริงของแต่ละบุคคลด้วย

1.5 สภาพทางเศรษฐกิจของตนเองและครอบครัว การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นทางด้านวิชาชีพชั้นสูงเฉพาะด้าน เพื่อสนองตอบการพัฒนาประเทศ ดังนั้น การศึกษาในระดับนี้จึงจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายค่าเล่าเรียนในการศึกษาเป็นจำนวนมาก มากกว่าการศึกษาในระดับอื่นๆ โดยเฉพาะบางสาขา ผู้เรียนต้องจ่ายค่าฝึกปฏิบัติ ค่าเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ปีละเป็นจำนวนมากแต่ในปัจจุบันรัฐบาลและสถาบันการศึกษาได้ช่วยเหลือด้านทุนการศึกษา เพื่อสงเคราะห์ช่วยเหลือ หรือมีเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแล้ว

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกอาชีพ

ปัจจัยส่วนบุคคล	ปัจจัยเกี่ยวกับโครงสร้างของค่านิยม
- ความสนใจ	- ค่านิยมทั่วไป
- บุคลิกภาพ	- ค่านิยมทางการงาน
- สติปัญญา	- จุดมุ่งหมายชีวิต
- ความถนัด	- จุดมุ่งหมายทางอาชีพ
- ทักษะ	- การรับรู้เกียรติและชื่อเสียงของอาชีพ
- ความสัมฤทธิ์ผล	- ทัศนคติต่ออาชีพต่าง ๆ
- ประสบการณ์	- ความเข้าใจอาชีพที่เกี่ยวกับคน/ข้อมูล
- แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ผล	- จริยธรรมในการทำงาน
- ความรับผิดชอบ	- การใช้เวลาว่าง
- ความอดุสาหะ	- ความต้องการเปลี่ยนแปลง
- ความตรงต่อเวลา	- ความต้องการกฎเกณฑ์
- ความอบอุ่น	- ความต้องการสนับสนุน/ช่วยเหลือ
- ระดับการกล้าเสี่ยง	- ความต้องการอำนาจ
- ความเป็นคนเปิดเผย	- ความมั่นคง
- ความไม่ยึดหยุ่น	- ความปลอดภัย
- ความแกร่งของจิตใจ	- การทำงานให้เป็นประโยชน์กับผู้อื่น
- ความรู้สึกเกี่ยวกับคุณค่าแห่งตน	- ฯลฯ
- ความสามารถในการตัดสินใจ	
- วุฒิภาวะทางอาชีพ	
- เพศ	
- เชื้อชาติ	
- อายุ	
- ความแข็งแรงของร่างกาย	
- สุขภาพ	
- ฯลฯ	

2. ปัจจัยภายนอก ได้แก่

2.1. แนวโน้มของตลาดแรงงาน เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการผู้ทำงานในด้านต่างๆ ในปัจจุบัน และการพยากรณ์ที่จะมีความ ต้องการเพิ่มขึ้นหรือลดลงในอนาคต

2.2. ลักษณะงาน งานที่จะต้องทำเป็นประจำมีลักษณะอย่างไร ผู้ทำงานจะต้องทำอะไรบ้าง เป็นงานที่ทำให้เกิดความเพลิดเพลินหรือก่อให้เกิดความเบื่อหน่าย งานใหญ่หรืองานเล็ก มีความรับผิดชอบที่สำคัญหรือไม่ ต้องเกี่ยวข้องกับตัวเลข สิ่งของ หรือคน ต้องใช้เครื่องมืออุปกรณ์ มากหรือไม่ ต้องนั่งทำงาน ยืนทำงาน ต้องเดิน ทางหรือไม่

2.3. สภาพแวดล้อมของงาน ได้แก่ สภาพแวดล้อมและบรรยากาศของงาน เช่น ร้อน เย็น ขึ้น แห้ง เปียก ฝุ่นละออง สกปรก เสียงดัง ในอาคาร กลางแจ้ง ในโรงงาน มีสารพิษ มีสารกัมมันตภาพรังสี มีความขัดแย้ง เป็นต้น

2.4. คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ

อายุ ได้มีการกำหนดช่วงอายุในการทำงานและเกษียณไว้อย่างไร

เพศ อาชีพนั้นๆ โดยทั่วไปเป็นอาชีพสำหรับเพศหญิงหรือเพศชาย หรือให้ โอกาสแก่ทั้งหญิงทั้งชาย หรือให้โอกาสแก่เพศใดเพศหนึ่งมากกว่า

2.5. การเข้าประกอบอาชีพ การเข้าประกอบอาชีพต้องมีวิธีการอย่างไร โดยการสมัครงานกับนายจ้างด้วยตนเองต้องมีการสอบสัมภาษณ์หรือต้องสอบข้อเขียนด้วย ถ้าเป็นการ ประกอบอาชีพอิสระต้องใช้ทุนทรัพย์เพื่อดำเนินกิจการมากน้อยเพียงใด

2.6. รายได้ ในการประกอบอาชีพนั้นๆ จะมีรายได้เป็นวัน สัปดาห์ เดือน ปี โดยเฉลี่ยแล้วเป็นเงินเท่าใด

2.7. ความก้าวหน้าอาชีพนั้นๆ จะมีความก้าวหน้าเพียงใด จะต้องมีการศึกษาอบรมเพิ่มเติม มีความสามารถหรือประสบการณ์อย่างไรจึงจะได้เลื่อนขั้นมากขึ้นน้อยเพียง ใด การประกอบอาชีพเดิมนำไปสู่อาชีพใหม่หรือไม่

2.8. การกระจายของผู้ประกอบอาชีพ มีผู้ประกอบอาชีพมากน้อยเพียงใดและกระจายอยู่ทั่วประเทศหรือมีอยู่เพียงบางจังหวัด ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น ผู้ประกอบอาชีพที่ได้ก็ได้อาจจะต้อง อยู่ ที่ใดที่หนึ่งโดยเฉพาะ

2.9. ข้อดีและข้อเสีย อาชีพแต่ละอย่างย่อมมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ซึ่งขึ้นอยู่กับความพอใจและความต้องการของผู้ประกอบอาชีพของแต่ละคน งานบางอย่างอาจมีการ ทำงาน ล่วงเวลา ทำงานในวันเสาร์อาทิตย์ หรือ วันหยุด และการเดินทางไปปฏิบัติในท้องที่อื่นๆ งานบางอาชีพมีความมั่นคงกว่างานอาชีพอื่น

สรุปข้อแนะนำก่อนตัดสินใจเลือกอาชีพ

1. ผู้ตัดสินใจเลือกอาชีพควรรู้จักตนเองให้ดีเสียก่อน โดยเฉพาะในด้านอุปนิสัย ความรู้ ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ บุคลิกลักษณะ สุขภาพ นิสัย ทักษะคติเกี่ยวกับอาชีพนั้นๆ และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ฯลฯ

2. ควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ ลักษณะของงานอาชีพ ค่าจ้าง สวัสดิการ ความก้าวหน้า และความมั่นคงของงาน ตลอดจนความต้องการ ของตลาดแรงงาน ฯลฯ

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ ผู้วิจัยได้เลือกทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Holland เนื่องจากเป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับประเด็นวิจัยที่ศึกษา และเป็นทฤษฎีที่นิยมนำมาใช้ในการสำรวจเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักเรียน และใช้เป็นแนวทางในการแนะแนวอาชีพให้แก่นักเรียน

ตอนที่ 3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

การวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพนั้น มีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเสมอ เนื่องจากความลังเลใจเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการตัดสินใจ ผู้วิจัยจึงศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจประกอบในการทำวิจัยครั้งนี้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ทฤษฎีการตัดสินใจ

การตัดสินใจ เป็นการนำหลักเกณฑ์หรือเครื่องมือต่างๆ เข้ามาช่วยในการการตัดสินใจเพื่อทำให้ผู้ตัดสินใจมีโอกาสผิดพลาดน้อยลงหรือการตัดสินใจได้ถูกต้องมากขึ้น การตัดสินใจที่ดีจะมีขึ้นภายใต้สถานการณ์ต่างๆ ที่สามารถทำการประเมินได้และใช้เกณฑ์หรือเครื่องมือดังกล่าวพิจารณาทางเลือกที่ดีที่สุดในการตัดสินใจอย่างไรก็ตาม การทำการตัดสินใจได้นำเอาความน่าจะเป็นเชิงจิตและแบบเงื่อนไขเข้ามาเกี่ยวข้องเสมอ ทั้งนี้เพราะบุคคลต่างมีเหตุผลในการดำเนินธุรกิจของตนย่อมต้องการเลือกผลลัพธ์หรือผลตอบแทนที่ดีที่สุด แต่ถ้ามีทางเลือกเพียงทางเดียว ปัญหาการตัดสินใจก็ไม่เกิดขึ้นเพราะถึงอย่างไรก็ต้องเลือกตามวิถีทางเดียวที่มีอยู่ นั้น ซึ่งจะไม่มีการเปรียบเทียบว่าผลลัพธ์หรือผลตอบแทนที่ดีที่สุดหรือไม่ แต่ถ้ามีวิธีให้ผลตอบแทนมากกว่าหนึ่งทางแล้ว ก็จะต้องมีการตัดสินใจเลือกทางหรือวิธีที่จะทำได้ผลตอบแทนมากที่สุด ซึ่งการตัดสินใจเลือกดังกล่าวนี้เป็นเรื่องที่ยุ้งยากและสลับซับซ้อนยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงได้พยายามหาสิ่งที่จะช่วยในการตัดสินใจเพื่อให้ได้รับผลตอบแทนสูงสุดโดยสิ่งที่จะช่วยในการตัดสินใจในที่นี้ คือ หลักเกณฑ์และเครื่องมือต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. มีทางเลือกหลายทาง (alternatives) ในแต่ละทางเลือกอาจจะอยู่ในรูปนโยบายในการปฏิบัติงานเทคนิค หรือขั้นตอนการดำเนินงาน การที่มีทางเลือกมากๆ ถ้าจะอาศัยดุลพินิจส่วนตัวทำการตัดสินใจนั้นอาจจะผิดพลาดขึ้นได้ ดังนั้น จึงต้องอาศัยเครื่องมือหรือเกณฑ์ต่างๆ เข้ามาช่วยในการตัดสินใจ เพราะยังมีหลักประกันได้ว่า ไม่ได้ตัดสินใจไปตามดุลพินิจส่วนตัว

2. ข้อมูลในปัจจุบันมีจำนวนมาก เนื่องจากข้อมูลในปัจจุบันมีจำนวนมาก ถ้านำดุลพินิจส่วนตัวมาใช้ในการตัดสินใจแล้ว โอกาสที่จะผิดพลาดมีมาก เพราะไม่อาจจะนำข้อมูลที่มีอยู่ทั้งหมดนั้นมาพิจารณาได้ครบถ้วนสมบูรณ์

3. เพื่อลดความขัดแย้งลงเนื่องจากพื้นฐานความรู้ และประสบการณ์ของแต่ละคนไม่เหมือนกัน ถ้าไม่อาศัยหลักเกณฑ์หรือเครื่องมือที่เหมือนกันทำการตัดสินใจแล้วก็อาจจะทำการตัดสินใจแตกต่างกันออกไปซึ่งจะทำให้คนในองค์กรเกิดการขัดแย้งกันขึ้นในกรณีที่มีความเห็นแตกต่างกัน

4. เพื่อลดความเสี่ยง การตัดสินใจที่ปราศจากกฎเกณฑ์หรือเครื่องมือแล้ว โอกาสที่เสี่ยงต่อความผิดพลาดนั้นมีสูง แต่การตัดสินใจที่มีเครื่องมือเข้ามาช่วยแล้ว โอกาสของการตัดสินใจที่ผิดพลาดนั้นมีน้อยหรือไม่เลยก็เป็นไปได้

ความหมายของการตัดสินใจ

การตัดสินใจ (decision making) หมายถึง การพิจารณาตกลงใจซึ่งขาดเลือกทางเลือกที่มีอยู่มากกว่าหนึ่งทางเลือก ในอันที่ให้มีการกระทำในลักษณะเฉพาะใดๆ หรือหมายถึงการตกลงใจเลือกข้อยุติ ข้อขัดแย้ง ข้อถกเถียง เพื่อให้มีการกระทำไปในทางหนึ่งทางใดที่ได้มีการพิจารณาเลือกหรือตรวจสอบอย่างรอบคอบแล้ว

ประเภทของการตัดสินใจ

ในการตัดสินใจเลือกทางเลือกภายใต้สภาวะการนอกบังคับต่างๆ นั้น ผู้ทำการตัดสินใจจะตกอยู่ในสถานะที่แตกต่างกัน ในเรื่องข้อมูลข่าวสารของสภาวะการที่เกิดขึ้นในอนาคตเราจึงสามารถแบ่งประเภทของการตัดสินใจตามระดับข้อมูลที่มีต่อสภาวะการนอกบังคับ

การที่ผู้ทำการตัดสินใจสามารถคาดคะเนสภาวะการทั้งหมดที่จะเป็นไปได้ในอนาคตนั้น เป็นเพียงระบุมความเป็นไปได้ของสภาวะการต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเท่านั้น ผู้ทำการตัดสินใจยังไม่ทราบด้วยความแน่นอนในอนาคตสภาวะการจะเกิดขึ้นจริงๆ และสภาวะการนอกบังคับทั้งหมดนั้นก็ยังมีเพียงสภาวะการเดียวเท่านั้นที่จะเกิดขึ้น นอกนั้นเป็นเพียงสภาวะการที่มีโอกาสเป็นไปได้ แต่ไม่ได้เกิดขึ้นจริง เราสามารถแบ่งประเภทของการตัดสินใจ ดังนี้

การตัดสินใจภายใต้ความแน่นอน เป็นการตัดสินใจที่ผู้ทำการตัดสินใจ อยู่ในสถานการณ์ที่ทราบด้วยความแน่นอนว่าสภาวะการนอกบังคับใดจะเกิดขึ้น ตามตัวอย่างบริษัท

ผลิตวิทยุโทรทัศน์ ถ้าผู้ทำการตัดสินใจที่จะขยายกำลังการผลิตของบริษัททราบว่าในอนาคตสินค้าของบริษัทจะเกิดความต้องการสูงในท้องตลาด

การตัดสินใจภายใต้ความไม่แน่นอน เป็นการตัดสินใจอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่ทราบด้วยความไม่แน่นอนว่าสถานการณ์นอกบังคับใดจะเกิดขึ้นในอนาคต ทราบเพียงแต่ว่ามีสถานการณ์นอกบังคับใดบ้างมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้น

การตัดสินใจภายใต้ความเสี่ยง เป็นการตัดสินใจที่ผู้ทำการตัดสินใจอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่ทราบด้วยความแน่นอนว่าสถานการณ์นอกบังคับใดจะเกิดขึ้นในอนาคต แต่มีข้อมูลเพียงพอในการคาดคะเนโอกาสที่สถานการณ์นอกบังคับต่างๆ จะเกิดขึ้นได้

ตอนที่ 4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความลังเลใจในการประกอบอาชีพ

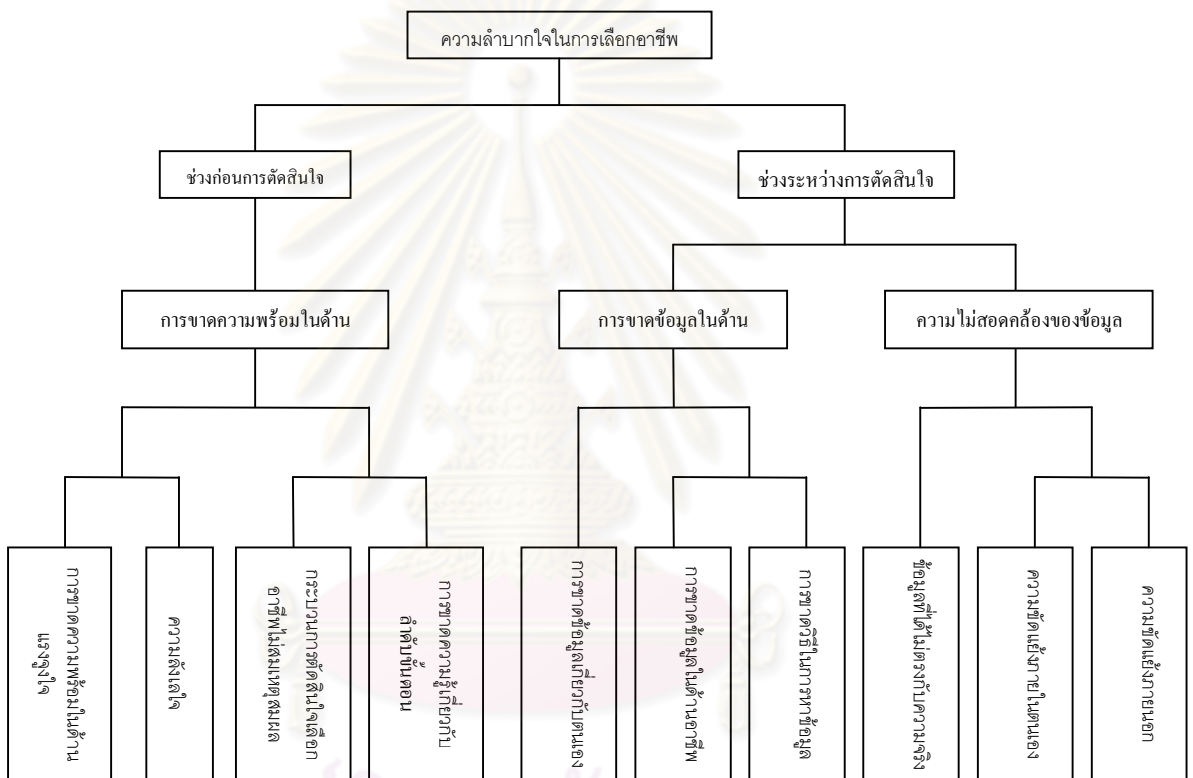
ในส่วนนี้ผู้วิจัยขอเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น คือ 4.1 งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ และ 4.2 งานวิจัยประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ

4.1 งานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ

Fuqua et al. (1988) ได้การศึกษาความสัมพันธ์ของระดับและคุณลักษณะของความวิตกกังวล (state and trait anxiety) ที่มีต่อองค์ประกอบที่แตกต่างกันของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ (career indecision) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 349 คน เป็นนักศึกษาชายจำนวน 170 คน นักศึกษาหญิงจำนวน 179 คน โดยนักศึกษาเหล่านี้ได้เข้าศึกษาในวิชาจิตวิทยาที่ Mid - Western University เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบวัดระดับและคุณลักษณะของความวิตกกังวล (State - Trait Anxiety Inventory: STAI) ซึ่งพัฒนาโดย Spielberger, Gorsuch และ Lushcnc ในปี 1970 แบบวัดนี้เป็นมาตรวัดลิเคิร์ท 4 ระดับ และแบบวัดความลังเลใจในการเลือกอาชีพ ได้เลือกใช้แบบวัดการตัดสินใจเลือกอาชีพ (Career Decision Scale; CDS) ซึ่งพัฒนาโดย Osipow, Carney, Winner, Yanico และ Kaschier ปี ค.ศ. 1976 เป็นมาตรวัด ลิเคิร์ท 4 ระดับ และในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรม LISREL 8.30 ในการวิเคราะห์หิทธิพลของการสนับสนุนของครอบครัวที่มีต่อความลังเลใจในการเลือกอาชีพ โดยมีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการค้นหาอาชีพเป็นตัวแปรส่งผ่านผลการวิจัย พบว่า ระดับและคุณลักษณะของความวิตกกังวลมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบที่ 1 ความต้องการข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและอาชีพ องค์ประกอบที่ 2 ความต้องการข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่แตกต่างกัน แต่ให้ความสำคัญกับอาชีพใดอาชีพหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับความสนใจ ความ

ต้องการ และความสามารถของตนเอง และองค์ประกอบที่ 4 อุปสรรคต่างๆ ในการเลือกอาชีพ สำหรับองค์ประกอบที่ 3 การมีทางเลือกหลายทางไม่มีความสัมพันธ์กับระดับและคุณลักษณะของความวิตกกังวล

Osipow, Gati & Krausz (1996) ได้ศึกษาการจำแนกประเภทของความลำบากใจในการตัดสินใจเลือกอาชีพ (career decision-making difficulties) ซึ่งศึกษาจากทฤษฎีการตัดสินใจ ซึ่งสามารถสร้างเป็นแผนภาพได้ดังนี้

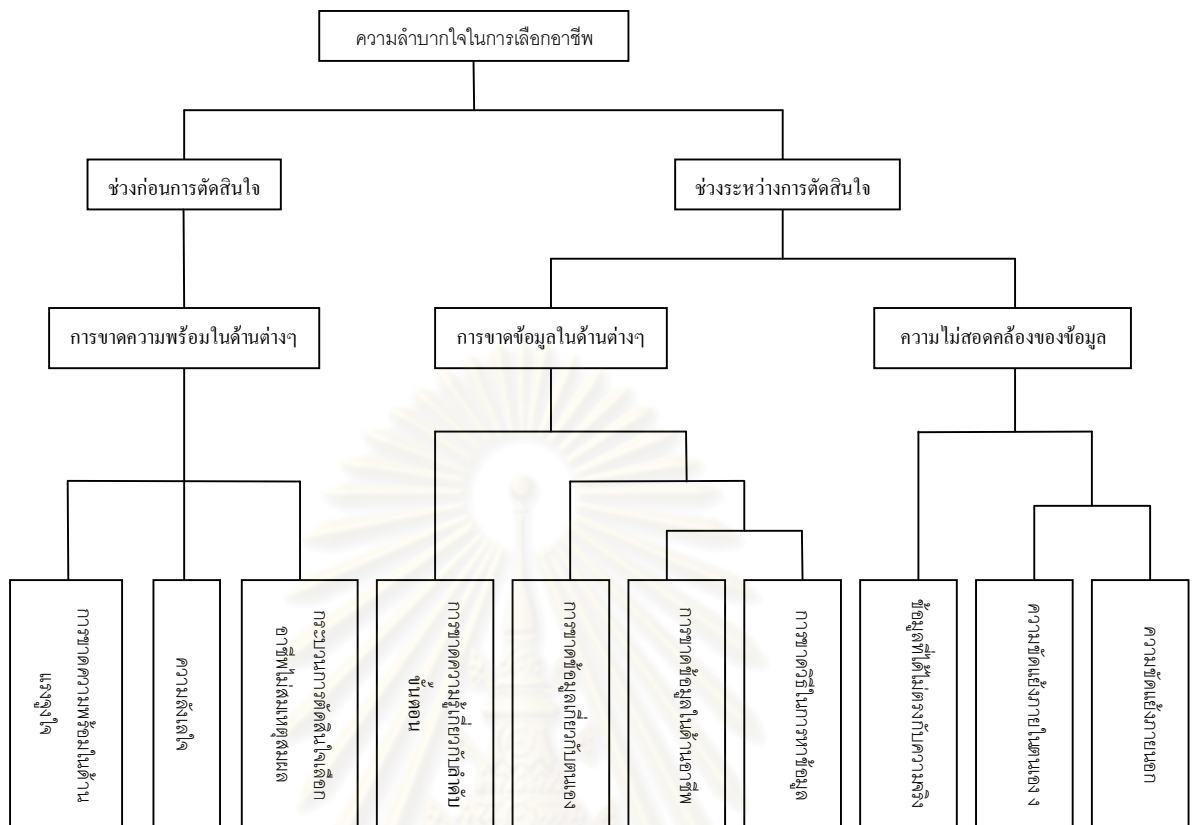
ที่มา: Osipow, Gati, and Krausz (1996)

แผนภาพที่ 2.1 สมมติฐานการจำแนกแหล่งที่ทำให้เกิดความลำบากใจในการเลือกอาชีพ

จากแผนภาพข้างต้นเป็นการจำแนกประเภทของความลำบากใจในการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยความลำบากใจในการตัดสินใจเลือกอาชีพแทรกอยู่ในระหว่างกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ช่วง คือ ช่วงก่อนการตัดสินใจ (prior to beginning the process) และช่วงที่อยู่ระหว่างการตัดสินใจ (during the process) ช่วงก่อนการตัดสินใจ (prior to beginning the process) จะมีปัจจัยที่ทำให้เกิดความลำบากใจในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ ดังนี้ การขาดความพร้อมในด้านแรงจูงใจ (lack of ความลังเลใจ (indecisiveness) กระบวนการตัดสินใจเลือก

อาชีพไม่สมเหตุสมผล (dysfunctional myths) การขาดความรู้เกี่ยวกับกระบวนการหรือลำดับขั้นตอน (lack of knowledge about process or steps) ช่วงที่อยู่ในระหว่างการตัดสินใจ (during the process) ในด้านข้อมูลได้แก่ การขาดข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง (lack of information about self) การขาดข้อมูลในด้านอาชีพ (lack of information about occupations) การขาดวิธีในการหาข้อมูล (lack of information about ways of obtaining information) และในด้านความสอดคล้องของข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลที่ได้ไม่ตรงกับความเป็นจริง (unreliable information) ความขัดแย้งภายในตนเอง (internal conflicts) และความขัดแย้งภายนอก (external conflicts) โดยวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อทดสอบสมมติฐานโครงสร้างเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความลำบากใจในการเลือกประกอบอาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ วันรุ่นชาวอิสราเอลที่เริ่มมีการตัดสินใจเลือกอาชีพ จำนวน 259 คน และนักศึกษาชาวอเมริกัน จำนวน 304 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดความยากลำบากในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ (Career Decision Difficulties Questionnaire: CDDQ) โดยเป็นมาตรฐานประมาณค่า 10 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีวิเคราะห์แบบ ADDTREE ผลการวิจัย พบว่า กระบวนการหรือลำดับขั้นตอนในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ (the career decision-making process (steps) ควรอยู่ในประเภทการความไม่เพียงพอของข้อมูล ซึ่งสามารถนำมาเขียนเป็นแผนภาพที่ 2.1 มาปรับปรุงโดยแสดงการจำแนกแหล่งที่ทำให้เกิดความลำบากใจในการเลือกอาชีพดังแผนภาพที่ 2.2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา: Osipow, Gati and Krausz (1996)

แผนภาพที่ 2.2 การจำแนกแหล่งที่ทำให้เกิดความลำบากใจในการเลือกอาชีพที่มีการปรับปรุง

Gaffner and Hazler (2002) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความลังเลใจ (indecisiveness) และความลังเลใจในการประกอบอาชีพ (career indecision) ซึ่งมีทั้งหมด 4 ปัจจัย ได้แก่ ประเภทบุคลิกลักษณะของบุคคล (personality types) การขาดการเตรียมพร้อมด้านอาชีพ (lack of readiness) และความไม่เพียงพอของข้อมูล (inadequacy of information) และความยากลำบากในการตัดสินใจ (difficulty in decision making) วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อศึกษาระดับความลังเลใจที่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในด้านอาชีพ (career readiness) การรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ ความยากลำบากในการตัดสินใจ (difficulty in decision) และประเภทบุคลิกลักษณะของบุคคล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรีปีที่ 1 หรือ 2 จำนวน 111 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดประเภทของบุคลิกลักษณะของบุคคล (Myers-Briggs Type Indicator: MBIT) จำนวน 95 ข้อ โดยให้เลือกตอบจำนวน 2 ตัวเลือก แบบวัดปัจจัยที่เกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพ (Career Factor

Inventory: CFI) เพื่อใช้วัดระดับความลังเลใจ จำนวน 21 ข้อ โดยเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ และแบบวัดความยากลำบากในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ (Career Decision Difficulties Questionnaire: CDDQ) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (correlation) และการวิเคราะห์การถดถอย (regression) ผลการวิจัย พบว่า ระดับความลังเลใจมีความสัมพันธ์กับระดับการเตรียมพร้อมในด้านอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ระดับความลังเลใจไม่มีความสัมพันธ์กับประเภทบุคลิกลักษณะของบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการขาดการเตรียมพร้อมในด้านอาชีพทำหน้าที่เป็นตัวพยากรณ์ได้ดีกว่าปัจจัยด้านอื่นๆ

Kelly & Lee (2002) ได้วิเคราะห์และจัดกลุ่มองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดปัญหาในการตัดสินใจเลือกอาชีพ (career decision problem) จากแบบวัดความลังเลใจในการเลือกอาชีพ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ศึกษามรหัตถศาสตร์ปริญญาตรีจำนวน 434 คน โดยนักศึกษาเหล่านี้เป็นนักศึกษาที่ยังไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้ ซึ่งเป็นนักเรียนชายจำนวน 205 คน นักเรียนหญิงจำนวน 229 คน มีอายุเฉลี่ย 18.07 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ แบบวัดการตัดสินใจเลือกอาชีพ (Career Decision Scale: CDS) เป็นแบบวัดความลังเลใจในการเลือกอาชีพรุ่นที่ 1 ซึ่งพัฒนาโดย Osipow และคณะ ในปี 1987 โดยแบบวัดนี้ไม่ได้สร้างมาจากทฤษฎี แต่ Osipow และคณะสร้างมาจากประสบการณ์ในการให้คำปรึกษาด้านอาชีพในการระบุแหล่งที่ทำให้เกิดความลังเลใจในการเลือกอาชีพ แบบวัดองค์ประกอบที่เกี่ยวกับการเลือกอาชีพ (Career Factor Inventory: CFI) เป็นแบบวัดความลังเลใจในการเลือกอาชีพรุ่นที่ 2 ซึ่งพัฒนาโดย Chatrand และ Robbins ในปี 1997 แบบวัดฉบับนี้พัฒนามาจากความเชื่อที่ว่า สาเหตุของปัญหาการตัดสินใจมี 2 สาเหตุ คือ การขาดข้อมูล (lack of information) และการมีอุปสรรคทางด้านอารมณ์ที่มีต่อกระบวนการตัดสินใจ และแบบสอบถามเกี่ยวกับความยากลำบากในการตัดสินใจเลือกอาชีพ (Career Decision-Making Difficulties Questionnaire: CDDQ) เป็นแบบวัดความลังเลใจในการเลือกอาชีพรุ่นที่ 3 ซึ่งพัฒนาโดย Gati และคณะ ในปี 1996 แบบวัดนี้พัฒนามาจากทฤษฎีการตัดสินใจ โดย CDDQ ถูกพัฒนาเพื่อใช้ในการทดสอบการจำแนกองค์ประกอบของความยากลำบากในการตัดสินใจเลือกอาชีพ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) และการวิเคราะห์เพื่อการจัดกลุ่มข้อมูล (cluster analysis) สำหรับแบบวัดทั้ง 3 ฉบับนี้ได้วัดองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความลังเลใจในการเลือกอาชีพ ดังตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 องค์ประกอบที่ใช้วัดความลังเลใจในการเลือกอาชีพ

แบบวัดความลังเลใจในการเลือกอาชีพ	องค์ประกอบที่ใช้วัดความลังเลใจในการเลือกอาชีพ
1. แบบวัดการตัดสินใจเลือกอาชีพ (Career Decision Scale)	<ul style="list-style-type: none"> ● ความแน่ใจในการเลือกอาชีพ (certainty) ● ความลังเลใจในการเลือกอาชีพ (indecision)
2. แบบวัดองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ (Career Factor Inventory)	<ul style="list-style-type: none"> ● ความวิตกกังวลการเลือกอาชีพ (career choice anxiety) ● ความลังเลใจโดยทั่วไป (general indecisiveness) ● ความต้องการข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ (need for career information) ● ความต้องการข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง (need for self-knowledge)
3. แบบสอบถามเกี่ยวกับความยากลำบากในการตัดสินใจเลือกอาชีพ (Career Decision-Making Difficulties Questionnaire)	<ul style="list-style-type: none"> ● การขาดแรงจูงใจ (lack of motivation) ● ความลังเลใจ (indecisiveness) ● กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพไม่สมเหตุสมผล (dysfunctional beliefs) ● การขาดความรู้เกี่ยวกับกระบวนการขั้นตอนต่างๆ (lack of knowledge about the process) ● การขาดข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง (lack of information about self) ● การขาดข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ (lack of information about occupations) ● การขาดข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลเพิ่มเติม (lack of information about obtaining additional information) ● ข้อมูลไม่มีความเที่ยงตรง (unreliable information) ● ความขัดแย้งภายใน (internal conflicts) ● ความขัดแย้งภายนอก (external conflicts)

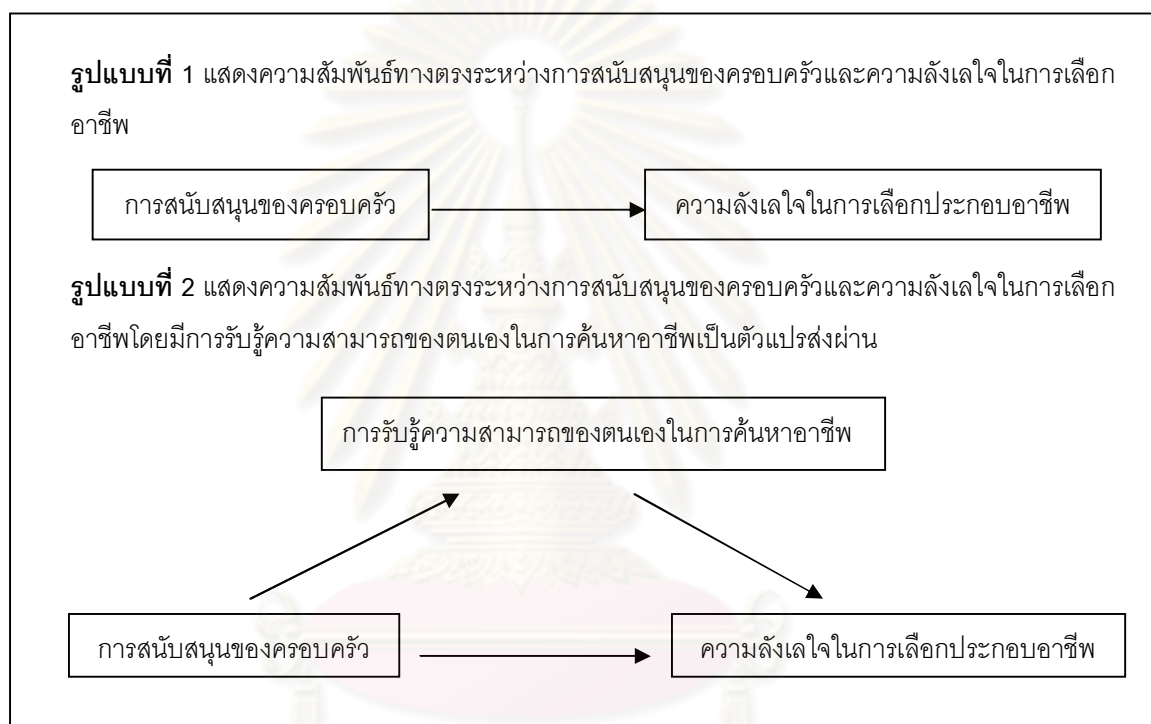
ที่มา: Kelly and Lee (2002)

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบของแบบวัดความลังเลใจในการเลือกอาชีพทั้ง 3 ฉบับที่เกิดจากการหมุนแกนแล้วพบว่าอยู่ในประเภทเดียวกันมี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ การขาดข้อมูล (lack of information) ความต้องการด้านข้อมูล (need for information) ความลังเลใจที่เป็นนิสัย (trait indecision) การมีความคิดเห็นขัดแย้งกับผู้อื่น (disagreement with others) การแพร่กระจายของเอกลักษณ์ (identity diffusion) ความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ (choice anxiety) ความขัดแย้งในการเลือกอาชีพเชิงบวก (positive choice conflict) และการตัดสินใจที่ยังไม่แน่นอน (tentative decision) สำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) ของแบบวัดความลังเลใจในการเลือกอาชีพทั้ง 3 ฉบับ พบว่า ปัจจัยที่มีค่าความเที่ยงสูง ได้แก่ การขาดข้อมูล ความต้องการด้านข้อมูล ความลังเลใจที่เป็นนิสัย การมีความคิดเห็นขัดแย้งกับผู้อื่น การแพร่กระจายของเอกลักษณ์ และความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ จากการวิเคราะห์เพื่อการจัดกลุ่มข้อมูล (cluster analysis) พบว่า ปัจจัยทั้ง 6 ปัจจัยนี้แบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม คือ การขาดข้อมูล (information deficit) หรือการแพร่กระจายของเอกลักษณ์ (identity diffusion) อุปสรรคที่มีต่อกระบวนการตัดสินใจ (decision process inhibitors) และอุปสรรคที่มีต่อการเลือกอาชีพ (choice inhibitors)

Germeijs and Boeck (2003) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ โดยศึกษาทั้งหมด 3 ปัจจัย ได้แก่ ความไม่เพียงพอของข้อมูล (information factor) การเห็นคุณค่าของอาชีพ (valuation factor) และผลที่เกิดขึ้นเมื่อประกอบอาชีพนั้น (outcomes factor) วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัยกับความลังเลในการเลือกอาชีพ (career indecision) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัยกับความลังเลในการเลือกอาชีพ และเพื่อศึกษาหน้าที่ของความลังเลใจในสภาวะทั่วไป กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 2 โรงเรียน คิดเป็น 292 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดความลังเลใจในสภาวะทั่วไป (general indecisiveness) จำนวน 22 ข้อ โดยเป็นแบบวัดมาตรฐานค่า 6 ระดับ แบบวัดความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ (career indecision) จำนวน 17 ข้อ โดยเป็นแบบมาตรฐานค่า 6 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ลิสรเรล ผลการวิจัย พบว่า การเห็นคุณค่าของอาชีพ และผลที่เกิดขึ้นเมื่อประกอบอาชีพนั้นมีความสัมพันธ์กับความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ความไม่เพียงพอของข้อมูลไม่มีความสัมพันธ์กับความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการเห็นคุณค่าของอาชีพ และผลที่เกิดขึ้นเมื่อ

ประกอบอาชีพนั้นเป็นตัวแปรส่งผ่านระหว่างความลังเลใจในสภาวะทั่วไปกับความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ

Nota et al. (2007) ได้ทำการศึกษาอิทธิพลของการสนับสนุนของครอบครัว (family support) ที่มีต่อความลังเลใจในการเลือกอาชีพ (career indecision) โดยมีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการค้นหาอาชีพ (career search self-efficacy) เป็นตัวแปรส่งผ่าน โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัยแผนภาพที่ 2.3

ที่มา: Nota et al. (2007)

แผนภาพที่ 2.3 กรอบแนวคิดในการวิจัยของ Nota และคณะ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายชาว อิตาลี จำนวน 253 คน โดยเป็นนักเรียนชาย จำนวน 145 คน และนักเรียนหญิง จำนวน 108 คน มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 16.62 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.45 กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้สามารถจำแนกได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 นักเรียนที่มาจากโรงเรียนเทคนิคที่มีการเตรียมความพร้อมสำหรับอาชีพเกี่ยวกับเครื่องจักรกล กลุ่มที่ 2 นักเรียนที่มาจากโรงเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเข้ามหาวิทยาลัยทางด้านมนุษยศาสตร์ และกลุ่มที่ 3 นักเรียนที่มาจากโรงเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเข้ามหาวิทยาลัยทางด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เครื่องมือที่

ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ (1) แบบวัดการสนับสนุนของครอบครัว ซึ่งมาจากแบบวัดการสนับสนุนทางสังคมของ Russrl และ Cutrona ในปี ค.ศ. 1984 โดยเป็นมาตรวัดลิเคิร์ต 5 ระดับ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0,79 (2) แบบวัดตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองในการค้นหาอาชีพ ซึ่งพัฒนาโดย Solberg, Good, Nord, Holm, et al. ปี ค.ศ. 1994 โดยเป็นมาตรวัดลิเคิร์ต 10 ระดับ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟารวมเท่ากับ 0.95 และ (3) แบบวัดความลังเลใจในการเลือกอาชีพ ได้เลือกใช้แบบวัดการตัดสินใจเลือกอาชีพ (Career Decision Scale; CDS) ซึ่งพัฒนาโดย Osipow, Carney, Winner, Yanico และ Kaschier ปี ค.ศ. 1976 เป็นมาตรวัดลิเคิร์ต 4 ระดับ และในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ใช้โปรแกรม LISREL 8.30 ในการวิเคราะห์หัตถิพลของของการสนับสนุนของครอบครัว ที่มีต่อความลังเลใจในการเลือกอาชีพ โดยมีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการค้นหาอาชีพเป็นตัวแปรส่งผ่าน ผลการวิจัย พบว่า สำหรับกลุ่มนักเรียนชายที่มาจากโรงเรียนเพื่อเตรียมเข้ามหาวิทยาลัย พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองในการค้นหาอาชีพเป็นตัวแปรส่งผ่านที่อยู่ระหว่างการสนับสนุนของครอบครัว และความลังเลใจในการเลือกอาชีพ ในทางตรงกันข้าม กลุ่มนักเรียนหญิงที่มาจากโรงเรียนเพื่อเตรียมเข้ามหาวิทยาลัย พบว่า การสนับสนุนของครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์ทางตรงกับความลังเลใจในการเลือกอาชีพ (career indecision) แต่ถึงอย่างไรก็ตาม การสนับสนุนของครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองในการค้นหาอาชีพและการรับรู้ความสามารถของตนเองในการค้นหาอาชีพมีความสัมพันธ์ทางตรงกับความลังเลใจในการเลือกอาชีพ

Corkin et al. (2008) ได้ทำการศึกษามิติของความลังเลใจในการเลือกอาชีพกับกลุ่มนักศึกษาชาวเปโตรโก โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อศึกษาองค์ประกอบโครงสร้างของ Career Decision scale (CDS) พัฒนาโดย Osipow และคณะในปี 1976 ซึ่งใช้กับนักศึกษา นักศึกษาชาวเปโตรโก เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลกับมิติของความลังเลใจในการเลือกอาชีพของแต่ละบุคคล และเพื่อศึกษาความแตกต่างของความวิตกกังวลและมิติของความลังเลใจในการเลือกอาชีพระหว่างนักเรียนที่ไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้กับกลุ่มย่อยของนักเรียนที่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้ กลุ่มที่มีความลังเลใจ และ ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ มิติของความลังเลใจในการเลือกอาชีพประกอบด้วย 4 มิติ คือ มิติที่ 1 เป็นมิติที่เกี่ยวข้องกับการขาดองค์ประกอบทางด้านประสบการณ์และความมั่นใจในการตัดสินใจเลือกอาชีพ มิติที่ 2 เป็นมิติที่เกี่ยวข้องกับความต้องการด้านข้อมูลทางด้านอาชีพเพื่อใช้สนับสนุนการตัดสินใจ มิติที่ 3 เป็นมิติที่เกี่ยวข้องกับการมีทางเลือกเกี่ยวกับอาชีพหลายทาง มิติที่ 4 เป็นเรื่องความขัดแย้งของบุคคล ซึ่งเป็นความลำบากใจในการตัดสินใจเลือกอาชีพโดยอาจได้รับแรงกดดันจากบุคคลที่มีความสำคัญกับ

ตนเอง และความวิตกกังวล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยใน Puerto Rico จำนวน 337 คนที่มีอายุระหว่าง 18-23 ปี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดการตัดสินใจเลือกอาชีพ (Career Decision Scale; CDS) แบบวัดระดับและคุณลักษณะของความวิตกกังวล (State-Trait Anxiety Inventory; STAI) สถานะการตัดสินใจเลือกอาชีพ (Status of Career Decision) และการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณ (Multivariate Analysis of Variance; MANOVA) ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า จากการวิเคราะห์องค์ประกอบของเชิงสำรวจทั้ง 4 องค์ประกอบของแบบวัดความลังเลใจในการเลือกอาชีพที่แปลเป็นภาษาสเปนให้ผลตรงกับแบบแบบวัดความลังเลใจในการเลือกอาชีพแบบเดิมนอกจากนั้นยังพบว่ามิติของความลังเลใจในการเลือกอาชีพมีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลและมิติของความลังเลใจในการเลือกอาชีพมิติที่ 1 มิติที่ 3 มีความแตกต่างกันตามกลุ่มย่อยของการตัดสินใจเลือกอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Vondracek และคณะ (1990) ได้ศึกษามิติของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ (career indecision) โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพและมิติของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพกับตัวแปรสถานะของการตัดสินใจเลือกอาชีพ ตัวแปรระดับชั้น และตัวแปรเพศ การศึกษานี้เป็นการศึกษาระยะยาว (longitudinal study) เป็นเวลา 3 ปี โดยเก็บข้อมูลปีละ 2 ครั้ง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จำนวน 465 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบวัดการตัดสินใจเลือกอาชีพ (career decision scale) ผลการวิจัยพบว่า ระดับของการตัดสินใจและเพศมีความสัมพันธ์กับมิติของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและระดับชั้นมีความสัมพันธ์กับมิติของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

Sepiech (1987) ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ กับความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ (career indecision) และเครื่องมือที่ใช้วัดความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพพบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ ได้แก่ ความสามารถของแต่ละบุคคล ความวิตกกังวลในการเลือกประกอบอาชีพ บุคลิกลักษณะเฉพาะบุคคล สำหรับเครื่องมือที่ใช้วัดความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ ได้แก่ แบบวัดการตัดสินใจเลือกอาชีพ (career decision scale: CDS) แบบวัดความลำบากใจในการเลือกอาชีพ (vocational decision making difficulty scale: VDMD) แบบสอบถามเกี่ยวกับทางเลือกอาชีพ (occupational alternatives question: OAQ) แบบวัดการตัดสินใจเลือกอาชีพ

(vocational decision scale: VDS) และแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพ (career decision making self-efficacy scale: CDMSE)

Veerle และ De Boeck (2002) ได้ศึกษาแบบวัดความลังเลใจที่เป็นลักษณะนิสัยของแต่ละบุคคล (indecisiveness) ตรวจสอบการวิเคราะห์ของ Slaney (1988) และ Osipow (1999) เกี่ยวกับการขาดหลักฐานที่สำคัญในการสนับสนุนว่า ความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ (career indecision) สามารถแยกได้อย่างชัดเจน และศึกษาความลังเลใจที่เป็นลักษณะนิสัยของแต่ละบุคคลซึ่งเป็นสถานการณ์เฉพาะของความลังเลใจ ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 292 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบวัดความลังเลใจที่เป็นลักษณะนิสัยของแต่ละบุคคล (indecisiveness) แบบสอบถามเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าแห่งตน (self-esteem) แบบสอบถามเกี่ยวกับการตัดสินใจในเหตุการณ์ต่างๆ ในแต่ละวัน (daily decision) แบบสอบถามเกี่ยวกับความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ (career indecision) และการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) ผลการวิจัยพบว่า ความลังเลใจที่เป็นลักษณะนิสัยของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกับความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ และความสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพไม่สามารถอธิบายได้ด้วยความลังเลใจที่เป็นลักษณะนิสัยของแต่ละบุคคลได้เพียงอย่างเดียว

Argyropoulou และคณะ (2007) ได้ศึกษามิติของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ (career indecision) และจำแนกกลุ่มนักเรียนตามระดับของการตัดสินใจเลือกอาชีพ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มที่จำแนกตามระดับของการตัดสินใจเลือกอาชีพกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง (generalized self-efficacy) ยุทธวิธีในการเผชิญและการจัดการปัญหา (coping) ความสนใจในอาชีพ (vocational choice) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศกรีซ จำนวน 848 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบวัดการตัดสินใจเลือกอาชีพ (career decision scale: CDS) พัฒนาโดย Osipow (1987) แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง (generalized self-efficacy: GSE) พัฒนาโดย Jerusalem และ Schwarzer (1992) แบบวัดการเผชิญและการจัดการปัญหา (Athens coping scale) พัฒนาโดย Besevegis (2001) และแบบสอบถามเกี่ยวกับความสนใจในอาชีพ (career interest inventory: CII) พัฒนาโดย Hyde และ Trickey (1995) และการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) การวิเคราะห์กลุ่ม (cluster analysis) การวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปร (MANOVA) ผลการวิจัยพบว่า มิติของความ

ลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพประกอบด้วย การขาดโครงสร้างเกี่ยวกับการตัดสินใจ ความต้องการเกี่ยวกับการแนะแนวอาชีพ การมีความสนใจในหลายอาชีพ และความขัดแย้งภายในตนเอง การวิเคราะห์กลุ่มสามารถจำแนกนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแรกเป็นนักเรียนที่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้แน่นอน กลุ่มที่สองเป็นนักเรียนที่อยู่ในระหว่างการสำรวจอาชีพ และกลุ่มที่สามเป็นนักเรียนที่ยังไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้ สำหรับกลุ่มของนักเรียนมีความแตกต่างกับปัจจัยของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ การรับรู้ความสามารถของตนเอง ยุทธวิธีในการเผชิญและการจัดการปัญหา และความสนใจในอาชีพ

Saka และ Gati (2007) ได้ศึกษาสภาวะอารมณ์และคุณลักษณะเฉพาะที่อยู่ภายในตัวบุคคลที่ทำให้เกิดความลำบากใจในการเลือกอาชีพ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลความลำบากใจในการเลือกอาชีพ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาวะอารมณ์และคุณลักษณะเฉพาะที่อยู่ภายในตัวบุคคลที่ทำให้เกิดความลำบากใจในการเลือกอาชีพกับความลังเลใจโดยทั่วไป (general indecisiveness) การเห็นคุณค่าแห่งตน (self-esteem) ความวิตกกังวล (anxiety) และการมีเอกลักษณ์ในตน (identity status) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 747 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบวัดสภาวะอารมณ์และคุณลักษณะเฉพาะที่อยู่ภายในตัวบุคคลที่ทำให้เกิดความลำบากใจในการเลือกอาชีพ (emotional and personality career difficulties scale: EPCD) พัฒนาโดย Saka และคณะ แบบวัดความลังเลใจ (Frost indecisiveness scale: FIS) พัฒนาโดย Frost และ Shoes (1993) แบบวัดการเห็นคุณค่าแห่งตน (Rosenberg self-esteem scale: RSES) พัฒนาโดย Rosenberg (1965) แบบวัดความวิตกกังวล (trait anxiety scale: TAS) พัฒนามาจาก Spielberger, Gorsuch และ Lushene (1970) แบบวัดการมีเอกลักษณ์ในตนเอง (extended objective measure of ego identity status: EOMEIS-2) พัฒนาโดย Bennion และ Adams (1986) และแบบวัดการตัดสินใจ (decision status: DS) พัฒนามาจากแบบสอบถามเกี่ยวกับทางเลือกอาชีพ (occupational alternatives question: OAQ) และการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์การถดถอย (regression analysis) ผลการวิจัยพบว่า คะแนนของสภาวะอารมณ์และคุณลักษณะเฉพาะที่อยู่ภายในตัวบุคคลที่ทำให้เกิดความลำบากใจในการเลือกอาชีพอยู่ในระดับสูงเมื่ออยู่ในช่วงเริ่มต้นของการเข้าศึกษา นักศึกษามีความมั่นใจในการเลือกอาชีพอยู่ในระดับน้อยและการตัดสินใจเลือกสาขาที่ต้องการเข้าศึกษาในปลายปีอยู่ในระดับน้อยและความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของสภาวะอารมณ์และคุณลักษณะเฉพาะที่อยู่ภายในตัวบุคคลที่ทำให้เกิดความลำบากใจในการเลือกอาชีพและคุณลักษณะเฉพาะในตัวบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง

Whiston (1996) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว ความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 214 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบวัดสิ่งแวดล้อมภายในครอบครัว (family environment scale-from R: FES) พัฒนาโดย Moos และ Moos (1986) แบบวัดการตัดสินใจเลือกอาชีพ (career decision scale: CDS) พัฒนาโดย Osipow และคณะ (1976) และแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพ (career decision-making self-efficacy scale: CDMSES) พัฒนาโดย Taylor และ Betz (1983) และการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบแคนนอนิคัล (canonical correlation analysis) ผลการวิจัยพบว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพและการรับรู้ความสามารถของตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

Ducote (1984) ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษามหาวิทยาลัยโดยพบว่าปัญหาที่ทำให้เกิดความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ ได้แก่ ความวิตกกังวล ความยากในการรับรู้ความสามารถของตนเอง อิทธิพลจากพ่อแม่ ศาสนา นอกจากนี้ Ducote ยังได้เสนอแนวทางในการช่วยเหลือนักศึกษาคือ 1) ช่วยทำให้นักเรียนรับรู้ความสามารถของตนเองได้ 2) ช่วยแนะนำข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพและทางเลือกของอาชีพ และ 3) ช่วยเหลือเกี่ยวกับความเตรียมพร้อมทางด้านอาชีพให้แก่นักศึกษา

Germeijs, Verschueren และ Soenens (2006) ได้ศึกษาความแตกต่างของความลังเลใจที่เป็นลักษณะนิสัยของแต่ละบุคคลที่มีผลต่อความลำบากใจในการเลือกอาชีพอาชีพ และศึกษาอิทธิพลของความลังเลใจที่เป็นลักษณะนิสัยของแต่ละบุคคลที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพโดยส่งผ่านตัวแปรความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 281 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบวัดความลังเลใจ (indecisiveness scale) พัฒนาโดย Germeijs และ De Boeck (2002) แบบวัดความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ (career choice anxiety) พัฒนามาจากแบบสอบถามปัจจัยเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ (career factor inventory: CFI) แบบสอบถามเกี่ยวกับความลำบากใจในการเลือกศึกษาต่อ (study choice task inventory: SCTI) พัฒนาโดย Germeijs และ Verschueren และแบบสอบถามของข้อมูลที่ใช้ในการเลือกอาชีพ (amount of information aquired) (2004) และการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์โมเดลลิสเรล ผลการวิจัยพบว่า ความลังเลใจเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความลำบากใจในการเลือกอาชีพในองค์ประกอบด้านการสำรวจสิ่งแวดล้อมอย่างละเอียด

ปริมาณข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง สถานะของการตัดสินใจ และความลังเลใจส่งผลต่อข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง สถานะของการตัดสินใจ โดยส่งผ่านตัวแปรความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Talib และ Aun (2009) ได้ศึกษาตัวทำนายความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชาวมาเลเซีย โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยของรัฐบาล จำนวน 1,229 คน โดยเป็นการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการตนเอง (self-administered) แบบวัดความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ (career factor inventory: CFI) พัฒนาโดย Chartrand และคณะ ในปี ค.ศ. 1990 และสถานการณ์ในการเลือกอาชีพ (my vocational situation: MVS) พัฒนาโดย Holland และคณะ ในปี ค.ศ. 1980 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาเพศหญิงที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง มีข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพไม่เพียงพอ ทำให้เกิดความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ

4.2 งานวิจัยในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ

วารุณี อัสธีรวัฒน์ (2511) ได้ทำการศึกษา ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคเหนือของประเทศไทย วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อศึกษาตัวประกอบด้านคุณประโยชน์ต่ออาชีพ คุณค่าทางเศรษฐกิจ คุณค่าทางสังคม ความสามารถในการศึกษาเล่าเรียน โอกาสก้าวหน้าในการทำงาน ความมุ่งหวังของครอบครัว และการถือตนตามอย่างในทางอาชีพ ว่ามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคเหนือเพียงใด โดยตัวแปรต้นที่ศึกษา ได้แก่ อาชีพที่นักเรียนเลือก เพศ และจังหวัดที่นักเรียนมีภูมิลำเนาอยู่ และตัวแปรตาม คือ การจัดลำดับความสำคัญแก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 504 คน จากโรงเรียนราษฎร์และโรงเรียนรัฐบาลจำนวน 15 โรงเรียน โดยสุ่มจากจำนวนโรงเรียนในภาคเหนือของประเทศไทย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ใช้สำรวจตัวประกอบต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน และการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ความแตกต่างโดยใช้ไคสแควร์ (Chi - Square) ผลการวิจัย พบว่า (1) อาชีพที่มีนักเรียนเลือกกันมาก ได้แก่ พยาบาล วิศวกร นักสังคมสงเคราะห์ เกษตรกร แพทย์ ครู นักธุรกิจ เกษตรกร และนักบัญชี (2) นักเรียนที่เลือกอาชีพต่างกัน ได้จัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบแตกต่างกัน ยกเว้นตัวประกอบด้านความสามารถในการเรียน โอกาสก้าวหน้าในการทำงาน และความมีหน้ามีตาและมี

เกียรติในสังคม (3) ระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง จัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบ ทุกตัวไม่แตกต่างกัน ยกเว้นตัวประกอบด้านความมุ่งหวังของครอบครัว (4) นักเรียนในจังหวัด นครสวรรค์ ตาก เพชรบูรณ์ กับนักเรียนในจังหวัดอุดรดิตถ์ แพร่ เชียงใหม่ จัดลำดับความสำคัญ ให้แก่ตัวประกอบทุกตัวไม่แตกต่างกัน

สุณี ธนสารสมบัติ (2511) ได้ทำการศึกษา ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคกลางของประเทศไทย วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อ ศึกษาตัวประกอบด้านคุณประโยชน์ต่ออาชีพ คุณค่าทางเศรษฐกิจ คุณค่าทางสังคม ความสามารถในการเรียน โอกาสก้าวหน้าในการงาน ความมุ่งหวังของครอบครัว และการถือตน ตามอย่างในทางอาชีพ ว่ามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาค กลางเพียงใด โดยตัวแปรต้นที่ศึกษา ได้แก่ อาชีพที่นักเรียนเลือก เพศ และจังหวัดที่นักเรียนมี ภูมิลำเนาอยู่ และตัวแปรตาม คือ การจัดลำดับความสำคัญแก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือก อาชีพของนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 820 คน จาก โรงเรียนราษฎร์และโรงเรียนรัฐบาลจำนวน 21 โรงเรียน โดยสุ่มจากจำนวนโรงเรียนในภาคกลาง ของประเทศไทย ซึ่งสุ่มโดยวิธี Stratified Random Sampling และ simple Random Sampling เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ใช้สำรวจตัวประกอบต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเลือก อาชีพของนักเรียน และการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ความแตกต่างโดยใช้ไคสแควร์ (Chi - Square) ผลการวิจัย พบว่า (1) อาชีพที่มีนักเรียนเลือกกันมาก 9 อาชีพ ได้แก่ ครู แพทย์ วิศวกร นักบัญชี นักธุรกิจ นักสังคมสงเคราะห์ เลขานุการ เกษตกร และเกษตรกร (2) นักเรียนที่เลือกอาชีพ ต่างกัน 9 อาชีพ ได้จัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพที่แตกต่าง กันทั้ง 7 ตัว (3) นักเรียนชายและนักเรียนหญิงได้จัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบที่มี อิทธิพลต่อการเลือกอาชีพไม่แตกต่างกัน (4) นักเรียนในพระนคร ธนบุรี และนักเรียนต่างจังหวัด ได้จัดลำดับความสำคัญแก่ตัวประกอบทางด้านความสามารถในการศึกษาเล่าเรียน โอกาส ก้าวหน้าในการงาน และการถือตนตามอย่างในทางอาชีพได้ตรงกัน แต่จัดลำดับความสำคัญให้แก่ ตัวประกอบทางด้านคุณประโยชน์ทางอาชีพ คุณค่าทางเศรษฐกิจ คุณค่าทางสังคม และความ มุ่งหวังของครอบครัวแตกต่างกัน

ธิดารัตน์ บุญนุช (2511) ได้ทำการศึกษา ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย วัตถุประสงค์ของการ วิจัย คือ เพื่อศึกษาตัวประกอบด้านคุณประโยชน์ต่ออาชีพ คุณค่าทางเศรษฐกิจ คุณค่าทางสังคม ความสามารถในการเรียน โอกาสก้าวหน้าในการงาน ความมุ่งหวังของครอบครัว และการถือตน

ตามอย่างในทางอาชีพ ว่ามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพียงใด กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 346 คน จากโรงเรียนราษฎร์และโรงเรียนรัฐบาลจำนวน 10 โรงเรียนโดยสุ่มจากจำนวนโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ใช้สำรวจตัวประกอบต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน และการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ความแตกต่างโดยใช้ไคสแควร์ (Chi - Square) ผลการวิจัย พบว่า (1) อาชีพที่นักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเลือกกันมาก ได้แก่ แพทย์ ครู พยาบาล วิศวกร เกษตรกร นักบัญชี ตำรวจ นักการเมือง และเกษตรกร (2) นอกจากตัวประกอบด้านความสามารถในการเรียน การถือตนตามอย่างในทางอาชีพ และคุณประโยชน์ของอาชีพแล้ว นักเรียนที่เลือกอาชีพแตกต่างกันได้จัดลำดับความสำคัญแก่ตัวประกอบอื่นๆ แตกต่างกัน (3) นักเรียนที่เลือกอาชีพเดียวกันได้จัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพแตกต่างกันทั้ง 7 ตัว (4) นักเรียนชายและนักเรียนหญิงได้จัดลำดับความสำคัญแก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพแตกต่างกัน เฉพาะด้านคุณค่าทางสังคมและความสามารถในการเรียน

ฉนวน กิรติรักษกุล (2511) ได้ทำการศึกษา ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคใต้ของประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อศึกษาตัวประกอบด้านคุณประโยชน์ของอาชีพ คุณค่าทางเศรษฐกิจ คุณค่าทางสังคม ความสามารถในการศึกษาเล่าเรียน โอกาสก้าวหน้าในการงาน ความมุ่งหวังของครอบครัว และการถือตนตามอย่างในทางอาชีพ ว่ามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคใต้เพียงใด โดยตัวแปรต้นที่ศึกษา ได้แก่ อาชีพที่นักเรียนเลือก เพศ และจังหวัดที่นักเรียนมีภูมิลำเนาอยู่ และตัวแปรตาม คือ การจัดลำดับความสำคัญแก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 558 คน จากโรงเรียนราษฎร์ 10 โรงเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ใช้สำรวจตัวประกอบต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ไคสแควร์ (Chi-Square) ผลการวิจัยพบว่า (1) อาชีพที่นักเรียนในภาคใต้เลือก 9 อาชีพ ได้แก่ ครู วิศวกร แพทย์ เกษตรกร พยาบาล นักบัญชี นักสังคมสงเคราะห์ เกษตรกร และเลขานุการ (2) นักเรียนที่เลือกอาชีพต่างกัน จัดลำดับความสำคัญแก่ตัวประกอบทุกตัวแตกต่างกัน ยกเว้นตัวประกอบทางด้านการถือตนตามอย่างในอาชีพ (3) นักเรียนชายและนักเรียนหญิง จัดลำดับความสำคัญแก่ตัวประกอบทุกตัวแตกต่างกัน ยกเว้นตัวประกอบทางด้านคุณประโยชน์ของอาชีพ ความมุ่งหวังของครอบครัว และการถือตนตาม

อย่างในทางอาชีพ (4) นักเรียนในจังหวัดชุมพร นครศรีธรรมราช ภูเก็ต สงขลา กับนักเรียนในจังหวัดปัตตานี จัดลำดับความสำคัญแก่ตัวประกอบทุกตัวไม่แตกต่างกัน ยกเว้นตัวประกอบทางด้านคุณประโยชน์ของอาชีพ และโอกาสการก้าวหน้าในการทำงาน

พรรณราย นิมขุนทด (2512) ได้ทำการศึกษา ความมีนัยสำคัญของบุคลิกภาพในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดราชบุรี วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือสำรวจความสนใจเกี่ยวกับอาชีพของนักเรียนชายและหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดราชบุรี และเปรียบเทียบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านความต้องการของประเภทต่างๆ 15 ด้านของกลุ่มนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่เลือกอาชีพที่แตกต่างกัน โดยตัวแปรที่สนใจศึกษาคือ บุคลิกภาพด้านความต้องการ 15 ด้าน ได้แก่ ความต้องการสัมฤทธิ์ผล (Achievement) ความต้องการเป็นผู้ตาม (Deference) ความต้องการเป็นระเบียบ (Order) ความต้องการแสดงออก (Exhibition) ความต้องการพึ่งตนเอง (Autonomy) ความต้องการผูกไมตรีกับผู้อื่น (Affiliation) ความต้องการเข้าใจตนเองและผู้อื่น (Intracception) ความต้องการขอความช่วยเหลือ (Succorance) ความต้องการมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Dominance) ความต้องการยอมรับโทษ (Abasement) ความต้องการช่วยเหลือผู้อื่น (Nurturance) ความต้องการเปลี่ยนแปลง (Change) ความต้องการอดทน (Endurance) ความต้องการพบเพื่อนต่างเพศ (Heterosexuality) และความต้องการก้าวร้าว (Aggression) และการเลือกอาชีพ โดยแบ่งเป็น 8 ประเภท ดังนี้ อาชีพเกี่ยวกับการให้บริการต่างๆ (Service) อาชีพเกี่ยวกับธุรกิจ (Business Contact) อาชีพเกี่ยวกับองค์การต่างๆ (Organization) อาชีพเกี่ยวกับเทคโนโลยี (Technology) อาชีพเกี่ยวกับกลางแจ้ง (Outdoor) อาชีพเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ (Science) อาชีพเกี่ยวกับวัฒนธรรมโดยทั่วไป (General cultural) และอาชีพเกี่ยวกับศิลปะและการบันเทิง (Arts and Entertainment) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สายสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สายอาชีพ นักเรียนฝึกหัดครูชั้นปีที่ 2 จากโรงเรียนต่างๆ ในจังหวัดราชบุรี จำนวน 271 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสำรวจความสนใจเกี่ยวกับอาชีพที่ศึกษาจากแบบสำรวจความสนใจเกี่ยวกับอาชีพ Strong Vocational Interest Blank ของ Edward K. Strong และแบบสำรวจความสนใจในอาชีพสำหรับชั้นมัธยมศึกษา รวมทั้งศึกษาจากทฤษฎีการแบ่งอาชีพของ Ann Roe โดยสร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อสำรวจความสนใจในอาชีพต่างๆ ของนักเรียนและแบบทดสอบบุคลิกภาพ EPPS (The Edwards Personal Preference Schedule) ซึ่งสร้างโดย Allen L. Edwards มีข้อคำถาม 225 ข้อ โดยแต่ละข้อมี 2 ข้อย่อย การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ANOVA (Analysis of Variance) และ Duncan's New Multiple Range Test ผลการวิจัย พบว่า (1) นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่มี

ความสนใจในการเลือกอาชีพแตกต่างกันมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (2) นักเรียนชายและนักเรียนหญิงแต่ละกลุ่มที่มีความสนใจในการเลือกอาชีพประเภทเดียวกันมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ยกเว้นกลุ่มนักเรียนชายที่เลือกอาชีพเกี่ยวกับวัฒนธรรมทั่วไปเพียงกลุ่มเดียวที่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และ (3) จากการเปรียบเทียบบุคลิกภาพด้านความต้องการต่างๆ ปรากฏว่า นักเรียนชายที่เลือกอาชีพแตกต่างกันทั้ง 6 อาชีพมีความต้องการช่วยเหลือผู้อื่นเพียงด้านเดียวที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และนักเรียนหญิงที่เลือกอาชีพที่แตกต่างกัน 5 อาชีพมีความต้องการอดทนเพียงด้านเดียวที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

จุฑาภรณ์ วรสุมันต์ (2514) ได้ทำการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของบิดามารดากับการเลือกอาชีพของนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของบิดามารดากับการเลือกอาชีพของนักเรียน เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของบิดามารดากับการเลือกอาชีพของนักเรียน เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของบิดามารดากับการเลือกอาชีพของนักเรียน และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนบุตรของบิดามารดากับการเลือกอาชีพของนักเรียน โดยตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา จำนวนบุตรของบิดามารดา และการเลือกอาชีพของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หรือเทียบเท่าในวิชาชีพต่างๆ จำนวน 17 แห่ง จำนวน 1,945 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ครอบคลุมเกี่ยวกับอาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา และจำนวนบุตรของบิดามารดาของนักเรียนที่เลือกอาชีพต่างๆ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนชนิด 2 ตัวประกอบ (Analysis of Variance, Two Factor Designs) และการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคู่โดยวิธีของ Duncan (Duncan's New Multiple Range Test) ผลการวิจัยปรากฏว่า การเลือกอาชีพของนักเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับอาชีพของบิดามารดา แต่การเลือกอาชีพของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับรายได้ ระดับการศึกษา และจำนวนบุตรของบิดามารดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อรอนงค์ แจ่มผล (2524) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกันของวุฒิภาวะทางอาชีพ ความสนใจในอาชีพ สัมฤทธิผลทางการเรียน กับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนิสิตนักศึกษาปีที่ 2 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพ ความสนใจในอาชีพ และสัมฤทธิผลทางการเรียน กับการตัดสินใจเลือกอาชีพ และหากกลุ่มตัวทำนายนายที่ดีที่สุดเพื่อนำมาสร้างสมการการทำนายการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยตัวแปรต้นที่ศึกษา ได้แก่ วุฒิภาวะทางอาชีพ

ความสนใจในอาชีพ สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน และตัวแปรตาม คือ การตัดสินใจเลือกอาชีพ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 2 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 453 คน โดยสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธี Stratified Random Sampling เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสำรวจวุฒิภาวะทางอาชีพซึ่งเป็นมาตรวัดทัศนคติของ John O. Crites แบบสำรวจความสนใจในอาชีพของ Andrew Kobal J. Wayne Wrightstone และ Karl R. Kunze และแบบสำรวจการตัดสินใจเลือกอาชีพซึ่งผู้วิจัยเป็นคนสร้างขึ้น และการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นๆ ผลการวิจัย พบว่า สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพ ความสนใจในอาชีพ กับการตัดสินใจเลือกอาชีพมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนสหสัมพันธ์ระหว่างสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนกับการตัดสินใจเลือกอาชีพไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และตัวทำนายที่ดีที่สุด ได้แก่ วุฒิภาวะทางอาชีพซึ่งสามารถทำนายการตัดสินใจเลือกอาชีพได้ร้อยละ 15.52

สมถวิล ปีต้ายง (2537) ได้ทำการศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบค่านิยมในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์หาองค์ประกอบค่านิยมในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดนครราชสีมา และเปรียบเทียบค่านิยมในการเลือกอาชีพ โดยจำแนกตามกลุ่มอาชีพที่นักเรียนเลือก ตัวแปรต้นที่ศึกษา คือ ตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบค่านิยมในการเลือกอาชีพทั้งหมด 8 ด้าน คือ รายได้ ความคิดสร้างสรรค์ ความมีอิสระ ความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ เกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า สภาพแวดล้อม ความมั่นคงปลอดภัย และการบริการสังคม สำหรับกลุ่มอาชีพที่ใช้ในการเปรียบเทียบค่านิยมมี 6 กลุ่ม ดังนี้ อาชีพส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคม อาชีพเกี่ยวกับธรรมชาติ อาชีพทางเครื่องจักรกล อาชีพเกี่ยวกับธุรกิจ อาชีพทางศิลปะ และอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์ ตัวแปรตาม คือ ค่านิยมในการเลือกอาชีพ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2536 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 510 คน การสุ่มกลุ่มตัวอย่างสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามวัดค่านิยมในการเลือกอาชีพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแบบวัดเจตคติของ Likert และการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์โดยสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีเทคนิคแกนสำคัญ (Principal component Analysis) และใช้การหมุนแกนแบบ Orthogonal ด้วยวิธี Varimax และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบค่านิยมในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คือ ความสามารถ ความมีอิสระ สภาพแวดล้อม

ความมีอำนาจ และการเป็นผู้นำ การเปรียบเทียบค่านิยมในการเลือกอาชีพของนักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกัน 6 กลุ่ม คือ กลุ่มอาชีพส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคม กลุ่มอาชีพที่เกี่ยวกับธรรมชาติ กลุ่มอาชีพด้านเครื่องจักรกล กลุ่มอาชีพเกี่ยวกับธุรกิจ กลุ่มอาชีพทางศิลปะ และกลุ่มอาชีพด้านวิทยาศาสตร์ มีค่านิยมในการเลือกอาชีพ องค์ประกอบด้านความสามารถ องค์ประกอบด้านความมีอิสระ องค์ประกอบด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ องค์ประกอบด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ และรวมทั้ง 4 องค์ประกอบ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนค่านิยมในการเลือกอาชีพ องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และผลการทดสอบความแตกต่างของค่านิยมในการเลือกอาชีพองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมระหว่างนักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกัน 6 กลุ่ม พบว่า กลุ่มอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์มีค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านสภาพแวดล้อมสูงกว่ากลุ่มอาชีพที่เกี่ยวกับธรรมชาติ กลุ่มอาชีพเกี่ยวกับธุรกิจมีค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านสภาพแวดล้อมสูงกว่ากลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและกลุ่มอาชีพด้านเครื่องจักรกล กลุ่มอาชีพส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคมมีค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านสภาพแวดล้อมสูงกว่ากลุ่มอาชีพที่เกี่ยวกับธรรมชาติและกลุ่มอาชีพด้านเครื่องจักรกล นอกจากนี้ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อมรรัตน์ เหล่าบุญมา (2550) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยตัวแปรต้นที่ศึกษา ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย ความถนัดให้ด้านอาชีพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสนใจในอาชีพ บุคลิกลักษณะของนักเรียน ความคุ้นเคยต่ออาชีพ ค่านิยมของสังคม และการได้เรียนรู้และฝึกทักษะอาชีพในโรงเรียน ปัจจัยบุคคลที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย เพื่อน ครู อาจารย์แนะแนว พ่อแม่ พี่น้องหรือญาติสนิท รุ่นพี่ที่โรงเรียนเป็นแบบอย่าง และปัจจัยข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ ภาพยนตร์ ป้ายโฆษณา และภาพโปสเตอร์ สำหรับตัวแปรตาม คือ การเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร จำนวน 110 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วน โดยส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว และส่วนที่สองเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพโดยแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) ชนิดเลือกตอบ 5 ระดับ และการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ทางสถิติใช้

ค่าความถี่ ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยข้อมูลข่าวสาร และปัจจัยบุคคลที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับ ในส่วนของปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ความสนใจของนักเรียนมีความสำคัญที่สุด ความสนใจนักเรียนของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับเป้าหมายชีวิตของนักเรียน นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนที่เรียนแผนวิทย์-คณิตจะเลือกอาชีพที่เกี่ยวกับแพทย์ เกษษกร สถาปนิก นักเรียนที่เรียนแผนศิลป์-ภาษาจะเลือกอาชีพเกี่ยวกับล่าม ทนายความ นักบัญชี ในด้านปัจจัยข้อมูลข่าวสาร พบว่า นักเรียนได้รับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด โดยพบว่า นักเรียนที่เรียนแผนศิลป์-ภาษาให้ความสนใจข้อมูลข่าวสารมากกว่านักเรียนที่เรียนแผนวิทย์-คณิต ในส่วนของปัจจัยบุคคลที่เกี่ยวข้อง พบว่า พ่อแม่เป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดและสัมพันธ์กับนักเรียนมากที่สุดซึ่งมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน

ทั้งนี้ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้ศึกษา จำแนกออกได้เป็น 3 ประเภท คือ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ 9 ทฤษฎี ประกอบด้วย (1) Holland's Theory (2) Trait and Factor Theory (3) Super's Theory (4) Ginzberg's Theory (5) Krumboltz's Theory (6) Roe's Theory (7) Hoppock's Composite Theory (8) Tiedman and O'Hara's Theory (9) Blau's Theory งานวิจัยในประเทศไทย 9 ชิ้น และงานวิจัยในต่างประเทศ 22 ชิ้น สำหรับงานวิจัยในประเทศ (ลำดับตามปีการศึกษาที่ทำวิจัย) ประกอบด้วยงานวิจัยของ (10) วารุณี อัสธีรวัฒน์ (2511) (11) สุณี ธนสารสมบัติ (2511) (12) ธิดารัตน์ บุญนุช (2511) (13) ฉลวย กীরติรักษกุล (2511) (14) พรรณราย นิมนุนทต (2512) (15) จุฑาภรณ์ วรสุมันต์ (2514) (16) อรอนงค์ แจ่มผล (2524) (17) สมถวิล ปีตยั้ง (2537) (18) อมรรัตน์ เหล่าบุญมา (2550) สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศ (ลำดับตามปีการศึกษาที่ทำวิจัย) ประกอบด้วยงานวิจัยของ (19) Ducote (1984) (20) Sepiech (1987) (21) Fuqua, Newman, and Seaworth (1988) (22) Gati, Krausz, and Osipow (1996) (23) Whiston (1996) (24) Kelly and Lee (2002) (25) Gaffner and Hazler (2002) (26) Germeiji and De Boeck (2002) (27) Germeiji and De Boeck (2003) (28) Germeijs, Verchueren, and Soenens (2006) (29) Argyropoulou et al. (2007) (30) Nota et al. (2007) (31) Saka and Gati (2007) (32) Corkin et al. (2008) (33) Talib and Aun (2009) รายละเอียดดังตารางที่ 2.4

ตารางที่ 2.4 การสังเคราะห์ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพ

ปัจจัย	ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ									งานวิจัยในประเทศไทย								งานวิจัยต่างประเทศ														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
1. ความถนัด / ความสนใจในอาชีพ/บุคลิกภาพ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓					✓		✓	✓	✓		✓												
2. ความวิตกกังวล																				✓	✓							✓			✓	
3. ความตั้งใจที่เป็นลักษณะนิสัยของแต่ละบุคคล																						✓		✓	✓	✓		✓				
4. การรับรู้ความสามารถของตนเอง / ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	✓		✓	✓	✓		✓									✓			✓									✓	✓		✓	
5. การเห็นคุณค่าแห่งตน																														✓		
6. การสนับสนุนของครอบครัว / การเลี้ยงดูของครอบครัว	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓											✓			✓							✓			
7. การคบเพื่อน	✓	✓	✓	✓	✓		✓																									
8. ความไม่ชัดเจนของจุดมุ่งหมาย																												✓				
9. ความขัดแย้งระหว่างจุดมุ่งหมายกับทางเลือกอาชีพ																											✓					
10. การมีทางเลือกสำรอง																											✓					
11. การขาดความรู้เกี่ยวกับการเลือกอาชีพ																✓						✓		✓	✓	✓	✓					
12. การขาดความรู้เกี่ยวกับลักษณะของอาชีพ												✓	✓	✓	✓	✓											✓					
13. การเชื่อมโยงระหว่างลักษณะของอาชีพกับจุดมุ่งหมายของการเลือกอาชีพ																											✓					

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ด้วยโมเดลลิสเรล

โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นหรือโมเดลลิสเรล (Linear Structural Relationship model or LISREL model) หมายถึง โมเดลที่อธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (causal) ระหว่างตัวแปรที่วัดได้ (observed variable หรือ manifest variable) และตัวแปรแฝง (latent variable) โดยไม่มีเงื่อนไขหรือข้อจำกัดเกี่ยวกับทิศทางของการเป็นสาเหตุ (ประทีป ปิ่นทอง, 2544)

โมเดลสมการโครงสร้างหรือโมเดลลิสเรลเป็นโมเดลที่สร้างขึ้นมาจากทฤษฎีเพื่อแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรหลายๆ ตัว โมเดลนี้พัฒนามาจากเทคนิคการวิเคราะห์ 2 เทคนิค คือ การวิเคราะห์หองค์ประกอบของเทอร์สโตน (Thurstonian factor analysis) และการวิเคราะห์เชิงสาเหตุ (path analysis) (Kaplan และ Elliott, 1997 อ้างถึงใน สังวร รัตกระโทก, 2541) ลักษณะที่สำคัญของโมเดลลิสเรลคือ เน้นความสำคัญของเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วม (Variance-covariance matrix) ระหว่างตัวแปร หัวใจสำคัญของการวิเคราะห์โมเดลลิสเรลคือ การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเมทริกซ์ที่ได้จากข้อมูลเชิงประจักษ์กับเมทริกซ์ที่ได้จากการประมาณค่าตามโมเดลลิสเรลที่เป็นสมมติฐาน (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542)

โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation model) ประกอบด้วย 2 โมเดล คือ โมเดลการวัด (measurement model) และโมเดลสมการโครงสร้าง (structural model)

1. โมเดลการวัด (measurement model) อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้กับตัวแปรแฝง ประกอบด้วย 2 โมเดล คือ โมเดลการวัดสำหรับตัวแปรภายนอก และโมเดลการวัดสำหรับตัวแปรภายใน โดยโมเดลทั้งสองแสดงความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นระหว่างตัวแปรแฝงและตัวแปรสังเกตได้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) โดยโมเดลการวัดเขียนเป็นสมการในรูปเมทริกซ์พร้อมทั้งขนาดของเมทริกซ์ได้ดังนี้

$$\begin{matrix} X \\ (p \times 1) \end{matrix} = \begin{matrix} \Lambda x \xi \\ (p \times m)(m \times 1) \end{matrix} + \begin{matrix} \delta \\ (p \times 1) \end{matrix}$$

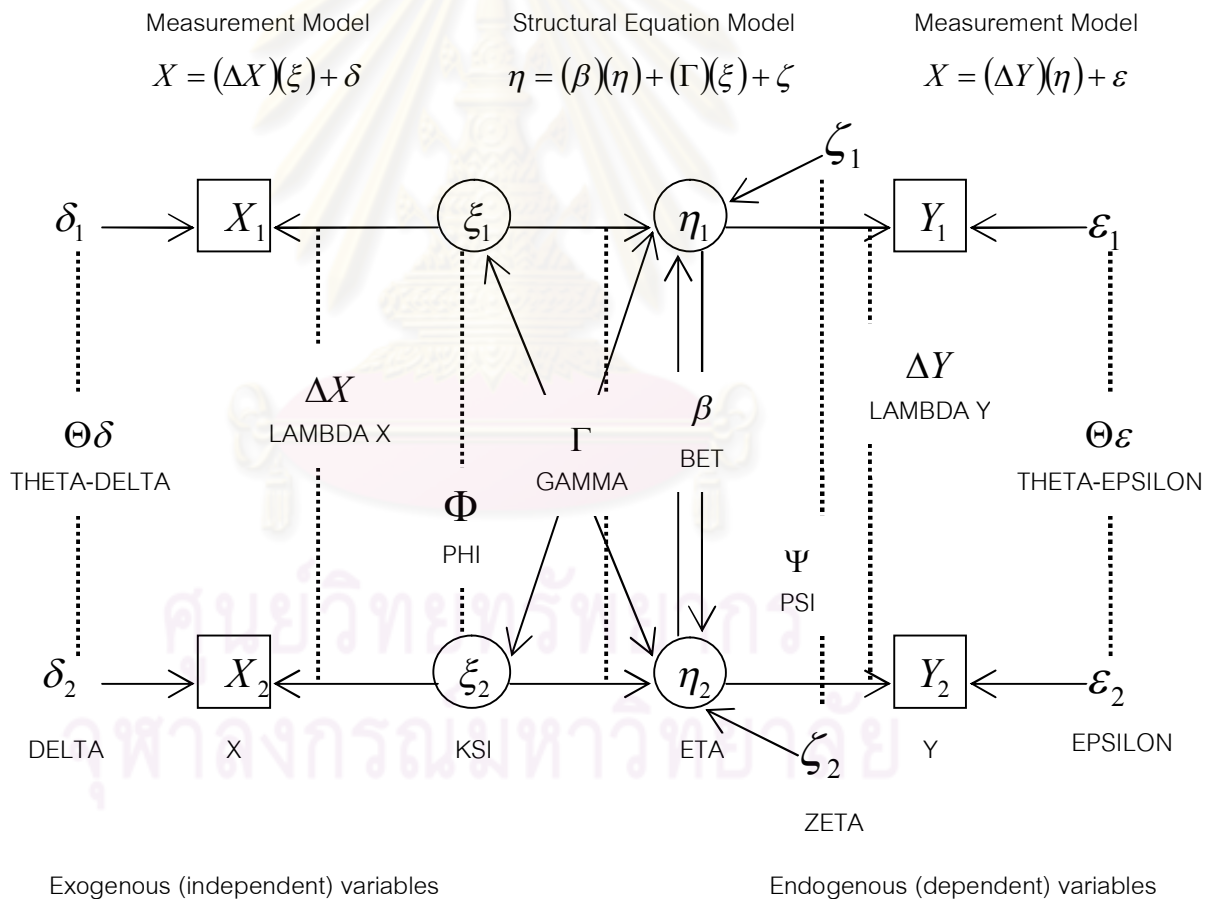
$$\begin{matrix} Y \\ (q \times 1) \end{matrix} = \begin{matrix} \Lambda x \eta \\ (q \times n)(n \times 1) \end{matrix} + \begin{matrix} \varepsilon \\ (q \times 1) \end{matrix}$$

2. โมเดลสมการโครงสร้าง (structural model) เป็นโมเดลที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงในโมเดล มีการระบุความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหรือตัวแปรแฝง η และ ξ มัก

มีความสัมพันธ์กันทั้งภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่มตัวแปร โดย η เป็นตัวแปรแฝงที่เป็นตัวแปรตาม (latent endogeneous variable) และ ξ เป็นตัวแปรแฝงที่เป็นตัวแปรอิสระ (latent exogeneous variable) ดังสมการ

$$\begin{matrix} \eta & = & \beta\eta & + & \Gamma\xi & + & \zeta \\ (n \times 1) & & (n \times n)(n \times 1) & & (n \times m)(m \times 1) & & (n \times 1) \end{matrix}$$

เมื่อนำส่วนประกอบของโมเดลสมการโครงสร้างหรือโมเดลลิสเรลทั้งสองส่วนมาเขียนเป็นแผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรจะสามารถเขียนได้ดังนี้

แผนภาพที่ 2.4 โมเดลใหญ่ในโปรแกรมลิสเรล

ในที่นี้	NX	=	จำนวนตัวแปรภายนอกที่สังเกตได้
	NY	=	จำนวนตัวแปรภายในที่สังเกตได้
	NK	=	จำนวนตัวแปรภายนอกแฝง
	NE	=	จำนวนตัวแปรภายในแฝง

เวกเตอร์ของตัวแปรในโมเดลมีสัญลักษณ์อักษรกรีก คำอ่าน และความหมายดังต่อไปนี้

X	=	Eks	=	เวกเตอร์ตัวแปรภายนอกที่สังเกตได้ X ขนาด $(NX \times 1)$
Y	=	Wi	=	เวกเตอร์ตัวแปรภายในที่สังเกตได้ Y ขนาด $(NY \times 1)$
ξ	=	Xi	=	เวกเตอร์ตัวแปรภายนอกแฝง K ขนาด $(NK \times 1)$
η	=	Eta	=	เวกเตอร์ตัวแปรภายในแฝง E ขนาด $(NE \times 1)$
δ	=	Delta	=	เวกเตอร์ความคลาดเคลื่อน d ในการวัดตัวแปร X ขนาด $(NX \times 1)$
ϵ	=	Epsilon	=	เวกเตอร์ความคลาดเคลื่อน e ในการวัดตัวแปร Y ขนาด $(NY \times 1)$
ζ	=	Zeta	=	เวกเตอร์ความคลาดเคลื่อน z ของตัวแปร E ขนาด $(NE \times 1)$

เมทริกซ์พารามิเตอร์อิทธิพลเชิงสาเหตุหรือสัมประสิทธิ์การถดถอย (causal effects or regression coefficients) รวม 4 เมทริกซ์ และเมทริกซ์พารามิเตอร์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วม (variance-covariance) รวม 4 เมทริกซ์มีสัญลักษณ์อักษรกรีก คำอ่าน คำย่อ ภาษาอังกฤษ และความหมายดังนี้

ΔX	=	Lambda-X	=	LX	=	เมทริกซ์สัมประสิทธิ์การถดถอยของ X บน K ขนาด $(NX \times NK)$
ΔY	=	Lambda-Y	=	LY	=	เมทริกซ์สัมประสิทธิ์การถดถอยของ Y บน E ขนาด $(NY \times NE)$
Γ	=	Gamma	=	GA	=	เมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุจาก K ไป E ขนาด $(NE \times NK)$
β	=	Beta	=	BE	=	เมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุระหว่าง E ขนาด $(NE \times NK)$

Φ	= Phi	= PH	= เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างตัวแปรภายนอกแฝง K ขนาด ($NK \times NK$)
Ψ	= Psi	= PS	= เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อน Z ขนาด ($NE \times NE$)
$\Theta\delta$	= Theta-delta	= TD	= เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อน d ขนาด ($NX \times NX$)
$\Theta\epsilon$	= Theta-epsilon	= TD	= เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อน e ขนาด ($NY \times NY$)

หลักการวิเคราะห์โมเดลลิสเรล (LISREL)

หลักการวิเคราะห์โมเดลลิสเรล ได้แก่ การประมาณค่าพารามิเตอร์ในโมเดลการวิเคราะห์เป็นภาพรวมตามหลักการวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) และการวิเคราะห์อิทธิพล (path analysis) ไปพร้อมๆ กัน และมีการวิเคราะห์ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์พร้อมทั้งรายงานค่าดัชนีความสอดคล้องด้วย การวิเคราะห์แบ่งได้เป็น 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นแรกเป็นการกำหนดข้อมูลจำเพาะของโมเดล (specification) ขั้นที่สองเป็นการระบุความเป็นไปได้ค่าเดียว (identification) ขั้นที่สามเป็นการประมาณค่าพารามิเตอร์ (parameter estimation) ขั้นที่สี่เป็นการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (goodness of fit) ขั้นที่ห้าเป็นการปรับโมเดล (model adjust) และขั้นสุดท้ายเป็นการแปลความหมายของโมเดลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อตกลงเบื้องต้นสำหรับการวิเคราะห์

1. ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดในโมเดลเป็นความสัมพันธ์แบบเส้นตรงเชิงบวกและเป็นความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (causal relationship)
2. ลักษณะการแจกแจงของตัวแปรทั้งตัวแปรภายนอก ตัวแปรภายใน และความคลาดเคลื่อนต้องเป็นการแจกแจงแบบปกติ ความคลาดเคลื่อนต่างๆ ต้องมีค่าเฉลี่ยเป็นศูนย์

3. ลักษณะความเป็นอิสระต่อกัน (independence) ระหว่างตัวแปรกับความคลาดเคลื่อนสามารถแยกได้ดังนี้ ความคลาดเคลื่อนเป็นอิสระต่อกัน ตัวแปรและความคลาดเคลื่อนเป็นอิสระต่อกัน แต่ความคลาดเคลื่อนของตัวแปรแต่ละกลุ่มอาจสัมพันธ์กันได้

4. สำหรับการวิเคราะห์หอนุกรมเวลา (time series data) ที่มีการวัดข้อมูลมากกว่า 2 ครั้ง การวัดตัวแปรต้องไม่ได้รับอิทธิพลจากช่วงเวลาเหลือม (time lag) ระหว่างการวัด

ข้อดีของโมเดลลิสเรล

จากการเปรียบเทียบประสิทธิภาพของโมเดลลิสเรลกับโมเดลเชิงสาเหตุแบบดั้งเดิมพบว่า โมเดลลิสเรลมีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดีกว่าโมเดลแบบดั้งเดิมอย่างเห็นได้ชัดเจน อยู่ 4 ประการ ได้แก่

1. ความสามารถในการประมาณค่าพารามิเตอร์เทอมความคลาดเคลื่อน (error of measurement) เนื่องจากการวัดตัวแปรแฝงในการวิจัยทางการศึกษานั้นจะมีความคลาดเคลื่อนอยู่เสมอ

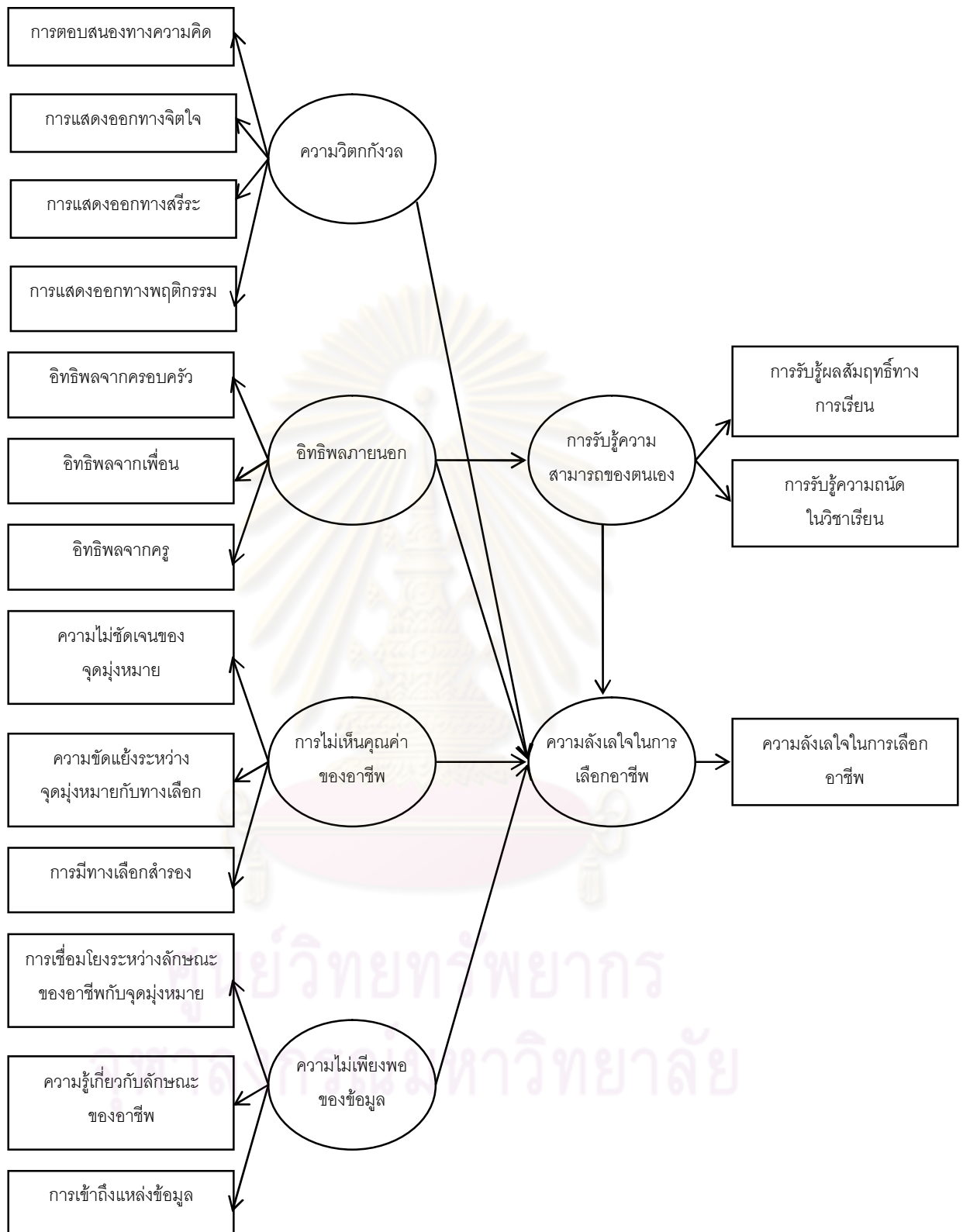
2. การผ่อนคลายข้อตกตงเบื้องต้นของโมเดลเชิงสาเหตุแบบดั้งเดิม โดยยอมให้ความแปรปรวนร่วมระหว่างตัวเทอมความคลาดเคลื่อนมีค่าไม่เท่ากับศูนย์ได้ ทำให้ผลการวิเคราะห์ดีขึ้น

3. การวิเคราะห์ด้วยโมเดลลิสเรลสามารถวิเคราะห์โมเดลที่มีตัวแปรแฝงได้ด้วย

4. การคำนวณค่าดัชนีความกลมกลืน (Goodness of Fit Index) ในโมเดลเชิงสาเหตุแบบดั้งเดิมต้องคำนวณด้วยมือและการปรับโมเดลมีความยุ่งยากสลับซับซ้อน ต้องใช้เวลานานจึงจะสร้างโมเดลได้สำเร็จ แต่ในโมเดลลิสเรลสามารถคำนวณค่าดัชนีวัดความสอดคล้องมาพร้อมกับผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนการปรับโมเดลทำได้ง่ายกว่าโมเดลเชิงสาเหตุแบบดั้งเดิมด้วย (สุนทร เทียมงาม, 2538 อ้างถึงใน ประทีป ปิ่นทอง, 2544)

ตอนที่ 6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่อง โมเดลเชิงสาเหตุของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยศึกษาจากทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพได้ทั้งสิ้น 5 ด้าน ดังนี้ ความไม่เพียงพอของข้อมูล การเห็นคุณค่าของอาชีพ ความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ และอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ ดังแผนภาพที่ 2.5

แผนภาพที่ 2.5 กรอบแนวคิดโมเดลโมเดลเชิงสาเหตุของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (causal relationships) โดยมีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ *ประการที่หนึ่ง* เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 *ประการที่สอง* เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยจำแนกตามภูมิภาคของนักเรียน *ประการที่สาม* เพื่อสร้างโมเดลเชิงสาเหตุของความพึงพอใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 และ *ประการที่สี่* เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของความพึงพอใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 กับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังศึกษาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2553 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) จำนวน 42,129 คน จากจำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งสิ้น 219 โรงเรียน (ข้อมูลสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552) มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนโรงเรียน และจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)

สังกัด	จำนวนโรงเรียน	เพศ		รวม
		ชาย	หญิง	
สพฐ.กทม.	146	14,869	20,242	35,111
สช.กทม.	73	3,028	3,990	7,018
รวม	219	17,897	24,232	42,129

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดแผนการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยใช้เขตพื้นที่การศึกษาของโรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เขต 2 และเขต 3) และสังกัดของโรงเรียน (สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน) เป็นเกณฑ์ในการแบ่ง โดยมีรายละเอียดแบ่งตามชั้นตอนต่างๆ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ใช้หลักการวิเคราะห์โมเดลลิสมัล กลุ่มตัวอย่างจึงต้องมีขนาดใหญ่พอสมควร และจากแนวคิดในการกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์โมเดลลิสมัลที่ว่า ควรมีจำนวนอย่างน้อย 5 - 10 เท่าของตัวแปรสังเกตได้ (Gold, 1980; Weiss, 1972 อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) เพื่อให้ผลการวิจัย มีความน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ 20 เท่าของจำนวนพารามิเตอร์ ในการวิเคราะห์ครั้งนี้มีจำนวนพารามิเตอร์ทั้งสิ้น 44 ตัว จึงควรมีกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 880 คน สำหรับ Saris และ Stronkorst (1984 อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) กำหนดว่า เพื่อให้ตัวแปรในโมเดลมีการแจกแจงแบบปกติพหุนามทุกตัว ควรใช้กลุ่มตัวอย่างมากกว่าหรือเท่ากับ 100 หน่วย เพื่อให้มีความเหมาะสมกับจำนวนตัวแปรที่ศึกษาและทำให้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,080 คน

ขั้นตอนที่ 2 แบ่งโรงเรียนตามเขตพื้นที่การศึกษา ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยให้เขตพื้นที่การศึกษาและสังกัดของโรงเรียนเป็นชั้นในการแบ่ง โดยแบ่งเป็นเขตพื้นที่การศึกษา เขตละ 2 สังกัด ประกอบด้วย โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สพฐ. กทม. และ สช. กทม. เขต 1 โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สพฐ. กทม. และ สช. กทม. เขต 2 และโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สพฐ. กทม. และ สช. กทม. เขต 3 ดังนั้นจึงได้โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 6 กลุ่ม

ขั้นตอนที่ 3 ทำการสุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 6 กลุ่ม โดยการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ได้โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มละ 3 โรงเรียน ผลการสุ่มได้โรงเรียนที่จะนำมาศึกษาทั้งหมด 18 โรงเรียน

ขั้นตอนที่ 4 กำหนดจำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จากโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้ง 18 โรงเรียน โรงเรียนละ 60 คน รวมจำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 1,080 คน ดังแสดงในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษาของโรงเรียน

เขตพื้นที่การศึกษา	จำนวนโรงเรียน		จำนวนครู	
	สพฐ.	สช.	สพฐ.	สช.
กทม.เขต 1	3	3	180	180
กทม.เขต 2	3	3	180	180
กทม.เขต 3	3	3	180	180
รวม	9	9	540	540

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ตัวแปรแฝง 6 ตัวแปร แบ่งเป็น ตัวแปรภายในแฝง 2 ตัวแปร คือ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ และความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ ตัวแปรภายนอกแฝง 4 ตัวแปร คือ ตัวแปรความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ ตัวแปรอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ ตัวแปรการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ และตัวแปรความไม่เพียงพอของข้อมูล ตัวแปรแฝงทั้งหมดวัดจากตัวแปรสังเกตได้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตัวแปรภายในแฝง ประกอบด้วย

1) การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ (self-efficacy) ศึกษาจากตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร คือ การรับรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (achievement) และการรับรู้ความถนัดในวิชาเรียน (aptitude)

2) ความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ (career indecision) ศึกษาจากตัวแปรสังเกตได้ 1 ตัวแปร คือ ความลังเลใจในการเลือกอาชีพ (career indecision)

ตัวแปรภายนอกแฝง ประกอบด้วย

1) ความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ (anxiety) ศึกษาจากตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร คือ การตอบสนองทางความคิด (thought) การแสดงออกทางจิตใจ (mind) การแสดงออกทางสรีระ (body) และการแสดงออกทางพฤติกรรม (behavior)

2) อิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ (environment) ศึกษาจากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร คือ อิทธิพลจากครอบครัว (family) อิทธิพลจากเพื่อน (friend) และอิทธิพลจากครู (teacher)

3) การไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ (devaluation) ศึกษาจากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร คือ ความไม่ชัดเจนของจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพ (unclearity) ความขัดแย้งระหว่างจุดมุ่งหมายกับทางเลือกอาชีพ (conflict) และการมีทางเลือกอาชีพสำรอง (evenness)

4) ความไม่เพียงพอของข้อมูล (insufficient information) ศึกษาจากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร คือ ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของอาชีพ (characteristic) การเข้าถึงแหล่งข้อมูล (source) และการเชื่อมโยงระหว่างลักษณะของอาชีพกับจุดมุ่งหมายของการเลือกอาชีพ (link)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบ ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ เพศ แผนการเรียน ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา และรายได้ของบิดาและมารดา (ต่อเดือน) แบบสอบถามตอนนี้เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร โดยเป็นแบบวัดมาตรฐานค่า (rating scale) 5 ระดับ ประกอบด้วย ตัวแปรความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ ตัวแปรอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ ตัวแปรการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ ตัวแปรความไม่เพียงพอของข้อมูล และตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ ซึ่งในแต่ละระดับมีความหมายและเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 1 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อความนั้นในระดับน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อความนั้นในระดับน้อย
- 3 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อความนั้นในระดับปานกลาง
- 4 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อความนั้นในระดับมาก
- 5 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อความนั้นในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ โดยเป็นแบบวัดที่วัดความลังเลใจได้ครอบคลุมทุกด้าน ซึ่งเป็นแบบวัดมาตรฐานค่า 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาจากแบบวัดการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ (Career Decision Scale: CDS) ของ Osipow (1976) ซึ่งในแต่ละระดับมีความหมายและเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 1 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อความนั้นในระดับน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อความนั้นในระดับน้อย

3 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อความนั้นในระดับปานกลาง

4 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อความนั้นในระดับมาก

5 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อความนั้นในระดับมากที่สุด

สำหรับเกณฑ์การพิจารณาระดับความคิดเห็น ผู้วิจัยได้แบ่งเกณฑ์ประเมินความคิดเห็น จากค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดและใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดขอบเขตและนิยามเชิงปฏิบัติการสำหรับตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยว่ามีความหมายอย่างไร มีลักษณะอย่างไร วัดจากองค์ประกอบอะไรบ้าง ในขั้นนี้จะต้องนิยามให้กระจ่างชัดเพื่อให้ครอบคลุมและง่ายต่อการสร้างข้อคำถาม

ความล่งเลใจในการเลือกอาชีพ หมายถึง ระดับความรู้สึกของนักเรียนแต่ละบุคคลที่ไม่สามารถตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่งได้ตามความเหมาะสมสำหรับตนเอง หรือนักเรียนผู้นั้นอยู่ในช่วงที่กำลังตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกอาชีพนั้น โดยนักเรียนผู้นั้นมีอิสระในการตัดสินใจ

ความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ หมายถึง พฤติกรรมการตอบสนองของบุคคลเมื่อตกอยู่ในภาวะคุกคามของการตัดสินใจเลือกอาชีพ ประกอบด้วย การตอบสนองทางความคิด การแสดงออกทางจิตใจ การแสดงออกทางสรีระ และการแสดงออกทางพฤติกรรม

การตอบสนองทางความคิด หมายถึง พฤติกรรมการเปลี่ยนแปลงที่แสดงออกมาทางความคิดที่มีลักษณะเป็นการคิดซ้ำๆ เกี่ยวกับการเลือกอาชีพ สถานการณ์ในการเลือกอาชีพและความสามารถของตนเองเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ

การแสดงออกทางจิตใจ หมายถึง พฤติกรรมการเปลี่ยนแปลงที่แสดงออกมาทางสภาวะอารมณ์ ความรู้สึก และสมาธิของนักเรียนเมื่อคิดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ ซึ่งได้แก่ ความเครียด ความกังวลใจ ความเบื่อหน่าย ความกลัว และความเชื่อมั่นในตนเอง

การแสดงออกทางสรีระ หมายถึง พฤติกรรมการเปลี่ยนแปลงที่แสดงออกมาทางระบบประสาทอัตโนมัติ ระบบทางเดินหายใจและระบบทางเดินอาหารของนักเรียนเมื่อคิดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ ซึ่งได้แก่ การมีอาการปวดท้ายทอย อาเจียน ท้องเสียหรือท้องผูก การถอนหายใจ และการเวียนศีรษะ

การแสดงออกทางพฤติกรรม หมายถึง พฤติกรรมการเปลี่ยนแปลงที่แสดงออกทางพฤติกรรมส่วนตัวและพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนเมื่อคิดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ ซึ่งได้แก่ การทะเลาะกับบุคคลรอบข้าง การนอนหลับไม่สนิท การพูดถึงปัญหาในการเลือกอาชีพบ่อยครั้ง การผอแอมและการไม่สนใจตนเอง

อิทธิพลภายนอกที่มีผลต่อการเลือกอาชีพ หมายถึง องค์ประกอบที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย อิทธิพลจากครอบครัว อิทธิพลจากเพื่อน และอิทธิพลจากครู

อิทธิพลจากครอบครัว หมายถึง การที่ครอบครัวและญาติพี่น้องมีส่วนเข้ามาช่วยในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

อิทธิพลจากเพื่อน หมายถึง การที่นักเรียนเลือกอาชีพตามคำแนะนำหรือคำชักชวนของเพื่อน

อิทธิพลจากครู หมายถึง การที่นักเรียนเลือกอาชีพตามคำแนะนำของครู

ความไม่เพียงพอของข้อมูลในการเลือกอาชีพ หมายถึง การขาดข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ การเลือกอาชีพหรือข้อมูลที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อการเลือกอาชีพ ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับ ลักษณะของอาชีพ การเข้าถึงแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ และการเชื่อมโยงระหว่างลักษณะของ อาชีพกับจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพ

ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของอาชีพ หมายถึง ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอาชีพประเภทต่างๆ ที่ใช้ ประกอบการเลือกอาชีพ ซึ่งได้แก่ รายได้ ความก้าวหน้าในอาชีพ แนวโน้มของตลาดแรงงาน ข้อดี และข้อเสียของอาชีพ และสภาพแวดล้อมของงาน

การเข้าถึงแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ หมายถึง การเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ ที่นักเรียนใช้ศึกษาค้นคว้าเพื่อให้ได้รับข้อมูลที่ใช้ในการเลือกอาชีพ ซึ่งได้แก่ การค้นคว้าทาง อินเทอร์เน็ต เอกสารหรือวารสารสิ่งพิมพ์ ภาพยนตร์ และโฆษณา

การเชื่อมโยงระหว่างลักษณะของอาชีพกับจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพ หมายถึง การที่ นักเรียนนำข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพมาเชื่อมโยงกับอาชีพที่จะตั้งใจเลือกประกอบในอนาคต โดย พิจารณาถึงความเหมาะสมหรือความสอดคล้องกัน

การไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ หมายถึง การที่นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของอาชีพที่จะตั้งใจเลือกประกอบในอนาคต ประกอบด้วย ความไม่ชัดเจนของจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพ ความขัดแย้งระหว่างจุดมุ่งหมายของการเลือกอาชีพกับทางเลือกอาชีพ และการมีทางเลือกอาชีพสำรองอีกทางหนึ่ง

ความไม่ชัดเจนของจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพ หมายถึง นักเรียนยังไม่มีอาชีพที่จะตั้งใจเลือกประกอบที่แน่นอนในอนาคต

ความขัดแย้งระหว่างจุดมุ่งหมายของการเลือกอาชีพกับทางเลือกอาชีพ หมายถึง นักเรียนมีความตั้งใจที่จะเลือกประกอบอาชีพที่ตนเองคาดหวังไว้ แต่ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยต่างๆ ที่อาจทำให้ต้องเลือกประกอบอาชีพอีกอาชีพหนึ่งที่ไม่ตรงตามที่คาดหวัง

การมีทางเลือกอาชีพสำรอง หมายถึง นักเรียนมีทางเลือกเกี่ยวกับอาชีพมากกว่าหนึ่งอาชีพและอาชีพเหล่านั้นมีความสำคัญอย่างเท่าเทียมกัน

การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ หมายถึง การที่นักเรียนตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของตนเองว่าตนเองมีความสามารถอยู่ในระดับใด และมีความสามารถทางด้านใด ได้แก่ การรับรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการรับรู้ความถนัดในวิชาเรียน

การรับรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การตัดสินใจความสามารถของตนเองโดยพิจารณาจากผลการเรียนเฉลี่ยสะสมของตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2549 จนถึงชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5 ภาคปลาย ปีการศึกษา 2552

การรับรู้ความถนัดในวิชาเรียน หมายถึง ความสามารถที่นักเรียนได้รับประสบการณ์ฝึกฝนตนเอง และมีการสั่งสมเป็นเวลานานจนเกิดเป็นทักษะพิเศษเด่นชัดด้านใดด้านหนึ่ง พร้อมทั้งจะปฏิบัติกิจกรรมด้านนั้นได้เป็นอย่างดี

ขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัยสร้างตารางโครงสร้างแบบสอบถามความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครและสร้างข้อคำถาม มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 ตารางโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร

ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย	ข้อคำถาม ข้อที่	น้ำหนัก ความสำคัญ (ร้อยละ)	จำนวน ข้อ
ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6				
ตัวแปรความวิตกกังวลใน การเลือกอาชีพ	1) การตอบสนองทางความคิด	1-5	25	5
	2) การแสดงออกทางจิตใจ	6-10	25	5
	3) การแสดงออกทางสรีระ	11-15	25	5
	4) การแสดงออกทางพฤติกรรม	16-20	25	5
	รวม		100	20
ตัวแปรอิทธิพลภายนอกที่ ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ	1) อิทธิพลจากครอบครัว	21-25	33.33	5
	2) อิทธิพลจากเพื่อน	26-30	33.33	5
	3) อิทธิพลจากครู	31-35	33.33	5
	รวม		100	15
ตัวแปรความไม่เพียงพอของ ข้อมูล	1) ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของอาชีพ	36-44	52.94	9
	2) การเข้าถึงแหล่งข้อมูล	45-50	35.29	6
	3) การเชื่อมโยงระหว่างลักษณะของ อาชีพกับจุดมุ่งหมายของการเลือก อาชีพ	51-52	11.76	2
	รวม		100	17
	ตัวแปรการไม่เห็นคุณค่าของ อาชีพ	1) ความไม่ชัดเจนของจุดมุ่งหมายใน การเลือกอาชีพ	53-55	33.33
2) ความขัดแย้งระหว่างจุดมุ่งหมาย กับทางเลือกอาชีพ		56-58	33.33	3
3) การมีทางเลือกอาชีพสำรอง		59-61	33.33	3
รวม			100	9
ตัวแปรการรับรู้ความสามารถ ของตนเองในการเลือกอาชีพ	1) การรับรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	62-64	50	3
	2) การรับรู้ความถนัดในวิชาเรียน	65-67	50	3
	รวม		100	6
ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6				
ความตั้งใจในการเลือก ประกอบอาชีพ	ความตั้งใจในการเลือกอาชีพ	1-20	100	20
	รวม		100	20
	รวมทั้งสิ้น			87

ขั้นตอนที่ 4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถาม ภาษาที่ใช้ และการจัดรูปแบบการพิมพ์ พร้อมทั้งนำมาปรับปรุงแก้ไข

ขั้นตอนที่ 5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่แก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน (รายนามของผู้ทรงคุณวุฒิดังปรากฏในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัด ความครอบคลุมของเนื้อหา และความถูกต้องชัดเจนของภาษา โดยผู้วิจัยใช้ดัชนี IOC (item objective congruence) ซึ่งมีลักษณะการให้คะแนนดังนี้

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด

0 หมายถึง ไม่อาจตัดสินว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องหรือไม่สอดคล้อง

1 หมายถึง ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด

การคัดเลือกข้อคำถามใช้เกณฑ์ในการตัดสินความตรงเชิงเนื้อหาของ ศิริชัย กาญจนวาสี (2548) ที่กำหนดว่า ค่าดัชนี IOC ที่คำนวณได้ต้องมากกว่า 0.50 จึงถือว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับข้อความที่จะวัด ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC พบว่า 0.57 ถึง 1.00 ซึ่งถือว่าทุกข้อคำถามมีความสอดคล้องกับข้อความที่ต้องการวัด จากนั้นผู้วิจัยได้ปรับปรุงข้อคำถาม จากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้ง มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3.4-3.10

ตารางที่ 3.4 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC ของแบบสอบถามที่วัดตัวแปรความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ

ข้อคำถาม	IOC
การตอบสนองทางความคิด	
1. ฉันมักจะคิดเสมอว่าอาชีพที่ฉันเลือกอาจจะไม่เป็นไปตามที่ฉันคาดหวังไว้	1
2. ฉันมีความสับสนในการเลือกอาชีพอยู่เสมอ เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ต้องเลือกอาชีพ	1
3. ฉันมักจะตั้งคำถามกับตัวเองอยู่บ่อย ๆ ว่าอาชีพที่ฉันเลือกเหมาะสมกับฉันหรือไม่	0.71
4. เมื่อฉันตัดสินใจเลือกอาชีพแล้ว ฉันจะไม่นำเรื่องดังกล่าวมาคิดอีก	1
5. ฉันมักจะคิดว่าอาชีพที่ฉันเลือกจะเป็นที่ยอมรับกับบุคคลหรือสังคมรอบข้างหรือไม่	1
การแสดงออกทางจิตใจ	
6. ฉันรู้สึกเครียด เมื่อคิดถึงการทำที่ต้องเลือกอาชีพ	1
7. ฉันรู้สึกหวาดกลัว เมื่อคิดถึงการทำที่ต้องเลือกอาชีพ	0.86
8. ฉันรู้สึกกังวลใจ เมื่อคิดถึงการทำที่ต้องเลือกอาชีพ	1

ตารางที่ 3.4 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC
ของแบบสอบถามที่วัดตัวแปรความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ (ต่อ)

ข้อคำถาม	IOC
9. ฉันรู้สึกเบื่อหน่าย เมื่อคิดถึงการที่จะต้องเลือกอาชีพ	0.71
10. ฉันไม่มีความเชื่อมั่นในการเลือกอาชีพ เมื่อคิดถึงการที่จะต้องเลือกอาชีพ	0.86
การแสดงออกทางสรีระ	
11. ฉันมีอาการเวียนศีรษะ เมื่อคิดถึงการที่จะต้องเลือกอาชีพ	1
12. ฉันมักจะถอนหายใจบ่อยครั้ง เมื่อคิดถึงการที่จะต้องเลือกอาชีพ	0.71
13. ฉันมักจะท้องเสียหรือท้องผูก เมื่อคิดถึงการที่จะต้องเลือกอาชีพ	0.86
14. ฉันมักจะปวดบริเวณท้ายทอยหรือขมับเสมอ เมื่อคิดถึงการที่จะต้องเลือกอาชีพ	0.86
15. ฉันมีอาการอยากจะอาเจียน เมื่อคิดถึงการที่จะต้องเลือกอาชีพ	1
การแสดงออกทางพฤติกรรม	
16. ฉันมักจะมีปัญหาเกี่ยวกับการนอน เช่น นอนไม่หลับ นอนหลับไม่สนิท หรือนอนหลับยาก เมื่อคิดถึงการที่จะต้องเลือกอาชีพ	0.86
17. ฉันมักพูดถึงปัญหาในการเลือกอาชีพบ่อยครั้ง	0.57
18. ฉันปล่อยปละละเลยไม่สนใจตนเอง เมื่อคิดถึงการที่จะต้องเลือกอาชีพ	1
19. ฉันมักมีเรื่องทะเลาะกับคนรอบข้าง เช่น พ่อแม่ เพื่อน เป็นต้น ในช่วงที่ฉันต้องเลือกอาชีพ	0.86
20. ฉันมักเผลอเผลอในการทำงานเพราะนึกถึงการเลือกอาชีพ	1

ตารางที่ 3.5 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC
ของแบบสอบถามที่วัดตัวแปรอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ

ข้อคำถาม	IOC
อิทธิพลจากครอบครัว	
21. ฉันเลือกอาชีพตามความต้องการของคนในครอบครัว	0.86
22. ฉันเลือกอาชีพตามอาชีพของครอบครัว	1
23. ครอบครัวของฉันมักจะให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเลือกอาชีพแก่ฉันเสมอ	1
24. ครอบครัวของฉันให้อิสระแก่ฉันในการเลือกอาชีพ	1
25. ครอบครัวของฉันมีส่วนร่วมในการเลือกอาชีพด้วยเสมอ	1
อิทธิพลจากเพื่อน	
26. ฉันเลือกอาชีพตามเพื่อนสนิทของฉัน	1
27. เพื่อนของฉันชักชวนให้ฉันเลือกอาชีพเดียวกัน	0.71
28. ฉันเลือกอาชีพโดยไม่สนใจคำชักชวนของเพื่อน	1
29. ฉันเลือกอาชีพตามคำชักชวนของเพื่อนเนื่องจากกลัวเพื่อนโกรธ หรือเลิกคบกับฉัน	1

ตารางที่ 3.5 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC
ของแบบสอบถามที่วัดตัวแปรอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ (ต่อ)

ข้อคำถาม	IOC
30. ฉันจะเลือกอาชีพตามเพื่อนๆ ส่วนใหญ่	0.86
อิทธิพลจากครู	
31. ฉันเลือกอาชีพตามคำแนะนำของครู	1
32. ครูมีส่วนช่วยในการตัดสินใจเลือกอาชีพของฉัน	1
33. ฉันเลือกอาชีพโดยไม่สนใจคำแนะนำของครู	1
34. เมื่อฉันต้องเลือกอาชีพ ฉันมักจะขอคำแนะนำจากครูเสมอ	1
35. ฉันมักจะเข้าไปขอคำแนะนำเกี่ยวกับการเลือกอาชีพจากครูของฉันเสมอ	1

ตารางที่ 3.6 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC
ของแบบสอบถามที่วัดตัวแปรความไม่เพียงพอของข้อมูล

ข้อคำถาม	IOC
ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของอาชีพ	
36. ฉันเลือกอาชีพโดยไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของอาชีพต่างๆ เช่น รายได้ ความก้าวหน้าในอาชีพ แนวโน้มของตลาดแรงงาน เป็นต้น ที่ละเอียดและชัดเจน	1
37. ฉันสามารถแยกได้ว่าอาชีพแต่ละอาชีพมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน	1
38. ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ของอาชีพต่างๆ สามารถช่วยให้ฉันเลือกอาชีพได้	0.71
39. ฉันไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าในอาชีพต่างๆ	1
40. ฉันทราบถึงข้อดีและข้อเสียของอาชีพต่างๆ เป็นอย่างดี	1
41. ฉันทราบว่าอาชีพที่ฉันสนใจจะต้องเลือกเรียนในคณะและสถาบันการศึกษาใด	0.71
42. ฉันไม่ทราบว่าอาชีพที่ฉันสนใจจะมีสภาพแวดล้อมในการทำงานเป็นอย่างไร เช่น ต้องทำงานกลางแจ้ง หรือในที่ที่เสียงดัง เป็นต้น	1
43. ฉันมีความรู้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ว่าอาชีพต่างๆ ต้องการคุณสมบัติแต่ละอย่างที่แตกต่างกันอย่างไรบ้าง	1
44. ฉันทราบว่าอาชีพที่ฉันสนใจเมื่อเลือกไปแล้วจะมีความเหมาะสมกับตลาดแรงงานในปัจจุบัน	1
การเข้าถึงแหล่งข้อมูล	
45. ฉันค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพจากอินเทอร์เน็ตทำให้ฉันได้รับข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน เพื่อใช้ประกอบการเลือกอาชีพ	1
46. แหล่งค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพมีความสำคัญอย่างมากที่ฉันจะใช้ในการสืบค้นข้อมูล	0.86
47. ฉันได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาชีพจากป้ายประกาศของฝ่ายแนะแนว	1
48. ฉันอ่านคู่มือแนะแนวต่างๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคต	1

ตารางที่ 3.6 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC
ของแบบสอบถามที่วัดตัวแปรความไม่เพียงพอของข้อมูล (ต่อ)

ข้อคำถาม	IOC
49. ฉันอ่านป้ายแนะนำแนวการเลือกประกอบอาชีพในอนาคต ของฝ่ายแนะแนว	1
50. ฉันติดต่อสอบถามไปยังสถาบันการศึกษาที่สนใจเพื่อสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่ฉันจะเลือก	1
การเชื่อมโยงระหว่างลักษณะของอาชีพกับจุดมุ่งหมายของการเลือกอาชีพ	
51. ฉันไม่ทราบถึงลักษณะของอาชีพที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ฉันต้องการให้ประสบความสำเร็จ	0.57
52. ฉันไม่สามารถนำข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่มีอยู่มาพิจารณาประกอบกับจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพของฉันได้	0.57

ตารางที่ 3.7 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC
ของแบบสอบถามที่วัดตัวแปรการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ

ข้อคำถาม	IOC
ความไม่ชัดเจนของจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพ	
53. ฉันทราบว่าตนเองมีจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพที่แน่นอน และชัดเจน	0.71
54. ฉันยังไม่มีจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพที่ชัดเจน ว่าฉันต้องการเลือกประกอบอาชีพใด	1
55. ฉันได้กำหนดอาชีพที่ฉันจะเลือกประกอบในอนาคตไว้เรียบร้อยแล้ว	1
ความขัดแย้งระหว่างจุดมุ่งหมายกับทางเลือกอาชีพ	
56. ฉันรู้สึกว่าจุดมุ่งหมายที่ฉันต้องการประสบความสำเร็จไม่สอดคล้องกับทางเลือกของอาชีพที่มีอยู่	0.71
57. ฉันมีจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพแต่ไม่สามารถเลือกอาชีพนี้ได้	1
58. ฉันไม่สามารถเลือกอาชีพได้ตามที่ฉันตั้งใจไว้	0.71
การมีทางเลือกอาชีพสำรอง	
59. ฉันมีทางเลือกอาชีพเพียงทางเดียวเท่านั้นที่เหมาะสมกับฉัน	0.71
60. ฉันคิดว่ามีหลายอาชีพที่เหมาะสมกับฉัน	1
61. ถึงแม้ว่าฉันจะไม่ได้เลือกอาชีพที่ต้องการ แต่ฉันก็มีอาชีพสำรองหลายอาชีพ	0.86

ตารางที่ 3.8 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC
ของแบบสอบถามที่วัดตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ

ข้อคำถาม	IOC
การรับรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	
62. เกรดเฉลี่ยสะสมทำให้ฉันทราบระดับของความสามารถของตนเอง	1
63. ฉันมีเกรดเฉลี่ยสะสมสูง ทำให้ฉันตัดสินใจเลือกอาชีพได้ง่ายขึ้น	1

ตารางที่ 3.8 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC ของแบบสอบถามที่วัดตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ (ต่อ)

ข้อคำถาม	IOC
64. เกรดเฉลี่ยสะสมของฉัน ทำให้ฉันสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้	1
การรับรู้ความถนัดในวิชาเรียน	
65. ฉันทราบว่าตนเองมีความถนัดในวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นพิเศษ	0.71
66. การที่ฉันทราบว่าตนเองถนัดในวิชาใดนั้น ทำให้ฉันทราบว่าตนเองมีความสามารถที่เหมาะสมกับอาชีพใด	0.71
67. การที่ฉันทราบว่าฉันถนัดในวิชาใดนั้น ทำให้ฉันสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้	0.71

ตารางที่ 3.9 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC ของแบบสอบถามที่วัดความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพ

ข้อคำถาม	IOC
1. การตัดสินใจเลือกอาชีพเป็นเรื่องยากสำหรับฉัน	0.86
2. ฉันสามารถตัดสินใจได้อย่างมีขั้นตอน	0.86
3. ฉันสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างแน่วแน่	0.86
4. ฉันใช้เวลาในการตัดสินใจเลือกอาชีพ	1
5. ฉันตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างรวดเร็ว	0.86
6. เมื่อต้องตัดสินใจเลือกอาชีพ ฉันมักจะเลื่อนเวลาการตัดสินใจออกไปเสมอ	1
7. ฉันพยายามที่จะหลีกเลี่ยงการตัดสินใจเลือกอาชีพเสมอ	1
8. เมื่อฉันต้องตัดสินใจเลือกอาชีพ ฉันมักจะให้ผู้อื่นตัดสินใจเลือกอาชีพแทนฉันอยู่เสมอ	0.86
9. ฉันตัดสินใจเลือกอาชีพได้ด้วยตนเอง	0.86
10. ฉันมักจะทบทวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของฉันอยู่บ่อยๆ	1
11. หลังจากที่ฉันตัดสินใจเลือกอาชีพแล้ว ฉันเชื่อว่าเป็นการตัดสินใจที่ผิดพลาด	0.86
12. หลังจากที่ฉันตัดสินใจเลือกอาชีพแล้ว ฉันไม่เสียใจกับการตัดสินใจนั้น	1
13. ฉันมีความมั่นใจว่าสามารถเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้	0.71
14. ฉันมีความลำบากใจในการตัดสินใจเลือกอาชีพ	1
15. ฉันยังไม่ทราบว่าตนเองสนใจในอาชีพอะไรที่แน่นอน	1
16. ฉันคิดฝันอยู่เสมอที่จะเลือกอาชีพนั้นอาชีพนี้ตามที่ฉันต้องการ แต่ฉันก็ยังไม่ได้เลือกอาชีพได้อย่างจริงจัง	1
17. ฉันไม่แน่ใจว่า อาชีพที่ฉันเลือกเหมาะสมกับฉัน	0.86
18. ฉันไม่แน่ใจว่า เมื่อฉันตัดสินใจเลือกอาชีพนั้นแล้ว ฉันจะสามารถประกอบอาชีพนั้นได้	0.86

ตารางที่ 3.9 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC
ของแบบสอบถามที่วัดความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพ (ต่อ)

ข้อคำถาม	IOC
19. ฉันมั่นใจว่า เมื่อฉันเลือกอาชีพนั้นแล้ว ฉันจะประกอบอาชีพนั้นได้เป็นอย่างดี	0.86
20. เมื่อฉันตัดสินใจเลือกอาชีพใดแล้ว ฉันอาจจะเปลี่ยนใจไปเลือกอาชีพอื่น ถ้าฉันเห็นว่าอาชีพนั้นเหมาะสมกับฉันมากกว่าอาชีพเดิม	0.86

ตารางที่ 3.10 ข้อคำถามของแบบสอบถามความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพที่ได้รับการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตัวบ่งชี้	ข้อที่	ข้อคำถามเดิม	ข้อคำถามที่ปรับปรุง
การตอบสนองทางความคิด	1	ฉันมักจะคิดเสมอว่าอาชีพที่ฉันเลือกจะไม่เป็นไปตามที่ฉันคาดหวังไว้	ฉันมักจะคิดเสมอว่าอาชีพที่ฉันเลือก อาจ จะไม่เป็นไปตามที่ฉันคาดหวังไว้
	2	ฉันจะเกิดการสับสนในการเลือกอาชีพเสมอ เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ต้องเลือกอาชีพ	ฉัน มีความ สับสนในการเลือกอาชีพเสมอ เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ต้องเลือกอาชีพ
	3	ฉันคิดเสมอว่าอาชีพที่ฉันเลือกจะเหมาะสมกับฉันหรือไม่	ฉัน มักจะตั้งคำถามกับตัวเองอยู่บ่อยๆ ว่าอาชีพที่ฉันเลือกเหมาะสมกับฉันหรือไม่
การแสดงออกทางจิตใจ	6	ฉันรู้สึกตึงเครียด เมื่อคิดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ	ฉันรู้สึก เครียด เมื่อ คิดถึงการที่ จะต้องเลือกอาชีพ
	7	ฉันรู้สึกหวาดกลัว เมื่อคิดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ	ฉันรู้สึกหวาดกลัว เมื่อ คิดถึงการที่ จะต้องเลือกอาชีพ
	8	ฉันรู้สึกกังวลใจ เมื่อคิดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ	ฉันรู้สึกกังวลใจ เมื่อ คิดถึงการที่ จะต้องเลือกอาชีพ
	9	เมื่อฉันนึกถึงฉันรู้สึกเบื่อหน่ายไม่อยากจะเลือกอาชีพ เมื่อต้องคิดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ	ฉัน รู้สึกเบื่อหน่าย เมื่อ คิดถึงการที่ จะต้องเลือกอาชีพ
	10	ฉันไม่มีความเชื่อมั่นในการเลือกอาชีพ เมื่อคิดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ	ฉัน ไม่มีความเชื่อมั่น ในการเลือกอาชีพ เมื่อ คิดถึงการที่ จะต้องเลือกอาชีพ
การแสดงออกทางสรีระ	11	ฉันมีอาการเวียนศีรษะ เมื่อคิดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ	ฉันมีอาการเวียนศีรษะ เมื่อ คิดถึงการที่ จะต้องเลือกอาชีพ

ตารางที่ 3.10 ข้อคำถามของแบบสอบถามความพึงพอใจในการเลือกประกอบอาชีพที่ได้ปรับปรุง
ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ข้อที่	ข้อคำถามเดิม	ข้อคำถามที่ปรับปรุง
	12	ฉันชอบถอนหายใจบ่อย ๆ เมื่อคิดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ	ฉันมักจะถอนหายใจบ่อยครั้งเมื่อคิดถึงการที่จะต้องเลือกอาชีพ
	13	ฉันชอบท้องเสียหรือท้องผูก เมื่อคิดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ	ฉันมักจะถอนหายใจบ่อยครั้งเมื่อคิดถึงการที่จะต้องเลือกอาชีพ
	14	ฉันชอบปวดบริเวณท้ายทอยหรือขมับ เมื่อคิดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ	ฉันมักจะปวดบริเวณท้ายทอยหรือขมับเสมอ เมื่อคิดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ
	15	ฉันมีอาการอยากจะทำอะไร เมื่อคิดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ	ฉันมีอาการอยากจะทำอะไร เมื่อคิดถึงการที่จะต้องเลือกอาชีพ
การแสดงออกทางพฤติกรรม	16	ฉันมีปัญหาเกี่ยวกับการนอน เช่น นอนไม่หลับ นอนหลับไม่สนิท หรือนอนหลับยาก เมื่อคิดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ	ฉันมักจะมีปัญหาเกี่ยวกับการนอน เช่น นอนไม่หลับ นอนหลับไม่สนิท หรือนอนหลับยาก เมื่อคิดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ
	17	เมื่อฉันคิดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ ฉันมักพุดถึงปัญหาในการเลือกอาชีพบ่อยครั้ง	ฉันมักพุดถึงปัญหาในการเลือกอาชีพบ่อยครั้ง
	18	ฉันปล่อยปละละเลยไม่สนใจตนเอง เมื่อคิดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ	ฉันปล่อยปละละเลยไม่สนใจตนเอง เมื่อคิดถึงการที่จะต้องเลือกอาชีพ
	19	ฉันมีเรื่องทะเลาะกับคนรอบข้าง เช่น เพื่อน พ่อแม่ เป็นต้น เมื่อคิดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ	ฉันมักมีเรื่องทะเลาะกับคนรอบข้าง เช่น พ่อแม่ เพื่อน เป็นต้น ในช่วงที่ฉันต้องเลือกอาชีพ
อิทธิพลจากครอบครัว	21	ฉันเลือกอาชีพตามความต้องการของครอบครัวของฉัน	ฉันเลือกอาชีพตามความต้องการของคนในครอบครัว
อิทธิพลจากเพื่อน	27	เพื่อนของฉันชักชวนให้ฉันเลือกอาชีพตามเค้า	เพื่อนของฉันชักชวนให้ฉันเลือกอาชีพเดียวกัน
	30	เพื่อน ๆ ส่วนใหญ่เลือกอาชีพใด ฉันจะเลือกอาชีพนั้นตามเพื่อนของฉัน	ฉันจะเลือกอาชีพตามเพื่อน ๆ ส่วนใหญ่

ตารางที่ 3.10 ข้อคำถามของแบบสอบถามความพึงพอใจในการเลือกประกอบอาชีพที่ได้ปรับปรุง
ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ข้อที่	ข้อคำถามเดิม	ข้อคำถามที่ปรับปรุง
ความรู้เกี่ยวกับลักษณะ ของอาชีพ	39	ฉันไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับ ความก้าวหน้าในอาชีพประเภท ต่าง ๆ	ฉันไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับ ความก้าวหน้าในอาชีพประเภท ต่าง ๆ
ความขัดแย้งระหว่าง จุดมุ่งหมายกับทางเลือก อาชีพ	56	ฉันรู้สึกว่าคุณมุ่งหมายที่ฉันต้องการ ไปให้ถึงความสำเร็จไม่สอดคล้อง กับทางเลือกของอาชีพที่มีอยู่	ฉันรู้สึกว่าคุณมุ่งหมายที่ฉันต้องการ ประสบความสำเร็จ ไม่สอดคล้อง กับทางเลือกของอาชีพที่มีอยู่
	58	ฉันได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการ เลือกอาชีพไว้แล้ว แต่เมื่อถึงเวลาที่ ต้องเลือกอาชีพ ฉันต้องเลือกอาชีพ ที่ไม่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย	ฉันไม่สามารถเลือกอาชีพได้ ตามที่ฉันตั้งใจไว้
การมีทางเลือกอาชีพ สำรอง	59	ฉันรู้สึกว่าไม่มีทางเลือกอาชีพเพียง ทางเดียวเท่านั้นที่อยู่เหนือ ทางเลือกอื่นๆ	ฉันมีทางเลือกอาชีพเพียงทาง เดียวเท่านั้น ที่เหมาะสมกับฉัน
	60	ฉันมีทางเลือกหลายทางที่มี ความสำคัญเท่าเทียมกัน	ฉันคิดว่ามีหลายอาชีพที่ เหมาะสมกับฉัน / ฉันมีทางเลือก อาชีพหลายทางที่มีความสำคัญ เท่าเทียมกัน
	61	ถึงแม้ว่าฉันไม่ได้เลือกอาชีพที่ ต้องการ แต่ฉันก็มีอาชีพสำรองอีก อาชีพหนึ่ง	ถึงแม้ว่าฉันไม่ได้เลือกอาชีพที่ ต้องการ แต่ฉันก็มีอาชีพสำรอง หลายอาชีพ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	64	เกรดเฉลี่ยสะสมเป็นสิ่งที่แสดงถึง ความสามารถของฉันทำให้ฉัน สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพที่ เหมาะสมกับตนเองได้	เกรดเฉลี่ยสะสมของฉันทำให้ ฉันสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพ ที่เหมาะสมกับตนเองได้
ความพึงพอใจในการ เลือกอาชีพ	1	ฉันคิดว่าการเลือกอาชีพเป็นเรื่อง ยากต่อการตัดสินใจ	การตัดสินใจเลือกอาชีพเป็น เรื่องยากสำหรับฉัน
	9	ฉันตัดสินใจเลือกอาชีพได้ด้วย ตนเอง โดยไม่ต้องให้ผู้อื่นตัดสินใจ แทนฉัน	ฉันตัดสินใจเลือกอาชีพได้ด้วย ตนเอง
	15	ณ ตอนนี้ ฉันยังไม่ทราบว่าตนเอง สนใจในอาชีพอะไรที่แน่นอน	ฉันยังไม่ทราบว่าตนเองสนใจ ในอาชีพอะไรที่แน่นอน
	17	ฉันไม่แน่ใจเลยว่า อาชีพที่ฉันเลือก เหมาะสมกับฉัน	ฉันไม่แน่ใจว่า อาชีพที่ฉันเลือก เหมาะสมกับฉัน

ตารางที่ 3.10 ข้อคำถามของแบบสอบถามความพึงพอใจในการเลือกประกอบอาชีพที่ได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ข้อที่	ข้อคำถามเดิม	ข้อคำถามที่ปรับปรุง
	18	ฉันไม่แน่ใจเลยว่า เมื่อฉันตัดสินใจเลือกอาชีพนั้นแล้ว ฉันจะสามารถประกอบอาชีพนั้นได้	ฉันไม่แน่ใจว่า เมื่อฉันตัดสินใจเลือกอาชีพนั้นแล้ว ฉันจะสามารถประกอบอาชีพนั้นได้

ขั้นตอนที่ 6 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 38 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเที่ยง (reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ ความเที่ยงที่ได้จากการทดลองใช้ พบว่า ค่าความเที่ยงมีค่าอยู่ระหว่าง 0.565 ถึง 0.877 แสดงว่าแบบสอบถามมีคุณภาพ เนื่องจากความเที่ยงที่ใช้ได้ควรมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.50 (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2548) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3.11

ตารางที่ 3.11 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามจำแนกตามตัวแปรสังเกตได้

ตัวแปรสังเกตได้	ค่าความเที่ยง
1) การตอบสนองทางความคิด	0.695
2) การแสดงออกทางจิตใจ	0.823
3) การแสดงออกทางสีหน้า	0.819
4) การแสดงออกทางพฤติกรรม	0.839
5) อิทธิพลจากครอบครัว	0.695
6) อิทธิพลจากเพื่อน	0.749
7) อิทธิพลจากครู	0.657
8) ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของอาชีพ	0.701
9) การเข้าถึงแหล่งข้อมูล	0.726
10) การเชื่อมโยงระหว่างลักษณะของอาชีพกับจุดมุ่งหมายของการเลือกอาชีพ	0.793
11) ความไม่ชัดเจนของจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพ	0.806
12) ความขัดแย้งระหว่างจุดมุ่งหมายกับทางเลือกอาชีพ	0.831
13) การมีทางเลือกอาชีพสำรอง	0.565
14) การรับรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	0.726
15) การรับรู้ความถนัดในวิชาเรียน	0.820
16) ความพึงพอใจในการเลือกอาชีพ	0.877

ขั้นตอนที่ 7 ผู้วิจัยตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity) ของตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ ตัวแปรความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ ตัวแปรอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ ตัวแปรการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ และตัวแปรความไม่เพียงพอของข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) ด้วยโปรแกรม ลิสเรล

7.1 ความตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพบว่า ตัวแปรที่บ่งชี้องค์ประกอบการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการรับรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ACHI) กับตัวแปรการรับรู้ความถนัดในวิชาเรียน (APT) มีค่าเท่ากับ 0.416 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเป็นความสัมพันธ์ทางบวก ค่า Bartlett's Test of Sphericity Chi-Square เท่ากับ 170.425 ($p = 0.000$) และค่า Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy เท่ากับ 0.500 แสดงว่าตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพทุกตัวมีความสัมพันธ์กันและสามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบได้ ดังแสดงในตารางที่ 3.11

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตามโมเดลการวัดองค์ประกอบการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพพบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาได้จากค่า ไค-สแควร์ ($\chi^2 = 0.77, df = 1, p = 0.21$) ซึ่งไม่แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญ ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 1.00 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) มีค่าเท่ากับ 0.013 แสดงว่าโมเดลการวิจัยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังแสดงในตารางที่ 3.1

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรทั้งหมดมีค่าเป็นบวก มีขนาดเท่ากับ 0.56 และ 0.77 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกตัว ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดคือ ความถนัดในวิชาเรียน (APT) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.77 และมีความแปรผันร่วมกับการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ ร้อยละ 59 รองลงมาคือ ตัวแปรการรับรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ACHI) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากันคือ 0.56 มีความแปรผันร่วมกับการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ ร้อยละ 32 แสดงให้เห็นว่าตัว

แปรเหล่านี้เป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ ดังแสดงในแผนภาพที่ 3.1

ตารางที่ 3.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ

ตัวแปร	ACHI	EXPE
ACHI	1.000	
APT	.416**	1.000
Mean	2.764	2.537
SD	.802	.858

Bartlett's Test of Sphericity Chi-Square = 170.425, df = 1, p = .000
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = .500

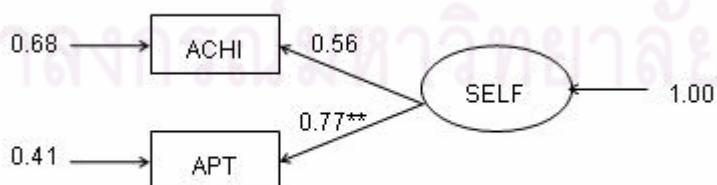
หมายเหตุ : ** p < .01

ตารางที่ 3.13 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดองค์ประกอบการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ		SE	t	R ²	สปส. คะแนนองค์ประกอบ
	b	B				
ACHI	0.56	0.56	-	-	0.32	0.28
APT	0.77**	0.77	0.05	14.32	0.59	0.64

$\chi^2 = 0.77$, df = 1, p = 0.21, GFI = 1.00, AGFI = 1.00, RMR = 0.013

หมายเหตุ : ** p < .01

แผนภาพที่ 3.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดองค์ประกอบการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ

7.2 ความตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพบว่า ตัวแปรที่บ่งชี้องค์ประกอบความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.199 ถึง 0.677 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกคู่ ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเป็นความสัมพันธ์ทางบวก ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านการแสดงออกทางสรีระ (BODY) กับด้านการแสดงออกทางพฤติกรรม (BEHAV) และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด คือ ด้านการแสดงออกทางสรีระ (BODY) กับด้านการตอบสนองทางความคิด (THOU) โดยมีค่า Bartlett's Test of Sphericity Chi-Square เท่ากับ 1,222 ($p = .000$) และค่า Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy เท่ากับ 0.661 แสดงว่า ตัวแปรความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพทั้ง 4 ด้าน มีความสัมพันธ์กันและสามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบได้ ดังแสดงในตารางที่ 3.14

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตามโมเดลการวัดขององค์ประกอบความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าไค-สแควร์ ($\chi^2 = 1.03$, $df = 1$, $p = 0.31$) ซึ่งไม่แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญ ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.99 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) มีค่าเท่ากับ 0.0095 แสดงว่า โมเดลการวิจัยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังแสดงในตารางที่ 3.15

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรทั้งหมดมีค่าเป็นบวก มีขนาดตั้งแต่ 0.28 ถึง 0.83 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกตัว ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดคือ ด้านการแสดงออกทางพฤติกรรม (BEHAV) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.83 และมีความแปรผันร่วมกับความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ ร้อยละ 68 รองลงมาคือ ด้านการแสดงออกทางสรีระ (BODY) ด้านการแสดงออกทางจิตใจ (MIND) และการตอบสนองทางความคิด (THOU) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.82 และ 0.63 ตามลำดับ มีความแปรผันร่วมกับความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ ร้อยละ 68 และ 40 ตามลำดับ และตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักความสำคัญน้อยที่สุดคือ ด้านการตอบสนองทางความคิด (THOU) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.28 และมีความแปรผันร่วมกับความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ ร้อยละ 8 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรเหล่านี้เป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ ดังแสดงในแผนภาพที่ 3.2

ตารางที่ 3.14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างตัวแปรความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ

ตัวแปร	THOU	MIND	BODY	BEHAV
THOU	1.000			
MIND	.546**	1.000		
BODY	.199**	.509**	1.000	
BEHAV	.289**	.513**	.677**	1.000
Mean	3.184	2.833	1.935	2.217
SD	.606	.837	.748	.662

Bartlett's Test of Sphericity Chi-Square = 1,222, df = 6, p = .000

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = .661

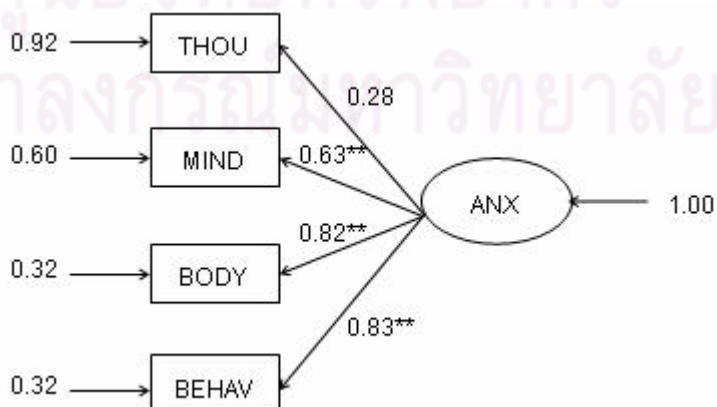
หมายเหตุ: ** p < .01

ตารางที่ 3.15 ผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดองค์ประกอบ ความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ		SE	t	R ²	สปส. คะแนน องค์ประกอบ
	b	B				
THOU	0.18	0.28	-	-	0.08	-0.13
MIND	0.56**	0.63	0.03	22.14	0.40	0.25
BODY	0.65**	0.82	0.03	25.72	0.68	0.53
BEHAV	0.58**	0.83	0.02	25.87	0.68	0.64

$\chi^2 = 1.03$, df = 1, p = 0.31, GFI = 1.00, AGFI = 0.99, RMR = 0.0095

หมายเหตุ: ** p < .01

แผนภาพที่ 3.2 ผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดองค์ประกอบ ความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ

7.3 ความตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพบว่า ตัวแปรที่บ่งชี้องค์ประกอบอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.176 ถึง 0.275 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกคู่ ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเป็นความสัมพันธ์ทางบวก ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ อิทธิพลจากครอบครัว (FAM) กับอิทธิพลจากเพื่อน (FRI) และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด คือ อิทธิพลจากครอบครัว (FAM) กับอิทธิพลจากครู (TEAC) โดยมีค่า Bartlett's Test of Sphericity Chi-Square เท่ากับ 142.636 ($p = .000$) และค่า Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy เท่ากับ 0.591 แสดงว่า ตัวแปรอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพทั้ง 3 ด้าน มีความสัมพันธ์กันและสามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบได้ ดังแสดงในตารางที่ 3.16

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตามโมเดลการวัดองค์ประกอบความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าไค-สแควร์ ($\chi^2 = 1.22, df = 1, p = 0.27$) ซึ่งไม่แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญ ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.99 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) มีค่าเท่ากับ 0.017 แสดงว่า โมเดลการวิจัยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังแสดงในตารางที่ 3.17

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรทั้งหมดมีค่าเป็นบวก มีขนาดตั้งแต่ 0.41 ถึง 0.60 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกตัว ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดคือ อิทธิพลจากเพื่อน (FRI) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.60 และมีความแปรผันร่วมกับอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ ร้อยละ 39 รองลงมาคือ อิทธิพลจากครอบครัว (FAM) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.49 มีความแปรผันร่วมกับอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ ร้อยละ 27 และตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักความสำคัญน้อยที่สุดคือ อิทธิพลจากครู (TEAC) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.41 และมีความแปรผันร่วมกับอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ ร้อยละ 21 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรเหล่านี้เป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ ดังแสดงในแผนภาพที่ 3.3

ตารางที่ 3.16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างตัวแปรอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ

ตัวแปร	FAM	FRI	TEAC
FAM	1.000		
FRI	.275**	1.000	
TEAC	.176**	.255**	1.000
Mean	2.706	1.959	2.934
SD	.567	.661	.630

Bartlett's Test of Sphericity Chi-Square = 142.636, df = 3, p = .000
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = .591

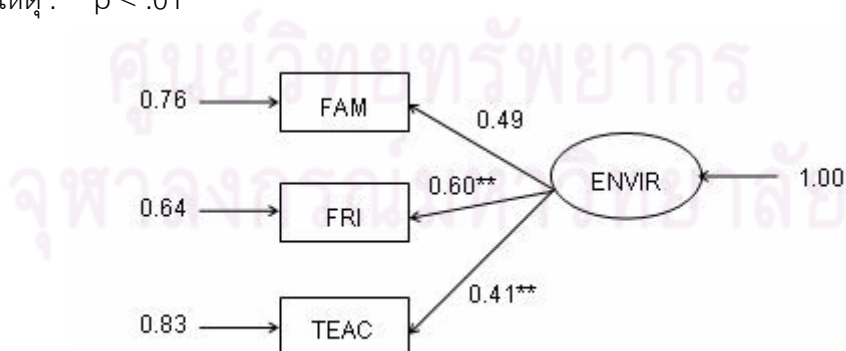
หมายเหตุ : ** p < .01

ตารางที่ 3.17 ผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดองค์ประกอบ อิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ		SE	t	R ²	สปส. คะแนน องค์ประกอบ
	b	B				
FAM	0.57	0.49	-	-	0.24	0.27
FRI	0.69**	0.60	0.07	10.46	0.36	0.39
TEAC	0.47**	0.41	0.06	8.32	0.17	0.21

$\chi^2 = 1.22$, df = 1, p = 0.27, GFI = 1.00, AGFI = 0.99, RMR = 0.017

หมายเหตุ : ** p < .01

แผนภาพที่ 3.3 ผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดองค์ประกอบ อิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ

7.4 ความตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบความไม่เพียงพอของข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพบว่า ตัวแปรที่บ่งชี้องค์ประกอบความไม่เพียงพอของข้อมูลมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.071 ถึง 0.228 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเป็นความสัมพันธ์ทางบวก ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์สูงสุดคือ ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของอาชีพ (CHAR) กับการเชื่อมโยงระหว่างลักษณะของอาชีพกับจุดมุ่งหมายของการเลือกอาชีพ (LINK) และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุดคือ การเข้าถึงแหล่งข้อมูล (SOUR) กับการเชื่อมโยงระหว่างลักษณะของอาชีพกับจุดมุ่งหมายของการเลือกอาชีพ (LINK) โดยมีค่า Bartlett's Test of Sphericity Chi-Square เท่ากับ 79.112 ($p = .000$) และค่า Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy เท่ากับ 0.535 แสดงว่าตัวแปรความไม่เพียงพอของข้อมูลทั้ง 3 ด้าน มีความสัมพันธ์กันและสามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบได้ ดังแสดงในตารางที่ 3.18

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตามโมเดลการวัดองค์ประกอบความไม่เพียงพอของข้อมูลพบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าไค-สแควร์ ($\chi^2 = 0.48$, $df = 1$, $p = 0.49$) ซึ่งไม่แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญ ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 1.00 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) มีค่าเท่ากับ 0.0082 แสดงว่า โมเดลการวิจัยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังแสดงในตารางที่ 3.19

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรทั้งหมดมีค่าเป็นบวก มีขนาดตั้งแต่ 0.26 ถึง 0.66 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกตัว ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดคือ ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของอาชีพ (CHAR) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.66 และมีความแปรผันร่วมกับความไม่เพียงพอของข้อมูล ร้อยละ 44 รองลงมาคือ การเชื่อมโยงระหว่างลักษณะของอาชีพกับจุดมุ่งหมายของการเลือกอาชีพ (LINK) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.34 มีความแปรผันร่วมกับความไม่เพียงพอของข้อมูล ร้อยละ 16 ตามลำดับ และตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักความสำคัญน้อยที่สุดคือ การเข้าถึงแหล่งข้อมูล (SOUR) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.26 และมีความแปรผันร่วมกับความไม่เพียงพอของข้อมูล ร้อยละ 12 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรเหล่านี้เป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบความไม่เพียงพอของข้อมูล ดังแสดงในแผนภาพที่ 3.4

ตารางที่ 3.18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างตัวแปรความไม่เพียงพอของข้อมูล

ตัวแปร	CHAR	SOUR	LINK
CHAR	1.000		
SOUR	.182**	1.000	
LINK	.228**	.071*	1.000
Mean	2.108	2.178	2.173
SD	.440	.559	.784

Bartlett's Test of Sphericity Chi-Square = 79.112, df = 3, p = .000
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = .535

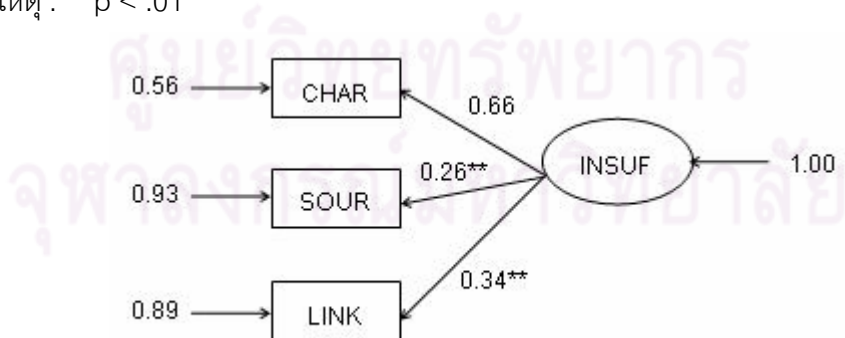
หมายเหตุ: ** p < .01, * p < .05

ตารางที่ 3.19 ผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดองค์ประกอบ ความไม่เพียงพอของข้อมูล

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ		SE	t	R ²	สปส. คะแนน องค์ประกอบ
	b	B				
CHAR	0.77	0.66	-	-	0.44	0.51
SOUR	0.31**	0.26	0.06	5.34	0.07	0.12
LINK	0.39**	0.34	0.06	6.57	0.11	0.16

$\chi^2 = 0.48$, df = 1, p = 0.49, GFI = 1.00, AGFI = 1.00, RMR = 0.0082

หมายเหตุ: ** p < .01

แผนภาพที่ 3.4 ผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดองค์ประกอบ ความไม่เพียงพอของข้อมูล

7.5 ความตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพบว่า ตัวแปรที่บ่งชี้องค์ประกอบการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.196 ถึง 0.439 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกคู่ ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเป็นความสัมพันธ์ทางบวก ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุดคือ ความไม่ชัดเจนของจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพ (UNCL) กับความขัดแย้งระหว่างจุดมุ่งหมายกับทางเลือกอาชีพ (CON) และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุดคือ ความขัดแย้งระหว่างจุดมุ่งหมายกับทางเลือกอาชีพ (CON) กับการมีทางเลือกอาชีพสำรอง (EVEN) โดยมีค่า Bartlett's Test of Sphericity Chi-Square เท่ากับ 248.015 ($p = .000$) และค่า Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy เท่ากับ 0.574 แสดงว่าตัวแปรการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพทั้ง 3 ด้านมีความสัมพันธ์กันและสามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบได้ ดังแสดงในตารางที่ 3.20

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตามโมเดลการวัดองค์ประกอบการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพพบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าไค-สแควร์ ($\chi^2 = 0.59$, $df = 1$, $p = 0.20$) ซึ่งไม่แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญ ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.99 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) มีค่าเท่ากับ 0.013 แสดงว่า โมเดลการวิจัยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังแสดงในตารางที่ 3.21

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรทั้งหมดมีค่าเป็นบวก มีขนาดตั้งแต่ 0.31 ถึง 0.68 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกตัว ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดคือ ความไม่ชัดเจนของจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพ (UNCL) และความขัดแย้งระหว่างจุดมุ่งหมายกับทางเลือกอาชีพ (CON) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.68 เท่ากัน และมีความแปรผันร่วมกับการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ ร้อยละ 47 และร้อยละ 39 และตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักความสำคัญน้อยที่สุดคือ การมีทางเลือกอาชีพสำรอง (EVEN) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.31 และมีความแปรผันร่วมกับการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพร้อยละ 13 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรเหล่านี้เป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ ดังแสดงในแผนภาพที่ 3.5

ตารางที่ 3.20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
ระหว่างตัวแปรการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ

ตัวแปร	UNCL	CON	EVEN
UNCL	1.000		
CON	.439**	1.000	
EVEN	.219**	.196**	1.000
Mean	3.488	3.389	3.421
SD	.822	.815	.687

Bartlett's Test of Sphericity Chi-Square = 248.015, df = 3, p = .000
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = .574

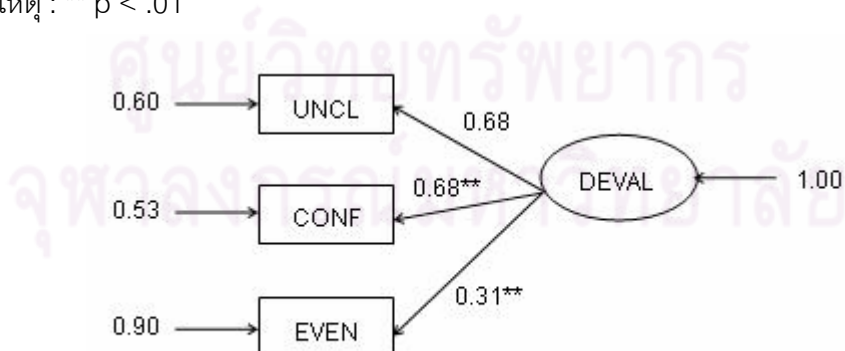
หมายเหตุ : ** p < .01

ตารางที่ 3.21 ผลการวิเคราะห์หึ่งค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดองค์ประกอบ
การไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ		SE	t	R ²	สปส. คะแนน องค์ประกอบ
	b	B				
UNCL	0.65	0.68	-	-	0.40	0.39
CON	0.70**	0.68	0.06	10.82	0.47	0.47
EVEN	0.32**	0.31	0.05	7.03	0.10	0.13

$\chi^2 = 1.59$, df = 1, p = 0.20, GFI = 1.00, AGFI = 0.99, RMR = 0.013

หมายเหตุ : ** p < .01

แผนภาพที่ 3.5 ผลการวิเคราะห์หึ่งค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดองค์ประกอบ
การไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อเสนอไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยจัดเตรียมแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้เพียงพอ พร้อมทั้งกำหนดรหัสของแบบสอบถามที่แสดงถึงโรงเรียน และหมายเลขของแบบสอบถามเพื่อสะดวกในการติดตามแบบสอบถามคืน
3. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามพร้อมแนบหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์
4. ผู้วิจัยดำเนินการติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับกลับคืนหลังจากส่งแบบสอบถามเป็นเวลา 2 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยติดตามการตอบกลับทางโทรศัพท์และเดินทางไปรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง ทำให้ระยะเวลาเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นทั้งสิ้น 4 สัปดาห์ และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 900 ฉบับ คิดเป็นอัตราการตอบกลับ (response rate) ร้อยละ 83.33 รายละเอียดอัตราการตอบกลับแบบสอบถามดังตารางที่ 3.22

ตารางที่ 3.22 จำนวนกลุ่มตัวอย่างและอัตราการตอบกลับของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

เขตพื้นที่การศึกษา	สังกัด	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	อัตราการตอบกลับ	
			จำนวน (คน)	ร้อยละ
กทม. เขต 1	โรงเรียน สพฐ. 1	60	50	83.33
	โรงเรียน สพฐ. 2	60	53	88.33
	โรงเรียน สพฐ. 3	60	49	81.67
	โรงเรียน สช. 1	60	52	86.67
	โรงเรียน สช. 2	60	50	83.33
	โรงเรียน สช. 3	60	51	85.00
	รวม	360	305	84.72
กทม. เขต 2	โรงเรียน สพฐ. 1	60	50	83.33
	โรงเรียน สพฐ. 2	60	52	86.67
	โรงเรียน สพฐ. 3	60	50	83.33
	โรงเรียน สช. 1	60	49	81.67
	โรงเรียน สช. 2	60	48	80.00

ตารางที่ 3.22 จำนวนกลุ่มตัวอย่างและอัตราการตอบกลับของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ต่อ)

เขตพื้นที่การศึกษา	สังกัด	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	อัตราการตอบกลับ	
			จำนวน (คน)	ร้อยละ
	โรงเรียน สช. 3	60	51	85.00
	รวม	360	300	83.33
กทม. เขต 3	โรงเรียน สพฐ. 1	60	48	80.00
	โรงเรียน สพฐ. 2	60	50	83.33
	โรงเรียน สพฐ. 3	60	48	80.00
	โรงเรียน สช. 1	60	50	83.33
	โรงเรียน สช. 2	60	49	81.67
	โรงเรียน สช. 3	60	50	83.33
	รวม	360	295	81.94
	รวมทั้งหมด	1,080	900	83.33

จากตารางที่ 3.22 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยต้องการแบบสอบถามจำนวน 1,080 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาทั้งสิ้นจำนวน 900 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.33 ซึ่งมากพอที่จะสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity) ของตัวแปรสังเกตได้รวม 5 โมเดล ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) โดยใช้โปรแกรม LISREL และได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ไว้ในบทที่ 3

2. การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ทราบลักษณะการแจกแจงของกลุ่มตัวอย่างด้วยสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรที่ใช้ในการพัฒนาโมเดล เพื่อให้ทราบลักษณะการแจกแจงและการกระจายของตัวแปรสังเกตได้ ด้วยสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสูงสุด (Max) ค่าต่ำสุด (Min) ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.) ความเบ้ (Sk) และความโด่ง (Ku) ด้วยโปรแกรม SPSS

3. การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพกับภูมิภาคหลังของนักเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ด้วยโปรแกรม SPSS

4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปร ด้วยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient) ระหว่างตัวแปร เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรว่ามีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงหรือไม่ (linear relationship) ทิศทาง (direction) ของความสัมพันธ์เป็นบวกหรือลบ ขนาด (strength) ของความสัมพันธ์อยู่ในระดับใด และพิจารณาความเหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์จากค่าสถิติทดสอบ Bartlett's test เพื่อตรวจสอบดูว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์แตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์ (identity matrix) และค่าดัชนีไกเซอร์-เมเยอร์-ออลคิน (Kaiser-Meyer-Olkin measure of sampling adequacy: KMO) ซึ่งเป็นค่าที่ใช้วัดความเหมาะสมของข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบการวิเคราะห์ในส่วนนี้โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

5. การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครที่สร้างขึ้นจากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้โปรแกรม LISREL

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ *ประการที่หนึ่ง* เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 *ประการที่สอง* เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยจำแนกตามภูมิภาคของนักเรียน *ประการที่สาม* เพื่อสร้างโมเดลเชิงสาเหตุของความพึงพอใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 และ*ประการที่สี่* เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของความพึงพอใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้เกี่ยวกับความพึงพอใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครโดยจำแนกตามภูมิภาค

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการศึกษาโมเดลเชิงสาเหตุของความพึงพอใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของความพึงพอใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครกับข้อมูลเชิงประจักษ์

โดยในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติและตัวแปรต่างๆ ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติ

Mean	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย
S.D.	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
SE	หมายถึง	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน
Min	หมายถึง	คะแนนต่ำสุด (minimum)
Max	หมายถึง	คะแนนสูงสุด (maximum)
Sk	หมายถึง	ค่าความเบ้ (skewness)
Ku	หมายถึง	ค่าความโด่ง (kurtosis)

C.V.	หมายถึง	สัมประสิทธิ์การกระจาย (coefficient of variation)
χ^2	หมายถึง	ดัชนีตรวจสอบความกลมกลืนประเภทค่าสถิติไค-สแควร์
Λ_x	หมายถึง	เมทริกซ์สัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรภายนอกสังเกตได้บนตัวแปรภายนอกแฝง
Λ_y	หมายถึง	เมทริกซ์สัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรภายในสังเกตได้บนตัวแปรภายในแฝง
Γ	หมายถึง	เมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุจากตัวแปรภายนอกแฝงไปตัวแปรภายในแฝง
β	หมายถึง	เมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรภายในแฝง
ϕ	หมายถึง	เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างตัวแปรภายนอกแฝง
Ψ	หมายถึง	เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อนของตัวแปรภายในแฝง
Θ_δ	หมายถึง	เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อนในการวัดของตัวแปรภายนอกสังเกตได้
Θ_ϵ	หมายถึง	เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อนในการวัดของตัวแปรภายในสังเกตได้
R^2	หมายถึง	สัมประสิทธิ์การทำนาย (coefficient of determination)
df	หมายถึง	ค่าองศาอิสระ (degree of freedom)
p	หมายถึง	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
GFI	หมายถึง	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index)
AGFI	หมายถึง	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index)
RMR	หมายถึง	ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ
DE	หมายถึง	อิทธิพลทางตรง
IE	หมายถึง	อิทธิพลทางอ้อม
TE	หมายถึง	อิทธิพลโดยรวม

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรแฝง

ANX	หมายถึง	ความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ
SELF	หมายถึง	การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ
ENVIR	หมายถึง	อิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ
DEVAL	หมายถึง	การไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ
INSUF	หมายถึง	ความไม่เพียงพอของข้อมูล
INDEC	หมายถึง	ความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรสังเกตได้

ปัจจัยด้านความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ

THOU	หมายถึง	การตอบสนองทางความคิด
MIND	หมายถึง	การแสดงออกทางจิตใจ
BODY	หมายถึง	การแสดงออกทางสรีระ
BEHAV	หมายถึง	การแสดงออกทางพฤติกรรม

ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ

ACHI	หมายถึง	การรับรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
APT	หมายถึง	การรับรู้ความถนัดในวิชาเรียน

ปัจจัยด้านอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ

FAM	หมายถึง	อิทธิพลจากครอบครัว
FRI	หมายถึง	อิทธิพลจากเพื่อน
TEAC	หมายถึง	อิทธิพลจากครู

ปัจจัยด้านการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ

UNCL	หมายถึง	ความไม่ชัดเจนของจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพ
CONF	หมายถึง	ความขัดแย้งระหว่างจุดมุ่งหมายกับทางเลือกอาชีพ
EVEN	หมายถึง	การมีทางเลือกอาชีพสำรอง

ปัจจัยด้านความไม่เพียงพอของข้อมูล

CHAR	หมายถึง	ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของอาชีพ
SOUR	หมายถึง	การเข้าถึงแหล่งข้อมูล
LINK	หมายถึง	การเชื่อมโยงระหว่างลักษณะของอาชีพกับจุดมุ่งหมายของการเลือกอาชีพ

ความล่งเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ

INDEC หมายถึง ความล่งเลใจในการเลือกอาชีพ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้เกี่ยวกับความล่งเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้ ประกอบด้วยผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้เกี่ยวกับความล่งเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครซึ่งได้แก่ ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.) คะแนนสูงสุด (max) คะแนนต่ำสุด (min) ความเบ้ (skewness) ความโด่ง (kurtosis) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการกระจายและการแจกแจงของตัวแปรแต่ละตัว การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนแรก เป็นการนำเสนอจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนที่สอง เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อความล่งเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร และส่วนที่สามเป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้เกี่ยวกับความล่งเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6

1.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เป็นการแจกแจงข้อมูลทั่วไปของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสังกัด เพศ แผนการเรียน ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา และรายได้ของบิดาและมารดา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้มีจำนวนทั้งหมด 900 คน โดยเป็นนักเรียนในสังกัด T สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) T คิดเป็นร้อยละ 50 และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) คิดเป็นร้อยละ 50 โดยเป็นนักเรียนเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 53.7 และ 46.3 ตามลำดับ ศึกษาอยู่ในแผนการเรียนคณิตศาสตร์-วิทยาศาสตร์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.1 รองลงมาเป็นศิลปศาสตร์ (ศิลป์ภาษา) คิดเป็นร้อยละ 21.8 และอื่นๆ ได้แก่ ศิลป์-คหกรรมน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5.4 ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมอยู่ในช่วง 3.01-3.50 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29 รองลงมาอยู่ในช่วง 2.51-3.00 คิดเป็น

ร้อยละ 28.3 และผลการเรียนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.00 น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.2 สำหรับ ระดับการศึกษาของบิดาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.8 รองลงมาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 19.3 ระดับการศึกษาของมารดาอยู่ในระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.6 รองลงมาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 17 อาชีพของบิดาประกอบอาชีพค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาประกอบอาชีพพนักงานบริษัท (เอกชนหรือรัฐวิสาหกิจ) และประกอบอาชีพรับจ้าง แรงงาน คิดเป็นร้อยละ 18 และ 17 ตามลำดับ สำหรับอาชีพของมารดาประกอบอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาเป็นอาชีพอื่นๆ ได้แก่ แพทย์และพยาบาล คิดเป็นร้อยละ 20.8 และรายได้ของบิดาและมารดา (ต่อเดือน) มีรายได้ระหว่าง 10,000-30,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.2 และรองลงมาเป็นรายได้ระหว่าง 30,001-50,000 บาท และรายได้มากกว่า 90,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 19.2 และ 17.4 ตามลำดับ มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ค่าสถิติเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ภูมิหลัง	จำนวน	ร้อยละ
1. สังกัด		
- สพฐ	450	50
- สช	450	50
รวม	900	100
2. เพศ		
- ชาย	417	46.3
- หญิง	483	53.7
รวม	900	100
3. แผนการเรียน		
- คณิตศาสตร์-วิทยาศาสตร์	469	52.1
- คณิตศาสตร์-ศิลปศาสตร์	186	20.7
- ศิลปศาสตร์ (ศิลป์ภาษา)	196	21.8
- อื่น ๆ ได้แก่ ศิลป์-คหกรรม	49	5.4
รวม	900	100

ตารางที่ 4.1 ค่าสถิติเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล (ต่อ)

ภูมิหลัง	จำนวน	ร้อยละ
4. ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม		
- ต่ำกว่า 1.00	2	0.2
- 1.00 - 1.50	3	0.3
- 1.51 - 2.00	38	4.2
- 2.01 - 2.50	130	14.4
- 2.51 - 3.00	255	28.3
- 3.01 - 3.50	261	29
- 3.51 - 4.00	211	23.4
รวม	900	100
5. ระดับการศึกษาของบิดา		
- ต่ำกว่า ประถมศึกษาปีที่ 6	92	10.2
- ประถมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า	86	9.6
- มัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า	60	6.7
- มัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า	174	19.3
- อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	103	11.4
- ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า	290	32.2
- ปริญญาโท	77	8.6
- ปริญญาเอก	18	2
รวม	900	100
6. ระดับการศึกษาของมารดา		
- ต่ำกว่า ประถมศึกษาปีที่ 6	116	12.9
- ประถมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า	111	12.3
- มัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า	79	8.8
- มัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า	153	17
- อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	88	9.8
- ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า	289	32.1
- ปริญญาโท	51	5.7
- ปริญญาเอก	13	1.4
รวม	900	100

ตารางที่ 4.1 ค่าสถิติเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล (ต่อ)

ภูมิหลัง	จำนวน	ร้อยละ
7. อาชีพของบิดา		
- รับจ้าง แรงงาน	153	17
- เกษตรกร (ทำนา ทำไร่ ทำสวน)	42	4.7
- ค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว	365	40.6
- พนักงานบริษัทเอกชน รัฐวิสาหกิจ	162	18
- ครู อาจารย์ (รัฐบาลหรือเอกชน)	35	3.9
- อื่น ๆ ได้แก่ แพทย์ วิศวกร	143	15.9
รวม	900	100
8. อาชีพของมารดา		
- รับจ้าง แรงงาน	143	15.9
- เกษตรกร (ทำนา ทำไร่ ทำสวน)	36	4
- ค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว	367	40.8
- พนักงานบริษัทเอกชน รัฐวิสาหกิจ	117	13
- ครู อาจารย์ (รัฐบาลหรือเอกชน)	50	5.6
- อื่น ๆ ได้แก่ แพทย์ พยาบาล	187	20.8
รวม	900	100
9. รายได้ของบิดาและมารดา (ต่อเดือน)		
- ต่ำกว่า 10,000	61	6.9
- 10,000-30,000	344	38.2
- 30,001-50,000	182	20.2
- 50,001-70,000	94	10.4
- 70,001-90,000	62	6.9
- มากกว่า 90,000	157	17.4
รวม	900	100

1.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ ปัจจัยด้านอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ ปัจจัยด้านการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ และปัจจัยด้านความไม่เพียงพอของข้อมูล พบว่า

1) ปัจจัยด้านความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ

เมื่อพิจารณาค่าสถิติพื้นฐานของปัจจัยด้านความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ (ANX) พบว่า ตัวแปรด้านการตอบสนองทางความคิด (THOU) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.18 รองลงมา ได้แก่ ตัวแปรด้านการแสดงออกทางจิตใจ (MIND) และตัวแปรด้านการแสดงออกทางพฤติกรรม (BEHAV) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.83 และ 2.22 ตามลำดับ และตัวแปรด้านการแสดงออกทางสรีระ (BODY) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.94 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความวิตกกังวลในด้านการตอบสนองทางความคิดและด้านการแสดงออกทางจิตใจอยู่ในระดับปานกลาง และมีความคิดเห็นในด้านการแสดงออกทางสรีระและด้านการแสดงออกทางพฤติกรรมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.) พบว่า ตัวแปรการแสดงออกทางสรีระมีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายสูงสุดเท่ากับ 36.67 และตัวแปรด้านการตอบสนองทางความคิดมีค่าต่ำสุดเท่ากับ 19.02 เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ (skewness) พบว่า ตัวแปรด้านการตอบสนองทางความคิด และตัวแปรด้านการแสดงออกทางจิตใจมีค่าความเบ้เป็นลบคือเท่ากับ -0.40 และ -0.02 ตามลำดับ แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนด้านการตอบสนองทางความคิดและการแสดงออกทางจิตใจมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ย สำหรับตัวแปรด้านการแสดงออกทางสรีระและตัวแปรด้านการแสดงออกทางพฤติกรรมมีค่าความเบ้เป็นบวกคือเท่ากับ 0.76 และ 0.32 ตามลำดับ แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนด้านการแสดงออกทางสรีระและด้านการแสดงออกทางพฤติกรรมมีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ย และเมื่อพิจารณาค่าความโด่ง (kurtosis) พบว่า ตัวแปรด้านการตอบสนองทางความคิดและการแสดงออกทางสรีระมีค่าความโด่งเป็นบวกแสดงว่ารูปร่างการแจกแจงของตัวแปรทั้งสองมีความโค้งสูงกว่าปกติ โดยมีขนาดความโด่งเท่ากับ 0.51 และ 0.31 ตามลำดับ ส่วนตัวแปรการแสดงออกทางจิตใจและการแสดงออกทางพฤติกรรมมีค่าความโด่งเป็นลบ แสดงว่ารูปร่างการแจกแจงของตัวแปรทั้งสองมีความโค้งเตี้ยกว่าปกติ โดยมีขนาดความโด่งเท่ากับ -0.29 และ -0.12 ตามลำดับ

2) ปัจจัยด้านอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ

เมื่อพิจารณาค่าสถิติพื้นฐานของปัจจัยด้านอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ (ENVIR) พบว่า ตัวแปรด้านอิทธิพลจากครู (TEAC) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 2.93 รองลงมาคือ อิทธิพลจากครอบครัว (FAM) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.71 และตัวแปรด้านอิทธิพลจากเพื่อน (FRI) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.96 แสดงว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับอิทธิพลภายนอกที่ได้รับจากครอบครัวและและครูอยู่ในระดับปานกลาง และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับอิทธิพลภายนอกที่ได้รับจากเพื่อนอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.) พบว่า ตัวแปรด้านอิทธิพลจากเพื่อนมีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายสูงสุดเท่ากับ 33.72 เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ (skewness) พบว่า ตัวแปรด้านอิทธิพลจากครูมีค่าความเบ้เป็นลบคือเท่ากับ -0.18 แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนด้านอิทธิพลจากครูมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ย ส่วนตัวแปรด้านอิทธิพลจากครอบครัวและด้านอิทธิพลจากเพื่อนมีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ย และเมื่อพิจารณาค่าความโด่ง (kurtosis) พบว่า ตัวแปรด้านอิทธิพลจากเพื่อนมีค่าความโด่งเป็นลบคือเท่ากับ -0.63 แสดงว่ารูปร่างการแจกแจงของตัวแปรมีความโค้งเตี้ยกว่าปกติ ส่วนตัวแปรอิทธิพลจากครอบครัวและตัวแปรอิทธิพลจากครูมีความโค้งสูงกว่าปกติ

3) ปัจจัยด้านการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ

เมื่อพิจารณาค่าสถิติพื้นฐานของปัจจัยด้านการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ (DEVAL) พบว่า ตัวแปรด้านความไม่ชัดเจนของจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพ (UNCL) ตัวแปรด้านความขัดแย้งระหว่างจุดมุ่งหมายกับทางเลือกอาชีพ (CONF) และตัวแปรด้านการมีทางเลือกอาชีพสำรอง (EVEN) มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันคือเท่ากับ 3.49 3.39 และ 3.42 ตามลำดับ แสดงว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพในด้านความไม่ชัดเจนของจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพและด้านการมีทางเลือกอาชีพสำรองอยู่ในระดับมาก และการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพในด้านความขัดแย้งระหว่างจุดมุ่งหมายกับทางเลือกอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.) พบว่า ตัวแปรด้านความไม่ชัดเจนของจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพและตัวแปรด้านการมีทางเลือกอาชีพสำรองมีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายสูงใกล้เคียงกันคือเท่ากับ 23.58 และ 24.04 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ (skewness) พบว่า ตัวแปรด้านการมีทางเลือกอาชีพสำรองมีค่าความเบ้เป็นบวกเท่ากับ 0.01 แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนด้านการมีทางเลือกอาชีพสำรองมีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ส่วนตัวแปรด้านตัวแปรด้านความไม่ชัดเจนของจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพ และตัวแปรด้านความขัดแย้งระหว่างจุดมุ่งหมายกับทางเลือกอาชีพมีคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย และเมื่อพิจารณาค่าความโด่ง (kurtosis) พบว่า ตัวแปรด้านการมีทางเลือกอาชีพสำรองมีค่าความโด่งเป็น

บวกคือเท่ากับ 0.05 แสดงว่ารูปร่างการแจกแจงของตัวแปรมีความโค้งสูงกว่าปกติ ส่วนตัวแปรด้านตัวแปรด้านความไม่ชัดเจนของจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพ และตัวแปรด้านความขัดแย้งระหว่างจุดมุ่งหมายกับทางเลือกอาชีพมีความโค้งเตี้ยกว่าปกติ

4) ปัจจัยด้านความไม่เพียงพอของข้อมูล

เมื่อพิจารณาค่าสถิติพื้นฐานของปัจจัยด้านความไม่เพียงพอของข้อมูล (INSUF) พบว่าตัวแปรด้านความรู้เกี่ยวกับลักษณะของอาชีพ (CHAR) ตัวแปรด้านการเข้าถึงแหล่งข้อมูล (SOUR) และตัวแปรด้านการเชื่อมโยงระหว่างลักษณะของอาชีพกับจุดมุ่งหมายของการเลือกอาชีพ (LINK) มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันคือเท่ากับ 2.11 2.18 และ 2.17ตามลำดับ แสดงว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความไม่เพียงพอของข้อมูลในด้านความรู้เกี่ยวกับลักษณะของอาชีพ ด้านการเข้าถึงแหล่งข้อมูล และด้านการเชื่อมโยงระหว่างลักษณะของอาชีพกับจุดมุ่งหมายของการเลือกอาชีพอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.) พบว่า ตัวแปรการเชื่อมโยงระหว่างลักษณะของอาชีพกับจุดมุ่งหมายของการเลือกอาชีพมีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายสูงสุดเท่ากับ 36.08 และตัวแปรด้านความรู้เกี่ยวกับลักษณะของอาชีพมีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายต่ำสุดเท่ากับ 20.89 เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ (skewness) พบว่า ตัวแปรทั้งสามด้านมีค่าความเบ้เป็นบวกเท่ากับ 0.31 1.25 และ 1.00 ตามลำดับ แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนทั้งสามด้านต่ำกว่าค่าเฉลี่ย โดยตัวแปรด้านการเข้าถึงแหล่งข้อมูลมีค่าความเบ้สูงสุด และเมื่อพิจารณาค่าความโด่ง (kurtosis) พบว่า ตัวแปรทั้งสามด้านมีค่าความโด่งเป็นบวกคือเท่ากับ 0.50 2.13 และ 0.96 แสดงว่ารูปร่างการแจกแจงของตัวแปรมีความโค้งสูงกว่าปกติ โดยตัวแปรด้านการเข้าถึงแหล่งข้อมูลมีค่าความโด่งสูงสุด

5) ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ

เมื่อพิจารณาค่าสถิติพื้นฐานของปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ (SELF) พบว่า ตัวแปรด้านการรับรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ACHI) และตัวแปรด้านการรับรู้ความถนัดในวิชาเรียน (APT) มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันคือเท่ากับ 2.76 และ 2.54 ตามลำดับ แสดงว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพในด้านการรับรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและด้านการรับรู้ความถนัดในวิชาเรียนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.) พบว่า ตัวแปรด้านการรับรู้ความถนัดในวิชาเรียนมีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายสูงสุดเท่ากับ 33.81 เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ (skewness) พบว่า ตัวแปรทั้งสองด้านมีค่าความเบ้เป็นบวก แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนทั้งสองด้านต่ำกว่าค่าเฉลี่ย โดยตัวแปรด้านการรับรู้ความถนัดในวิชาเรียนมีค่าความเบ้สูงสุดเท่ากับ 0.23 และเมื่อพิจารณาค่าความโด่ง (kurtosis) พบว่า ตัวแปรทั้ง

สองด้านมีค่าความโค้งเป็นบวก แสดงว่ารูปร่างการแจกแจงของตัวแปรมีความโค้งสูงกว่าปกติ โดยตัวแปรด้านการรับรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าความโค้งสูงสุดเท่ากับ 0.23 มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าสถิติเบื้องต้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพ

(n = 900 คน)

ปัจจัย	Mean	S.D.	Max	Min	Sk	Ku	C.V.
ความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ							
1. การตอบสนองทางความคิด	3.18	0.61	5.00	1.00	-0.41	0.51	19.02
2. การแสดงออกทางจิตใจ	2.83	0.84	5.00	1.00	-0.02	-0.29	29.56
3. การแสดงออกทางสรีระ	1.94	0.75	5.00	1.00	0.76	0.31	38.67
4. การแสดงออกทางพฤติกรรม	2.22	0.66	4.40	1.00	0.32	-0.12	29.87
อิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ							
1. อิทธิพลจากครอบครัว	2.71	0.57	4.60	1.00	0.01	0.09	20.96
2. อิทธิพลจากเพื่อน	1.96	0.66	4.00	0.80	0.33	-0.63	33.72
3. อิทธิพลจากครู	2.93	0.63	5.00	1.00	-0.18	0.58	21.46
การไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ							
1. ความไม่ชัดเจนของจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพ	3.49	0.82	1.00	5.00	-0.01	-0.30	23.57
2. ความขัดแย้งระหว่างจุดมุ่งหมายกับทางเลือกอาชีพ	3.39	0.81	1.00	5.00	-0.16	-0.22	24.04
3. การมีทางเลือกอาชีพสำรอง	3.42	0.69	1.00	5.00	0.01	0.05	20.07
ความไม่เพียงพอของข้อมูล							
1. ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของอาชีพ	2.11	0.44	3.89	1.00	0.31	0.50	20.88
2. การเข้าถึงแหล่งข้อมูล	2.18	0.56	4.83	1.00	1.25	2.13	25.68
3. การเชื่อมโยงระหว่างลักษณะของอาชีพกับจุดมุ่งหมายของการเลือกอาชีพ	2.17	0.78	5.00	1.00	1.00	0.96	36.08
การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ							
1. การรับรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	2.76	0.80	5.00	1.00	0.19	0.23	29.00
2. การรับรู้ความถนัดในวิชาเรียน	2.54	0.86	5.00	1.00	0.23	0.10	33.81

1.3 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้เกี่ยวกับความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร

เมื่อพิจารณาค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ (INDEC) พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 แสดงว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร มีระดับความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.) พบว่า ตัวแปรด้านความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพมีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายเท่ากับ 8.91 เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ (skewness) พบว่ามีค่าความเบ้เป็นลบคือเท่ากับ -0.32 แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนทั้งสองด้านสูงกว่าค่าเฉลี่ย และเมื่อพิจารณาค่าความโด่ง (kurtosis) พบว่า ตัวแปรความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพมีค่าความโด่งเป็นบวก แสดงว่ารูปร่างการแจกแจงของตัวแปรมีความโค้งสูงกว่าปกติ มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้เกี่ยวกับความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ (n = 900 คน)

ตัวแปร	Mean	S.D.	Max	Min	Sk	Ku	C.V.
ความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ							
ความลังเลใจในการเลือกอาชีพ	3.73	.33	4.65	2.55	-0.32	0.13	8.91

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครโดยจำแนกตามภูมิภาค

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างกลุ่มย่อยในแต่ละตัวแปร ซึ่งได้แก่ สังกัด เพศ แผนการเรียน ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา และรายได้ของบิดาและมารดา (ต่อเดือน) โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีเพศ ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา และอาชีพของมารดามีค่าเฉลี่ยของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่ายังไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะปฏิเสธสมมติฐานทางสถิติที่ว่านักเรียนที่มี

เพศ ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา และอาชีพของมารดาต่างก็มีค่าเฉลี่ยของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพแตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบความตั้งใจระหว่างนักเรียนที่มีแผนการเรียน ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม และรายได้ของบิดาและมารดามีค่าเฉลี่ยของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนักเรียนที่มีสังกัดและอาชีพของบิดามีค่าเฉลี่ยของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยค่าเฉลี่ยของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) (3.80) มีค่าสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) (3.67) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (mean) ความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร

ตัวแปร ค่าตัวแปร	Mean	S.D.	N	Test of homogeneity	p	ANOVA	
						F	p
สังกัด							
สปฐ	3.798	0.312	450	4.807*	0.029	35.052	0.000
สช	3.669	0.340	450				
รวม	3.734	0.333	900				
เพศ							
ชาย	3.712	0.326	417	0.333	0.564	3.418	0.065
หญิง	3.753	0.337	483				
รวม	3.734	0.333	900				
แผนการเรียน							
คณิตศาสตร์-วิทยาศาสตร์	3.704	0.344	469	1.598	0.188	2.655	0.047
คณิตศาสตร์-ศิลปศาสตร์	3.768	0.329	186				
ศิลปศาสตร์ (ศิลป์ภาษา)	3.768	0.313	196				
อื่น ๆ ได้แก่ ศิลป์-คหกรรม	3.748	0.296	49				
รวม	3.734	0.333	900				

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (mean) ความตั้งใจในการเลือก
ประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร (ต่อ)

ตัวแปร ค่าตัวแปร	Mean	S.D.	N	Test of homoge- neity	p	ANOVA	
ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม							
ต่ำกว่า 1.00	3.525	0.106	2	0.538	0.780	2.786	0.011
1.00 - 1.50	3.300	0.436	3				
1.51 - 2.00	3.628	0.325	38				
2.01 - 2.50	3.677	0.332	130				
2.51 - 3.00	3.754	0.318	255				
3.01 - 3.50	3.764	0.335	261				
3.51 - 4.00	3.734	0.341	211				
รวม	3.734	0.333	900				
ระดับการศึกษาของบิดา							
ต่ำกว่า ประถมศึกษาปีที่ 6	3.788	0.326	92	1.237	0.28	1.305	0.244
ประถมศึกษาปีที่ 6 หรือ เทียบเท่า	3.782	0.319	86				
มัธยมศึกษาตอนต้น หรือ เทียบเท่า	3.711	0.303	60				
มัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือ เทียบเท่า	3.728	0.357	174				
อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	3.701	0.305	103				
ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า	3.741	0.343	290				
ปริญญาโท	3.692	0.297	77				
ปริญญาเอก	3.619	0.381	18				
รวม	3.734	0.333	900				
ระดับการศึกษาของมารดา							
ต่ำกว่า ประถมศึกษาปีที่ 6	3.738	0.354	116	0.921	0.489	0.589	0.767
ประถมศึกษาปีที่ 6 หรือ เทียบเท่า	3.737	0.317	111				
มัธยมศึกษาตอนต้น หรือ เทียบเท่า	3.734	0.361	79				

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (mean) ความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร (ต่อ)

ตัวแปร ค่าตัวแปร	Mean	S.D.	N	Test of homoge- neity	p	ANOVA	
มัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือ เทียบเท่า	3.722	0.355	153				
อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	3.719	0.321	88				
ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า	3.748	0.317	289				
ปริญญาโท	3.738	0.309	51				
ปริญญาเอก	3.569	0.363	13				
รวม	3.734	0.333	900				
อาชีพของบิดา							
รับจ้าง แรงงาน	3.781	0.302	153	0.829	0.529	3.359	0.005
เกษตรกร (ทำนา ทำไร่ ทำ สวน)	3.666	0.304	42				
ค้าขายหรือประกอบธุรกิจ ส่วนตัว	3.701	0.346	365				
พนักงานบริษัทเอกชน รัฐวิสาหกิจ	3.763	0.322	162				
ครู อาจารย์ (รัฐบาลหรือ เอกชน)	3.621	0.323	35				
อื่นๆ ได้แก่ แพทย์ วิศวกร	3.782	0.336	143				
รวม	3.734	0.333	900				
อาชีพของมารดา							
รับจ้าง แรงงาน	3.754	0.337	143	0.591	0.707	0.929	0.461
เกษตรกร (ทำนา ทำไร่ ทำ สวน)	3.651	0.339	36				
ค้าขายหรือประกอบธุรกิจ ส่วนตัว	3.746	0.331	367				
พนักงานบริษัทเอกชน รัฐวิสาหกิจ	3.743	0.346	117				

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (mean) ความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร (ต่อ)

ตัวแปร ค่าตัวแปร	Mean	S.D.	N	Test of homoge- neity	p	ANOVA	
ครู อาจารย์ (รัฐบาลหรือ เอกชน)	3.716	0.345	50				
อื่น ๆ ได้แก่ แพทย์ พยาบาล	3.708	0.320	187				
รวม	3.734	0.333	900				
รายได้ของบิดาและมารดา							
ต่ำกว่า 10,000	3.816	0.291	61	0.499	0.777	2.782	0.017
10,000-30,000	3.763	0.327	344				
30,001-50,000	3.669	0.342	182				
50,001-70,000	3.724	0.335	94				
70,001-90,000	3.711	0.359	62				
มากกว่า 90,000	3.726	0.328	157				
รวม	3.734	0.333	900				

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวนของระดับความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพพบว่า ตัวแปรแผนการเรียน ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม อาชีพของบิดา และรายได้ของบิดาและมารดา (ต่อเดือน) มีความแปรปรวนของประชากรเท่ากัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นตัวแปรสังกัดที่มีความแปรปรวนของประชากรไม่เท่ากัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ดังตารางที่ 4.5

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.5 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ระหว่างความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของ
นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครกับภูมิภาคอื่น

ตัวแปร	Mean	ค่าตัวแปร	Mean	Mean Difference	Sig
แผนการเรียน					
คณิตศาสตร์- วิทยาศาสตร์	3.704	คณิตศาสตร์-ศิลปศาสตร์	3.768	-0.064	0.026
		ศิลปศาสตร์ (ศิลป์ภาษา)	3.768	-0.064	0.023
คณิตศาสตร์-ศิลปศาสตร์	3.768	คณิตศาสตร์- วิทยาศาสตร์	3.704	0.064	0.026
		ศิลปศาสตร์ (ศิลป์ภาษา)	3.704	0.064	0.023
ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม					
1.00 - 1.50	3.300	2.51 - 3.00	3.754	-0.454	0.018
		3.01 - 3.50	3.764	-0.464	0.016
		3.51 - 4.00	3.734	-0.434	0.024
1.51 - 2.00	3.628	2.51 - 3.00	3.754	-0.126	0.029
		3.01 - 3.50	3.764	-0.136	0.018
2.01 - 2.50	3.677	2.51 - 3.00	3.754	-0.077	0.032
		3.01 - 3.50	3.764	-0.087	0.015
2.51 - 3.00	3.754	1.00 - 1.50	3.300	0.454	0.016
		1.51 - 2.00	3.628	0.136	0.018
		2.01 - 2.50	3.677	0.087	0.015
3.01 - 3.50	3.764	1.00 - 1.50	3.300	0.464	0.016
		1.51 - 2.00	3.628	0.136	0.018
		2.01 - 2.50	3.677	0.087	0.015
3.51 - 4.00	3.734	1.00 - 1.50	3.300	0.434	0.024
อาชีพของบิดา					
รับจ้าง แรงงาน	3.781	เกษตรกร	3.666	0.115	0.046
		ค้าขาย / ประกอบธุรกิจส่วนตัว	3.701	0.079	0.012
		ครู อาจารย์	3.621	0.159	0.01
เกษตรกร	3.666	รับจ้าง แรงงาน	3.781	-0.115	0.046
		อื่นๆ ได้แก่ แพทย์ วิศวกร	3.782	-0.116	0.046
ค้าขาย / ประกอบธุรกิจส่วนตัว	3.701	รับจ้าง แรงงาน	3.781	-0.079	0.014
		พนักงานบริษัท	3.763	-0.062	0.047
		อื่น ๆ ได้แก่ แพทย์ วิศวกร	3.782	-0.081	0.014

ตารางที่ 4.5 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ระหว่างความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครกับภูมิภาคอื่น (ต่อ)

ตัวแปร	Mean	ค่าตัวแปร	Mean	Mean Difference	Sig
พนักงานบริษัท	3.763	ค้าขาย / ประกอบธุรกิจส่วนตัว	3.701	0.062	0.047
		ครู อาจารย์	3.621	0.141	0.022
ครู อาจารย์	3.621	รับจ้าง แรงงาน	3.781	-0.159	0.010
		พนักงานบริษัท	3.763	-0.142	0.022
อื่น ๆ ได้แก่ แพทย์ วิศวกร	3.782	อื่น ๆ ได้แก่ แพทย์ วิศวกร	3.782	-0.160	0.01
		เกษตรกร	3.666	0.116	0.046
		ค้าขาย / ประกอบธุรกิจส่วนตัว	3.701	0.081	0.014
		ครู อาจารย์	3.621	0.160	0.01
รายได้ของบิดาและมารดา					
ต่ำกว่า 10,000	3.816	30,001-50,000	3.669	0.147	0.003
10,000-30,000	3.763	30,001-50,000	3.669	0.094	0.002
30,001-50,000	3.669	ต่ำกว่า 10,000	3.816	-0.147	0.003
		10,000-30,000	3.763	-0.094	0.002

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความตั้งใจ ในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนคณิตศาสตร์- ศิลปศาสตร์ (3.768) และศิลปศาสตร์ (ศิลป์ภาษา) (3.768) มีค่าสูงกว่านักเรียนแผนการเรียนคณิตศาสตร์-วิทยาศาสตร์ (3.704) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่าเฉลี่ยของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมเท่ากับ 2.51-3.00 (3.754) มีค่าสูงกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมเท่ากับ 1.00-1.51 (3.300) 1.51-2.00 (3.628) และ 2.01-2.50 (3.677) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่าเฉลี่ยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมเท่ากับ 3.01-3.50 (3.764) มีค่าสูงกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมเท่ากับ 1.00-1.51 (3.300) 1.51-2.00 (3.628) และ 2.01-2.50 (3.677) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่าเฉลี่ยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมเท่ากับ 3.51-4.00 (3.734) มีค่าสูงกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมเท่ากับ 1.00-1.51 (3.300) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่าเฉลี่ยของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีบิดา

ประกอบอาชีพรับจ้าง แรงงาน (3.781) มีค่าสูงกว่านักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพเกษตรกร (ทำนา ทำไร่ ทำสวน) (3.666) และนักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว (3.701) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่าเฉลี่ยของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีบิดาประกอบอาชีพรับจ้าง แรงงาน (3.781) มีค่าสูงกว่านักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพครู อาจารย์ (รัฐบาลหรือเอกชน) (3.621) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ค่าเฉลี่ยของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีบิดาประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนหรือรัฐวิสาหกิจ (3.763) มีค่าสูงกว่านักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพครู อาจารย์ (รัฐบาลหรือเอกชน) (3.621) และนักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว (3.701) และอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และค่าเฉลี่ยของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีบิดาประกอบอาชีพอื่นๆ ได้แก่ แพทย์ วิศวกร (3.782) มีค่าสูงกว่านักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพเกษตรกร (ทำนา ทำไร่ ทำสวน) (3.666) และนักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว (3.702) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และค่าเฉลี่ยของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีบิดาประกอบอาชีพอื่นๆ ได้แก่ แพทย์ วิศวกร (3.782) มีค่าสูงกว่านักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพครู อาจารย์ (รัฐบาลหรือเอกชน) (3.621) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และค่าเฉลี่ยของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่บิดามีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท (3.816) มีค่าสูงกว่าบิดาที่มีรายได้ระหว่าง 30,001-50,000 บาท (3.669) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และค่าเฉลี่ยของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่บิดามีรายได้ระหว่าง 10,000-30,000 บาท (3.763) มีค่าสูงกว่าบิดาที่มีรายได้ระหว่าง 30,001-50,000 บาท (3.669) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการศึกษาโมเดลเชิงสาเหตุของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในโมเดลเชิงสาเหตุของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครเป็นการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 16 ตัวแปร โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรจำนวน 120 คู่ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 จำนวน 106 คู่ คิดเป็นร้อยละ 88.33 ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทั้งหมด และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ส่วนใหญ่มีทิศทางบวก ขนาดค่อนข้างต่ำ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ -0.013 ถึง 0.677 โดยมีรายละเอียดผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.6

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรสังเกตได้ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (n=900)

ตัวแปร	THOU	MIND	BODY	BEHAV	FAM	FRI	TEAC	UNCL	CONF	EVEN	CHAR	SOUR	LINK	ACHI	APT	INDEC
THOU	1.000															
MIND	.546**	1.000														
BODY	.199**	.509**	1.000													
BEHAV	.289**	.513**	.677**	1.000												
FAM	.145**	.171**	.196**	.265**	1.000											
FRI	.124**	.243**	.445**	.442**	.275**	1.000										
TEAC	.229**	.214**	.157**	.208**	.176**	.255**	1.000									
UNCL	-.275**	-.363**	-.274**	-.322**	-.094**	-.335**	-.044	1.000								
CONF	-.327**	-.404**	-.337**	-.421**	-.192**	-.320**	-.130**	.439**	1.000							
EVEN	.021	-.127**	-.215**	-.162**	-.058**	-.251**	.083**	.219**	.196**	1.000						
CHAR	.083**	.212**	.253**	.276**	.046	.296**	.036	-.370**	-.280**	-.235**	1.000					
SOUR	-.147**	-.103**	-.055**	-.096**	-.099**	-.102**	-.194**	-.039	.066*	-.079**	.182**	1.000				
LINK	.108**	.164**	.165**	.154**	.107**	.187**	.101**	-.158**	-.259**	-.074*	.228**	.071*	1.000			
ACHI	-.041	.019	.044	.026	-.123**	.051	-.124**	-.248**	-.075*	-.174**	.152**	.152**	-.013	1.000		
APT	.074*	.177**	.212**	.181**	.033	.191**	-.019	-.394**	-.128**	-.217**	.254**	.114**	.069*	.416**	1.000	
INDEC	-.089**	-.272**	-.323**	-.323**	-.124**	-.356**	.018	.436**	.261**	.329**	-.287**	-.115**	-.117**	-.206**	-.328**	1.000
Mean	3.184	2.833	1.935	2.217	2.706	1.959	2.934	3.488	3.389	3.421	2.108	2.178	2.173	2.764	2.537	3.734
S.D.	0.606	0.837	0.748	0.662	0.567	0.661	0.630	0.822	0.815	0.687	0.440	0.559	0.784	0.802	0.858	0.333
Bartlett's Test of Sphericity = 3577.809				df = 120	p = 0.000	Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = 0.825										

หมายเหตุ: ** p < .01, * p < .05

จากตารางที่ 4.6 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่อยู่ในกลุ่มตัวแปรแฝงเดียวกัน พบว่าส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยพิจารณาแยกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

1) **ตัวแปรแฝงความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ** ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่ในกลุ่มนี้ มีขนาดความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($0.6 \leq r < 0.8$) จำนวน 1 คู่ ความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($0.4 \leq r < 0.6$) จำนวน 3 คู่ และความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($0.2 \leq r < 0.4$) จำนวน 1 คู่ โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือ การแสดงออกทางพฤติกรรม (BEHAV) กับการแสดงออกทางสรีระ (BODY) ($r = 0.677$) ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุดคือ การแสดงออกทางสรีระ (BODY) กับการตอบสนองทางความคิด (THOU) ($r = 0.199$) ความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกคู่มีทิศทางเดียวกัน (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีทิศทางเป็นบวก) แสดงว่าหากตัวแปรหนึ่งมีขนาดเพิ่มขึ้น ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันก็จะมีขนาดเพิ่มขึ้น ในขณะที่เดียวกันหากตัวแปรหนึ่งมีขนาดลดลงอีกตัวแปรหนึ่งก็จะมีขนาดลดลงด้วยเช่นกัน

2) **ตัวแปรแฝงอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ** ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่ในกลุ่มนี้ มีขนาดความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($0.2 \leq r < 0.4$) จำนวน 3 คู่ โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือ อิทธิพลจากครอบครัว (FAM) กับอิทธิพลจากเพื่อน (FRI) ($r = 0.275$) ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุดคือ อิทธิพลจากครู (TEAC) กับอิทธิพลจากครอบครัว (FAM) ($r = 0.176$) ความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกคู่มีทิศทางเดียวกัน (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีทิศทางเป็นบวก) แสดงว่าหากตัวแปรหนึ่งมีขนาดเพิ่มขึ้นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันก็จะมีขนาดเพิ่มขึ้น ในขณะที่เดียวกันหากตัวแปรหนึ่งมีขนาดลดลงอีกตัวแปรหนึ่งก็จะมีขนาดลดลงด้วยเช่นกัน

3) **ตัวแปรแฝงการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ** ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่ในกลุ่มนี้ มีขนาดความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($0.4 \leq r < 0.6$) จำนวน 1 คู่ ความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($0.2 \leq r < 0.4$) จำนวน 1 คู่ และความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ($0.0 \leq r < 0.2$) จำนวน 1 คู่ โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือ ความขัดแย้งระหว่างจุดมุ่งหมายกับทางเลือกอาชีพ (CONF) กับความไม่ชัดเจนของจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพ (UNCL) ($r = 0.439$) ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุดคือ การมีทางเลือกอาชีพสำรอง (EVEN) กับความขัดแย้งระหว่างจุดมุ่งหมายกับทางเลือกอาชีพ (CONF) ($r = 0.196$) ความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกคู่มีทิศทางเดียวกัน (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีทิศทางเป็นบวก) แสดงว่าหากตัวแปรหนึ่ง

มีขนาดเพิ่มขึ้นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันก็จะมีขนาดเพิ่มขึ้น ในขณะที่เดียวกันหากตัวแปรหนึ่งมีขนาดลดลงอีกตัวแปรหนึ่งก็จะมีขนาดลดลงด้วยเช่นกัน

4) **ตัวแปรแฝงความไม่เพียงพอของข้อมูล** ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในกลุ่มนี้ มีขนาดความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($0.4 \leq r < 0.6$) จำนวน 1 คู่ ความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($0.2 \leq r < 0.4$) จำนวน 1 คู่ และความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ($0.0 \leq r < 0.2$) จำนวน 1 คู่ โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือ การเชื่อมโยงระหว่างลักษณะของอาชีพกับจุดมุ่งหมายของการเลือกอาชีพ (LINK) กับความรู้เกี่ยวกับลักษณะของอาชีพ (CHAR) ($r = 0.228$) ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุดคือ การเชื่อมโยงระหว่างลักษณะของอาชีพกับจุดมุ่งหมายของการเลือกอาชีพ (LINK) กับการเข้าถึงแหล่งข้อมูล (SOUR) ($r = 0.196$) ความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกคู่มีทิศทางเดียวกัน (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีทิศทางเป็นบวก) แสดงว่าหากตัวแปรหนึ่งมีขนาดเพิ่มขึ้นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันก็จะมีขนาดเพิ่มขึ้น ในขณะที่เดียวกันหากตัวแปรหนึ่งมีขนาดลดลงอีกตัวแปรหนึ่งก็จะมีขนาดลดลงด้วยเช่นกัน

5) **ตัวแปรแฝงการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ** ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการรับรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ACHI) กับการรับรู้ความถนัดในวิชาเรียน (APT) มีค่าเท่ากับ 0.416 โดยมีขนาดความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($0.4 \leq r < 0.6$) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีทิศทางเดียวกัน (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีทิศทางเป็นบวก) แสดงว่าหากตัวแปรหนึ่งมีขนาดเพิ่มขึ้นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันก็จะมีขนาดเพิ่มขึ้น ในขณะที่เดียวกันหากตัวแปรหนึ่งมีขนาดลดลงอีกตัวแปรหนึ่งก็จะมีขนาดลดลงด้วยเช่นกัน

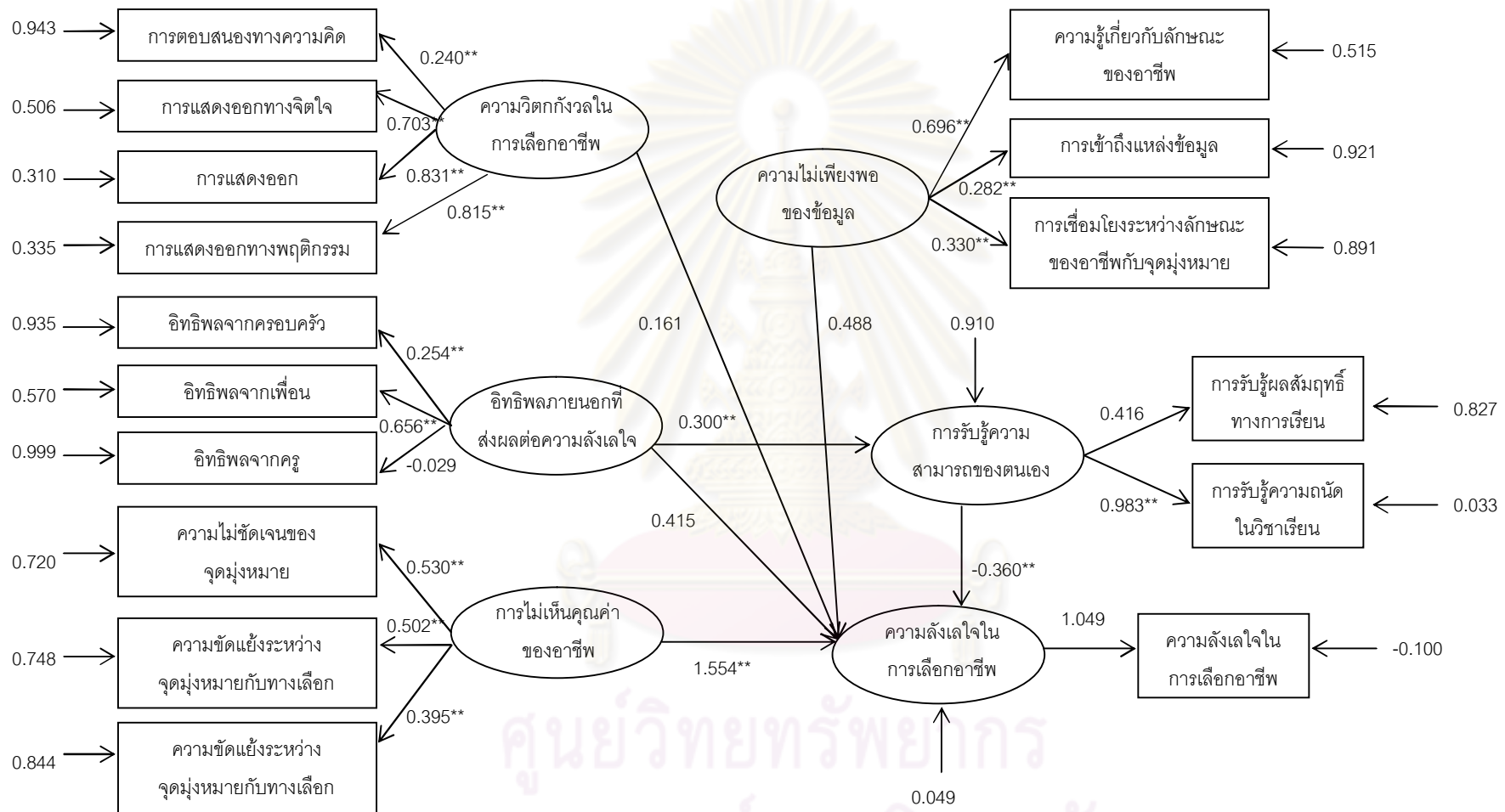
เมื่อพิจารณาค่าสถิติ Bartlett's Test of Sphericity ซึ่งเป็นค่าสถิติทดสอบสมมติฐานว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์นั้นเป็นเมทริกซ์เอกลักษณะหรือไม่ พบว่า มีค่าเท่ากับ 3577.809 ($p < 0.01$) แสดงให้เห็นว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์นี้มีความแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับค่า Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 ($KMO = 0.825$) แสดงว่าตัวแปรต่างๆ ในโมเดลเชิงสาเหตุของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กันมาก และมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครกับข้อมูลเชิงประจักษ์

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้เป็นการนำเสนอการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครกับข้อมูลเชิงประจักษ์ การวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรภายในแฝง 2 ตัวแปร คือ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ และความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ ตัวแปรภายนอกแฝง 4 ตัวแปร คือ ความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ อิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ การไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ และความไม่เพียงพอของข้อมูล โดยมีตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ จำนวน 16 ตัวแปร

การทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลเชิงสาเหตุของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในตอนแรกพบว่า โมเดลไม่สอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยจึงทำการปรับโมเดลเชิงสาเหตุของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร โดยพิจารณาจากค่าดัชนีปรับแก้โมเดล (modification indices) ซึ่งยอมให้ความคลาดเคลื่อนมีความสัมพันธ์กันได้ พบว่า ได้โมเดลเชิงสาเหตุของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีรายละเอียดดังแสดงในแผนภาพที่ 4.1 และตารางที่ 4.7

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 4.1 โมเดลเชิงสาเหตุของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของ
นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร (ต่อ)

ตัวแปรผล	SELF			INDEC		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE
ANX	-	-	-	.161	-	.161
ENVIR	.300**	-	.300**	.415	-.108**	.307
DEVAL	-	-	-	1.554*	-	1.554*
INSUF	-	-	-	.448	-	.448
SELF	-	-	-	-.360**	-	-.360**

ค่าสถิติ Chi-square = 30.326, df = 31, p = .501, GFI = .996, AGFI = .982, RMR = .018

สมการโครงสร้างตัวแปร		
	SELF	INDEC
R-SQUARE	.090	.951

เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง							
ตัวแปรแฝง	SELF	INDEC	ANX	ENVIR	DEVAL	INSUF	
SELF	1.000						
INDEC	-.483	1.000					
ANX	.246	-.377	1.000				
ENVIR	.300	-.520	.820	1.000			
DEVAL	-.289	.788	-.640	-.963	1.000		
INSUF	.359	-.380	.454	0.998	-.817	1.000	

หมายเหตุ : ** p < .01, * p < .05

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร (ต่อ)

ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้

ตัวแปรแฝง ตัวแปรสังเกตได้	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ (b)	ค่าความ คลาดเคลื่อน มาตรฐาน (SE)	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ มาตรฐาน (B)	ค่าความ เที่ยง (R ²)
ความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ				
การตอบสนองทางความคิด	.239**	.038	.240	.057
การแสดงออกทางจิตใจ	.702**	.056	.703	.494
การแสดงออกทางสีหน้า	.831**	.039	.831	.690
การแสดงออกทางพฤติกรรม	.815**	.039	.815	.665
ด้านอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ				
อิทธิพลจากครอบครัว	.254**	.042	.254	.065
อิทธิพลจากเพื่อน	.656**	.058	.656	.430
อิทธิพลจากครู	-.029	.059	-.029	.001
ด้านการเห็นคุณค่าของอาชีพ				
ความไม่ชัดเจนของจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพ	.529**	.060	.530	.280
ความขัดแย้งระหว่างจุดมุ่งหมายกับทางเลือกอาชีพ	.500**	.049	.502	.252
การมีทางเลือกอาชีพสำรอง	.395**	.042	.395	.156
ความไม่เพียงพอของข้อมูล				
ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของอาชีพ	.696**	.066	.696	.485
การเข้าถึงแหล่งข้อมูล	.281**	.062	.282	.079
การเชื่อมโยงระหว่างลักษณะของอาชีพกับจุดมุ่งหมายของการเลือกอาชีพ	.330**	.041	.330	.109
การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ				
การรับรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	.420	-	.416	.173
การรับรู้ความถนัดในวิชาเรียน	.997**	.238	.983	.967
ความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพ				
ความตั้งใจในการเลือกอาชีพ	1.00	-	1.049	1.000

หมายเหตุ : ** p < .01, * p < .05

จากตารางที่ 4.7 เมื่อพิจารณาค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 30.326 องศาอิสระ (df) เท่ากับ 31 ที่ระดับความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.501 ซึ่งแสดงว่าผลการทดสอบค่าไค-สแควร์ (χ^2) ไม่แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ยอมรับสมมติฐานว่าโมเดลที่พัฒนาขึ้นมา มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.996 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.982 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) เท่ากับ 0.018 มีค่าเข้า ใกล้ศูนย์

เมื่อพิจารณาค่าความเที่ยงของตัวแปรภายนอกสังเกตได้ทั้ง 13 ตัวแปรพบว่า ค่าความเที่ยงของตัวแปรภายนอกสังเกตได้ 3 อันดับแรกคือ ตัวแปรการแสดงออกทางสรีระ (BODY) มีความเที่ยงสูงสุดเท่ากับ 0.831 รองลงมาได้แก่ ตัวแปรการแสดงออกทางพฤติกรรม (BEHAV) และตัวแปรการแสดงออกทางจิตใจ (MIND) มีค่าเท่ากับ 0.815 และ 0.702 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาค่าความเที่ยงของตัวแปรภายในสังเกตได้ทั้ง 3 ตัวแปรพบว่า ตัวแปรที่มีค่าความเที่ยงมากที่สุด คือ ตัวแปรความล็งเลใจในการเลือกอาชีพ (INDEC) มีค่าเท่ากับ 1.000 รองลงมาได้แก่ ตัวแปรการรับรู้ความถนัดในวิชาเรียน (APT) และตัวแปรการรับรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ACHI) มีความเที่ยงเท่ากับ 0.997 และ 0.420 ตามลำดับสำหรับค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของสมการเชิงโครงสร้างตัวแปรภายในแฝงของตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ (SELF) และความล็งเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ (INDEC) พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.090 และ 0.951 ตามลำดับ แสดงว่า ตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพและความล็งเลใจในการเลือกประกอบอาชีพได้ร้อยละ 9 และ 95.1 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมที่ส่งผลต่อตัวแปรความล็งเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร (INDEC) พบว่า ตัวแปรความล็งเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครได้รับอิทธิพลทางตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จากตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ (SELF) โดยมีขนาดอิทธิพลทางลบเท่ากับ -0.360 และได้รับอิทธิพลทางตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากตัวแปรการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ (DEVAL) โดยมีขนาดอิทธิพลทางบวกเท่ากับ 1.554 นอกจากนี้ตัวแปรความล็งเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร (INDEC) ยังได้รับอิทธิพลทางอ้อมอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จากตัวแปรอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ (ENVIR) โดยส่งผ่านตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ (SELF) มีขนาดอิทธิพลทางลบเท่ากับ -0.108 แสดงว่า ถ้านักเรียนได้มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพในด้านการรับรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความถนัดในวิชาเรียน ขณะเดียวกันได้รับอิทธิพลจากครอบครัว เพื่อน และครู แล้วจะส่งผลให้นักเรียนมีความลังเลในการเลือกประกอบอาชีพลดลง ตัวแปรที่มีอิทธิพลรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ต่อตัวแปรความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร (INDEC) คือ ตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ (SELF) โดยมีขนาดอิทธิพลทางลบเท่ากับ -0.360 และตัวแปรที่มีอิทธิพลรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ต่อตัวแปรความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร (INDEC) คือ ตัวแปรการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ (DEVAL) โดยมีขนาดอิทธิพลทางบวกเท่ากับ 1.554 แสดงว่า ทั้งตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพและตัวแปรการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพมีอิทธิพลต่อตัวแปรความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร (INDEC) โดยตัวแปรการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพมีขนาดอิทธิพลสูงกว่าตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ ซึ่งเมื่อพิจารณาตัวแปรแล้วจะพบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพในด้านการรับรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการรับรู้ความถนัดในวิชาเรียน จะส่งผลทางลบต่อความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร แสดงให้เห็นว่า ถ้านักเรียนสามารถรับรู้ความสามารถของตนเองจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความถนัดในวิชาเรียน แล้วจะทำให้นักเรียนมีความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพลดลง และการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพในด้านความไม่ชัดเจนของจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพ ความขัดแย้งระหว่างจุดมุ่งหมายกับทางเลือกอาชีพ และการมีทางเลือกอาชีพสำรองจะส่งผลทางบวกต่อความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร แสดงให้เห็นว่า ถ้านักเรียนมีความความไม่ชัดเจนของจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพ เกิดความขัดแย้งระหว่างจุดมุ่งหมายกับทางเลือกอาชีพ และมีทางเลือกอาชีพสำรองหลายทาง แล้วจะทำให้นักเรียนมีความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพสูงขึ้น

เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงที่ส่งผลต่อตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ (SELF) พบว่า ตัวแปรอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ (ENVIR) มีอิทธิพลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ (SELF) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีขนาดอิทธิพลทางบวกเท่ากับ 0.300 นอกจากนี้ตัวแปรความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ (ANX) ตัวแปรอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ (ENVIR) และตัวแปรความไม่เพียงพอของข้อมูล (INSUF) มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ (INDEC) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีขนาดอิทธิพลทางบวกเท่ากับ 0.161 0.415 และ 0.448 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงมีค่าอยู่ระหว่าง -0.963 ถึง 0.998 โดยตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม (ค่าสหสัมพันธ์เป็นลบ) ที่มีค่าสหสัมพันธ์ติดลบมากที่สุด ได้แก่ ตัวแปร การไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ (DEVAL) กับตัวแปรอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ (ENVIR) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.963 และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน (ค่าสหสัมพันธ์เป็นบวก) มีค่ามากที่สุด ได้แก่ ตัวแปรความไม่เพียงพอของข้อมูล (INSUF) กับตัวแปรความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ (INDEC) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.998 โดยตัวแปรคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รองลงมาได้แก่ ตัวแปรอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ (ENVIR) กับตัวแปรความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ (ANX)

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 16 ตัวแปรพบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ 3 อันดับแรกพบว่า ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานมากที่สุด คือ ตัวแปรความลังเลใจในการเลือกอาชีพ (INDEC) มีค่าเท่ากับ 1.049 รองลงมาได้แก่ ตัวแปรการรับรู้ความถนัดในวิชาเรียน (APT) และตัวแปรการแสดงออกทางสรีระ (BODY) มีค่าเท่ากับ 0.983 และ 0.831 ตามลำดับ สำหรับตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานน้อยที่สุดคือ ตัวแปรอิทธิพลจากครู (TEAC) มีค่าเท่ากับ -0.029

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (causal relationships) โดยมีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ *ประการที่หนึ่ง* เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 *ประการที่สอง* เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยจำแนกตามภูมิลำเนาของนักเรียน *ประการที่สาม* เพื่อสร้างโมเดลเชิงสาเหตุของความพึงพอใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 และ *ประการที่สี่* เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของความพึงพอใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 กับข้อมูลเชิงประจักษ์

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังศึกษาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2553 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) จาก 3 เขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังศึกษาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2553 สังกัด สพฐ. และ สช. จำนวน 1,080 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจัดส่งทางไปรษณีย์ไปทั้งหมด 1,080 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 900 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.33

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ตัวแปรแฝง 6 ตัวแปร แบ่งเป็น ตัวแปรภายในแฝง 2 ตัวแปร คือ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้จำนวน 2 ตัวแปร ได้แก่ การรับรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการรับรู้ความถนัดในวิชาเรียน และความพึงพอใจในการเลือกประกอบอาชีพ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 1 ตัวแปร ได้แก่ ความพึงพอใจในการเลือกอาชีพ ตัวแปรภายนอกแฝง 4 ตัวแปร คือ ตัวแปรความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้จำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ การตอบสนองทางความคิด การแสดงออกทางจิตใจ การแสดงออกทางสรีระ และการแสดงออกทางพฤติกรรม ตัวแปรอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้จำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ อิทธิพลจากครอบครัว อิทธิพลจากเพื่อน และอิทธิพลจากครู ตัวแปรการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้จำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ ความไม่ชัดเจนของจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพ ความขัดแย้งระหว่างจุดมุ่งหมายกับทางเลือกอาชีพ และการมีทางเลือกอาชีพสำรอง และตัวแปรความไม่เพียงพอของข้อมูล ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้จำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่

ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของอาชีพ การเข้าถึงแหล่งข้อมูล และการเชื่อมโยงระหว่างลักษณะของอาชีพกับจุดมุ่งหมายของการเลือกอาชีพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ จำนวน 67 ข้อ และตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพ มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติเบื้องต้น ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสูงสุด (Max) ค่าต่ำสุด (Min) ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.) ความเบ้ (Sk) และความโด่ง (Ku) การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร กับภูมิลำเนาของนักเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดตัวแปรแฝง และการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครที่สร้างขึ้นจากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้โปรแกรม LISREL

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย ศึกษาอยู่ในแผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสม อยู่ในช่วง 3.01-3.50 ระดับการศึกษาของบิดาและระดับการศึกษาของมารดาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามากที่สุด อาชีพของบิดาและอาชีพของมารดาประกอบอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัวมากที่สุด และรายได้ของบิดาและมารดา (ต่อเดือน) มีรายได้ระหว่าง 10,000-30,000 บาทมากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.94 ถึง 3.49 โดยพิจารณาจากตัวแปรแฝง พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครมีระดับความคิดเห็นโดยเฉลี่ยเกี่ยวกับความวิตกกังวลในด้านการตอบสนองทางความคิดและการแสดงออกทางจิตใจอยู่ในระดับปานกลาง และมีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยในด้านการแสดงออกทางสรีระและด้านการแสดงออกทางพฤติกรรมอยู่ในระดับน้อย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร มีระดับความคิดเห็นโดยเฉลี่ยเกี่ยวกับอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพที่ได้รับจากครอบครัวและและครูอยู่ในระดับปานกลาง และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับอิทธิพลภายนอกที่ได้รับจากเพื่อนอยู่ในระดับน้อย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพในด้านความไม่ชัดเจนของจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพและการมีทางเลือกอาชีพสำรองอยู่ในระดับมาก และมีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยในด้านความขัดแย้งระหว่างจุดมุ่งหมายกับทางเลือกอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความไม่เพียงพอของข้อมูลในด้านความรู้เกี่ยวกับลักษณะของอาชีพ การเข้าถึงแหล่งข้อมูล และการเชื่อมโยงระหว่างลักษณะของอาชีพกับจุดมุ่งหมายของการเลือกอาชีพอยู่ในระดับน้อย และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพในด้านการรับรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการรับรู้ความถนัดในวิชาเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ระดับความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครมีระดับความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครโดยจำแนกตามภูมิภาคพบว่า ตัวแปรที่ทำให้ค่าเฉลี่ยของระดับความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ตัวแปรสังกัด และอาชีพของบิดา ตัวแปรที่ทำให้ค่าเฉลี่ยของระดับความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ตัวแปรแผนการเรียน ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม และรายได้ของบิดาและมารดา (ต่อเดือน) โดยค่าเฉลี่ยของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น

พื้นฐานมีค่าสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา เอกชน ระดับความตั้งใจของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 เมื่อจำแนกตามตัวแปรแผนการเรียน พบว่า ค่าเฉลี่ยของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนคณิตศาสตร์-ศิลปศาสตร์ และศิลปศาสตร์ (ศิลป์ภาษา) มีค่าสูงกว่านักเรียนแผนการเรียนคณิตศาสตร์-วิทยาศาสตร์ ระดับความตั้งใจของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 เมื่อจำแนกตาม ตัวแปรผลการเรียนเฉลี่ยสะสมพบว่า ค่าเฉลี่ยของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมเท่ากับ 2.51-3.00 มีค่าสูงกว่านักเรียนที่มี ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมเท่ากับ 1.00-1.51, 1.51-2.00 และ 2.01-2.50 ค่าเฉลี่ยของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมเท่ากับ 3.01-3.50 มีค่าสูงกว่านักเรียนที่มีผลการ เรียนเฉลี่ยสะสมเท่ากับ 1.00-1.51, 1.51-2.00 และ 2.01-2.50 และค่าเฉลี่ยของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมเท่ากับ 3.51-4.00 มีค่าสูงกว่านักเรียนที่มีผลการ เรียนเฉลี่ยสะสมเท่ากับ 1.00-1.51 ระดับความตั้งใจของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 เมื่อจำแนก ตามตัวแปรอาชีพของบิดาพบว่า ค่าเฉลี่ยของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีบิดาประกอบอาชีพรับจ้าง แรงงาน มีค่าสูงกว่านักเรียนที่มีบิดา ประกอบอาชีพเกษตรกรและนักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว ค่าเฉลี่ยของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีบิดา ประกอบอาชีพรับจ้าง แรงงาน มีค่าสูงกว่านักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพครู อาจารย์ ค่าเฉลี่ยของ ความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีบิดาประกอบอาชีพ พนักงานบริษัทเอกชนหรือรัฐวิสาหกิจมีค่าสูงกว่านักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพครู อาจารย์และ นักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว และค่าเฉลี่ยของความตั้งใจใน การเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีบิดาประกอบอาชีพอื่นๆ มีค่าสูงกว่า นักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพเกษตรกรและนักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพค้าขายหรือธุรกิจ ส่วนตัว และค่าเฉลี่ยของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีบิดาประกอบอาชีพอื่นๆ มีค่าสูงกว่านักเรียน ที่มีบิดาประกอบอาชีพครู อาจารย์ ระดับความ ตั้งใจของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 เมื่อจำแนกตามตัวแปรรายได้ของบิดาและมารดาพบว่า ค่าเฉลี่ยของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่บิดามี รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท มีค่าสูงกว่าบิดาที่มีรายได้ระหว่าง 30,001-50,000 บาท และค่าเฉลี่ย ของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่บิดามีรายได้ ระหว่าง 10,000-30,000 บาท มีค่าสูงกว่าบิดาที่มีรายได้ระหว่าง 30,001-50,000 บาท

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการศึกษาโมเดลเชิงสาเหตุของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในโมเดลเชิงสาเหตุของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรจำนวน 120 คู่ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 จำนวน 106 คู่ คิดเป็นร้อยละ 88.33 ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทั้งหมด และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ส่วนใหญ่มีทิศทางบวก ขนาดค่อนข้างต่ำ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ -0.013 ถึง 0.677 โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือ ตัวแปรการแสดงออกทางพฤติกรรมกับตัวแปรการแสดงออกทางสรีระ นอกจากนี้ยังพบว่า ค่าสถิติ Bartlett's Test of Sphericity มีค่าเท่ากับ 3577.809 ($p < 0.01$) แสดงให้เห็นว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์นี้มีความแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์ (identity matrix) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับค่า Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 ($KMO = 0.825$) แสดงว่าตัวแปรต่างๆ ในโมเดลเชิงสาเหตุของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กันมาก และมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2. ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครกับข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 30.326 องศาอิสระ (df) เท่ากับ 31 ที่ระดับความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.501 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.996 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.982 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) เท่ากับ 0.018 มีค่าเข้าใกล้ศูนย์ โดยตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพและความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพได้ร้อยละ 9 และ 95.1 ตามลำดับ

3. เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมที่ส่งผลต่อตัวแปรความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครพบว่า ตัวแปรความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครได้รับอิทธิพลทางตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จากตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือก

อาชีพ โดยมีขนาดอิทธิพลทางลบเท่ากับ -0.360 และได้รับอิทธิพลทางตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากตัวแปรการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ โดยมีขนาดอิทธิพลทางบวกเท่ากับ 1.554 นอกจากนี้ตัวแปรความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร ยังได้รับอิทธิพลทางอ้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จากตัวแปรอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ โดยส่งผ่านตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ มีขนาดอิทธิพลทางลบเท่ากับ -0.108 แสดงว่า ถ้านักเรียนได้มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพในด้านการรับรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความถนัดในวิชาเรียน ขณะเดียวกันได้รับอิทธิพลจากครอบครัว เพื่อน และครู แล้วจะส่งผลให้นักเรียนมีความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพลดลง ตัวแปรที่มีอิทธิพลรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ต่อตัวแปรความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครคือ ตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ โดยมีขนาดอิทธิพลทางลบเท่ากับ -0.360 และตัวแปรที่มีอิทธิพลรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ต่อตัวแปรความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครคือ ตัวแปรการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ โดยมีขนาดอิทธิพลทางบวกเท่ากับ 1.554 แสดงว่า ทั้งตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพและตัวแปรการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพมีอิทธิพลต่อตัวแปรความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร โดยตัวแปรการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพมีขนาดอิทธิพลสูงกว่าตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ ซึ่งเมื่อพิจารณาตัวแปรแล้วจะพบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพในด้านการรับรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการรับรู้ความถนัดในวิชาเรียน จะส่งผลทางลบต่อความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร แสดงให้เห็นว่า ถ้านักเรียนสามารถรับรู้ความสามารถของตนเองจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความถนัดในวิชาเรียน แล้วจะทำให้นักเรียนมีความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพลดลง และการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพในด้านความไม่ชัดเจนของจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพ ความขัดแย้งระหว่างจุดมุ่งหมายกับทางเลือกอาชีพ และการมีทางเลือกอาชีพสำรองจะส่งผลทางบวกต่อความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร แสดงให้เห็นว่า ถ้านักเรียนมีความความไม่ชัดเจนของจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพ เกิดความขัดแย้งระหว่างจุดมุ่งหมายกับทางเลือกอาชีพ และมีทางเลือกอาชีพสำรองหลายทาง แล้วจะทำให้นักเรียนมีความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพสูงขึ้น นอกจากนี้ตัวแปรความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ ตัวแปรอิทธิพลภายนอก

ที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ และตัวแปรความไม่เพียงพอของข้อมูลมีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีขนาดอิทธิพลทางบวกเท่ากับ 0.161 0.415 และ 0.448 ตามลำดับ

4. เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงที่ส่งผลต่อตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ พบว่า ตัวแปรอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพมีอิทธิพลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีขนาดอิทธิพลทางบวกเท่ากับ 0.300

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. ระดับความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครมีระดับความลังเลใจโดยเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 ซึ่งอยู่ในระดับสูงแสดงให้เห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพที่ตนเองสนใจได้หรืออาจกล่าวได้ว่านักเรียนยังไม่มีความมั่นใจในตนเองว่าอาชีพที่ตนเลือกจะเหมาะสมกับตนเองหรือไม่ โดยข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของ Super (1954) ที่กล่าวว่า บุคคลที่มีอายุระหว่าง 15-17 ปีจะอยู่ในระยะที่เริ่มพิจารณาอาชีพโดยยังไม่ได้มีการตัดสินใจที่แน่นอน (Tentative Substage) และยังคงสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของ Ginzberg (1951) ที่ได้แบ่งการเลือกอาชีพออกเป็น 3 ระยะประกอบด้วย ระยะแรกเป็นระยะความเพ้อฝัน (Period of Fantasy Choice) ระยะนี้เด็กคิดฝันเองว่าโตขึ้นจะประกอบอาชีพใด โดยยังไม่ได้คำนึงถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพความเป็นไปได้ และความสามารถของตน ระยะที่สองเป็นระยะพิจารณาเลือกอาชีพโดยยังไม่ได้ตกลงใจแน่นอน (Period or Tentative Choice) ระยะนี้เป็นระยะที่เด็กจะพิจารณาเลือกอาชีพจากลักษณะของตนเองหรือบางทีจากลักษณะของอาชีพโดยไม่ได้พิจารณาองค์ประกอบหรือสภาพการณ์อื่นๆ ให้ทั่วถึง และระยะที่สามเป็นระยะพิจารณาตามสภาพความเป็นจริง (Period of Realistic Choice) ระยะนี้เป็นระยะที่บุคคลมีการพิจารณาตนเองและอาชีพประกอบกัน เพื่อให้ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และจะพิจารณาตามสภาพความเป็นจริง ไม่ใช่การเพ้อฝัน

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครโดยจำแนกตามภูมิภาคหลังพบว่า นักเรียนที่เรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เรียนแผนการเรียนคณิต-ศิลป์และศิลป์ภาษา มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมอยู่ในระหว่าง 3.01-3.50 มีบิดาที่ประกอบอาชีพอื่นๆ ซึ่งได้แก่ แพทย์ วิศวกร และบิดาที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท มีผลทำให้นักเรียนมีระดับความพึงพอใจในการเลือกประกอบอาชีพโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้ยังพบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจในการเลือกประกอบอาชีพระหว่างกลุ่มตัวแปรระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา และอาชีพของมารดาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจในการเลือกประกอบอาชีพในแต่ละกลุ่มของตัวแปรนั้นมีค่าใกล้เคียงกันมากจึงทำให้เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจในการเลือกประกอบอาชีพแล้วพบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. จากผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพมีอิทธิพลทางตรงต่อความพึงพอใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเส้นอิทธิพลแผนภาพโมเดลเชิงสาเหตุของความพึงพอใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครจะเห็นว่า เส้นอิทธิพลจากตัวแปรการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพไปยังตัวแปรความพึงพอใจในการเลือกประกอบอาชีพมีค่าเป็นบวกแสดงให้เห็นว่า หากนักเรียนมีความไม่ชัดเจนของจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพ เกิดความขัดแย้งระหว่างจุดมุ่งหมายกับทางเลือกอาชีพ และมีทางเลือกอาชีพสำรองหลายทางเพิ่มขึ้น จะทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจในการเลือกประกอบอาชีพเพิ่มขึ้นด้วย ผลการวิเคราะห์นี้สอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการของ Hoppock (1967) ที่กล่าวว่า การที่จะรู้ถึงความต้องการของตนเองในการเลือกอาชีพนั้นเป็นความต้องการที่เกิดขึ้นโดยอาจมีความชัดเจนในบางบุคคลหรือสำหรับบางคนอาจคลุมเครือ ไม่ว่าจะป็นกรณีใดก็ตามความต้องการเหล่านี้ล้วนมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพทั้งสิ้น และยังสอดคล้องกับบทเรียนออนไลน์เรื่องการตัดสินใจเลือกทางศึกษาต่อและอาชีพ (ครูวารินทร์ วากะมะ งานแนะแนวโรงเรียนเบญจมราชาอนุสรณ์ ตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี) กล่าวว่า การพิจารณาตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพหรือเลือกคณะควรพิจารณาจากเป้าหมายในชีวิต ที่ตนคิดต่ออาชีพต่างๆ กล่าวคือ นักเรียนควรวางเป้าหมายให้กับชีวิตของตนเองว่าตนเองต้องการที่จะประกอบอาชีพอะไร เนื่องจากการวางเป้าหมายในการเลือกอาชีพเป็นสิ่งสำคัญ นอกจากนี้ข้อค้นพบที่ได้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Germeijs และ De Boeck (2003) ที่พบว่า การไม่เห็นคุณค่าของอาชีพมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเลือกประกอบอาชีพ

อีกทั้งการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพยังมีอิทธิพลต่อความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ และ Corkin และคณะ (2008) ได้พบว่า การที่นักเรียนมีทางเลือกเกี่ยวกับอาชีพหลายทาง และการมีความขัดแย้งในตัวบุคคลหรืออาจกล่าวได้ว่า นักเรียนเกิดความขัดแย้งระหว่างจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพกับทางเลือกของอาชีพล่วงหน้าก่อให้เกิดความลังเลใจในการเลือกอาชีพได้เช่นกัน

สำหรับตัวแปรอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพประกอบด้วย อิทธิพลจากครอบครัว อิทธิพลจากเพื่อน และอิทธิพลจากครู ส่งผลทางอ้อมต่อความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยส่งผ่านตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ เมื่อพิจารณาเส้นอิทธิพลแผนภาพโมเดลเชิงสาเหตุของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครจะเห็นว่า เส้นอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพไปยังตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพมีค่าเป็นบวกและเส้นอิทธิพลจากตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพไปยังตัวแปรความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพมีค่าเป็นลบแสดงให้เห็นว่า ถ้านักเรียนได้รับอิทธิพลจากครอบครัว อิทธิพลจากเพื่อน และอิทธิพลจากครูเพิ่มขึ้นจะทำให้ นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพเพิ่มขึ้นและจะทำให้ นักเรียนมีความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพลดลง ผลการวิเคราะห์นี้สอดคล้องกับทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Holland (1966) ที่กล่าวว่า การเลือกอาชีพนั้นจะเกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพของบุคคลซึ่งจะได้รับอิทธิพลจากภูมิหลังของตระกูล บิดามารดา และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ประสบการณ์เหล่านี้จะก่อให้เกิดความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ และความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบนี้จะกลายเป็นความสนใจและจากความสนใจและความสามารถเฉพาะจะกำหนดให้คิดหรือรับรู้ความสามารถของตนเองและแสดงเอกลักษณ์ของตนออกมา อีกทั้งข้อค้นพบนี้ยังสอดคล้องกับทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Roe (1953) ที่กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาจะก่อให้เกิดบุคลิกภาพและบุคลิกภาพนี้จะมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุคคล โดยบุคคลจะเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับบุคลิกภาพหรือความสามารถของตนเอง และยังสอดคล้องกับทฤษฎีการวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล (อ้างถึงใน วัชรวิ ทรัพย์มี, 2521; สำเนาวิ ขจรศิลป์, 2534) ที่กล่าวว่า การเลือกอาชีพต้องอาศัยการวิเคราะห์ตนเองและการวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน โดยการวิเคราะห์ตนเองนั้นจะวิเคราะห์องค์ประกอบและคุณสมบัติของตนเอง เช่น ความสามารถ ความสนใจ และความถนัด เป็นต้น ซึ่งการวิเคราะห์ตนเองนั้นจะได้รับอิทธิพลจากบุคคลแวดล้อม ได้แก่ พ่อแม่ ญาติพี่น้อง ครู นักแนะแนว และเพื่อน เป็นต้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การเลือกอาชีพได้รับอิทธิพลมาจากองค์ประกอบที่หลากหลายด้าน โดยแต่ละบุคคลอาจได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบใด

องค์ประกอบหนึ่งอย่างน้อยแตกต่างกันหรืออาจได้รับอิทธิพลจากหลายองค์ประกอบ จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่า หากนักเรียนได้รับอิทธิพลจากครอบครัว อิทธิพลจากเพื่อน และอิทธิพลจากครู ก็จะมีผลต่อการรับรู้ความสามารถของนักเรียนในการเลือกอาชีพได้ โดยการรับรู้ความสามารถของนักเรียนในการเลือกอาชีพนี้จะส่งผลต่อความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nota และคณะ (2007) ที่พบว่า การสนับสนุนของครอบครัวมีอิทธิพลต่อความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนโดยผ่านตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอมรรัตน์ เหล่าบุญมา (2550) ที่พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตนเองและปัจจัยบุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งประกอบไปด้วยพ่อแม่ เพื่อน ครู อาจารย์และแนวโน้มอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน

3. เมื่อพิจารณาโมเดลเชิงสาเหตุของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครจะพบว่า ตัวแปรความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพและตัวแปรความไม่เพียงพอของข้อมูลส่งผลต่อความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวแปรจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและใกล้เคียง ซึ่งงานวิจัยเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยจากบริบทต่างประเทศ ทำให้เมื่อนำมาสร้างเป็นโมเดลและนำมาใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบริบทของประเทศไทยอาจทำให้มีความแตกต่างกัน หรืออีกสาเหตุหนึ่งอาจเกิดจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพมหานครซึ่งนักเรียนเหล่านี้อาจได้รับข้อมูลที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกอาชีพอย่างเพียงพอ หรือนักเรียนอาจได้รับการแนะนำ และสนับสนุนจากบุคคลที่เกี่ยวข้องจึงทำให้นักเรียนเหล่านี้ไม่เกิดความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ

4. เมื่อพิจารณาสัมประสิทธิ์เส้นทางพบว่า ตัวแปรการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางสูงที่สุดนั่นหมายความว่า การที่นักเรียนเกิดความไม่ชัดเจนของจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพหรือไม่แน่ใจว่าตนเองอยากจะทำอาชีพอะไรที่แน่นอน นักเรียนเกิดความขัดแย้งระหว่างอาชีพที่อยากจะทำกับอาชีพที่ต้องเลือก และมีทางเลือกอาชีพสำรองหลายทาง สิ่งทีกล่าวมาข้างต้นล้วนทำให้นักเรียนเกิดความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Vondracek และคณะ (1990) พบว่า ความขัดแย้งในการเลือกอาชีพโดยอาจเกิดจากความไม่เห็นด้วยของผู้ปกครอง การไม่รู้จักตนเองอย่างดีพอ การมีความสนใจในหลายอาชีพ และมีความรู้สึกทางบวกต่อหลายอาชีพ สิ่งเหล่านี้ล้วนทำให้เกิดความสับสนและมีความลังเลใจที่จะเลือกอาชีพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Osipow และคณะ

(1996) ที่พบว่า การเกิดความขัดแย้งในการเลือกอาชีพ การมีทางเลือกของอาชีพที่หลากหลาย และการไม่แน่ใจว่าตนเองอยากจะเลือกประกอบอาชีพอะไรล่วงหน้าก่อให้เกิดความยากลำบากในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

5. ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.951 แสดงว่าตัวแปรการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ ตัวแปรความไม่เพียงพอของข้อมูล ตัวแปรอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ ตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ และตัวแปรความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพได้ร้อยละ 95.1 แสดงว่าตัวแปรที่ผู้วิจัยนำมาศึกษาครั้งนี้สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพได้สูง

ข้อเสนอแนะ

การนำเสนอในส่วนนี้ ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรก เป็นการนำเสนอเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ และส่วนที่สอง เป็นการนำเสนอข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อเสนอแนะในการผลการวิจัยไปใช้

1. จากข้อค้นพบของการวิจัยที่ชี้ให้เห็นว่า ความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครเป็นผลมาจากปัจจัยด้านการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพเป็นสำคัญ ดังนั้น ผู้ปกครอง ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรให้คำแนะนำและเสริมสร้างทัศนคติด้านดีเกี่ยวกับอาชีพที่นักเรียนให้ความสนใจเป็นสำคัญ สนับสนุนให้นักเรียนได้ตั้งเป้าหมายหรือความคาดหวังในอาชีพไว้ล่วงหน้าให้มีความชัดเจน และคอยให้คำปรึกษาในเรื่องของการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด เมื่อนักเรียนมีอาชีพที่สนใจหลากหลายอาชีพ และคอยแนะนำถึงข้อดี ข้อเสีย และประโยชน์ของอาชีพนั้นๆ ให้แก่นักเรียน

2. จากการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครยังได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ส่วนนี้ เพื่อให้ นักเรียนเกิดความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพลดลง โดยถ้านักเรียนสามารถรับรู้ความสามารถของตนเองได้เป็นอย่างดี ก็จะทำให้ นักเรียนไม่เกิดความลังเลใจในการเลือกประกอบ

อาชีพ ดังนั้น ผู้ปกครอง ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องควรรีให้ความสนใจ เอาใจใส่ และคอยสนับสนุนในการทำกิจกรรมที่ส่งเสริมความถนัดของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึงความสามารถของตนเองอย่างแท้จริง ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในตนเองที่จะตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพที่เหมาะสมได้ และไม่ควรแนะนำให้เด็กเลือกอาชีพตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือคะแนนสอบเพียงอย่างเดียว และนักเรียนควรมีการสำรวจและค้นพบความสนใจ ความชอบ และความถนัดของตนเองว่าตนเองมีความถนัดในด้านใดหรือในวิชาใดและความถนัดนั้นมีความเหมาะสมกับอาชีพใด

3. นอกจากนี้แล้วยังมีตัวแปรอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ ซึ่งแม้จะไม่มีอิทธิพลโดยตรงต่อความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพแต่ก็มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ กล่าวคือ ถ้านักเรียนได้รับอิทธิพลจากครอบครัว ครู หรือเพื่อน จะทำให้นักเรียนสามารถรับรู้ความสามารถของตนเองได้แล้วก็จะส่งผลให้นักเรียนมีความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพลดลง ดังนั้น ครอบครัว ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องควรรีให้ความสนใจ เอาใจใส่และคอยแนะนำในเรื่องการเลือกอาชีพของนักเรียน โดยสนับสนุนให้เลือกอาชีพตามความสามารถ บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย ความชอบ และให้อิสระในการเลือกอาชีพ เพื่อให้เด็กเกิดความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพลดลง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณอาจยังไม่ได้สารสนเทศที่เป็นรายละเอียดอย่างเพียงพอ อีกทั้งตัวแปรส่วนใหญ่ที่สังเคราะห์ได้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาจากบริบทของต่างประเทศ ดังนั้นครั้งต่อไปจึงควรมีการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ (mixed method) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนมากขึ้นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย ซึ่งในความเป็นจริงอาจมีตัวแปรอื่นๆ ที่ส่งผลต่อความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพจึงควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆ เพิ่มเติม

2. ผลการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้นจึงไม่ครอบคลุมไปยังนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งประเทศ ดังนั้นจึงควรนำตัวแบบที่สร้างขึ้นมาไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ ด้วยเพื่อให้ผลการวิจัยที่ได้มีความถูกต้องชัดเจนและครอบคลุมประชากรในขอบเขตที่กว้างมากขึ้น

3. การสร้างโมเดลเชิงสาเหตุของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครในครั้งนี้ ตัวแปรมีความซับซ้อนและวัดได้ยาก ดังนั้นการสร้างเครื่องมือในการวัดอาจเกิดความคลาดเคลื่อนในการวัดได้ ดังนั้นผู้วิจัยควรให้ความสำคัญในเรื่องคุณภาพของเครื่องมือ นอกจากนี้ในเรื่องการสร้างและเลือกใช้เครื่องมือ ควรคำนึงถึงเวลาความสะดวก และความร่วมมือของกลุ่มตัวอย่างด้วย เพื่อจะได้ดำเนินการได้อย่างเหมาะสมในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้มีคุณภาพตามกำหนดเวลา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- จุฑาภรณ์ วรสุมนต์. (2514). *ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของบิดามารดากับการเลือกอาชีพของนักเรียน*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิต วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉลอย กীরติรักษกุล. (2511). *ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคใต้ของประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธร สุนทรายุทธ. (2550). *การบริหารการจัดการความเสี่ยงทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- ธิดารัตน์ บุญนุช. (2511). *ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *โมเดลลิสเรล: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นวลศิริ เปาโรหิตย์. (2532). *พัฒนาการทางอาชีพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นวลศิริ เปาโรหิตย์. (2546). *พัฒนาอาชีพในองค์กร*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พรรณราย นิมขุนทด. (2512). *ความมีนัยสำคัญของบุคลิกภาพในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดราชบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วารุณี อัสนีวัฒน์. (2511). *ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคเหนือของประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชร ทรัพย์มี. (2521). *การแนะแนวอาชีพ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2548). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สมถวิล ปีต้ายัง. (2537). *การวิเคราะห์องค์ประกอบค่านิยมในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุนี ธนสารสมบัติ. (2511). *ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคกลางของประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัย การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลำเนาวัลย์ ขจรศิลป์. (2534). *การแนะแนวอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อมรรัตน์ เหล่าบุญมา. (2550). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อรอนงค์ แจ่มผล. (2524). *ความสัมพันธ์ระหว่างกันของวุฒิภาวะทางอาชีพ ความสนใจในอาชีพ สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน กับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนิสิตนักศึกษาปีที่ 2 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Argyropoulou, P. E. et al. (2007). Generalized self-Efficacy, coping, career indecision, and vocational choices of senior high school students in Greece: implication for career guidance practitioners. *Journal of Career Development* 33(4): 316-337.
- Corkin, D. et al. (2008). Dimension of career indecision among Puerto Rican college students. *Journal of College Student Development* 49(2): 81-94.
- Creed, P. et al. (2006). Causal relationship between career indecision and career decision-making self-efficacy: a longitudinal cross-lagged analysis. *Journal of Career Development* 33(1): 47-65
- Ducote, J. M. (1984). Career indecision among adolescent / college students: a literature review and suggest interventions. *Mid - South Educational Research Association 13th*. New Orleans, LA

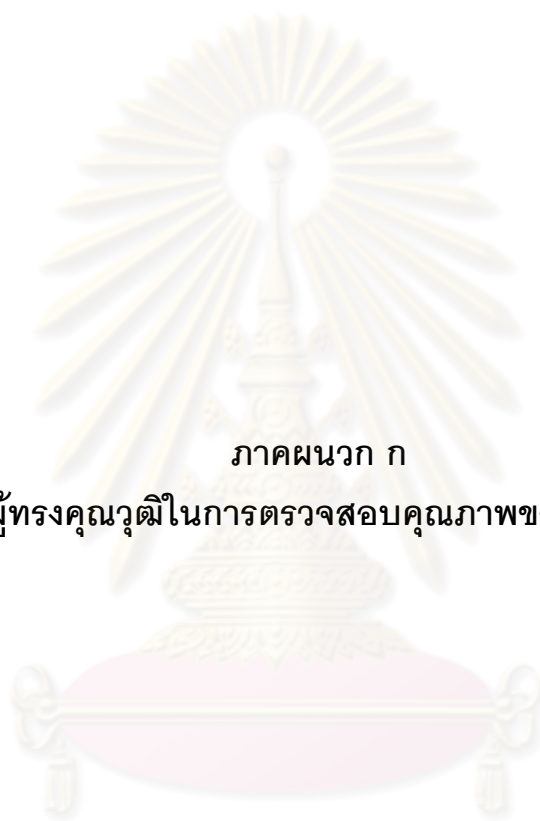
- Emmanuelle, V. (2009). Inter-relationships among attachment to mother and father, self-esteem, and career indecision. *Journal of Vocational Behavior* : 1-9
- Fuqua, R. D. et al. (1988). Relation of state and trait anxiety to different components of career indecision. *Journal of Counseling Psychology* 35(2): 154-158.
- Gaffner, C. D. & Hazler, J. R. (2002). *Factors related to indecisiveness and career indecision in undecided college students [online]*. Available from: http://findarticles.com/p/articles/mi_qa3752/is_200205/ai_n9078714/ [2009, 9 June].
- Gati, I. et al. (1996). A taxonomy of difficulties in career decision making. *Journal of Counseling Psychology* 43(4): 510-526.
- Gati, I. et al. (2000). Validity of the career decision-making difficulties questionnaire: counselee versus career counselor perceptions. *Journal of Vocational Behavior* 56: 99-113.
- Germeijs, V. & De Boeck, P. (2002). A measurement scale for indecisiveness and its relationship to career indecision and other types of indecision. *European Journal of Psychological Assessment* 18(2): 113-122.
- Germeijs, V. & De Boeck, P. (2003). Career indecision: three factors from decision theory. *Journal of Vocational Behavior* 62: 11-25
- Germeijs, V., Verschueren, K. & Soenens, B. (2006). Indecisiveness and high school student's career decision-making process: longitudinal associations and the mediational role of anxiety. *Journal of Counseling Psychology* 53(4): 397-410.
- Holland, L. J. & Holland, E. J. (1977). Vocational indecision: more evidence and speculation. *Journal of Counseling Psychology* 24(5): 404-414.
- Kinnier, T. R., Brigman, L. & Noble, C., F. (1990). Career indecision and family enmeshment. *Journal of Counseling and Development* 68: 309-312.
- Kelly, R. K. & Lee, C. W. (2002). Mapping the domain of career decision problem. *Journal of Vocational Behavior* 61: 302-326.

- Kelly, R. K. & Pulver, A. C. (2003). Refining measurement of career indecision types: a validity study. *Journal of Vocational Behavior* 61: 302-326.
- Matre, V. G. & Cooper, S. (1984). Concurrent evaluation of career indecision and indecisiveness. *The Personnel and Guidance Journal* : 637-639.
- Nota, L. et al. (2007). Career search self-efficacy, family support, and career indecision with Italian youth. *Journal of Career Development* 15(2): 181-193.
- Osipow, H. S. (1999). Assessing career indecision. *Journal of Vocational Behavior* 55: 147-154.
- Pecjak, S. & Kosir, K. (2007). Personality, motivational factors and difficulties in career decision-making in secondary school students. *Psihologijske teme* 16(1): 141-158.
- Saka, N. & Gati, I. (2007). Emotion and personality-related aspects of persistent career decision-making difficulties. *Journal of Vocational Behavior* 71: 340-358.
- Sepich, T. R. (1987). A review of the correlates and measurements of career indecision. *Journal of Career Development* 14: 8-22
- Talib, A. M. & Aun, K. T. (2009). Predictors of career indecision among Malaysian undergraduate students. *European Journal of Social Sciences* 8(2): 215-224.
- Vondracek, W. F. et al. (1990). Dimension of career indecision. *Journal of Counseling Psychology* 37(1): 98-106.
- Whiston, C. S. (1996). The relationship among family interaction patterns and career indecision and career decision-making self-efficacy. *Journal of Career Development* 23(2): 137-149.

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

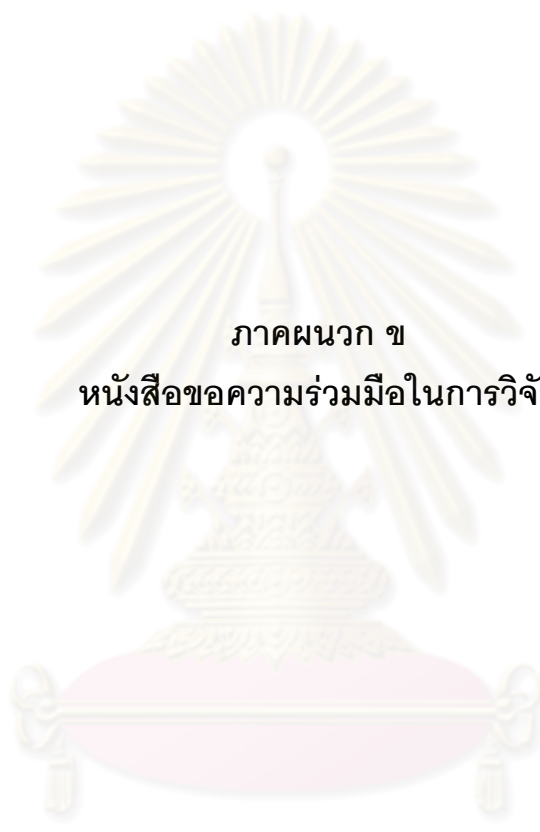
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ
อาจารย์ประจำภาควิชาอาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล
อาจารย์ประจำภาควิชาอาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์
อาจารย์พิเศษประจำภาควิชาอาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐสุภรณ์ หลาวทอง
อาจารย์ประจำภาควิชาอาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. อาจารย์ ดร.ปิยวรรณ พันธุ์มงคล
อาจารย์ประจำภาควิชาอาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. อาจารย์ ดร.ชนิศา อภิชาติบุตร
อาจารย์ประจำภาควิชาอาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
7. อาจารย์ ดุสิตา ทินมาลา
อาจารย์ประจำภาควิชาอาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ.0512.6(2755)/

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

22 มกราคม 2553

เรื่อง ขอลเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	จำนวน 1 ชุด
	2. แบบตรวจความตรงเชิงโครงสร้าง	จำนวน 1 ชุด
	3. โครงร่างงานวิจัย (ฉบับสังเขป)	จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปรารถนา พลอภิชาติ นิสิตปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อยู่ในระหว่างการดำเนินการวิจัยเรื่อง “โมเดลเชิงสาเหตุของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอลเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ)

หัวหน้าภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา โทรศัพท์ 0-2218-2581-97 ต่อ 800-801

นิตินิเทศ โทรศัพท์ 082-527-1477

ที่ ศธ.0512.6(2755)/

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

8 กุมภาพันธ์ 2553

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามความพึงพอใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษา
ปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 40 ชุด

เนื่องจาก นางสาวปรารธนา พลอภิชาติ นิสิตปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา
ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อยู่ในระหว่างกา
ดำเนินการวิจัยเรื่อง “โมเดลเชิงสาเหตุของความพึงพอใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียน
มัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยกับนักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 40 คน ทั้งนี้ นิสิตได้แนบรายละเอียดในการดำเนินการและเครื่องมือใน
การวิจัยมาพร้อมหนังสือฉบับนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการ
วิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณ
อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ)

หัวหน้าภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา โทรศัพท์ 0-2218-2581-97 ต่อ 800-801

นิสิต โทรศัพท์ 082-527-1477

ที่ ศธ.0512.6(2755)/

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

1 มิถุนายน 2553

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามความพึงพอใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียน

มัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 60 ชุด

2. ของเอกสารสำหรับส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัย จำนวน 1 ชุด

เนื่องจาก นางสาวปรารถนา พลอภิชาติ นิสิตปริญญาโท สาขาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัย และจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อยู่ในระหว่างการดำเนินการวิจัยเรื่อง “โมเดลเชิงสาเหตุของความพึงพอใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 40 คน ทั้งนี้ นิสิตได้แนบรายละเอียดในการดำเนินการและเครื่องมือในการวิจัยมาพร้อมหนังสือฉบับนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงมณี ไตรวิจิตรคุณ)

หัวหน้าภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา โทรศัพท์ 0-2218-2581-97 ต่อ 800-801

นิสิต โทรศัพท์ 082-527-1477

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

NO.

แบบสอบถามในการทำวิจัยเรื่อง
โมเดลเชิงสาเหตุของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพ
ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร

เรียน ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (2) เพื่อเปรียบเทียบระดับความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยจำแนกตามภูมิหลังของนักเรียน (3) เพื่อสร้างโมเดลเชิงสาเหตุของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (4) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กับข้อมูลเชิงประจักษ์

2. แบบสอบถามนี้ประกอบด้วย ข้อคำถาม 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพ

3. **คำตอบของท่าน**มีค่ายิ่งต่อการวิจัยในครั้งนี้ และผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ การให้ข้อมูลที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงนอกจากจะไม่ใช่ประโยชน์ต่อผู้ใดแล้ว ยังนำไปสู่การสรุปและแปลผลที่ผิดพลาด ดังนั้นจึงขอให้ท่านให้ข้อมูลตามความจริง คำตอบของท่าน ไม่มีข้อเสียหายใดๆ กับตัวท่าน และจะเก็บเป็นความลับ โดยจะประมวลผลเป็นภาพรวมเพื่อใช้ประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาใช้เวลาตอบแบบสอบถามฉบับนี้

นางสาวปารรณา พลอภิชาติ

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความที่ตรงกับความจริงของนักเรียน
ลงในช่องว่าง

1. เพศ 1) ชาย 2) หญิง
2. แผนการเรียน 1) คณิตศาสตร์-วิทยาศาสตร์ 2) คณิตศาสตร์-ศิลปศาสตร์
 3) ศิลปศาสตร์ (ศิลป์ภาษา) 4) อื่น ๆ ระบุ.....
3. เกรดเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึงปัจจุบัน

☐ 1) ต่ำกว่า 1.00	☐ 2) 1.00 – 1.50
☐ 3) 1.51 – 2.00	☐ 4) 2.01 – 2.50
☐ 5) 2.51 – 3.00	☐ 6) 3.01 – 3.50
☐ 7) 3.51 – 4.00	
4. ระดับการศึกษาของบิดา

☐ 1) ต่ำกว่า ประถมศึกษาปีที่ 6	☐ 2) ประถมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า
☐ 3) มัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า	☐ 4) มัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า
☐ 5) อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	☐ 6) ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า
☐ 7) ปริญญาโท	☐ 8) ปริญญาเอก
5. ระดับการศึกษาของมารดา

☐ 1) ต่ำกว่า ประถมศึกษาปีที่ 6	☐ 2) ประถมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า
☐ 3) มัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า	☐ 4) มัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า
☐ 5) อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	☐ 6) ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า
☐ 7) ปริญญาโท	☐ 8) ปริญญาเอก

6. อาชีพของบิดา

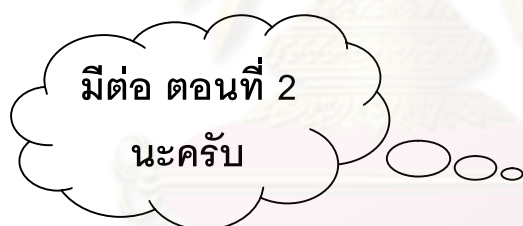
☐ 1) รับจ้าง แรงงาน	☐ 2) เกษตรกร (ทำนา ทำไร่ ทำสวน)
☐ 3) ค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว	☐ 4) พนักงานบริษัท เอกชน รัฐวิสาหกิจ
☐ 5) ครู อาจารย์ (รัฐบาล หรือเอกชน)	☐ 6) อื่น ๆ (ระบุ).....

7. อาชีพของมารดา

☐ 1) รับจ้าง แรงงาน	☐ 2) เกษตรกร (ทำนา ทำไร่ ทำสวน)
☐ 3) ค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว	☐ 4) พนักงานบริษัท เอกชน รัฐวิสาหกิจ
☐ 5) ครู อาจารย์ (รัฐบาล หรือเอกชน)	☐ 6) อื่น ๆ (ระบุ).....

8. รายได้ของผู้ปกครอง (ต่อเดือน)

☐ 1) ต่ำกว่า 10,000 บาท	☐ 2) 10,000 – 30,000 บาท
☐ 3) 30,001 – 50,000 บาท	☐ 4) 50,001 – 70,000 บาท
☐ 5) 70,001 – 90,000 บาท	☐ 6) มากกว่า 90,000 บาท

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างท้ายข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด **ข้อละ 1 คำตอบ** และกรุณา **ตอบให้ครบทุกข้อ**

โดยระดับความคิดเห็นของท่านมีความหมายดังนี้

- 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 4 หมายถึง เห็นด้วย
- 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข้อที่	ข้อความคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)	ไม่เห็นด้วย (2)	ปานกลาง (3)	เห็นด้วย (4)	เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5)
1	ฉันมักจะคิดเสมอว่าอาชีพที่ฉันเลือกอาจจะไม่เป็นไปตามที่ฉันคาดหวังไว้	1	2	3	4	5
2	ฉันมีความสับสนในการเลือกอาชีพอยู่เสมอ เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ต้องเลือกอาชีพ	1	2	3	4	5
3	ฉันมักจะตั้งคำถามกับตัวเองอยู่บ่อย ๆ ว่าอาชีพที่ฉันเลือกเหมาะสมกับฉันหรือไม่	1	2	3	4	5
4	เมื่อฉันตัดสินใจเลือกอาชีพแล้ว ฉันจะไม่นำเรื่องดังกล่าวมาคิดอีก	1	2	3	4	5
5	ฉันมักจะคิดว่าอาชีพที่ฉันเลือกจะเป็นที่ยอมรับกับบุคคลหรือสังคมรอบข้างหรือไม่	1	2	3	4	5

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง (1)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ปาน กลาง (3)	เห็น ด้วย (4)	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง (5)
6	ฉันรู้สึกเครียด เมื่อคิดถึงการที่จะต้องเลือกอาชีพ	1	2	3	4	5
7	ฉันรู้สึกหวาดกลัว เมื่อคิดถึงการที่จะต้องเลือกอาชีพ	1	2	3	4	5
8	ฉันรู้สึกกังวลใจ เมื่อคิดถึงการที่จะต้องเลือกอาชีพ	1	2	3	4	5
9	ฉันรู้สึกเบื่อหน่าย เมื่อคิดถึงการที่จะต้องเลือกอาชีพ	1	2	3	4	5
10	ฉันไม่มีความเชื่อมั่นในการเลือกอาชีพ เมื่อคิดถึงการที่ จะต้องเลือกอาชีพ	1	2	3	4	5
11	ฉันมีอาการเวียนศีรษะ เมื่อคิดถึงการที่จะต้องเลือก อาชีพ	1	2	3	4	5
12	ฉันมักจะถอนหายใจบ่อยครั้ง เมื่อคิดถึงการที่จะต้อง เลือกอาชีพ	1	2	3	4	5
13	ฉันมักจะท้องเสียหรือท้องผูก เมื่อคิดถึงการที่จะต้อง เลือกอาชีพ	1	2	3	4	5
14	ฉันมักจะปวดบริเวณท้ายทอยหรือขมับเสมอ เมื่อ คิดถึงการที่จะต้องเลือกอาชีพ	1	2	3	4	5
15	ฉันมีอาการอยากจะอาเจียน เมื่อคิดถึงการที่จะต้อง เลือกอาชีพ	1	2	3	4	5
16	ฉันมักจะมีปัญหาเกี่ยวกับการนอน เช่น นอนไม่หลับ นอนหลับไม่สนิท หรือนอนหลับยาก เมื่อคิดถึงการที่ จะต้องเลือกอาชีพ	1	2	3	4	5
17	ฉันมักพุดถึงปัญหาในการเลือกอาชีพบ่อยครั้ง	1	2	3	4	5

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง (1)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ปาน กลาง (3)	เห็น ด้วย (4)	เห็น ด้วย ยิ่ง (5)
18	ฉันปล่อยปละละเลยไม่สนใจตนเอง เมื่อคิดถึงการที่ จะต้องเลือกอาชีพ	1	2	3	4	5
19	ฉันมักมีเรื่องทะเลาะกับคนรอบข้าง เช่น พ่อแม่ เพื่อน เป็นต้น ในช่วงที่ฉันต้องเลือกอาชีพ	1	2	3	4	5
20	ฉันมักผอแอในการทำงานเพราะนึกถึงการเลือกอาชีพ	1	2	3	4	5
21	ฉันเลือกอาชีพตามความต้องการของคนในครอบครัว	1	2	3	4	5
22	ฉันเลือกอาชีพตามอาชีพของครอบครัว	1	2	3	4	5
23	ครอบครัวของฉันมักจะให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเลือก อาชีพแก่ฉันเสมอ	1	2	3	4	5
24	ครอบครัวของฉันให้อิสระแก่ฉันในการเลือกอาชีพ	1	2	3	4	5
25	ครอบครัวของฉันมีส่วนร่วมในการเลือกอาชีพด้วย เสมอ	1	2	3	4	5
26	ฉันเลือกอาชีพตามเพื่อนสนิทของฉัน	1	2	3	4	5
27	เพื่อนของฉันชักชวนให้ฉันเลือกอาชีพเดียวกัน	1	2	3	4	5
28	ฉันเลือกอาชีพโดยไม่สนใจคำชักชวนของเพื่อน	1	2	3	4	5
29	ฉันเลือกอาชีพตามคำชักชวนของเพื่อนเนื่องจากกลัว เพื่อนโกรธ หรือเลิกคบกับฉัน	1	2	3	4	5
30	ฉันจะเลือกอาชีพตามเพื่อน ๆ ส่วนใหญ่	1	2	3	4	5
31	ฉันเลือกอาชีพตามคำแนะนำของคุณ	1	2	3	4	5

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง (1)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ปาน กลาง (3)	เห็น ด้วย (4)	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง (5)
32	ครูมีส่วนช่วยในการตัดสินใจเลือกอาชีพของฉัน	1	2	3	4	5
33	ฉันเลือกอาชีพโดยไม่สนใจคำแนะนำของครู	1	2	3	4	5
34	เมื่อฉันต้องเลือกอาชีพ ฉันมักจะขอคำแนะนำจากครูเสมอ	1	2	3	4	5
35	ฉันมักจะเข้าไปขอคำแนะนำเกี่ยวกับการเลือกอาชีพจากครูของฉันเสมอ	1	2	3	4	5
36	ฉันเลือกอาชีพโดยไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของอาชีพต่าง ๆ เช่น รายได้ ความก้าวหน้าในอาชีพ แนวโน้มของตลาดแรงงาน เป็นต้น ที่ละเอียดและชัดเจน	1	2	3	4	5
37	ฉันสามารถแยกได้ว่าอาชีพแต่ละอาชีพมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน	1	2	3	4	5
38	ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ของอาชีพต่าง ๆ สามารถช่วยให้ฉันเลือกอาชีพได้	1	2	3	4	5
39	ฉันไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าในอาชีพต่าง ๆ	1	2	3	4	5
40	ฉันทราบถึงข้อดีและข้อเสียของอาชีพต่าง ๆ เป็นอย่างดี	1	2	3	4	5
41	ฉันทราบว่าอาชีพที่ฉันสนใจจะต้องเลือกเรียนในคณะและสถาบันการศึกษาใด	1	2	3	4	5

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง (1)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ปาน กลาง (3)	เห็น ด้วย (4)	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง (5)
42	ฉันไม่ทราบว่าอาชีพที่ฉันสนใจจะมีสภาพแวดล้อม ในการทำงานเป็นอย่างไร เช่น ต้องทำงานกลางแจ้ง หรือในที่ที่เสียงดัง เป็นต้น	1	2	3	4	5
43	ฉันมีความรู้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ว่าอาชีพต่างๆ ต้องการคุณสมบัติแต่ละอย่างที่แตกต่างกันอย่างไรบ้าง	1	2	3	4	5
44	ฉันทราบว่าอาชีพที่ฉันสนใจเมื่อเลือกไปแล้วจะมีความเหมาะสมกับตลาดแรงงานในปัจจุบัน	1	2	3	4	5
45	ฉันค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพจากอินเทอร์เน็ตทำให้ฉันได้รับข้อมูลที่เป็นปัจจุบันเพื่อใช้ประกอบการเลือกอาชีพ	1	2	3	4	5
46	แหล่งค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพมีความสำคัญอย่างมากที่ฉันจะใช้ในการสืบค้นข้อมูล	1	2	3	4	5
47	ฉันได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาชีพจากป้ายประกาศของฝ่ายแนะแนว	1	2	3	4	5
48	ฉันอ่านคู่มือแนะแนวต่าง ๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคต	1	2	3	4	5
49	ฉันอ่านป้ายแนะแนวการเลือกประกอบอาชีพในอนาคต ของฝ่ายแนะแนว	1	2	3	4	5
50	ฉันติดต่อสอบถามไปยังสถาบันการศึกษาที่สนใจเพื่อสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่ฉันจะเลือก	1	2	3	4	5

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง (1)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ปาน กลาง (3)	เห็น ด้วย (4)	เห็น ด้วย ยิ่ง (5)
51	ฉันไม่ทราบถึงลักษณะของอาชีพที่สอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายที่ฉันต้องการให้ประสบความสำเร็จ	1	2	3	4	5
52	ฉันไม่สามารถนำข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่มีอยู่มาก พิจารณาประกอบกับจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพ ของฉันได้	1	2	3	4	5
53	ฉันทราบว่าตนเองมีจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพที่ แน่นอน และชัดเจน	1	2	3	4	5
54	ฉันยังไม่มีจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพที่ชัดเจน ว่า ฉันต้องการเลือกประกอบอาชีพใด	1	2	3	4	5
55	ฉันได้กำหนดอาชีพที่ฉันจะเลือกประกอบในอนาคตไว้ เรียบร้อยแล้ว	1	2	3	4	5
56	ฉันรู้สึกว่าคุณจุดมุ่งหมายที่ฉันต้องการประสบความสำเร็จ ไม่สอดคล้องกับทางเลือกของอาชีพที่มีอยู่	1	2	3	4	5
57	ฉันมีจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพแต่ไม่สามารถเลือก อาชีพนี้ได้	1	2	3	4	5
58	ฉันไม่สามารถเลือกอาชีพได้ตามที่ฉันตั้งใจไว้	1	2	3	4	5
59	ฉันมีทางเลือกอาชีพเพียงทางเดียวเท่านั้นที่เหมาะสม กับฉัน	1	2	3	4	5
60	ฉันคิดว่ามีหลายอาชีพที่เหมาะสมกับฉัน	1	2	3	4	5
61	ถึงแม้ว่าฉันจะไม่ได้เลือกอาชีพที่ต้องการ แต่ฉันก็มี อาชีพสำรองหลายอาชีพ	1	2	3	4	5

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง (1)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ปาน กลาง (3)	เห็น ด้วย (4)	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง (5)
62	เกรดเฉลี่ยสะสมทำให้ฉันทราบระดับของ ความสามารถของตนเอง	1	2	3	4	5
63	ฉันมีเกรดเฉลี่ยสะสมสูง ทำให้ฉันตัดสินใจเลือกอาชีพ ได้ง่ายขึ้น	1	2	3	4	5
64	เกรดเฉลี่ยสะสมของฉัน ทำให้ฉันสามารถตัดสินใจ เลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้	1	2	3	4	5
65	ฉันทราบว่าตนเองมีความถนัดในวิชาใดวิชาหนึ่งเป็น พิเศษ	1	2	3	4	5
66	การที่ฉันทราบว่าตนเองถนัดในวิชาใดนั้น ทำให้ฉัน ทราบว่าตนเองมีความสามารถที่เหมาะสมกับอาชีพใด	1	2	3	4	5
67	การที่ฉันทราบว่าฉันถนัดในวิชาใดนั้นทำให้ฉัน สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้	1	2	3	4	5

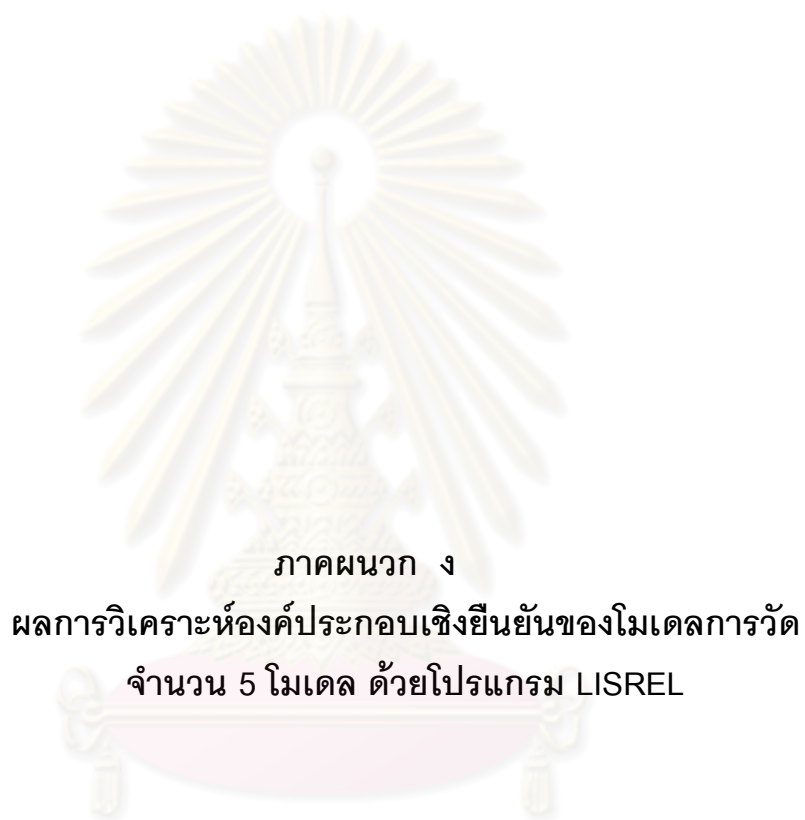
ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างท้ายข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด **ข้อละ 1 คำตอบ** และกรุณา **ตอบให้ครบทุกข้อ** โดยระดับความคิดเห็นของท่านมีความหมายดังนี้

- 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 4 หมายถึง เห็นด้วย
- 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข้อที่	ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)	ไม่เห็นด้วย (2)	เห็นปานกลาง (3)	เห็นด้วย (4)	เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5)
1	การตัดสินใจเลือกอาชีพเป็นเรื่องยากสำหรับฉัน	1	2	3	4	5
2	ฉันสามารถตัดสินใจได้อย่างมีขั้นตอน	1	2	3	4	5
3	ฉันสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างแน่นอน	1	2	3	4	5
4	ฉันใช้เวลานานในการตัดสินใจเลือกอาชีพ	1	2	3	4	5
5	ฉันตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างรวดเร็ว	1	2	3	4	5
6	เมื่อต้องตัดสินใจเลือกอาชีพ ฉันมักจะเลื่อนเวลาการตัดสินใจออกไปเสมอ	1	2	3	4	5
7	ฉันพยายามที่จะหลีกเลี่ยงการตัดสินใจเลือกอาชีพเสมอ	1	2	3	4	5
8	เมื่อฉันต้องตัดสินใจเลือกอาชีพ ฉันมักจะให้ผู้อื่นตัดสินใจเลือกอาชีพแทนฉันอยู่เสมอ	1	2	3	4	5

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง (1)	ไม่เห็น ด้วย (2)	เห็น ด้วย ปาน กลาง (3)	เห็น ด้วย (4)	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง (5)
9	ฉันตัดสินใจเลือกอาชีพได้ด้วยตนเอง	1	2	3	4	5
10	ฉันมักจะทบทวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของฉันอยู่บ่อยๆ	1	2	3	4	5
11	หลังจากที่ฉันตัดสินใจเลือกอาชีพแล้ว ฉันเชื่อว่าเป็นการตัดสินใจที่ผิดพลาด	1	2	3	4	5
12	หลังจากที่ฉันตัดสินใจเลือกอาชีพแล้ว ฉันไม่เสียใจกับการตัดสินใจนั้น	1	2	3	4	5
13	ฉันมีความมั่นใจว่าสามารถเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้	1	2	3	4	5
14	ฉันมีความลำบากใจในการตัดสินใจเลือกอาชีพ	1	2	3	4	5
15	ฉันยังไม่ทราบว่าตนเองสนใจในอาชีพอะไรที่แน่นอน	1	2	3	4	5
16	ฉันคิดฝันอยู่เสมอที่จะเลือกอาชีพนั้นอาชีพนี้ตามที่ฉันต้องการ แต่ฉันก็ยังไม่สามารถเลือกอาชีพได้อย่างจริงจัง	1	2	3	4	5
17	ฉันไม่แน่ใจว่า อาชีพที่ฉันเลือกเหมาะสมกับฉัน	1	2	3	4	5
18	ฉันไม่แน่ใจว่า เมื่อฉันตัดสินใจเลือกอาชีพนั้นแล้ว ฉันจะสามารถประกอบอาชีพนั้นได้	1	2	3	4	5
19	ฉันมั่นใจว่า เมื่อฉันเลือกอาชีพนั้นแล้ว ฉันจะประกอบอาชีพนั้นได้เป็นอย่างดี	1	2	3	4	5
20	เมื่อฉันตัดสินใจเลือกอาชีพใดแล้ว ฉันอาจจะเปลี่ยนใจไปเลือกอาชีพอื่น ถ้าฉันเห็นว่าอาชีพนั้นเหมาะสมกับฉันมากกว่าอาชีพเดิม	1	2	3	4	5

ภาคผนวก ง

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัด

จำนวน 5 โมเดล ด้วยโปรแกรม LISREL

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัด
องค์ประกอบด้านการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DATE: 8/17/2010
 TIME: 23:57
 L I S R E L 8.72

BY

Karl G. Jöreskog & Dag Sörbom

This program is published exclusively by
 Scientific Software International, Inc.
 7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100
 Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.
 Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140
 Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2005
 Use of this program is subject to the terms specified in the
 Universal Copyright Convention.
 Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file C:\Documents and Settings\owner\Desktop\CFA
 SELF\PATH.LPJ:

```
TI CFA OF SELF EFFICACY
!DA NI=2 NO=900 MA=KM
SY='C:\Documents and Settings\owner\Desktop\CFA SELF\DATA.dsf' NG=1
MO NX=2 NK=1 TD=SY
LK
SELF
FI TD(1,1) TD(2,2)
FR LX(2,1)
VA 0.56 LX(1,1)
VA 0.67 TD(1,1)
VA 0.41 TD(2,2)
PD
OU AM RS FS SC
```

TI CFA OF SELF EFFICACY

```
Number of Input Variables 2
Number of Y - Variables 0
Number of X - Variables 2
Number of ETA - Variables 0
Number of KSI - Variables 1
Number of Observations 900
```

TI CFA OF SELF EFFICACY

Covariance Matrix

	ACHI	APT
ACHI	1.00	
APT	0.42	1.00

TI CFA OF SELF EFFICACY

Parameter Specifications

LAMBDA-X

	SELF
ACHI	0
APT	1

PHI

	SELF
	2

TI CFA OF SELF EFFICACY
 Number of Iterations = 6

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

LAMBDA-X
 SELF

 ACHI 0.56
 APT 0.77
 (0.05)
 14.32

PHI
 SELF

 0.99
 (0.13)
 7.82

THETA-DELTA
 ACHI APT
 ----- -----
 0.67 0.41

Squared Multiple Correlations for X - Variables

ACHI APT
 ----- -----
 0.32 0.59

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 1
 Minimum Fit Function Chi-Square = 0.75 (P = 0.39)
 Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 0.77 (P = 0.38)
 Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 0.0
 90 Percent Confidence Interval for NCP = (0.0 ; 6.35)

Minimum Fit Function Value = 0.00083
 Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.0
 90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.0 ; 0.0071)
 Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.0
 90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.0 ; 0.084)
 P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 0.74

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 0.0056
 90 Percent Confidence Interval for ECVI = (0.0056 ; 0.013)
 ECVI for Saturated Model = 0.0067
 ECVI for Independence Model = 0.18

Chi-Square for Independence Model with 1 Degree of Freedom = 155.71
 Independence AIC = 159.71
 Model AIC = 4.77
 Saturated AIC = 6.00
 Independence CAIC = 171.31
 Model CAIC = 16.38
 Saturated CAIC = 23.41

Normed Fit Index (NFI) = 1.00
 Non-Normed Fit Index (NNFI) = 1.00
 Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 1.00
 Comparative Fit Index (CFI) = 1.00
 Incremental Fit Index (IFI) = 1.00
 Relative Fit Index (RFI) = 1.00

Critical N (CN) = 7955.43

Root Mean Square Residual (RMR) = 0.013
 Standardized RMR = 0.014
 Goodness of Fit Index (GFI) = 1.00
 Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 1.00
 Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.33

TI CFA OF SELF EFFICACY

Fitted Covariance Matrix

	ACHI	APT
ACHI	0.98	
APT	0.43	1.00

Fitted Residuals

	ACHI	APT
ACHI	0.02	
APT	-0.01	0.00

Summary Statistics for Fitted Residuals

Smallest Fitted Residual = -0.01
 Median Fitted Residual = 0.00
 Largest Fitted Residual = 0.02

Stemleaf Plot

```

- 0|9
  0|4
  1|
  2|1
  
```

Standardized Residuals

	ACHI	APT
ACHI	0.88	
APT	-0.88	0.88

Summary Statistics for Standardized Residuals

Smallest Standardized Residual = -0.88
 Median Standardized Residual = 0.88
 Largest Standardized Residual = 0.88

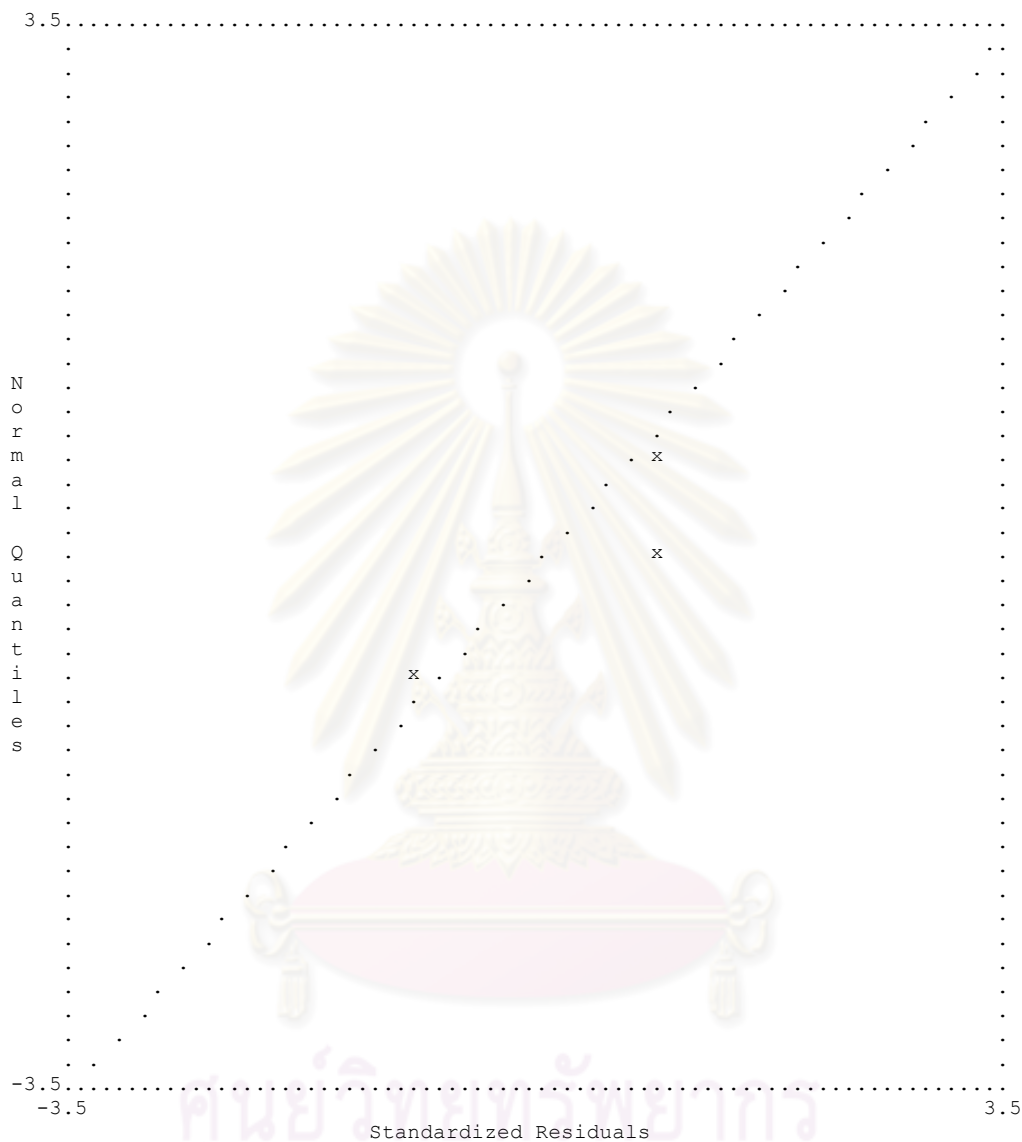
Stemleaf Plot

```

- 0|9
- 0|
  0|
  0|99
  
```

TI CFA OF SELF EFFICACY

Qplot of Standardized Residuals

TI CFA OF SELF EFFICACY

Modification Indices and Expected Change

No Non-Zero Modification Indices for LAMBDA-X

No Non-Zero Modification Indices for PHI

Modification Indices for THETA-DELTA

	ACHI	APT
ACHI	0.77	
APT	0.77	0.77

Expected Change for THETA-DELTA

	ACHI	APT
ACHI	0.04	
APT	-0.03	0.07

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA

	ACHI	APT
ACHI	0.04	
APT	-0.03	0.07

Maximum Modification Index is 0.77 for Element (2, 2) of THETA-DELTA

TI CFA OF SELF EFFICACY

Factor Scores Regressions

KSI

	ACHI	APT
SELF	0.28	0.64

TI CFA OF SELF EFFICACY

Standardized Solution

LAMBDA-X

	SELF
ACHI	0.56
APT	0.77

PHI

	SELF
	1.00

TI CFA OF SELF EFFICACY

Completely Standardized Solution

LAMBDA-X

	SELF
ACHI	0.56
APT	0.77

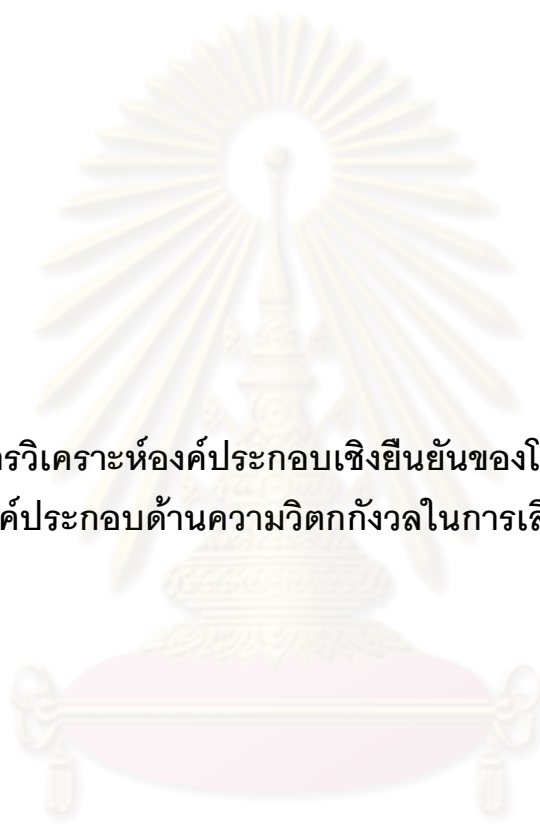
PHI

	SELF
	1.00

THETA-DELTA

	ACHI	APT
	0.68	0.41

Time used: 0.020 Seconds

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัด
องค์ประกอบด้านความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DATE: 10/ 3/2010
TIME: 2:45

L I S R E L 8.72

BY

Karl G. Jöreskog & Dag Sörbom

This program is published exclusively by
Scientific Software International, Inc.
7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100
Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.
Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140
Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2005
Use of this program is subject to the terms specified in the
Universal Copyright Convention.
Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file C:\Documents and Settings\owner\Desktop\18 08 10\ANX\PATH_ANX.LPJ:

```
TI PATH OF ANXIETY
!DA NI=4 NO=900 MA=CM
SY='C:\Documents and Settings\owner\Desktop\18 08 10\ANX\PATH_ANX.DSF'
MO NX=4 NK=1 TD=SY
LK
ANX
FI PH(1,1)
FR LX(2,1) LX(3,1) LX(4,1) TD(2,1) TD(4,1)
VA 0.18 LX(1,1)
VA 0.56 LX(2,1)
VA 0.65 LX(3,1)
VA 0.58 LX(4,1)
VA 0.90 PH(1,1)
VA 0.34 TD(1,1)
VA 0.20 TD(2,1)
VA 0.43 TD(2,2)
VA 0.18 TD(3,3)
VA 0.03 TD(4,1)
VA 0.14 TD(4,4)
PD
OU NS RS FS SS SC
```

```
TI PATH OF ANXIETY
Number of Input Variables 4
Number of Y - Variables 0
Number of X - Variables 4
Number of ETA - Variables 0
Number of KSI - Variables 1
Number of Observations 900
```

TI PATH OF ANXIETY

Covariance Matrix

	THOU	MIND	BODY	BEHAV
THOU	0.37			
MIND	0.28	0.70		
BODY	0.09	0.32	0.56	
BEHAV	0.12	0.28	0.34	0.44

TI PATH OF ANXIETY

Parameter Specifications

LAMBDA-X

	ANX
THOU	0
MIND	1
BODY	2
BEHAV	3

THETA-DELTA

	THOU	MIND	BODY	BEHAV
THOU	4			
MIND	5	6		
BODY	0	0	7	
BEHAV	8	0	0	9

TI PATH OF ANXIETY

Number of Iterations = 3

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

LAMBDA-X

	ANX
THOU	0.18
MIND	0.56 (0.03) 22.14
BODY	0.65 (0.03) 25.72
BEHAV	0.58 (0.02) 25.87

PHI

	ANX
	0.90

THETA-DELTA

	THOU	MIND	BODY	BEHAV
THOU	0.34 (0.02) 20.77			
MIND	0.20 (0.02) 12.70	0.43 (0.02) 18.25		
BODY	- -	- -	0.18 (0.02) 9.92	
BEHAV	0.03 (0.01) 3.78	- -	- -	0.14 (0.01) 9.68

Squared Multiple Correlations for X - Variables

THOU	MIND	BODY	BEHAV
0.08	0.40	0.68	0.68

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 1
 Minimum Fit Function Chi-Square = 1.04 (P = 0.31)
 Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 1.03 (P = 0.31)
 Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 0.033
 90 Percent Confidence Interval for NCP = (0.0 ; 7.07)

Minimum Fit Function Value = 0.0012
 Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.00
 90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.0 ; 0.0079)
 Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.0060
 90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.0 ; 0.089)
 P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 0.69

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 0.021
 90 Percent Confidence Interval for ECVI = (0.021 ; 0.029)
 ECVI for Saturated Model = 0.022
 ECVI for Independence Model = 1.41

Chi-Square for Independence Model with 6 Degrees of Freedom = 1261.09

Independence AIC = 1269.09
 Model AIC = 19.03
 Saturated AIC = 20.00
 Independence CAIC = 1292.30
 Model CAIC = 71.25
 Saturated CAIC = 78.02

Normed Fit Index (NFI) = 1.00
 Non-Normed Fit Index (NNFI) = 1.00
 Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.17
 Comparative Fit Index (CFI) = 1.00
 Incremental Fit Index (IFI) = 1.00
 Relative Fit Index (RFI) = 1.00

Critical N (CN) = 5739.06

Root Mean Square Residual (RMR) = 0.0095
 Standardized RMR = 0.019
 Goodness of Fit Index (GFI) = 1.00
 Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.99
 Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.100

TI PATH OF ANXIETY

Fitted Covariance Matrix

	THOU	MIND	BODY	BEHAV
THOU	0.37			
MIND	0.29	0.71		
BODY	0.11	0.33	0.56	
BEHAV	0.13	0.29	0.34	0.44

Fitted Residuals

	THOU	MIND	BODY	BEHAV
THOU	-0.01			
MIND	-0.01	-0.01		
BODY	-0.02	-0.01	0.00	
BEHAV	-0.01	-0.01	0.00	0.00

Summary Statistics for Fitted Residuals

Smallest Fitted Residual = -0.02
 Median Fitted Residual = -0.01
 Largest Fitted Residual = 0.00

Stemleaf Plot

```

- 1|5
- 1|2100
- 0|96
- 0|443
    
```

Standardized Residuals

	THOU	MIND	BODY	BEHAV
THOU	-1.02			
MIND	-1.02	-1.02		
BODY	-1.02	-1.02	-1.02	
BEHAV	-1.02	-1.02	-1.02	-1.02

TI PATH OF ANXIETY

Qplot of Standardized Residuals

TI PATH OF ANXIETY

Factor Scores Regressions

KSI

	THOU	MIND	BODY	BEHAV
ANX	-0.13	0.25	0.53	0.64

TI PATH OF ANXIETY

Standardized Solution

LAMBDA-X

	ANX
THOU	0.17
MIND	0.53
BODY	0.62
BEHAV	0.55

PHI

	ANX
	1.00

TI PATH OF ANXIETY

Completely Standardized Solution

LAMBDA-X

	ANX
THOU	0.28
MIND	0.63
BODY	0.82
BEHAV	0.83

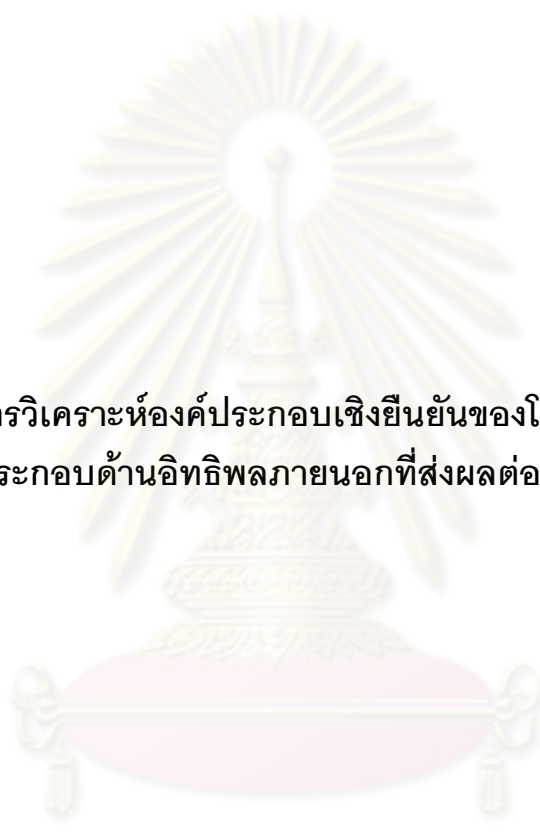
PHI

	ANX
	1.00

THETA-DELTA

	THOU	MIND	BODY	BEHAV
THOU	0.92			
MIND	0.38	0.60		
BODY	-	-	0.32	
BEHAV	0.08	-	-	0.32

Time used: 0.030 Seconds

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัด
องค์ประกอบด้านอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อความตั้งใจ

ศูนย์วิทยพัทธยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DATE: 8/18/2010
TIME: 0:04

L I S R E L 8.72

BY

Karl G. Jöreskog & Dag Sörbom

This program is published exclusively by
Scientific Software International, Inc.
7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100
Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.
Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140
Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2005
Use of this program is subject to the terms specified in the
Universal Copyright Convention.
Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file C:\Documents and Settings\owner\Desktop\CFA
ENVIR\PATH.LPJ:

TI CFA OF ENVIRONMENT
!DA NI=3 NO=900 MA=CM
SY='C:\Documents and Settings\owner\Desktop\CFA ENVIR\PATH.DSF'
MO NX=3 NK=1 TD=SY
LK
ENVIR
FI PH(1,1)
FR LX(2,1) LX(3,1)
VA 0.57 LX(1,1)
VA 0.69 LX(2,1)
VA 0.47 LX(3,1)
VA 0.76 PH(1,1)
VA 0.77 TD(1,1)
VA 0.64 TD(2,2)
VA 0.83 TD(3,3)
PD
OU NS RS FS SS SC

TI CFA OF ENVIRONMENT

Number of Input Variables 3
Number of Y - Variables 0
Number of X - Variables 3
Number of ETA - Variables 0
Number of KSI - Variables 1
Number of Observations 900

TI CFA OF ENVIRONMENT

Covariance Matrix

	FAM	FRI	TEAC
FAM	1.00		
FRI	0.28	1.00	
TEAC	0.18	0.25	1.00

TI CFA OF ENVIRONMENT

Parameter Specifications

LAMBDA-X

ENVIR

FAM 0
 FRI 1
 TEAC 2

THETA-DELTA

FAM	FRI	TEAC
----- 3	----- 4	----- 5

TI CFA OF ENVIRONMENT

Number of Iterations = 2

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

LAMBDA-X

	ENVIR
FAM	0.57
FRI	0.69 (0.07) 10.46
TEAC	0.47 (0.06) 8.32

PHI

ENVIR
----- 0.76

THETA-DELTA

FAM	FRI	TEAC
----- 0.77 (0.04) 17.31	----- 0.64 (0.06) 10.05	----- 0.83 (0.05) 16.74

Squared Multiple Correlations for X - Variables

FAM	FRI	TEAC
----- 0.24	----- 0.36	----- 0.17

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 1

Minimum Fit Function Chi-Square = 1.22 (P = 0.27)

Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 1.22 (P = 0.27)

Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 0.22

90 Percent Confidence Interval for NCP = (0.0 ; 7.55)

Minimum Fit Function Value = 0.0014

Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.00024

90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.0 ; 0.0084)

Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.016

90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.0 ; 0.092)

P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 0.66

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 0.012

90 Percent Confidence Interval for ECVI = (0.012 ; 0.021)

ECVI for Saturated Model = 0.013
 ECVI for Independence Model = 0.18

Chi-Square for Independence Model with 3 Degrees of Freedom = 154.37

Independence AIC = 160.37
 Model AIC = 11.22
 Saturated AIC = 12.00
 Independence CAIC = 177.78
 Model CAIC = 40.23
 Saturated CAIC = 46.81

Normed Fit Index (NFI) = 0.99
 Non-Normed Fit Index (NNFI) = 1.00
 Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.33
 Comparative Fit Index (CFI) = 1.00
 Incremental Fit Index (IFI) = 1.00
 Relative Fit Index (RFI) = 0.98

Critical N (CN) = 4909.73

Root Mean Square Residual (RMR) = 0.017
 Standardized RMR = 0.017
 Goodness of Fit Index (GFI) = 1.00
 Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.99
 Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.17

TI CFA OF ENVIRONMENT

Fitted Covariance Matrix

	FAM	FRI	TEAC
FAM	1.02		
FRI	0.30	1.00	
TEAC	0.20	0.25	1.00

Fitted Residuals

	FAM	FRI	TEAC
FAM	-0.02		
FRI	-0.02	0.00	
TEAC	-0.03	0.01	0.00

Summary Statistics for Fitted Residuals

Smallest Fitted Residual = -0.03
 Median Fitted Residual = -0.01
 Largest Fitted Residual = 0.01

Stemleaf Plot

```

- 2|730
- 1|
- 0|42
  0|9
  
```

Standardized Residuals

	FAM	FRI	TEAC
FAM	-1.10		
FRI	-1.10	-1.10	
TEAC	-1.10	1.10	-1.10

Summary Statistics for Standardized Residuals

Smallest Standardized Residual = -1.10
 Median Standardized Residual = -1.10
 Largest Standardized Residual = 1.10

Stemleaf Plot

- 1|11111
 - 0|
 - 0|
 0|
 0|
 1|1

TI CFA OF ENVIRONMENT

Qplot of Standardized Residuals

TI CFA OF ENVIRONMENT

Factor Scores Regressions

KSI		FAM	FRI	TEAC
ENVIR	0.27	0.39	0.21	

TI CFA OF ENVIRONMENT

Standardized Solution

LAMBDA-X

	ENVIR	

FAM	0.50	
FRI	0.60	
TEAC	0.41	

PHI

	ENVIR	

	1.00	

TI CFA OF ENVIRONMENT

Completely Standardized Solution

LAMBDA-X

	ENVIR	

FAM	0.49	
FRI	0.60	
TEAC	0.41	

PHI

	ENVIR	

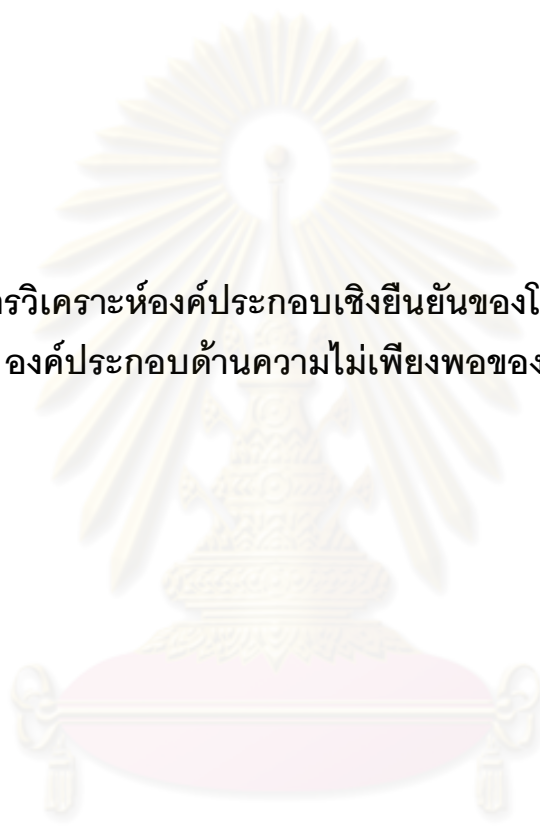
	1.00	

THETA-DELTA

	FAM	FRI	TEAC
	-----	-----	-----
	0.76	0.64	0.83

Time used: 0.020 Seconds

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัด
องค์ประกอบด้านความไม่เพียงพอของข้อมูล

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DATE: 9/15/2010
TIME: 19:58

L I S R E L 8.72

BY

Karl G. Joreskog & Dag Sörbom

This program is published exclusively by
Scientific Software International, Inc.
7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100
Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.
Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140
Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2005
Use of this program is subject to the terms specified in the
Universal Copyright Convention.
Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file C:\Documents and Settings\owner\Desktop\CFA
INFOR\PATH.LPJ:

TI CFA OF INFORMATION
!DA NI=3 NO=900 MA=CM
SY='C:\Documents and Settings\owner\Desktop\CFA INFOR\PATH.DSF'
MO NX=3 NK=1 TD=SY
LK
INSUF
FI TD(1,1)
FR LX(2,1) LX(3,1)
VA 0.77 LX(1,1)
VA 0.56 TD(1,1)
PD
OU RS FS SS SC

TI CFA OF INFORMATION

Number of Input Variables	3
Number of Y - Variables	0
Number of X - Variables	3
Number of ETA - Variables	0
Number of KSI - Variables	1
Number of Observations	900

TI CFA OF INFORMATION

Covariance Matrix

	CHAR	SOUR	LINK
CHAR	1.00		
SOUR	0.18	1.00	
LINK	0.23	0.07	1.00

TI CFA OF INFORMATION

Parameter Specifications

LAMBDA-X

	INSUF
CHAR	0
SOUR	1
LINK	2

PHI

INSUF

```

-----
      3
THETA-DELTA
      CHAR      SOUR      LINK
-----
      0          4          5

```

TI CFA OF INFORMATION

Number of Iterations = 5

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

```

LAMBDA-X
      INSUF
-----
CHAR      0.77
SOUR      0.31
          (0.06)
          5.34
LINK      0.39
          (0.06)
          6.57

```

```

PHI
      INSUF
-----
      0.75
      (0.08)
      9.40

```

```

THETA-DELTA
      CHAR      SOUR      LINK
-----
      0.56      0.93      0.89
          (0.05)      (0.05)
          19.59      18.47

```

Squared Multiple Correlations for X - Variables

```

      CHAR      SOUR      LINK
-----
      0.44      0.07      0.11

```

Goodness of Fit Statistics

```

Degrees of Freedom = 1
Minimum Fit Function Chi-Square = 0.48 (P = 0.49)
Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 0.48 (P = 0.49)
Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 0.0
90 Percent Confidence Interval for NCP = (0.0 ; 5.40)

```

```

Minimum Fit Function Value = 0.00053
Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.0
90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.0 ; 0.0060)
Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.0
90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.0 ; 0.078)
P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 0.80

```

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 0.012

90 Percent Confidence Interval for ECVI = (0.012 ; 0.018)

ECVI for Saturated Model = 0.013

ECVI for Independence Model = 0.097

Chi-Square for Independence Model with 3 Degrees of Freedom = 81.34

Independence AIC = 87.34

Model AIC = 10.48

Saturated AIC = 12.00

Independence CAIC = 104.74

Model CAIC = 39.49

Saturated CAIC = 46.81

Normed Fit Index (NFI) = 0.99

Non-Normed Fit Index (NNFI) = 1.02

Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.33

Comparative Fit Index (CFI) = 1.00

Incremental Fit Index (IFI) = 1.01

Relative Fit Index (RFI) = 0.98

Critical N (CN) = 12408.24

Root Mean Square Residual (RMR) = 0.0082

Standardized RMR = 0.0082

Goodness of Fit Index (GFI) = 1.00

Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 1.00

Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.17

TI CFA OF INFORMATION

Fitted Covariance Matrix

	CHAR	SOUR	LINK
CHAR	1.00		
SOUR	0.18	1.00	
LINK	0.22	0.09	1.00

Fitted Residuals

	CHAR	SOUR	LINK
CHAR	0.00		
SOUR	0.01	0.00	
LINK	0.00	-0.02	0.00

Summary Statistics for Fitted Residuals

Smallest Fitted Residual = -0.02

Median Fitted Residual = 0.00

Largest Fitted Residual = 0.01

Stemleaf Plot

```

- 1|8
- 1|
- 0|
- 0|300
  0|4
  0|6

```

Standardized Residuals

	CHAR	SOUR	LINK
CHAR	-0.69		
SOUR	0.69	- -	
LINK	0.69	-0.69	- -

Summary Statistics for Standardized Residuals

Smallest Standardized Residual = -0.69

Median Standardized Residual = 0.00

Largest Standardized Residual = 0.69

Stemleaf Plot

```

- 0|77
- 0|00
  0|
  0|77
    
```

TI CFA OF INFORMATION

Qplot of Standardized Residuals

TI CFA OF INFORMATION

Factor Scores Regressions

	KSI		
	CHAR	SOUR	LINK
INSUF	0.51	0.12	0.16

TI CFA OF INFORMATION

Standardized Solution

LAMBDA-X

	INSUF	

CHAR	0.67	
SOUR	0.26	
LINK	0.34	

PHI

	INSUF	

	1.00	

TI CFA OF INFORMATION

Completely Standardized Solution

LAMBDA-X

	INSUF	

CHAR	0.66	
SOUR	0.26	
LINK	0.34	

PHI

	INSUF	

	1.00	

THETA-DELTA

	CHAR	SOUR	LINK
	-----	-----	-----
	0.56	0.93	0.89

Time used: 0.020 Seconds

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัด
องค์ประกอบด้านการไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DATE: 9/15/2010
TIME: 20:06

L I S R E L 8.72

BY

Karl G. Jöreskog & Dag Sörbom

This program is published exclusively by
Scientific Software International, Inc.
7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100
Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.
Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140
Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2005
Use of this program is subject to the terms specified in the
Universal Copyright Convention.
Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file C:\Documents and Settings\owner\Desktop\CFA
VALU\path.LPJ:

TI CFA OF VALUATION
!DA NI=3 NO=900 MA=CM
SY='C:\Documents and Settings\owner\Desktop\CFA VALU\path.DSF'
MO NX=3 NK=1 TD=SY
LK
DEVAL
FI TD(1,1)
FR LX(2,1) LX(3,1)
VA 0.65 LX(1,1)
VA 0.70 LX(2,1)
VA 0.32 LX(3,1)
VA 0.96 PH(1,1)
VA 0.61 TD(1,1)
VA 0.53 TD(2,2)
VA 0.90 TD(3,3)
PD
OU NS RS FS SS SC

TI CFA OF VALUATION

Number of Input Variables 3
Number of Y - Variables 0
Number of X - Variables 3
Number of ETA - Variables 0
Number of KSI - Variables 1
Number of Observations 900

TI CFA OF VALUATION

Covariance Matrix

	UNCL	CONF	EVEN
UNCL	1.00		
CONF	0.44	1.00	
EVEN	0.22	0.20	1.00

TI CFA OF VALUATION

Parameter Specifications

LAMBDA-X

	DEVAL
UNCL	0
CONF	1
EVEN	2

PHI

	DEVAL
	3

THETA-DELTA

UNCL	CONF	EVEN
0	4	5

TI CFA OF VALUATION

Number of Iterations = 3

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

LAMBDA-X

	DEVAL
UNCL	0.65
CONF	0.70 (0.06) 10.82
EVEN	0.32 (0.05) 7.03

PHI

	DEVAL
	0.96 (0.11) 8.68

THETA-DELTA

UNCL	CONF	EVEN
0.61	0.53 (0.05) 9.92	0.90 (0.05) 19.74

Squared Multiple Correlations for X - Variables

UNCL	CONF	EVEN
0.40	0.47	0.10

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 1

Minimum Fit Function Chi-Square = 1.62 (P = 0.20)

Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 1.59 (P = 0.21)

Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 0.59

90 Percent Confidence Interval for NCP = (0.0 ; 8.43)

Minimum Fit Function Value = 0.0018
 Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.00065
 90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.0 ; 0.0094)
 Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.026
 90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.0 ; 0.097)
 P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 0.60

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 0.013
 90 Percent Confidence Interval for ECVI = (0.012 ; 0.022)
 ECVI for Saturated Model = 0.013
 ECVI for Independence Model = 0.29

Chi-Square for Independence Model with 3 Degrees of Freedom = 251.18

Independence AIC = 257.18
 Model AIC = 11.59
 Saturated AIC = 12.00
 Independence CAIC = 274.58
 Model CAIC = 40.60
 Saturated CAIC = 46.81

Normed Fit Index (NFI) = 0.99
 Non-Normed Fit Index (NNFI) = 0.99
 Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.33
 Comparative Fit Index (CFI) = 1.00
 Incremental Fit Index (IFI) = 1.00
 Relative Fit Index (RFI) = 0.98

Critical N (CN) = 3678.13

Root Mean Square Residual (RMR) = 0.013
 Standardized RMR = 0.013
 Goodness of Fit Index (GFI) = 1.00
 Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.99
 Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.17

TI CFA OF VALUATION

Fitted Covariance Matrix

	UNCL	CONF	EVEN
UNCL	1.01		
CONF	0.43	1.00	
EVEN	0.20	0.21	1.00

Fitted Residuals

	UNCL	CONF	EVEN
UNCL	-0.01		
CONF	0.01	0.00	
EVEN	0.02	-0.02	0.00

Summary Statistics for Fitted Residuals

Smallest Fitted Residual = -0.02
 Median Fitted Residual = 0.00
 Largest Fitted Residual = 0.02

Stemleaf Plot

```

- 1|74
- 0|00
  0|6
  1|
  2|1

```

Standardized Residuals

UNCL	CONF	EVEN
------	------	------

UNCL	-1.26		
CONF	1.26	--	
EVEN	1.26	-1.26	--

Summary Statistics for Standardized Residuals

Smallest Standardized Residual = -1.26
 Median Standardized Residual = 0.00
 Largest Standardized Residual = 1.26

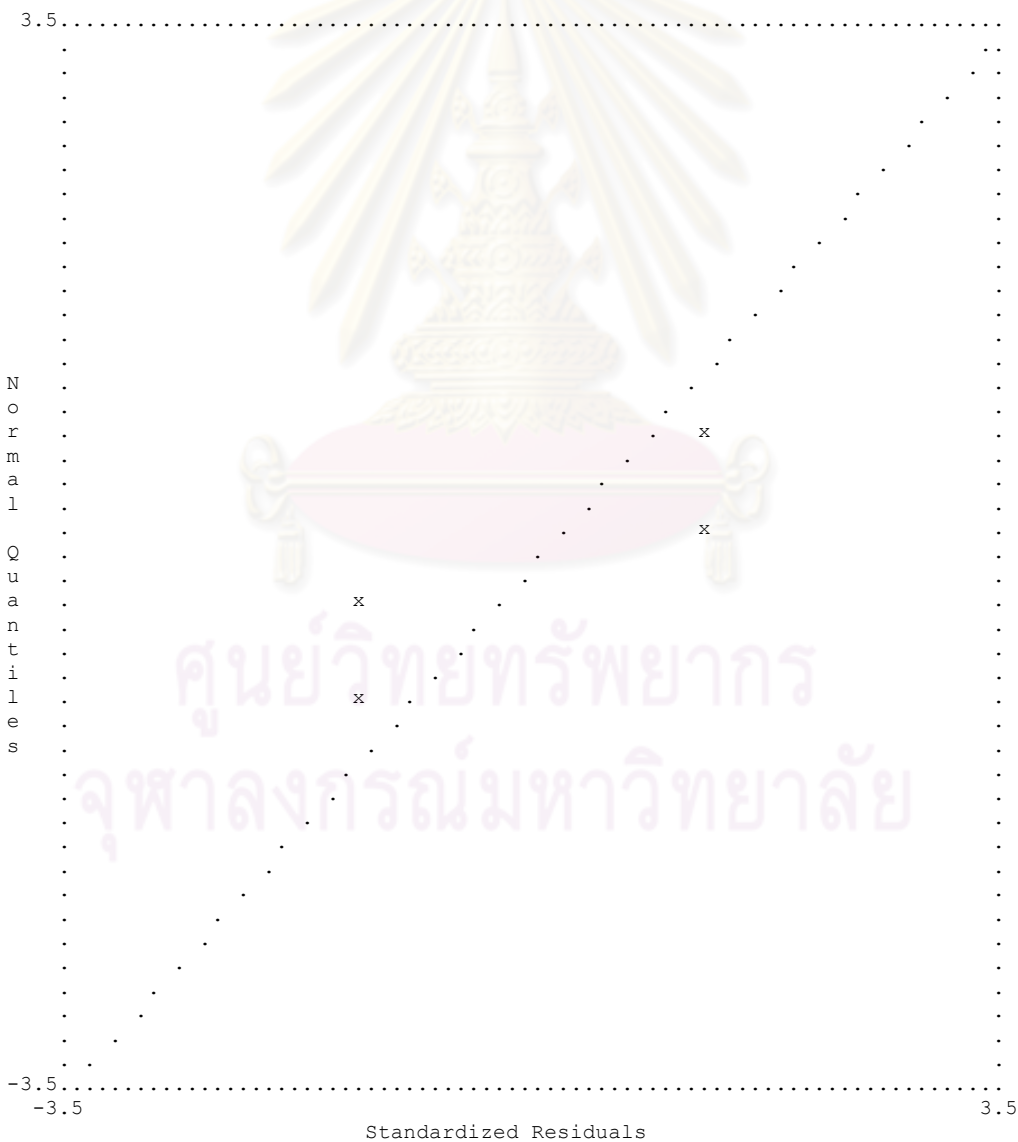
Stemleaf Plot

```

- 1|33
- 0|00
  0|
  1|33
    
```

TI CFA OF VALUATION

Qplot of Standardized Residuals

TI CFA OF VALUATION

Factor Scores Regressions

KSI

	UNCL	CONF	EVEN
DEVAL	0.39	0.47	0.13

TI CFA OF VALUATION

Standardized Solution

LAMBDA-X

	DEVAL
UNCL	0.64
CONF	0.68
EVEN	0.31

PHI

	DEVAL
	1.00

TI CFA OF VALUATION

Completely Standardized Solution

LAMBDA-X

	DEVAL
UNCL	0.63
CONF	0.68
EVEN	0.31

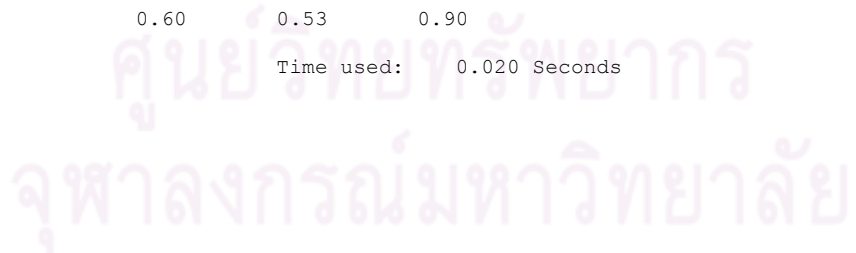
PHI

	DEVAL
	1.00

THETA-DELTA

	UNCL	CONF	EVEN
	0.60	0.53	0.90

Time used: 0.020 Seconds

ภาคผนวก จ

ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียน
มัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร ด้วยโปรแกรม LISREL

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DATE: 9/30/2010
TIME: 17:14

L I S R E L 8.72

BY

Karl G. Jöreskog & Dag Sörbom

This program is published exclusively by
Scientific Software International, Inc.
7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100
Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.
Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140
Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2005
Use of this program is subject to the terms specified in the
Universal Copyright Convention.
Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file C:\Documents and Settings\yui\Desktop\New Folder (2)\path.LPJ:

```
TI path analysis
!DA NI=16 NO=900 MA=KM
SY='C:\Documents and Settings\yui\Desktop\New Folder (2)\data.dsf' NG=1
SE
14 15 16 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 /
MO NX=13 NY=3 NK=4 NE=2 BE=FU GA=FI PS=SY TE=SY TD=SY
LE
SELF INDEC
LK
ANX ENVIR DEVAL INSUF
FI TE(3,3)
FR LY(2,1) LX(1,1) LX(2,1) LX(3,1) LX(4,1) LX(5,2) LX(6,2) LX(7,2) LX(8,3)
FR LX(9,3) LX(10,3) LX(11,4) LX(12,4) LX(13,4) BE(2,1) GA(1,2) GA(2,1) GA(2,2)
FR GA(2,3) GA(2,4) TH(5,1) TH(7,1) TH(8,1) TH(8,2) TH(9,3) TH(10,1) TH(10,2)
FR TH(12,1) TH(13,1) TE(3,2) TD(2,1) TD(3,2) TD(4,1) TD(4,2) TD(5,1) TD(5,4)
FR TD(6,2) TD(6,4) TD(6,5) TD(7,1) TD(7,2) TD(7,3) TD(7,4) TD(7,5) TD(7,6)
FR TD(8,1) TD(8,2) TD(8,4) TD(8,5) TD(8,6) TD(8,7) TD(9,1) TD(9,2) TD(9,3)
FR TD(9,4) TD(9,5) TD(9,7) TD(9,8) TD(10,1) TD(10,2) TD(10,4) TD(10,7) TD(10,8)
FR TD(11,4) TD(11,5) TD(11,6) TD(11,7) TD(11,8) TD(12,1) TD(12,2) TD(12,3) TD(12,4)
FR TD(12,5) TD(12,6) TD(12,7) TD(12,8) TD(12,9) TD(12,11) TD(13,1) TD(13,6) TD(13,7)
FR TD(13,9) TD(5,1) TD(6,4) TD(7,1) TD(7,4) TD(7,5) TD(8,1) TD(8,2) TD(8,6)
FR TD(8,7) TD(9,3) TD(9,4) TD(9,5) TD(10,1) TD(10,2) TD(10,7) TD(11,4) TD(11,7)
FR TD(12,1) TD(12,4) TD(13,1)
VA 0.410 LY(1,1)
VA 1 LY(3,2)
VA -0.100 TE(3,3)
PD
OU AM RS EF FS SS SC ND=3 AD=OFF
```

```
TI path analysis
Number of Input Variables 16
Number of Y - Variables 3
Number of X - Variables 13
Number of ETA - Variables 2
Number of KSI - Variables 4
Number of Observations 900
```

TI path analysis

Covariance Matrix

	ACHI	APT	INDEC	THOU	MIND	BODY
ACHI	1.000					
APT	0.416	1.000				
INDEC	-0.206	-0.328	1.000			
THOU	-0.041	0.074	-0.089	1.000		
MIND	0.019	0.177	-0.272	0.546	1.000	
BODY	0.044	0.212	-0.323	0.199	0.509	1.000
BEHAV	0.026	0.181	-0.323	0.289	0.513	0.677
FAM	-0.123	0.033	-0.124	0.145	0.171	0.196

FRI	0.051	0.191	-0.356	0.124	0.243	0.445
TEAC	-0.124	-0.019	0.018	0.229	0.214	0.157
UNCL	-0.248	-0.394	0.436	-0.275	-0.363	-0.274
CONF	-0.075	-0.128	0.261	-0.327	-0.404	-0.337
EVEN	-0.174	-0.217	0.329	0.021	-0.127	-0.215
CHAR	0.153	0.254	-0.287	0.083	0.212	0.253
SOUR	0.152	0.114	-0.115	-0.147	-0.103	-0.055
LINK	-0.013	0.069	-0.117	0.108	0.164	0.165

Covariance Matrix

	BEHAV	FAM	FRI	TEAC	UNCL	CONF
BEHAV	1.000					
FAM	0.265	1.000				
FRI	0.442	0.275	1.000			
TEAC	0.208	0.176	0.255	1.000		
UNCL	-0.322	-0.094	-0.335	-0.044	1.000	
CONF	-0.421	-0.192	-0.320	-0.130	0.439	1.000
EVEN	-0.162	-0.058	-0.251	0.083	0.219	0.196
CHAR	0.276	0.046	0.296	0.036	-0.369	-0.280
SOUR	-0.096	-0.099	-0.101	-0.194	-0.040	0.066
LINK	0.154	0.107	0.187	0.101	-0.158	-0.259

Covariance Matrix

	EVEN	CHAR	SOUR	LINK
EVEN	1.000			
CHAR	-0.235	1.000		
SOUR	-0.079	0.182	1.000	
LINK	-0.074	0.229	0.071	1.000

TI path analysis
Parameter Specifications

LAMBDA-Y

	SELF	INDEC
ACHI	0	0
APT	1	0
INDEC	0	0

LAMBDA-X

	ANX	ENVIR	DEVAL	INSUF
THOU	2	0	0	0
MIND	3	0	0	0
BODY	4	0	0	0
BEHAV	5	0	0	0
FAM	0	6	0	0
FRI	0	7	0	0
TEAC	0	8	0	0
UNCL	0	0	9	0
CONF	0	0	10	0
EVEN	0	0	11	0
CHAR	0	0	0	12
SOUR	0	0	0	13
LINK	0	0	0	14

BETA

	SELF	INDEC
SELF	0	0
INDEC	15	0

GAMMA

	ANX	ENVIR	DEVAL	INSUF
SELF	0	16	0	0

INDEC	17	18	19	20
-------	----	----	----	----

PHI

	ANX	ENVIR	DEVAL	INSUF
ANX	0			
ENVIR	21	0		
DEVAL	22	23	0	
INSUF	24	25	26	0

PSI

SELF	INDEC
27	28

THETA-EPS

	ACHI	APT	INDEC
ACHI	29		
APT	0	30	
INDEC	0	31	0

THETA-DELTA-EPS

	ACHI	APT	INDEC
THOU	0	0	0
MIND	0	0	0
BODY	0	0	0
BEHAV	0	0	0
FAM	40	0	0
FRI	0	0	0
TEAC	48	0	0
UNCL	56	57	0
CONF	0	0	65
EVEN	74	75	0
CHAR	0	0	0
SOUR	88	0	0
LINK	100	0	0

THETA-DELTA

	THOU	MIND	BODY	BEHAV	FAM	FRI
THOU	32					
MIND	33	34				
BODY	0	35	36			
BEHAV	37	38	0	39		
FAM	41	0	0	42	43	
FRI	0	44	0	45	46	47
TEAC	49	50	51	52	53	54
UNCL	58	59	0	60	61	62
CONF	66	67	68	69	70	0
EVEN	76	77	0	78	0	0
CHAR	0	0	0	82	83	84
SOUR	89	90	91	92	93	94
LINK	101	0	0	0	0	102

THETA-DELTA

	TEAC	UNCL	CONF	EVEN	CHAR	SOUR
TEAC	55					
UNCL	63	64				
CONF	71	72	73			
EVEN	79	80	0	81		
CHAR	85	86	0	0	87	
SOUR	95	96	97	0	98	99
LINK	103	0	104	0	0	0

THETA-DELTA

	LINK	
LINK	-----	105

TI path analysis

Number of Iterations =115

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

LAMBDA-Y		SELF	INDEC			
		-----	-----			
ACHI		0.410	- -			
APT		0.973	- -			
		(0.232)				
		4.196				
INDEC		- -	1.000			
LAMBDA-X		ANX	ENVIR	DEVAL	INSUF	
		-----	-----	-----	-----	
THOU		0.239	- -	- -	- -	
		(0.038)				
		6.283				
MIND		0.702	- -	- -	- -	
		(0.056)				
		12.623				
BODY		0.831	- -	- -	- -	
		(0.039)				
		21.413				
BEHAV		0.815	- -	- -	- -	
		(0.039)				
		21.135				
FAM		- -	0.254	- -	- -	
			(0.042)			
			6.042			
FRI		- -	0.656	- -	- -	
			(0.058)			
			11.214			
TEAC		- -	-0.029	- -	- -	
			(0.059)			
			-0.491			
UNCL		- -	- -	0.529	- -	
				(0.060)		
				8.794		
CONF		- -	- -	0.500	- -	
				(0.049)		
				10.195		
EVEN		- -	- -	0.395	- -	
				(0.042)		
				9.326		

CHAR	- -	- -	- -	0.696 (0.066) 10.572
SOUR	- -	- -	- -	0.281 (0.062) 4.549
LINK	- -	- -	- -	0.330 (0.041) 8.017

BETA

	SELF	INDEC
	-----	-----
SELF	- -	- -
INDEC	-0.374 (0.124) -3.009	- -

GAMMA

	ANX	ENVIR	DEVAL	INSUF
	-----	-----	-----	-----
SELF	- -	0.303 (0.081) 3.742	- -	- -
INDEC	0.169 (0.296) 0.573	0.436 (0.384) 1.135	1.631 (0.823) 1.981	0.470 (0.480) 0.980

Covariance Matrix of ETA and KSI

	SELF	INDEC	ANX	ENVIR	DEVAL	INSUF
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
SELF	1.020					
INDEC	-0.512	1.101				
ANX	0.249	-0.396	1.000			
ENVIR	0.303	-0.546	0.820	1.000		
DEVAL	-0.292	0.827	-0.640	-0.963	1.000	
INSUF	0.363	-0.399	0.454	0.998	-0.817	1.000

PHI

	ANX	ENVIR	DEVAL	INSUF
	-----	-----	-----	-----
ANX	1.000			
ENVIR	0.820 (0.067) 12.193	1.000		
DEVAL	-0.640 (0.074) -8.648	-0.963 (0.104) -9.257	1.000	
INSUF	0.454 (0.056) 8.122	0.998 (0.173) 6.924	-0.817 (0.092) -8.850	1.000

PSI

Note: This matrix is diagonal.

	SELF	INDEC
	-----	-----
	0.929 (0.237) 3.911	0.054 (0.428) 0.126

Squared Multiple Correlations for Structural Equations

SELF	INDEC
0.090	0.951

Squared Multiple Correlations for Reduced Form

SELF	INDEC
0.090	0.834

Reduced Form

	ANX	ENVIR	DEVAL	INSUF
SELF	- -	0.303 (0.081) 3.742	- -	- -
INDEC	0.169 (0.296) 0.573	0.323 (0.382) 0.845	1.631 (0.823) 1.981	0.470 (0.480) 0.980

THETA-EPS

	ACHI	APT	INDEC
ACHI	0.820 (0.055) 14.946	- -	- -
APT	- -	0.033 (0.219) 0.151	- -
INDEC	- -	0.171 (0.108) 1.575	-0.100

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

ACHI	APT	INDEC
0.173	0.967	1.000

THETA-DELTA-EPS

	ACHI	APT	INDEC
THOU	- -	- -	- -
MIND	- -	- -	- -
BODY	- -	- -	- -
BEHAV	- -	- -	- -
FAM	-0.119 (0.029) -4.139	- -	- -
FRI	- -	- -	- -
TEAC	-0.089 (0.029) -3.028	- -	- -

UNCL	-0.186 (0.029) -6.473	-0.241 (0.032) -7.590	- -
CONF	- -	- -	-0.152 (0.047) -3.212
EVEN	-0.114 (0.031) -3.632	-0.105 (0.032) -3.308	- -
CHAR	- -	- -	- -
SOUR	0.078 (0.030) 2.575	- -	- -
LINK	-0.052 (0.029) -1.792	- -	- -

THETA-DELTA

	THOU	MIND	BODY	BEHAV	FAM	FRI
THOU	0.940 (0.045) 20.769					
MIND	0.374 (0.034) 10.867	0.505 (0.071) 7.080				
BODY	- -	-0.074 (0.047) -1.556	0.310 (0.049) 6.388			
BEHAV	0.093 (0.027) 3.449	-0.060 (0.044) -1.379	- -	0.335 (0.047) 7.092		
FAM	0.074 (0.027) 2.750	- -	- -	0.077 (0.025) 3.111	0.930 (0.046) 20.291	
FRI	- -	-0.134 (0.029) -4.644	- -	0.005 (0.031) 0.147	0.106 (0.037) 2.840	0.570 (0.071) 7.967
TEAC	0.226 (0.034) 6.685	0.222 (0.040) 5.528	0.171 (0.042) 4.032	0.220 (0.042) 5.188	0.168 (0.034) 4.913	0.271 (0.041) 6.598
UNCL	-0.196 (0.028) -7.083	-0.131 (0.026) -5.077	- -	-0.057 (0.023) -2.462	0.024 (0.030) 0.801	-0.004 (0.038) -0.092
CONF	-0.243 (0.032) -7.692	-0.172 (0.037) -4.589	-0.066 (0.035) -1.896	-0.155 (0.038) -4.081	-0.068 (0.028) -2.394	- -
EVEN	0.079 (0.030) 2.654	0.050 (0.027) 1.861	- -	0.043 (0.024) 1.821	- -	- -
CHAR	- -	- -	- -	0.027 (0.024) 1.118	-0.152 (0.043) -3.565	-0.250 (0.081) -3.092
SOUR	-0.178 (0.033)	-0.191 (0.033)	-0.159 (0.033)	-0.196 (0.034)	-0.169 (0.038)	-0.319 (0.056)

	-5.410	-5.713	-4.811	-5.778	-4.484	-5.690
LINK	0.030 (0.026) 1.117	- -	- -	- -	- -	-0.083 (0.048) -1.749

	THETA-DELTA TEAC	UNCL	CONF	EVEN	CHAR	SOUR
TEAC	0.991 (0.047) 21.235					
UNCL	-0.062 (0.032) -1.978	0.719 (0.065) 11.118				
CONF	-0.140 (0.037) -3.773	0.172 (0.046) 3.755	0.743 (0.052) 14.326			
EVEN	0.068 (0.032) 2.098	0.006 (0.039) 0.163	- -	0.843 (0.045) 18.535		
CHAR	0.068 (0.050) 1.362	-0.059 (0.036) -1.661	- -	- -	0.515 (0.086) 5.989	
SOUR	-0.180 (0.037) -4.862	0.091 (0.032) 2.860	0.179 (0.034) 5.250	- -	-0.020 (0.051) -0.403	0.917 (0.052) 17.528
LINK	0.091 (0.036) 2.500	- -	-0.104 (0.029) -3.636	- -	- -	- -

	THETA-DELTA LINK
LINK	0.892 (0.045) 19.679

Squared Multiple Correlations for X - Variables

THOU	MIND	BODY	BEHAV	FAM	FRI
0.057	0.494	0.690	0.665	0.065	0.430

Squared Multiple Correlations for X - Variables

TEAC	UNCL	CONF	EVEN	CHAR	SOUR
0.001	0.280	0.252	0.156	0.485	0.079

Squared Multiple Correlations for X - Variables

LINK
0.109

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 31
 Minimum Fit Function Chi-Square = 30.791 (P = 0.477)
 Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 30.326 (P = 0.501)
 Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 0.0

90 Percent Confidence Interval for NCP = (0.0 ; 16.356)

Minimum Fit Function Value = 0.0343
 Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.0
 90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.0 ; 0.0182)
 Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.0
 90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.0 ; 0.0242)
 P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 1.00

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 0.268
 90 Percent Confidence Interval for ECVI = (0.268 ; 0.286)
 ECVI for Saturated Model = 0.303
 ECVI for Independence Model = 6.941

Chi-Square for Independence Model with 120 Degrees of Freedom = 6208.108
 Independence AIC = 6240.108
 Model AIC = 240.326
 Saturated AIC = 272.000
 Independence CAIC = 6332.946
 Model CAIC = 849.577
 Saturated CAIC = 1061.126

Normed Fit Index (NFI) = 0.995
 Non-Normed Fit Index (NNFI) = 1.000
 Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.257
 Comparative Fit Index (CFI) = 1.000
 Incremental Fit Index (IFI) = 1.000
 Relative Fit Index (RFI) = 0.981

Critical N (CN) = 1524.931

Root Mean Square Residual (RMR) = 0.0176
 Standardized RMR = 0.0177
 Goodness of Fit Index (GFI) = 0.996
 Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.982
 Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.227

TI path analysis

Fitted Covariance Matrix

	ACHI	APT	INDEC	THOU	MIND	BODY
ACHI	0.992					
APT	0.407	1.000				
INDEC	-0.210	-0.328	1.001			
THOU	0.024	0.058	-0.095	0.997		
MIND	0.072	0.170	-0.278	0.542	0.999	
BODY	0.085	0.201	-0.329	0.199	0.510	1.000
BEHAV	0.083	0.197	-0.323	0.288	0.512	0.677
FAM	-0.087	0.075	-0.138	0.124	0.146	0.173
FRI	0.081	0.193	-0.358	0.129	0.243	0.447
TEAC	-0.092	-0.008	0.016	0.221	0.205	0.151
UNCL	-0.249	-0.392	0.438	-0.277	-0.369	-0.281
CONF	-0.060	-0.142	0.262	-0.319	-0.397	-0.332
EVEN	-0.161	-0.217	0.327	0.018	-0.127	-0.210
CHAR	0.103	0.246	-0.278	0.076	0.222	0.263
SOUR	0.119	0.099	-0.112	-0.147	-0.101	-0.053
LINK	-0.002	0.117	-0.132	0.065	0.105	0.125

Fitted Covariance Matrix

	BEHAV	FAM	FRI	TEAC	UNCL	CONF
BEHAV	1.000					
FAM	0.247	0.995				
FRI	0.443	0.272	0.999			
TEAC	0.201	0.160	0.252	0.992		
UNCL	-0.333	-0.106	-0.338	-0.048	0.999	
CONF	-0.416	-0.190	-0.316	-0.126	0.437	0.994
EVEN	-0.163	-0.097	-0.249	0.079	0.216	0.198
CHAR	0.285	0.060	0.296	0.044	-0.360	-0.284
SOUR	-0.092	-0.083	-0.099	-0.189	-0.031	0.064

LINK 0.122 0.100 0.176 0.080 -0.143 -0.239

Fitted Covariance Matrix

	EVEN	CHAR	SOUR	LINK
EVEN	0.999			
CHAR	-0.225	0.999		
SOUR	-0.091	0.175	0.996	
LINK	-0.107	0.230	0.093	1.002

Fitted Residuals

	ACHI	APT	INDEC	THOU	MIND	BODY
ACHI	0.008					
APT	0.009	0.000				
INDEC	0.004	0.000	-0.001			
THOU	-0.065	0.016	0.006	0.003		
MIND	-0.053	0.007	0.006	0.004	0.001	
BODY	-0.041	0.011	0.006	0.000	0.000	0.000
BEHAV	-0.057	-0.017	0.000	0.001	0.000	0.000
FAM	-0.036	-0.042	0.015	0.021	0.025	0.023
FRI	-0.030	-0.002	0.001	-0.005	-0.001	-0.002
TEAC	-0.032	-0.010	0.002	0.008	0.009	0.006
UNCL	0.001	-0.002	-0.002	0.002	0.006	0.007
CONF	-0.015	0.014	-0.001	-0.008	-0.008	-0.005
EVEN	-0.013	0.000	0.002	0.003	0.000	-0.005
CHAR	0.049	0.008	-0.009	0.007	-0.010	-0.009
SOUR	0.033	0.015	-0.003	0.000	-0.002	-0.003
LINK	-0.011	-0.047	0.015	0.043	0.059	0.041

Fitted Residuals

	BEHAV	FAM	FRI	TEAC	UNCL	CONF
BEHAV	0.000					
FAM	0.018	0.005				
FRI	-0.001	0.003	0.001			
TEAC	0.007	0.016	0.002	0.008		
UNCL	0.011	0.012	0.003	0.004	0.001	
CONF	-0.005	-0.001	-0.005	-0.003	0.002	0.006
EVEN	0.001	0.038	-0.002	0.004	0.004	-0.002
CHAR	-0.009	-0.014	0.000	-0.008	-0.009	0.004
SOUR	-0.004	-0.015	-0.003	-0.005	-0.009	0.002
LINK	0.032	0.006	0.011	0.021	-0.015	-0.020

Fitted Residuals

	EVEN	CHAR	SOUR	LINK
EVEN	0.001			
CHAR	-0.010	0.001		
SOUR	0.011	0.007	0.004	
LINK	0.033	-0.001	-0.022	-0.002

Summary Statistics for Fitted Residuals

Smallest Fitted Residual = -0.065
 Median Fitted Residual = 0.001
 Largest Fitted Residual = 0.059

Stemleaf Plot

```

- 6|5
- 5|73
- 4|721
- 3|620
- 2|20
- 1|7555431000
- 0|99999888555554333322222211111100000000000000
    
```

0|1111111122222233334444445566666677777888899
 1|111124555668
 2|1135
 3|2338
 4|139
 5|9

Standardized Residuals

	ACHI	APT	INDEC	THOU	MIND	BODY
ACHI	1.966					
APT	1.774	0.382				
INDEC	0.628	0.024	-1.148			
THOU	-2.018	0.513	0.218	0.924		
MIND	-1.995	0.340	0.401	0.715	0.302	
BODY	-1.712	0.627	0.642	-0.009	-0.047	0.045
BEHAV	-2.392	-0.964	-0.006	0.311	0.089	0.060
FAM	-2.540	-1.436	0.631	1.353	1.105	1.248
FRI	-1.282	-0.208	0.164	-0.189	-0.057	-0.385
TEAC	-2.378	-0.358	0.228	1.041	1.696	1.125
UNCL	0.087	-0.267	-0.180	0.137	0.655	0.533
CONF	-0.529	0.567	-0.084	-1.086	-1.353	-0.960
EVEN	-1.969	0.105	0.247	0.251	0.005	-0.225
CHAR	2.745	0.704	-1.090	0.249	-0.554	-0.761
SOUR	2.527	0.622	-0.135	-0.028	-0.373	-0.417
LINK	-0.859	-1.910	0.678	2.451	2.224	1.716

Standardized Residuals

	BEHAV	FAM	FRI	TEAC	UNCL	CONF
BEHAV	0.025					
FAM	1.791	2.173				
FRI	-0.150	0.444	0.293			
TEAC	1.578	2.294	0.411	1.968		
UNCL	1.226	1.146	0.378	0.573	0.175	
CONF	-0.999	-0.199	-0.382	-0.566	0.263	1.611
EVEN	0.096	1.369	-0.121	0.509	0.941	-0.227
CHAR	-1.289	-2.371	0.049	-1.061	-1.143	0.323
SOUR	-0.760	-2.132	-0.415	-0.962	-1.145	0.377
LINK	1.352	0.269	1.208	2.195	-0.738	-2.033

Standardized Residuals

	EVEN	CHAR	SOUR	LINK
EVEN	0.501			
CHAR	-0.523	0.449		
SOUR	0.438	1.318	1.058	
LINK	1.230	-0.175	-0.884	-1.643

Summary Statistics for Standardized Residuals
 Smallest Standardized Residual = -2.540
 Median Standardized Residual = 0.121
 Largest Standardized Residual = 2.745

Stemleaf Plot

```

- 2|5
- 2|44410000
- 1|976
- 1|44331111110000
- 0|998876655
- 0|4444443222222111100000000
0|111111222222333333344444444
0|5556666666777799
1|0111122223444
1|667788
2|002223
    
```

21557
 Largest Positive Standardized Residuals
 Residual for CHAR and ACHI 2.745

TI path analysis

TI path analysis
 Modification Indices and Expected Change

Modification Indices for LAMBDA-Y

	SELF	INDEC
	-----	-----
ACHI	- -	0.167
APT	- -	0.103
INDEC	- -	- -

Expected Change for LAMBDA-Y

	SELF	INDEC
	-----	-----
ACHI	- -	-0.046
APT	- -	0.044
INDEC	- -	- -

Standardized Expected Change for LAMBDA-Y

	SELF	INDEC
	-----	-----
ACHI	- -	-0.049
APT	- -	0.046
INDEC	- -	- -

Completely Standardized Expected Change for LAMBDA-Y

	SELF	INDEC
	-----	-----
ACHI	- -	-0.049
APT	- -	0.046
INDEC	- -	- -

Modification Indices for LAMBDA-X

	ANX	ENVIR	DEVAL	INSUF
	-----	-----	-----	-----
THOU	- -	0.194	0.019	0.116
MIND	- -	0.031	0.068	0.001
BODY	- -	0.003	0.540	0.150
BEHAV	- -	0.003	0.656	0.498
FAM	0.838	- -	0.298	2.262
FRI	1.141	- -	0.343	1.966
TEAC	0.026	- -	0.026	0.026
UNCL	0.068	0.132	- -	0.428
CONF	0.067	0.067	- -	0.067
EVEN	0.036	0.043	- -	0.431
CHAR	3.765	2.836	0.037	- -
SOUR	0.000	0.171	0.013	- -
LINK	3.788	3.900	0.117	- -

Expected Change for LAMBDA-X

	ANX	ENVIR	DEVAL	INSUF
	-----	-----	-----	-----
THOU	- -	0.022	-0.006	0.014
MIND	- -	-0.011	0.025	-0.003
BODY	- -	-0.004	0.066	0.033
BEHAV	- -	0.006	-0.067	-0.076
FAM	0.081	- -	0.042	-0.230
FRI	-0.208	- -	-0.113	0.444
TEAC	-0.182	- -	-0.031	-0.037
UNCL	0.022	-0.042	- -	-0.106
CONF	-0.076	0.053	- -	-1.245
EVEN	-0.012	0.017	- -	0.079
CHAR	-0.217	-0.317	0.023	- -
SOUR	-0.001	-0.078	0.008	- -
LINK	0.104	0.188	-0.024	- -

Standardized Expected Change for LAMBDA-X

	ANX	ENVIR	DEVAL	INSUF
	-----	-----	-----	-----
THOU	- -	0.022	-0.006	0.014
MIND	- -	-0.011	0.025	-0.003
BODY	- -	-0.004	0.066	0.033
BEHAV	- -	0.006	-0.067	-0.076
FAM	0.081	- -	0.042	-0.230

FRI	-0.208	- -	-0.113	0.444
TEAC	-0.182	- -	-0.031	-0.037
UNCL	0.022	-0.042	- -	-0.106
CONF	-0.076	0.053	- -	-1.245
EVEN	-0.012	0.017	- -	0.079
CHAR	-0.217	-0.317	0.023	- -
SOUR	-0.001	-0.078	0.008	- -
LINK	0.104	0.188	-0.024	- -

Completely Standardized Expected Change for LAMBDA-X

	ANX	ENVIR	DEVAL	INSUF
	-----	-----	-----	-----
THOU	- -	0.022	-0.006	0.014
MIND	- -	-0.011	0.025	-0.003
BODY	- -	-0.004	0.066	0.033
BEHAV	- -	0.006	-0.067	-0.076
FAM	0.081	- -	0.042	-0.230
FRI	-0.208	- -	-0.113	0.444
TEAC	-0.183	- -	-0.031	-0.037
UNCL	0.022	-0.042	- -	-0.106
CONF	-0.076	0.053	- -	-1.249
EVEN	-0.012	0.017	- -	0.079
CHAR	-0.217	-0.317	0.023	- -
SOUR	-0.001	-0.078	0.008	- -
LINK	0.103	0.188	-0.024	- -

Modification Indices for BETA

	SELF	INDEC
	-----	-----
SELF	- -	0.017
INDEC	- -	- -

Expected Change for BETA

	SELF	INDEC
	-----	-----
SELF	- -	0.021
INDEC	- -	- -

Standardized Expected Change for BETA

	SELF	INDEC
	-----	-----
SELF	- -	0.020
INDEC	- -	- -

Modification Indices for GAMMA

	ANX	ENVIR	DEVAL	INSUF
	-----	-----	-----	-----
SELF	0.096	- -	0.018	0.083
INDEC	- -	- -	- -	- -

Expected Change for GAMMA

	ANX	ENVIR	DEVAL	INSUF
	-----	-----	-----	-----
SELF	0.030	- -	0.031	-0.059
INDEC	- -	- -	- -	- -

Standardized Expected Change for GAMMA

	ANX	ENVIR	DEVAL	INSUF
	-----	-----	-----	-----
SELF	0.029	- -	0.031	-0.059
INDEC	- -	- -	- -	- -

No Non-Zero Modification Indices for PHI

No Non-Zero Modification Indices for PSI

Modification Indices for THETA-DELTA-EPS

	ACHI	APT	INDEC
THOU	3.032	1.773	0.021
MIND	0.209	0.078	0.016
BODY	0.094	1.125	0.458
BEHAV	0.866	0.389	0.918
FAM	- -	0.956	0.015
FRI	0.740	1.627	0.018
TEAC	- -	0.026	0.026
UNCL	- -	- -	0.063
CONF	3.369	0.967	- -
EVEN	- -	- -	0.063
CHAR	4.534	0.192	0.243
SOUR	- -	0.374	0.003
LINK	- -	2.908	0.399

Expected Change for THETA-DELTA-EPS

	ACHI	APT	INDEC
THOU	-0.043	0.032	0.004
MIND	-0.010	0.006	0.004
BODY	-0.006	0.023	0.020
BEHAV	-0.019	-0.013	-0.031
FAM	- -	-0.029	0.004
FRI	-0.023	0.062	-0.010
TEAC	- -	-0.005	-0.009
UNCL	- -	- -	-0.017
CONF	-0.047	0.027	- -
EVEN	- -	- -	0.012
CHAR	0.071	-0.018	-0.025
SOUR	- -	0.020	-0.002
LINK	- -	-0.052	0.018

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA-EPS

	ACHI	APT	INDEC
THOU	-0.043	0.032	0.004
MIND	-0.010	0.006	0.004
BODY	-0.006	0.023	0.020
BEHAV	-0.019	-0.013	-0.031
FAM	- -	-0.029	0.004
FRI	-0.023	0.062	-0.010
TEAC	- -	-0.005	-0.009
UNCL	- -	- -	-0.017
CONF	-0.048	0.027	- -
EVEN	- -	- -	0.012
CHAR	0.071	-0.018	-0.025
SOUR	- -	0.020	-0.002
LINK	- -	-0.052	0.018

Modification Indices for THETA-DELTA

	THOU	MIND	BODY	BEHAV	FAM	FRI
THOU	- -	- -	- -	- -	- -	- -
MIND	- -	- -	- -	- -	- -	- -
BODY	0.017	- -	- -	- -	- -	- -
BEHAV	- -	- -	0.017	- -	- -	- -
FAM	- -	0.133	0.457	- -	- -	- -
FRI	0.149	- -	0.556	- -	- -	- -
TEAC	- -	- -	- -	- -	- -	- -
UNCL	- -	- -	0.089	- -	- -	- -
CONF	- -	- -	- -	- -	- -	0.118
EVEN	- -	- -	0.089	- -	1.079	0.079
CHAR	0.233	0.578	0.186	- -	- -	- -
SOUR	- -	- -	- -	- -	- -	- -
LINK	- -	1.708	0.522	0.013	0.049	- -

Modification Indices for THETA-DELTA

	TEAC	UNCL	CONF	EVEN	CHAR	SOUR
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
TEAC	- -					
UNCL	- -	- -				
CONF	- -	- -	- -			
EVEN	- -	- -	- -	- -		
CHAR	- -	- -	0.067	0.177	- -	
SOUR	- -	- -	- -	0.331	- -	- -
LINK	- -	0.598	- -	0.832	0.029	0.029

Modification Indices for THETA-DELTA

	LINK

LINK	- -

Expected Change for THETA-DELTA

	THOU	MIND	BODY	BEHAV	FAM	FRI
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
THOU	- -					
MIND	- -	- -				
BODY	-0.005	- -	- -			
BEHAV	- -	- -	0.018	- -		
FAM	- -	0.011	0.020	- -	- -	
FRI	-0.011	- -	-0.045	- -	- -	- -
TEAC	- -	- -	- -	- -	- -	- -
UNCL	- -	- -	0.014	- -	- -	- -
CONF	- -	- -	- -	- -	- -	-0.016
EVEN	- -	- -	-0.011	- -	0.032	-0.011
CHAR	0.013	-0.020	-0.014	- -	- -	- -
SOUR	- -	- -	- -	- -	- -	- -
LINK	- -	0.034	0.017	-0.003	0.008	- -

Expected Change for THETA-DELTA

	TEAC	UNCL	CONF	EVEN	CHAR	SOUR
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
TEAC	- -					
UNCL	- -	- -				
CONF	- -	- -	- -			
EVEN	- -	- -	- -	- -		
CHAR	- -	- -	0.013	-0.014	- -	
SOUR	- -	- -	- -	0.019	- -	- -
LINK	- -	-0.025	- -	0.028	0.016	-0.006

Expected Change for THETA-DELTA

	LINK

LINK	- -

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA

	THOU	MIND	BODY	BEHAV	FAM	FRI
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
THOU	- -					
MIND	- -	- -				
BODY	-0.005	- -	- -			
BEHAV	- -	- -	0.018	- -		
FAM	- -	0.011	0.020	- -	- -	
FRI	-0.011	- -	-0.045	- -	- -	- -
TEAC	- -	- -	- -	- -	- -	- -
UNCL	- -	- -	0.014	- -	- -	- -
CONF	- -	- -	- -	- -	- -	-0.016
EVEN	- -	- -	-0.011	- -	0.032	-0.011
CHAR	0.013	-0.020	-0.014	- -	- -	- -
SOUR	- -	- -	- -	- -	- -	- -
LINK	- -	0.034	0.017	-0.003	0.008	- -

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA

	TEAC	UNCL	CONF	EVEN	CHAR	SOUR
TEAC	- -					
UNCL	- -	- -				
CONF	- -	- -	- -			
EVEN	- -	- -	- -	- -		
CHAR	- -	- -	0.013	-0.014	- -	
SOUR	- -	- -	- -	0.019	- -	- -
LINK	- -	-0.025	- -	0.028	0.016	-0.006

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA

LINK	LINK
LINK	- -

Maximum Modification Index is 4.53 for Element (11, 1) of THETA DELTA-EPSILON TI path analysis

Factor Scores Regressions

ETA

	ACHI	APT	INDEC	THOU	MIND	BODY
SELF	0.047	1.045	-0.379	0.048	0.026	-0.033
INDEC	0.080	-0.244	1.125	0.011	0.040	0.020

ETA

	BEHAV	FAM	FRI	TEAC	UNCL	CONF
SELF	-0.018	-0.012	0.023	-0.011	0.481	-0.110
INDEC	0.054	0.032	0.030	-0.009	-0.154	0.253

ETA

	EVEN	CHAR	SOUR	LINK
SELF	0.173	0.070	-0.018	-0.007
INDEC	-0.054	0.038	0.008	0.047

KSI

	ACHI	APT	INDEC	THOU	MIND	BODY
ANX	-0.038	0.011	0.024	-0.086	0.449	0.339
ENVIR	-0.040	-0.064	-0.068	-0.048	0.281	0.167
DEVAL	0.076	0.072	0.552	0.048	-0.146	-0.057
INSUF	-0.013	0.099	0.059	-0.021	0.175	-0.074

KSI

	BEHAV	FAM	FRI	TEAC	UNCL	CONF
ANX	0.415	0.006	0.252	-0.246	0.039	0.126
ENVIR	0.162	0.064	0.319	-0.208	0.000	-0.006
DEVAL	-0.032	-0.042	-0.303	0.142	0.014	0.143
INSUF	-0.097	0.135	0.720	-0.229	0.033	-0.086

KSI

	EVEN	CHAR	SOUR	LINK
ANX	-0.005	-0.030	0.199	0.015
ENVIR	-0.023	0.510	0.280	0.133
DEVAL	0.016	-0.216	-0.171	-0.033
INSUF	0.014	0.419	0.249	0.075

TI path analysis

Standardized Solution

LAMBDA-Y

	SELF	INDEC
ACHI	0.414	- -
APT	0.983	- -
INDEC	- -	1.049

LAMBDA-X

	ANX	ENVIR	DEVAL	INSUF
THOU	0.239	- -	- -	- -
MIND	0.702	- -	- -	- -
BODY	0.831	- -	- -	- -
BEHAV	0.815	- -	- -	- -
FAM	- -	0.254	- -	- -
FRI	- -	0.656	- -	- -
TEAC	- -	-0.029	- -	- -
UNCL	- -	- -	0.529	- -
CONF	- -	- -	0.500	- -
EVEN	- -	- -	0.395	- -
CHAR	- -	- -	- -	0.696
SOUR	- -	- -	- -	0.281
LINK	- -	- -	- -	0.330

BETA

	SELF	INDEC
SELF	- -	- -
INDEC	-0.360	- -

GAMMA

	ANX	ENVIR	DEVAL	INSUF
SELF	- -	0.300	- -	- -
INDEC	0.161	0.415	1.554	0.448

Correlation Matrix of ETA and KSI

	SELF	INDEC	ANX	ENVIR	DEVAL	INSUF
SELF	1.000					
INDEC	-0.483	1.000				
ANX	0.246	-0.377	1.000			
ENVIR	0.300	-0.520	0.820	1.000		
DEVAL	-0.289	0.788	-0.640	-0.963	1.000	
INSUF	0.359	-0.380	0.454	0.998	-0.817	1.000

PSI

Note: This matrix is diagonal.

	SELF	INDEC
SELF	0.910	
INDEC		0.049

Regression Matrix ETA on KSI (Standardized)

	ANX	ENVIR	DEVAL	INSUF
SELF	- -	0.300	- -	- -
INDEC	0.161	0.307	1.554	0.448

TI path analysis

Completely Standardized Solution

LAMBDA-Y

	SELF	INDEC
SELF		
INDEC		

ACHI	0.416	- -
APT	0.983	- -
INDEC	- -	1.049

LAMBDA-X

	ANX	ENVIR	DEVAL	INSUF
THOU	0.240	- -	- -	- -
MIND	0.703	- -	- -	- -
BODY	0.831	- -	- -	- -
BEHAV	0.815	- -	- -	- -
FAM	- -	0.254	- -	- -
FRI	- -	0.656	- -	- -
TEAC	- -	-0.029	- -	- -
UNCL	- -	- -	0.530	- -
CONF	- -	- -	0.502	- -
EVEN	- -	- -	0.395	- -
CHAR	- -	- -	- -	0.696
SOUR	- -	- -	- -	0.282
LINK	- -	- -	- -	0.330

BETA

	SELF	INDEC
SELF	- -	- -
INDEC	-0.360	- -

GAMMA

	ANX	ENVIR	DEVAL	INSUF
SELF	- -	0.300	- -	- -
INDEC	0.161	0.415	1.554	0.448

Correlation Matrix of ETA and KSI

	SELF	INDEC	ANX	ENVIR	DEVAL	INSUF
SELF	1.000	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -
INDEC	-0.483	1.000	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -
ANX	0.246	-0.377	1.000	- - - - -	- - - - -	- - - - -
ENVIR	0.300	-0.520	0.820	1.000	- - - - -	- - - - -
DEVAL	-0.289	0.788	-0.640	-0.963	1.000	- - - - -
INSUF	0.359	-0.380	0.454	0.998	-0.817	1.000

PSI

Note: This matrix is diagonal.

	SELF	INDEC
SELF	0.910	- - - - -
INDEC	- - - - -	0.049

THETA-EPS

	ACHI	APT	INDEC
ACHI	0.827	- - - - -	- - - - -
APT	- -	0.033	- - - - -
INDEC	- -	0.170	-0.100

THETA-DELTA-EPS

	ACHI	APT	INDEC
THOU	- -	- -	- -
MIND	- -	- -	- -
BODY	- -	- -	- -
BEHAV	- -	- -	- -
FAM	-0.120	- -	- -
FRI	- -	- -	- -
TEAC	-0.089	- -	- -

UNCL	-0.187	-0.241	- -
CONF	- -	- -	-0.152
EVEN	-0.114	-0.105	- -
CHAR	- -	- -	- -
SOUR	0.078	- -	- -
LINK	-0.052	- -	- -

THETA-DELTA

	THOU	MIND	BODY	BEHAV	FAM	FRI
THOU	0.943					
MIND	0.375	0.506				
BODY	- -	-0.074	0.310			
BEHAV	0.093	-0.060	- -	0.335		
FAM	0.074	- -	- -	0.078	0.935	
FRI	- -	-0.135	- -	0.005	0.107	0.570
TEAC	0.228	0.223	0.172	0.221	0.169	0.272
UNCL	-0.196	-0.132	- -	-0.057	0.024	-0.004
CONF	-0.244	-0.172	-0.067	-0.156	-0.069	- -
EVEN	0.079	0.051	- -	0.043	- -	- -
CHAR	- -	- -	- -	0.027	-0.152	-0.250
SOUR	-0.178	-0.191	-0.159	-0.196	-0.169	-0.320
LINK	0.030	- -	- -	- -	- -	-0.083

THETA-DELTA

	TEAC	UNCL	CONF	EVEN	CHAR	SOUR
TEAC	0.999					
UNCL	-0.063	0.720				
CONF	-0.141	0.173	0.748			
EVEN	0.068	0.006	- -	0.844		
CHAR	0.068	-0.059	- -	- -	0.515	
SOUR	-0.181	0.091	0.180	- -	-0.021	0.921
LINK	0.092	- -	-0.105	- -	- -	- -

THETA-DELTA

	LINK
LINK	0.891

Regression Matrix ETA on KSI (Standardized)

	ANX	ENVIR	DEVAL	INSUF
SELF	- -	0.300	- -	- -
INDEC	0.161	0.307	1.554	0.448

TI path analysis

Total and Indirect Effects

Total Effects of KSI on ETA

	ANX	ENVIR	DEVAL	INSUF
SELF	- -	0.303 (0.081) 3.742	- -	- -
INDEC	0.169 (0.296) 0.573	0.323 (0.382) 0.845	1.631 (0.823) 1.981	0.470 (0.480) 0.980

Indirect Effects of KSI on ETA

	ANX	ENVIR	DEVAL	INSUF
SELF	- -	- -	- -	- -

INDEC - - -0.113 - - - -
 (0.027)
 -4.254

Total Effects of ETA on ETA

	SELF	INDEC
	-----	-----
SELF	- -	- -
INDEC	-0.374 (0.124) -3.009	- -

Largest Eigenvalue of B*B' (Stability Index) is 0.140

Total Effects of ETA on Y

	SELF	INDEC
	-----	-----
ACHI	0.410	- -
APT	0.973 (0.232) 4.196	- -
INDEC	-0.374 (0.124) -3.009	1.000

Indirect Effects of ETA on Y

	SELF	INDEC
	-----	-----
ACHI	- -	- -
APT	- -	- -
INDEC	-0.374 (0.124) -3.009	- -

Total Effects of KSI on Y

	ANX	ENVIR	DEVAL	INSUF
	-----	-----	-----	-----
ACHI	- -	0.124 (0.033) 3.742	- -	- -
APT	- -	0.295 (0.037) 8.081	- -	- -
INDEC	0.169 (0.296) 0.573	0.323 (0.382) 0.845	1.631 (0.823) 1.981	0.470 (0.480) 0.980

TI path analysis

Standardized Total and Indirect Effects

Standardized Total Effects of KSI on ETA

	ANX	ENVIR	DEVAL	INSUF
	-----	-----	-----	-----
SELF	- -	0.300	- -	- -
INDEC	0.161	0.307	1.554	0.448

Standardized Indirect Effects of KSI on ETA

	ANX	ENVIR	DEVAL	INSUF
SELF	- -	- -	- -	- -
INDEC	- -	-0.108	- -	- -

Standardized Total Effects of ETA on ETA

	SELF	INDEC
SELF	- -	- -
INDEC	-0.360	- -

Standardized Total Effects of ETA on Y

	SELF	INDEC
ACHI	0.414	- -
APT	0.983	- -
INDEC	-0.377	1.049

Completely Standardized Total Effects of ETA on Y

	SELF	INDEC
ACHI	0.416	- -
APT	0.983	- -
INDEC	-0.377	1.049

Standardized Indirect Effects of ETA on Y

	SELF	INDEC
ACHI	- -	- -
APT	- -	- -
INDEC	-0.377	- -

Completely Standardized Indirect Effects of ETA on Y

	SELF	INDEC
ACHI	- -	- -
APT	- -	- -
INDEC	-0.377	- -

Standardized Total Effects of KSI on Y

	ANX	ENVIR	DEVAL	INSUF
ACHI	- -	0.124	- -	- -
APT	- -	0.295	- -	- -
INDEC	0.169	0.323	1.631	0.470

Completely Standardized Total Effects of KSI on Y

	ANX	ENVIR	DEVAL	INSUF
ACHI	- -	0.125	- -	- -
APT	- -	0.295	- -	- -
INDEC	0.169	0.322	1.630	0.470

Time used: 0.406 Seconds

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวปรารธนา พลอภิชาติ เกิดเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2527 ที่จังหวัดขอนแก่น สำเร็จการศึกษาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ ภาควิชาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2550 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2551

การติดต่อ e-mail: premammos@hotmail.com

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย